

KOHTI JUMALALLISEN ANARKIAN UTOPIAA

Kulttuuriantropologinen tutkimus Etelä-Intiassa sijaitsevan monikansallisen Auroville-yhteisön kulttuurin muutoksesta

Lisensiaatintutkimus
Jyväskylän yliopisto
Etnologian laitos
Jukka Jouhki
Kevät 2002

Ohjaaja: Prof. Ilmari Vesterinen

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Tiedekunta HUMANISTINEN	Laitos ETNOLOGIAN LAITOS
Tekijä JUKKA JOUHKI	
Työn nimi KOHTI JUMALALLISEN ANARKIAN UTOPIAA Kulttuuriantropologinen tutkimus Etelä-Intiassa sijaitsevan monikansallisen Auroville-yhteisön kulttuurin muutoksesta	
Oppiaine KULTTUURIANTROPOLOGIA	Työn laji LISENSIAATINTYÖ
Aika KEVÄT 2002	Sivumäärä 190 + 21 (LIITTEET JA KUVAT)
Tiivistelmä – Abstract	
<p>Etelä-Intian Tamil Nadun karulle maaseudulle vuonna 1968 perustettu monikansallinen utopiayhteisö, Auroville, pyrkii toteuttamaan ihmisykseyden ihanteita, jotka pohjautuvat filosofi-yogi Sri Aurobindon (1872 – 1950) ja Mirra Alfassan (tai: ”Äiti”) (1878 – 1973) ajatteluun hengellisemmästä ihmisestä. Aurovillen tulee lopulta olla 50 000 asukkaan rahattoman talouden omaksunut itseriittäinen yhteisö, jonka hallinnolliset rakenteet olisivat minimaaliset ja toteuttaisivat ”Jumalallista Anarkiaa”, spontaania ja konfliktitonta organisaatiota. Vuonna 1968 sadat idealistit ympäri maailmaa alkoivat rakentaa Tulevaisuuden Kaupunkia, mutta Äidin kuoltua Aurovillen itsenäistymispyrkimykset Sri Aurobindo –ashramin alaisuudesta kehittyivät pitkäksi oikeusprosessiksi, jonka aikana Aurovillen kehitys pysähtyi. Vuonna 1980 Intian keskushallitus otti yhteisön itse haltuunsa ja antoi sille autonomisen aseman. Vaikka uusi hallinnollinen rakenne oli askel taaksepäin Jumalallisessa Anarkiassa, sai yhteisö vakaan pohjan infrastruktuurinsa kehittämiseksi. 1980- ja 90-luvuilla Auroville kasvoi nopeasti ja nykyään yhteisö on vauras n. 1500 asukkaan ja yli 30 kansallisuuden kokoelma, jonka jäsenet yrittävät kehittää itseään ja näyttää elämäntavallaan esimerkkiä rauhaan, ymmärrykseen ja hengelliseen kehitykseen pyrkivästä ihmisykseydestä.</p> <p>Tutkimuksen tarkoitus on käsitellä Aurovillen kulttuurin muutosta tukeutuen aineistoon, jonka hankin kesällä 1999 kenttätyömatkallani Aurovillessä. Keskityn lähinnä neljään aurovilleläisen muutoksen teemaan: 1. motivaatioon, 2. talouteen, 3. Aurovillen ja tamilikylien suhteeseen sekä 4. sekularisoitumiseen. Aurovilleläisen motivaation katsoin muuttuneen vahvasti askeettis-idealistsesta, fyysistä työtä ja kollektiivisia arvoja painottavasta ”utopiaan heittäytymisestä” pragmaattisempaan, individualistisempaan ja taloudellista hyvinvointia korostavampaan suuntaan. Aurovillen niukka ja askeettinen alku taas kannusti aurovilleläiset jakamisen, kollektiivisuuden ja käytännön sosialismin toimintoihin, kun taas vaurastunut, taloudellisesti hyvinvoipa nyky-Auroville tukeutuu yhä enemmän markkinatalouden voimaan ja tulkitsee yhteisön perustusfilosofian arvoja oikeuttamaan rahatalouden voimakasta kasvua. Aurovilleläisten ja tamilikyläläisten suhde on muuttunut veljellisestä herralliseen kyläläisten aseman muututtua ”tamiliongelmaksi”, sillä Aurovillen kyläläisten katsotaan pyrkivän yhteisöön ei-idealistsista ja taloudellisista syistä. Auroville ei kuitenkaan ole juurikaan sekularisoitunut suhteessa Sri Aurobindoon ja Äitiin tai lopulliseen utopiaansa. Vieläkin mystikkoparia kunnioitetaan lähes jumalallisina henkilöinä ja heidän voimansa ja suojeluksensa tunnetaan vaikuttavan Aurovillessä. Myöskään usko lopulliseen utopiaan, Yli-ihmiseen, ei ole vähentynyt, vaikkakin hieman muuttunut.</p> <p>Aurovillen muutoksessa on havaittavissa marxilaisen antropologian ja kulttuurimaterialismin teeseihin sopivia prosesseja. Aurovillen infrastruktuuri on ilmeisesti muokannut superstruktuuria eli tuotannollis-taloudellinen todellisuus on vaikuttanut idealismiin. Alkuaikojen Aurovillessä materiaaliset olosuhteet pakottivat väestön elämään asketismissa ja tukeutumana kollektiivisiin arvoihin, kun taas vähitellen markkinatalouden toiminnot ovat saaneet aurovilleläiset tulkitsemaan uudestaan rahattoman talouden filosofiaansa taloudellista kehitystä tukevampaan suuntaan. Myös tamilikyläläisten hyödyllisyys maatalouden ammattilaisina sai 1970-luvun aurovilleläiset suhtautumaan naapureihinsa veljellisesti ja täten helpommin hyväksymään kyläläisiä yhteisönsä jäseniksi, mutta nykyään yhteisön työväenluokan muodostavat köyhät kyläläiset nähdään negatiivisimmillaan jopa alemman henkisen tason edustajina, jotka yrittävät vain hyötyä Aurovillessä. Aurovillelä isille onkin materiaalisesti hyödyllisempää pitää tamilit yhteisön työväenluokkana, jolloin yhteisön superstruktuuri muotoutuu pönkittämään yhteisön kannalta hyödyllistä status quo’a. Aurovilleläisten sekularisoituminen on puolestaan melko yhdentekevää mitä tulee sen taloudellisiin vaikutuksiin, joten aurovilleläisten ”ei ole tarvinnut” sekularisoitua. Pikemminkin niinkin heterogeenisessä yhteisössä usko Aurobindon ja Alfassan jumalallisuuteen ja Yli-ihmiseen toimivat yhteisön jäseniä yhdistävänä ”hengellis enä liimana”, yhteishengen ja yhteistä tarkoitusta tukevana elementtinä.</p>	
Asiasanat AUROVILLE, INTIA, KULTTUURIN MUUTOS, MONIKANSALLISUUS, UTOPIA, UTOPIAYHTEISÖT	
Säilytyspaikka JYVÄSKYLÄN YLIOPISTON ETNOLOGIAN LAITOS	
Muita tietoja	

“Make me happy, and I shall again be virtuous.”

(Hirviö tri Frankensteinille Mary Shelley'n teoksessa
Frankenstein or the Modern Prometheus)

SISÄLLYS:

1. JOHDANTO	1
TUTKIMUSKOHTENA UTOPIA	1
KENTTÄTYÖN IHMEMAASSA	5
2. KULTTUURIN MUUTOS	13
ALUKSI	13
MUUTOKSEN MEKANISMIT	15
<i>Diffuusio</i>	15
<i>Akkulturaatio</i>	17
<i>Innovaatio</i>	19
<i>Adaptaatio</i>	20
<i>Muurit</i>	22
YMPÄRISTÖN VAIKUTUS	24
<i>Marxin anti</i>	24
<i>Uusevolutionismi</i>	26
<i>Kulttuuriekologia</i>	28
<i>Kulttuurimaterialismi</i>	30
MODERNI MUUTOS	33
LOPUKSI	36
3. UTOPIASTA	39
PAIKKA EI-MISSÄÄN	39
<i>Määrittelyä</i>	39
<i>Myyttejä ja kirjallisuutta</i>	42
UTOPIAYHTEISÖT	48
4. KARISMA AUROVILLEN TAKANA	56
SRI AUROBINDO: VAPAUSTAISTELIJA JA YOGI	56
<i>Nuoruus, sivistys ja isänmaallisuus</i>	56
<i>Hengellinen vallankumouksellinen</i>	60
<i>Avatarin kuoleman ongelma</i>	62
<i>Aurobindon ajattelusta</i>	63
<i>Yoga ja Yli-ihminen</i>	65
ASHRAMIN JA AUROVILLEN ÄITI	69
<i>Nuori etsijä</i>	69
<i>Ashramin johtaja</i>	72
5. AUROVILLEN SYNTY	74
IHMISYKSEYDEN ALKUTAIVAL	74
<i>Suunnitteluvaihe</i>	74
<i>Filosofisen perustan luominen</i>	76
<i>Utopian pioneeriaika</i>	79
<i>Kohti jumalatonta anarkiaa</i>	83
UUSI ALKU	87
<i>Nopea kehitys</i>	87
<i>Säätiö</i>	90
<i>Tämän päivän Auroville</i>	92
6. MIKSI UTOPIAAN?	95
AUROVILLEN ALKUAIKA	95
<i>1960-luku ja Aurovillen arvot</i>	95
<i>Nuoret pioneerit</i>	96
<i>Äidin voima</i>	99
NYKYAUROVILLELÄINEN MOTIVAATIO	101
<i>Vaihtelu, vapaus ja virkistys</i>	101
<i>Intialaisten motiivit: elintaso ja rauha?</i>	103
<i>Ashramista Aurovilleen</i>	104

MYSTISTÄ JOHDATUSTA.....	106
VIERAILIJAT : AUROVILLELÄISYYDEN ULKORAJAT.....	110
MOTIIVIEN MONINAISUUS.....	116
<i>Aurovilleläisiä tyyppejä</i>	116
<i>Good will vai good wealth?</i>	118
7. TALOUS TULEVAISUUDEN KAUPUNGISSA	123
AUROVILLEN TALOUDEN KEHITYS.....	123
<i>Prosperityn aika</i>	123
<i>Sota-aika ja Common Pot</i>	126
<i>Kirjesysteemi</i>	127
<i>Pour Tous</i>	128
<i>Säätiöityminen kasvun perustana</i>	129
UUDEN AJAN TALOUS.....	130
<i>"And now? It's more middle-aged and middle-classed."</i>	130
<i>Konsumerismi ja rahan de-demonisointi</i>	131
<i>Asenteiden pragmaisoituminen</i>	134
REAALITALOUS JA TALOUDEN IHANTEET	136
8. ENSIMMÄISET AUROVILLELÄISET	140
KYLÄLÄISTEN TYÖ.....	140
<i>Utopian työväenluokka</i>	140
<i>Maanviljely ja kyläläiset</i>	144
"THE VILLAGERS ARE THE FIRST AUROVILLIANS..."	147
<i>Tamiliveljet ja tamiliongelma</i>	147
<i>Bhavanan puheenvuoro</i>	151
LIIKUTTAJA MUURIN TAKAA.....	156
<i>Muutos kylissä</i>	156
<i>Auroville: kupla Intiassa?</i>	160
9. SEKULAARISTUUKO UTOPIA?	162
YLI-IHMINEN: AARRE SATEENKAAREN PÄÄSSÄ	162
MITÄ OLIVAT SRI AUROBINDO JA ÄITTI?	168
10. "IF AUROVILLE FAILS, THE WORLD WILL FAIL"	175
LÄHTEET	186
LIITTEET	
KUVAT	

1. JOHDANTO

*Tämä paikka ei kuulu yhdellekään prinssille tai jumalalle,
kukaan ei omista sitä.
Tämä paikka on kaikille meille.
Maa tulee löytämään ilon siitä,
täällä sydämemme tulevat onnellisiksi.*

(Kuningatar Nefertiti ja faarao Akhnaton, Amarna-kaupungin pilarissa)

Tutkimuskohteena utopia

Niin kauan kuin ihminen on ajatellut, hän on myös unelmoinut. Buddhalainen toteamus, jonka mukaan elämä on kärsimystä, ei ole koskaan ollut niin vieras ihmiskunnalle, etteivätkö kuvitelmat paremmasta maailmasta olisi antaneet lohtua niille, joiden maailmassa hyvinvointi on yllättäen. Unelmointi on auttanut ihmistä pakenemaan todellisuutta, mikä ilmenee saduissa ja kansantaruuissa, joissa kautta aikojen on haaveiltu paratiiseista tai onneloista, jotka ovat olleet milloin suurten merten tai vuorten takana, milloin taivaiden korkeuksissa. Monien unelmat ovat olleet vakavampia ja todellisempia – parempi maailma ei ollut heidän mielestään fantasiaa, vaan todellisuutta, jos siihen todella pyrittiin. Ne, jotka ovat saavuttaneet vielä tänäkin päivänä monien ihmisten unelman, kirjoitustaidon, ovat kirjoittaneet paperille näkemyksensä täydellisestä maailmasta, mutta yleensä siinä muodossa etteivät vallanpitäjät ole huolestuneet liikaa valtansa puolesta.

Uusi, ihara maailma alkoi aikoinaan motivoida yhä useampia kirjoitustaitoisia luoden oman kirjallisuudenlajinsa. Sanoista tekoihin on joskus yllättävän lyhyt matka, joten ne, jotka eivät tyytyneet unelmoimaan, saattoivat joukolla perustaa omat ihannemaailmansa. Toiset halusivat etäisyyttä entiseen kurjaan maailmaan ja vetäytyivät trooppisiin sademetsiin tai karuille aavikoille, jotkut taas pyrkivät muuttamaan oman maailmansa ihanteelliseksi ja aloittivat käännästyksen tai jopa vallankumouksen. Yksikään täydellinen maailma ei ole vielä toteutunut, vaikka yrityksiä on ollut lukuisia. Moni yritys on sortunut omaan mahdottomuuteensa, mutta liiankin usein synnytyksissään kamppailevan utopian ovat surmanneet ne, joille eriarvoisuuden kuoleminen olisi ollut liian tuhoisaa. Valitettavasti myös ihmisluonnon kavalat salakarikat ovat olleet omiaan siirtämään uskon ja toivon elättämään innostuksen tavoittelemaan surullisen kuuluisaa omaa etua.

Tämä tutkimus käsittelee ihmisiä, jotka eivät ole tyytynneet unelmoimaan, vaan jotka ovat päättäneet toteuttaa näkemyksensä paremmasta maailmasta. Heidän innoittajansa, intialainen vapaustaistelija Sri Aurobindo (1872 – 1950), oli oppinut poliitikko ja vapaustaistelija, jolla oli haave itsenäisestä Intiasta. Työskenneltyään kauan vapaan Intian puolesta, hän valitsi uudenlaisen unelman, jonka päämääränä oli vapauttaa ihmisten henkisyys. Tätä varten hän alkoi kehittää uutta hengellisten harjoitusten muotoa, integraaliyogaa, jonka vallankumouksellisuuden hän katsoi olevan evolutionaarisella tasolla. Aurobindon elämäkumppani, ranskatar Mirra Alfassa (1878 – 1973), liittyi monien muiden tapaan Aurobindon seuraajiin ja perusti lopulta Sri Aurobindo -ashramin toteuttamaan Aurobindon hengellisiä periaatteita. Aurobindon kuoltua ashramin johtaja Alfassa alkoi unelmoida paikasta, jossa ei olisi rodullisia, uskonnollisia tai kulttuurisia ristiriitoja, vaan jossa ihmiset eläisivät harmoniassa Sri Aurobindon ajattelun hengessä ja rakentaisivat ihanneyhteisöä. Kun helmikuun 28. päivänä vuonna 1968, miltei hedelmättömällä aavikolla Etelä-Intiassa, Tamil Nadun pohjoisosassa (ks. liite 1), Alfassa julisti Auroville-yhteisön perustetuksi, olivat 60-lukulaiset nuoret idealistit ympäri maailman valmiita osallistumaan muutokseen.

Uuden vallankumouksellinen ihmisyksyyden kokeilun tarkoituksena oli osoittaa, että henkisellä tasolla ihminen kykenee nykyistä tilaansa paljon suurempiin saavutuksiin, että maailmalla oli vielä toivoa. Aurovillen ainoa vaatimus niille, jotka tahtoivat osallistua uuteen elämäntapaan, oli hyvä tahto. Sodan ja vihan maailmaan kyllästyneet eurooppalaiset, amerikkalaiset ja intialaiset uskoivat, että kulttuuriset, uskonnolliset ja poliittiset ristiriidat pystyttiin häivyttämään Aurovillessä. Heillä oli nyt paikka, jossa henkisestä kehityksestä kiinnostuneet ihmiset pystyivät yrittämään elämää sopusoinnussa toistensa ja luonnon kanssa sekä pyrkiä kohti ihanneyhteiskuntaa ja siten myös kohti aivan uudenlaista ihmistä. Vielä tänäkin päivänä, yli kolmenkymmenen vuoden jälkeen, kymmenien eri kansallisuuksien edustajat rakentavat ihanneyhteisönsä fyysistä ja henkistä kokonaisuutta päämääränään Aurovillen – Aamuruskon kaupungin – todeksi tuleminen. Aurovilleläisillä on kuitenkin vielä matkaa utopiaan, sillä niin kuin paratiiseissa on käärmeensä, on Aurovillessäkin omat – valtavatkin – kiusauksensa kärsimättä ja haasteensa hyväksymättä.

Auroville perustettiin 15 neliökilometrin alueelle, 140 km päähän Madrasista lähelle Pondicherryn kaupunkia. Tällä hetkellä Mirra Alfassan unelman tulos on yli 1 500 asukkaan ja kymmenien eri kansallisuuksien yhteisö (ks. liite 2). Sain tietää Aurovillestä kesällä vuonna 1998 Matkapassi-televisio-ohjelman kautta. Lyhyestä esittelystä huolimatta pidin yhteisöä mielenkiintoisena ja hedelmällisenä tutkimuskohteena, joten tein aiheesta tutkiel-

man kandidaattiseminaariin (Jouhki 1999) käyttäen apuna Internetiä ja sähköpostia. Vaikka sainkin tietoverkkojen avulla yllättävän hyvän käsityksen Aurovillestä ja sen asukkaista, katsoin henkilökohtaisen yhteisöön tutustumisen olevan kuitenkin ensiarvoisen tärkeää. Jatkoisin aiheen käsittelyä pro gradu -työssäni ja vuoden 1999 kesäkuussa matkustin reiluksi kahdeksi kuukaudeksi Aurovilleen tekemään kenttätöitä. Pro gradu -työni valmistui vuonna 2000. Koska kenttätöaineistoni osoittautui riittävän mittavaksi, päätin laajentaa pro graduni lisensointityöksi.

Työni tutkimusongelma on tarkastella kulttuurin muutosta Aurovillessä. Tarkastelen aurovilleläistä muutosta keskittymällä muutamiin ilmiöihin, joiden merkitys on Aurovillessä oleellinen yhteisön tarkoituksen kannalta. Ensinnäkin tarkastelen aurovilleläisten motivaatiota: selvitän mistä syistä Aurovilleen liitytään ja onko motivaatio muuttunut ajan myötä. Koska Aurovillen tarkoituksena on olla myös taloudellisesti ihanteellinen yhteisö, tarkastelen myös yhteisön talouden kehittymistä ja aurovilleläisten taloudellisten arvojen muutosta. Auroville ei suinkaan ole eristäytynyt saareke Etelä-Intiassa, vaan laajan ja harvaan asutun yhteisön ympärillä ja sisälläkin on useita tamilikyliä (ks. liite 3), joiden asukkaista yli neljä tuhatta käy vakituisesti töissä Aurovillessä. Siksi pohdinkin Aurovillen ja kylien suhdetta sekä aurovilleläisten suhtautumista tamilinaapureihinsa yhteisön kolmikymmenvuotisen taipaaleen aikana. Koska utopiyhteisöillä on taipumuksena sekularisoitua niin kuin uskonnollisillakin liikkeillä, tutkin myös hengellisen Aurovillen muutosta eli aurovilleläisten suhtautumista utooppiseen perustusfilosofiaansa ja sen karismaattisiin – jopa jumalallisina pidettyihin – perustajiin Sri Aurobindoon ja Mirra Alfassaan.

Koska tutkimani yhteisö on ns. utopiyhteisö, katson tärkeäksi kulttuurin muutoksen teoriaa käsittelevän luvun jälkeen luoda katsauksen utopismiin eli utooppiseen ajatteluun, kirjallisuuteen ja utopiyhteisöihin. Auroville on myös verrattain erikoinen tutkimuskohde, joten on välttämätöntä valottaa Aurovillen monivaiheista historiaa ja yhteisön syntyyn vaikuttaneiden Sri Aurobindon ja Mirra Alfassan elämää – varsinkin edellisen ajattelua, jonka merkitys aurovilleläisessä arvomaailmassa on hyvin suuri. Suurenmoisena apuna tutkimuksessa toimi Aurovillestä tehty kolme tutkimusta: Madrasin kristillisessä yliopistossa tehty tutkimus Aurovillen historiasta (Purushotham 1990), kanadalaisen sosiologin Stuart Leardin tekemä tutkimus aurovilleläisten kulttuurisesta orientaatiosta (1993) ja Yalen yliopistolle tehty kattava valtiotieteen väitöskirja Aurobindo-liikkeestä ja Aurovillestä (Lorenzo 1993). Aurovillen virallista asemaa Intiassa käsittelee Robert E. Minorin (1998) uskontotieteellinen tutkimus, josta oli myös suurta apua. Lisäksi tutkimusaineistoani täydensivät aurovilleläisen

Savitran (1980) näkemys Aurovillen historiasta sekä Aurovillessä ilmestyvät sanomalehdet Auroville Today (josta käytettävissäni on myös kokoelmateos) ja Auroville News, joissa käsitellään monipuolisesti – ja ilahduttavan kriittisesti – Aurovillen päivittäistä elämää, filosofiaa ja ihmisiä. Aurovillen filosofista perustaa varten tutustuin Sri Aurobindoa ja Mirra Alfassaa käsittelevään kirjallisuuteen (mm. Lorenzo 1993, Luoma 1994, Purani 1995, Satprem 1996 ja Van Vrekhem 1999) ja Aurovillessä julkaistuihin esittelykirjasiin. Sullivanin (1994) kirjoittama yleisteos Aurovillestä antoi monipuolisen kuvauksen yhteisön kehittymisestä alkujajoista nykypäivään. Koska Aurovillekin on muun maailman mukana liittynyt tietokoneaikaan, keräsin tietoja myös Aurovillen kotisivuilta (www.auroville.org). Onnistuin myös hankkimaan kolme Aurovillestä kertovaa esittelyvideoelokuvaa ja CD-ROM-levyn, mutta näiden virtuaalisten lähteiden anti oli lähinnä aiheeseen pohjustava. Palaan tutkimuksessani paikoitellen myös kandidaattitutkielmaani (1999) ja aurovilleläisiltä saamiini sähköposteihin (vuodesta 1998 lähtien).

Tutkimuksen kulmakivi on Aurovilleen ajalla 9.6. – 16.8.1999 tekemäni kenttätyömatka. Tuona aikana asuin neljässä aurovilleläisessä pienyhteisössä¹, harjoitin osallistuvaa havainnointia ja keräsin haastatteluaineistoa. Nauhoitin 24 haastattelua, joissa Aurovillessä asuvat (jäsenet, pitkäaikaiset vierailijat ja työntekijät) ihmiset kertoivat näkemyksiään yhteisöstä. Lisäksi suoritin muutamia haastatteluja ilman nauhuria² ja tein runsaasti muistiinpanoja muista aurovilleläisten kanssa käymistäni keskusteluista. Haastateltavani valitsin melko summittaisesti. Päästyäni haastatteluissani alkuun, kysyin jokaiselta haastateltavaltaani, ketä minun kannattaisi haastatella seuraavaksi, jolloin tämä yleensä ohjasi minut mielestään kiintoisan aurovilleläisen luokse. Toisinaan saatoin vain satunnaisesti koputtaa jonkun aurovilleläisen oveen ja tiedustella tämän haastatteluhalukkuutta. Valitettavasti en kyennyt haastattelemaan niin montaa intialaista aurovilleläistä kuin olisin halunnut, sillä kielimuuri muodostui ongelmaksi. Kovinkaan monet intialaiset eivät puhuneet sujuvaa englantia enkä minäkään osannut tamilia (tai hindiä). Siksi intialaisten osuus haastatteluaineistossa ei vastaa intialaisten osuutta Aurovillen väestöstä. Haastatteluaineistoa kartutti merkittävästi Aurovillen arkistosta (AuAr) saamani kaksitoista litteroitua haastattelua, jotka käsittelevät lähinnä Aurovillen alkuaikojen elämää, mutta myös yhteisön kehitystä ja nykypäivää. Arkiston haastattelut – joiden äänenä ovat lähinnä ”alkuaikojen konkarit” – olivat erinomainen apu

¹ Auroville ei ole asemakaavaltaan kylämäinen, vaan useiden pienempien asutusryppäiden (jatkossa: pienyhteisöjen) verkko.

² Kenttätyöajan puolivälissä nauhurini hajosi, joten jouduin olemaan jonkin aikaa ilman nauhuria.

hahmottaessa yhteisön kulttuurin muutosta. Kenttäpäiväkirjaani (KPK) kertyi yli 120 sivua muistiinpanoja Aurovillestä.

Kenttätyöni merkittävin anti on siis keräämäni haastatteluaineisto. Kenttätyöaikani Aurovilleä oli kohdannut yhteisön jokavuotinen väestökato. Arviolta jopa kolmannes aurovilleläisistä matkusti kotimaahansa tai Intiassa kotipaikkakunnallensa vuoden kuumimmaksi ajanjaksoksi. En usko väestökadon kuitenkaan vääristäneen tutkimusaineistoani. Päinvastoin, monet aurovilleläiset väittivät, että kesäisin on helpompi tavoittaa ”kunnon” aurovilleläisyys, sillä ”tosi aurovilleläiset” eivät pakene kuumuutta kotimaahansa. Haastatteluissani pyrin mahdollisimman vähän manipuloimaan haastateltavien puheenaiheita, kuitenkin säilyttäen tietyn haastattelurungon (ks. liite 4). Haastateltavani halusin edustavan mahdollisimman montaa eri kansallisuutta ja elämäntarintatyyppiä, jotta aineistosta esiin tulleet yhteiset nimittäjät olisivat parhaiten nousseet esille. Koska pyrkimyksenäni on antaa tutkittavien äänen kuulua mahdollisimman paljon tutkimuksessani, käytän runsaasti lainauksia aurovilleläisten haastatteluista.

Kenttätyön ihmemaassa

Nykyään tutkijan oman roolin pohtiminen on oleellinen osa antropologista tutkimusta. Kenttätyön kokemukset sekä havainnoitavien tapahtumien monimutkaisuus ja vieraus vaativat tutkijalta refleksiivisyyttä, sillä tutkija ei ole pelkästään etäinen tarkkailija, vaan osa tutkittavaa kokonaisuutta. Tutkijan on oltava tietoinen roolinsa merkityksestä ja täten myös tutkimusprosessin subjektiivisuudesta. (Anttonen 1999, 23 - 6.) Koska tutkimusaineistoni on melko mittava ja antropologina olen joutunut sitä parhaan kykyni mukaan tulkitsemaan ja esittämään lukijalle, koen itsereflektion olevan paikallaan. Tämä varsinkin siksi, että Auroville-yhteisön utopia, sen erikoiset taustahenkilöt ja jäsenet sekä yhteisön muutos ovat kaikkiaan hyvin erikoinen ilmiö, jonka kaltaiseen en ole aiemmin tutustunut. Jotkut kenttäpäiväkirjani mietteistä muistuttavatkin Liisan hämmentäviä kokemuksia Ihmemaassa. Tutkimukseni kirjoittaminen ja varsinkin sen kenttätyövaihe aiheuttivat minussa – sekä tutkijana että maallikkona – positiivisia ja negatiivisia kokemuksia, minkä katson vaikuttaneen osaltaan tutkimuksessa harjoitettuun tulkintaan. Luonnollisestikin on vaikea tarkalleen sanoa, kuinka suhtautumiseni Aurovillen utopiaan ja sen osanottajiin vaikutti tutkimuksen objektiivisuuden tavoitteluun, mutta itsereflektion kautta koen voivani antaa lukijan itse edes

hiukan arvioida vaikutusta. Tässä luvussa yritän siis arvioida omaa suhtautumistani ja sen vaikutusta tutkimuksen kulkuun ja varsinkin sen objektiivisuuteen. Tukeudun pohdinnassa kenttäpäiväkirjani ja vaimolleni lähettämieni kirjeitten itserefleksioihin ja mietteisiin.

Kenttätyömatkani aikana otin yli 120 käsinkirjoitettua A4-sivullista muistiinpanoja, joista osa sisälsi hiljaisina hetkinä mietiskelyä oman itseni suhdetta tutkittaviin. Myös kotiin lähetetyissä kirjeissä pohdin omaa rooliani niin tavallisena arkikokemuksia käsittelevänä ihmisenä kuin tutkijana ja kenttätyöntekijänä. Olen kiitollinen vaimoni osoittamasta kiinnostuksesta kenttätyöhöni, sillä kirjeeni hänelle osoittautuivat hyväksi itserefleksioaineistoksi kenttämuistiinpanojen lisäksi. Mainittakoon aluksi, että mielenkiintoni Aurovilleä kohtaan heräsi yhteisön tutkimuksellisen hedelmällisyyden vuoksi – Auroville vaikutti monipuoliselta ja asetelmiltaan erittäin kiinnostavalta tutkimuskohteelta. En kokenut yhteisön utopiaa, ainakaan sen radikaaleimmissa muodoissa, henkilökohtaisesti kiehtovana, vaikkakin maailman parantaminen sinänsä olikin mielestäni erittäin arvokas pyrkimys. Saatoinpa jopa olla hiukan kyyninen utopiaa kohtaan, mutta Aurovillen ihmisyyden ja suvaitsevaisuuden pyrkimyksiä arvostin paljon.

Yleensä uuteen kulttuuriin tulija viettää aluksi ajanjakson, jonka aikana uusi kulttuuri tuntuu romanttiselta ja epärealistisen kiehtovalta. Minulla tällaista vaihetta ei ollut, sillä Aurovilleen pääseminen (matkustin lentokoneella Moskovan kautta Mumbaihin, josta Intian halki junalla kaksi päivää Chennaihin, josta päivä maanteitse Aurovilleen) oli minulle raskas kokemus ja tunsinkin Aurovilleen saavuttuani useamman päivän ajan oloni hiukan sairaaksi, turhautuneeksi ja pettyneeksi. Toisin sanoen, podin lievää kulttuurisokkia, mikä oli kolaus antropologiselle itsetunnolle. Lisäksi alussa suurin ongelma kenttätyön tekemisessä oli alueen ilmasto. Kenttätyöni ajoittui vuoden kuumimpaan aikaan, jolloin päivälämpötila nousi korkeimmillaan yli neljänkymmenen asteen. Tunsin itseni voimattomaksi ja väsyin helposti, joten vireystilani oli kaukana normaalista. Tukahduttavassa ilmastossa kenttätyön aloittaminen tuntui yllättävän uuvuttavalta.

Kuumemittari toimii hyvin lämpömittarina. Huoneessani on yli 37°C, kaikki ikkunat auki ja tuuletin päällä! (Kirje 9.6.99.)

Tuntuu, ettei kuumuutta voi paeta. Sisällä on tukahduttavaa, ulkona polttavaa. Mopollakin ajaessa tuuli on kuin löylynheiton jälkeinen kuuma höyry. Kahvilassa karpäset himoitsevat limppariasi ja isot kattotuulettimet pyörittävät turhaan propellejaan. (KPK 20.6.99.)

Aurovilleen päästyäni olin yllättynyt siitä, kuinka hiljainen yhteisö oli. Internetistä saamani mielikuva Aurovillen lukuisista projekteista ja maailmanparantajien kiireestä olikin yliarvioitu, joten olin hiukan pettynyt. Auroville vaikuttikin hidastempoiselta, hiljaiselta ja jopa tylsältä paikalta. Ehkä en itsekään kenttätyön alkuvaiheessa jaksanut osoittaa tarpeeksi suurta intoa ryhtyä tehokkaaseen tutkimustyöhön.

Hikinen iltapäivä. Makasin sängylläni ja ihmettelin hieman turhautuneena, mitä ihmettä aurovilleläiset oikein tekevät. Vain tamilityöläisten puheensorinaa kuuluu. Päätin lähteä ajelulle. Päädyin Solar Kitchenin [= ruokala-kahvila] terassille jääcappucinolle. Ensi viikolla tahti muuttuu, kun muutan. Kiusaan ihmisiä kuin Sokrates, Jumalan paarma. (KPK 19.6.99.)

Täällä kun ei juuri mitään tapahdu, niin ne asiat, jotka tapahtuvat, saavat isot mittasuhteet. [...] Ehkäpä Auroville onkin tavallista herkempi paikka. Ehkä ilmapiiri on jonkun verran tarttunut minuunkin. Silti paikan henkisyys vaikuttaa vieraalta ja olen huvittunut huomatesani, että tunnen kapinahenkeä, kun vaikka kerran pari viikossa juon oluen, tai jos poltan tupakan silloin tällöin. (Kirje 26.6.99.)

Aurovillen perustajien, Sri Aurobindon ja Äidiksi kutsutun Mirra Alfassan ajattelu on Aurovillen arvomaailman perusta. Äiti, joka oli Sri Aurobindon ajattelutavan jatkaja, tulkitse gurunsa oppeja ja tukeutui niihin perustaessaan Aurovilleä. Sri Aurobindon ajattelu on helpoimmillaankin melko vaikeaselkoista ja erikoinen yhdistelmä länsimaista filosofiaa ja intialaista mystiikkaa. Aurovilleläisille Aurobindo ja Äiti edustavat korkeimmillaan Jumalan inspiroimia pyhimyksiä ja vähintäänkin poikkeuksellisen valaistuneita persoonia. Itse koin Aurobindon filosofian ja Äidin tulkinnat jokseenkin vieraiksi. Pidän Aurobindon teorioita outoina ja johdonmukaisuudessaan puutteellisina eivätkä Äidin käsitykset elämän tarkoituksesta onnistuneet vakuuttamaan minua. Ihmettelin usein niitä aurovilleläisiä, jotka tukeutuivat kritiikittä perustajaparin¹ ajatuksiin ja saatoivat kyseenalaista järkevyydessään ne aurovilleläiset, jotka asettivat Aurobindon ja Äidin mielestäni liian korkeaan asemaan. Koska yhteisön perustusfilosofia ja sen taustahenkilöt olivat Aurovillen kannalta merkittävä vaikutin, pohdin usein omaa suhtautumista Sri Aurobindon ja Äidin ajatuksiin.

Kuinka voi arvioida vaikkapa Sri Aurobindon oppeja(?) Tai vielä hankalammin: kuinka voi arvostella? [...] [N]ämä kaksi maailmaa ovat yhteismitattomia. Minun läntinen "kaikki on mitattavissa" -maailma ja heidän "sisäisessä hengessä on totuus" -maailmansa. On vain otettava muistiinpanoja, tarkkailtava, omaksuttava tietoja, luettava Sri Aurobindoa, opetettava edes häivähdys heidän maailmastaan – tultava hieman heidänlaisikseen. (KPK 20.6.99.)

¹ Sri Aurobindo kuoli jo kauan ennen kuin Mirra Alfassa perusti Aurovillen. Alfassa kuitenkin pohjasi ajattelunsa pitkälti Aurobindon filosofiaan (voidaan sanoa, että Alfassa oli Aurobindon ajattelun seuraaja), joten siksi ja tilan säästämiseksi, käytän Sri Aurobindosta ja Äidistä kirjaimellisesti ottaen hiukan epätäsmällistä termiä *perustajapari*.

Mikä on kaiken [Sri Aurobindon] itsetutkiskelun – tuon raskaan kieltäytyksen ja hiljaisuuden tien – tarkoitus? Miksi vaivautua? Miksi ei riitä, että elää, oppii ja kokee? Onko sellainen onni harhaa – *maya*? Jos olen onnellinen niin kuin kuten elän, etsien uutta tietoa, mutta en syvenny ihmeellisen joogan ja mystiikan maailmaan, olenko vajavainen? Sri Aurobindo tuntuu löytäneen jotain ihmeellistä sisäisellä retkellään, jotain sellaista, jonka hän haluaisi kaikkien saavuttavan. En ehkä halua sellaista. En halua hylätä omaa elämäkatsomustani, olkoonkin miten länsimainen, antropologinen tai materialistinen hyvänsä. [...] (Ibid.)

Ehkäpä pelkään joutuvani sumuisen leppoisan, juovuttavan rauhaisan ideologian viettelemäksi. Ehkäpä kavahdan ajatusta tulla yhdeksi hymyileväksi, maailmaasyleileväksi ja tasa-painotetuksi persoonaksi, jolle vastoinkäymiset ja onnenpotkut ovat molemmat jumalallisen ”lahjoittamia”. (Ibid.)

Kiinnitin kenttätöissäni usein huomiota siihen, kuinka useat aurovilleläiset kertoivat kaihtavansa länsimaista filosofiaa. Monet katsoivat filosofian olevan eräänlaista turhaa ajatuksilla ja sanoilla leikkimistä tai joutavia ajatuskuvioita. Tämä sai minut joskus hieman pettyneeksi, varsinkin jos huomasin, että puhuja ei ollut tutustunutkaan filosofiaan.¹ Ehkä oletin hengellisen yhteisön jäsenten olevan enemmän kiinnostuneita ”Tieteiden tieteestä”.

Sekä bostonilainen että ashram-mummo vieroksuivat filosofiaa. He pitivät sitä vaikeaselkoisena, ambivalenttina tieteenä! HAH! Jospa olisivat hiukan edes raottaneet vaikkapa tieteenfilosofian teosta, niin mielipiteet totuuksista voisivat olla erilaisia. [...] Ei mikään jooga eikä uskonto saa ihmistä yhtä nöyräksi kuin filosofia [mutta] kuka sanoikaan: ”Totuuden soihtua ei voi kuljettaa ihmisjoukon läpi kärventämättä muutamaa partaa”. (Ibid.)

Suurin osa haastateltavistani oli erittäin mielenkiintoisia henkilöitä, joilla oli takanaan vaiherikas elämä ja runsaasti elämäkokemusta, mikä sai minut todella nauttimaan haastattelusta ja keskusteluista heidän kanssaan. Monista aurovilleläisistä suorastaan huokui vankka filosofisuus ja syvä elämäkatsomus, mutta joskus haastatteluni saattoi osoittautua hyvin mielenkiinnottomaksi. Joskus vireys- ja terveydentilani vaikuttivat suhtautumiseeni, mutta muutaman kerran koin kuuntelevani joko yksinkertaisesti täysin latteita tai sitten aivan liian kummallisia ihmisiä.

Lounaan jälkeen haastattelin [erästä aurovilleläistä]. Olin ikävystyä kuoliaaksi. Hänen huono englantinsa ja väritön tapa puhua saivat mieleni harhailemaan muissa maailmoissa. Sri Aurobindo taisi kostoksi tyhjentää patterit nauhuristani. (KPK 28.7.99.)

Etiopialainen puhui kolme tuntia!!! Hirmuisia juttuja keskusteluista Pirun ja Jumalan kanssa. Jotain aivan toiselta planeetalta. Mies oli kuin salamanlyömä enkä ymmärtänyt läheskään

¹ Toisaalta filosofian ”tyhjäänpäiväisyys” on yleinen asenne Suomessakin. Tuttu kommentti on esim. ”Filosofiasahan voi päätellä mitä tahansa!”

kaikkea hänen puheestaan. Yhdessä vaiheessa hän puhui jumalallisen siunauksen vastaanottamisesta Motherilta ja sanoi itse antavansa minulle samanlaisen kokemuksen. Mietin, että mikähän lie veriuhuri on luvassa, mutta mies ottikin laukustaan pienenpienen kirjekuoren, jonka päälle oli liimattu postimerkin kokoinen Sri Aurobindon kuva ja jonka sisällä oli Motherilta saadun kukkakimpun ruusun terälehti. En voi kyllä sanoa, että olisin ollut taivaallisella kalossilla takapuoleen potkaistu. Ainoa mitä siunaantui oli monta pitkää tuntia hikisessä huoneessa kuunnellen käsittämätöntä miestä... [...]

Etiopialainen muuten sanoi, että nyt kun olen saanut tämän siunauksen, alan hylkiä pahoja ihmisiä ja vetää puoleeni positiivisia henkilöitä. Olen kuulemma erittäin onnekas, kun olen saanut moisen lahjan. Myös kaikki elämässäni menee hyvin ja teen oikeita ratkaisuja tästä lähtien. Hyvä! Onpahan siis muutama ongelma poissa päiväjärjestyksestä. (Kirje 26.6.99.)

Vaikka kenttätyöjaksoni olikin melko pitkä, tuntui alussa siltä, että aurovilleläisten ajattelun monimuotoisuus – onhan yhteisössä yli 30 eri kansallisuuden edustajia – olisi miltei ylivoimainen tekijä tutkimuksessani.

Tätä paikkaa on erittäin vaikea määrittellä antropologisesti. En oikein enää tiedä onko tämä utopia-yhteisö, sillä perustusfilosofia on melko ristiriitainen ja ihmisiltä kuulee mitä erilaisimpia tulkintoja Aurovillestä. On kuin tämä olisi eräänlainen pienoismalli New Yorkin ja Bombayn sekoituksesta maalaisittain, kourallinen hengellisyyttä seassa. [...] Täällä ajattelun monimuotoisuus on kuin suuri henkinen hedelmäsalaatti. (Kirje 22.6.99.)

Kun kenttätyön viimeisenä kuukautena sairastuin uuvuttavaan suolistoloistartuntaan, alkoi väsymykseni näkyä muistiinpanoissanikin. Monet päivät saattoivat mennä sängyssä maaten, mikä aiheutti turhautumista ja huonoa omatuntoa, sillä tunsin kallista kenttätyöaikaani tuhlautuvan liiaksi. Tällöin saatoin olla valmis lähtemään Aurovillestä vaikka heti palatakseni tuttuun ja turvalliseen kotimaahan.

[Eräs Aurovillen monista pieniyhteisöistä] on kunnan Auroville-yhteisö: luomusitä ja ekotätä. Yhdessä niitä ja näitä. Tekisi mieli vetäytyä vuorille, niin kuin [eräs haastateltavani] oli tehnyt. (KPK 26.7.99.)

Melkoinen koti-ikävä! Ehkä huono vointi vaikuttaa asiaan. Väsyttää ja on veto poissa. Ei jaksakaan tehdä töitä. Siitä seuraa huono omatunto, josta vielä kurjempi olo. Suoraan sanottuna tekisi mieli haistattaa pitkät näille muka-henkisille olennoille, uuvuttavalle kuumuudelle ja kaikenlaiselle vaivannäölle ja mennä ensimmäisellä lennolla kotiin katsomaan videoita ja syömään perunalastuja. (Ibid. 31.7.99.)

Koska Auroville sijaitsee keskellä Tamil Nadun maaseutua, ovat aurovilleläiset paljon tekemisissä tamilikyläläisten kanssa. Itse Aurovillen alueellakin sijaitsee kolme tamilikylää ja arviolta jopa 4 000 tamilia käy työssä Aurovillessä. Tutkimuksessani pohdin aurovilleläisten ja kyläläisten suhdetta, joten muistiinpanoissani mietin usein tamileiden asemaa ja omaa

suhtautumistani tamileihin. Se, että tamilit tekivät suurimman osan yhteisön fyysisestä työstä oli mielestäni arveluttavaa. Saatoin usein nähdä kyläläiset sorrettuna alaluokkana, jota ”valkoinen mies” riistää, mutta toisinaan arvostin sitä, että Auroville kouluttaa kyläläisiä ilmaiseksi ja tarjoaa työtä (intialaisittain) hyvällä palkalla.

Aurovillessä on melko siistiä. Tamilipalvelijat siivoavat alle sadan markan kuukausipalkalla neokolonialistien pihakatuja, joten siistiähän siitä tulee... Aurovillen ympäristö sitten ei ole niin siistiä. Kylät täällä ovat surullinen näky. Liian vähän aurobindodollareita menee lähitöllä asuville kyläläisille. Mieluummin pistetään miljoonia rupioita älyttömään jättiläisgolfpalloon [= Matrimandir-temppeli Aurovillen keskustassa] tai rakennellaan lisäsiipiä kartanoihin, kuin että tervehdytettäisiin Aurovillen sisällä ja naapurissa olevien kylien oloja. Pistää keljuttamaan! (Kirje 1.7.99.)

Tamil Nadun maaseutu on hyvin köyhää aluetta, joten Auroville, jossa asuu monia hyvinkin varakkaita länsimaalaisia, herättää usein kateutta tamileiden keskuudessa. Joillekin tamileille Auroville on haluttu päämäärä, rauhallinen yhteisö, jonka työntekijänä tai jäsenenä voisi viettää turvattua elämää. Valitettavasti jotkut kyläläiset taas purkavat omaa pahoinvointiaan isoissa taloissaan asuviin ja hienoilla moottoripyörillä ajaviin aurovilleläisiin. Jouduin itsekin muutaman kerran hankalaan tilanteeseen, jossa minua pidettiin kyläläisten taholta halveksittavana Aurovillen valkoisena miehenä, johon voi purkaa aggressioitaan. Kyläläisten asema yhtäältä Aurovillen työväenluokkana ja toisaalta usein todistamani negatiivinen – ja jopa väkivaltainen – suhtautuminen Aurovilleen aiheuttivat minussa hämmennystä.

Minh sai syyttä bambukepistä kalloonsa oikein olan takaa, Florian potkaistiin kumoon pyöränsä kanssa, minua alettiin lyödä syyttä [...]. Mitä helvettiä! Miksi kyläläiset ovat sellaisia? Mistä moinen aggressiivisuus ja epälooginen viha? [...] Alistaako Auroville kyläläisiä? Auroville kouluttaa kyläläisiä ilmaiseksi, Auroville tarjoaa töitä niille, jotka eivät töitä saisi ulkopuolella, Auroville (useimmiten) maksaa parempaa palkkaa kuin muualla... Alistaako siis? Totta on, että tamilit ovat Aurovillen työläisluokka tai – kuten Jehuda vertasi – Poliksen orjaluokka. Mutta kuka on pakottanut heidät? Ei kukaan. [...] Myönnettäköön, että juttu haiskahtaa neokolonialismilta, mutta mitä se on, paitsi epämuodikas sana? (KPK 4.8.99.)

Auroville on yhteisö, jonka tarkoituksena on edistää ihmisykseyttä, ts. olla paikka, jossa eri kulttuurien edustajat voisivat nähdä kulttuuristen erojensa yli ja elää rauhassa ja yhteisymmärryksessä, toinen toistaan kunnioittaen. Pääsyyvaatimuksena tulisi olla ainoastaan hyvä tahto. Käytännössä on kuitenkin niin, että jotkut – ehkä useatkin – Aurovilleen tulijat ovat viehättyneet yhteisön rauhallisesta ilmapiiristä ja siitä, että suhteellisen vähäisellä sijoituksella voi elää melko helppoa elämää. Useimmat aurovilleläiset ovat hyvin kriittisiä täl-

laista *Club Méditerranée* -tyyppistä elämää kohtaan. Itsekin ajattelin sen kuuluvan jonnekin muualle kuin Aurovilleen, joten joskus saatoin nähdä Aurovillessä ainoastaan aidattujen alueiden hienot talot unohtaen yhteisön enemmistön, joka koostuu vilpittömistä, rauhaa rakastavista ihmisistä, jotka ovat liittyneet yhteisöön kehittääkseen itseään.

Kun hieman kyynisenä sanoin, että rikkaan on helpompaa tulla Aurovilleen kuin köyhän, K-H sanoi, että köyhällä on yhtä hyvä mahdollisuus kuin rikkaallakin. Jos minä esim. tulisin hänen luokseen, rahattomana, valmiina tekemään töitä, hän järjestäisi minulle asunnon ja työtä ja menisimme ”käsi kädessä” [Aurovillen uusista jäsenistä vastaavan toimikunnan] puheille. Hyvä tahto riittää, yleensä. Rikkailla on kyllä paremmat mahdollisuudet tulla Aurovillen *asukkaiksi*, mutta ei sen paremmat mahdollisuudet tulla *aurovilleläisiksi*; monesti jopa huommat, henkisesti. K-H:n esimerkki rahattoman hyväksymisestä aurovilleläiseksi jotenkin... helpotti minua. Ikään kuin Aurovillen arvostus olisi noussut. On näemmä ihmisiä, joiden idealismi on korkealla eikä rahan valta ole läpituokeaa[.] (Ibid. 10.8.99.)

Ehkä se seikka, että Aurovillen filosofiaan kuului erittäin humaaneja pyrkimyksiä, sai minut monesti suhtautumaan ylikriittisesti yhteisöön. Kun yhteisö on omistautunut ihmistenväliselle yhteisymmärrykselle ja itsekehitykselle, voivat pienetkin seikat näyttää suurina harppauksina taaksepäin. Odotukseni Aurovilleä kohtaan saattoivat olla korkeammat kuin mitä tahansa tavallista yhteisöä kohtaan. Joskus yllätinkin itseni ylikriittisenä, jolloin moitin itseäni ja pyrin sitten asennoitumaan positiivisemmin yhteisön elämään.

Muutamia sammakkoja on tullut oveni eteen. [...] Sammakot muistuttavat hiukan minua itseäni: ne vain istuvat paikoillaan tai hiukan loikkivat laiskasti paikasta toiseen ja kurnuttavat itseksensä ympäristöä tarkkaillen. (Kirje 1.7.99.)

Asenteeni Aurovilleä kohtaa vaihteli hyvin paljon kenttätyöjakson aikana, kyynisyydestä toiveikkaaseen. Kuitenkin pohjimmiltaan arvostin yhteisön pyrkimyksiä, vaikkakin jotkut yksityiskohdat Aurovillen perustusfilosofiassa vaikuttivatkin epärealistisilta – jopa fantasiaalta. Aurovillen yleinen ilmapiiri oli erittäin ystävällinen ja kannustava, mutta ennen kaikkea olin vaikuttunut aurovilleläisten suvaitsevaisuudesta. Jokainen sai kehittää itseään omalla tavallaan, kunhan se ei sisältänyt toisen pakottamista tai käännättämistä. Monesti huomasin – kuten monet muutkin aurovilleläiset – arvostavani eniten hyvin arkipäiväisiä asioita yhteisössä.

Päivällisellä istuin Martinin (Sveitsistä), etiopialaisen ja delhiläisen pojan seurassa [...]. Pöydässä ajattelin, että onpas tämä ihmeellinen kokemus – olla Intian Tamil Nadussa, oikealla puolella eläkkeellä oleva etiopialainen diplomaatti, vasemmalla puolella delhiläinen poika, joka tekee verstaalla töitä 250 mk:n kuukausipalkalla (ja lähettää summasta puolet perheelleen) ja vastapäätä sveitsiläinen entinen Punaisen Ristin työntekijä (ja minä, nuori

mies hyisen kylmästä maasta). Siinä sitten istuimme ja juttelimme arkipäiväisistä asioista. Tuli mieleen, että jos useimmat ihmiset istuisivat niin samassa pöydässä, jutellen Titanic-elokuvasta, tarjoilijan työstä, urheilusta ja mistä vain muusta, niin ehkä rasismia olisi himpun verran vähemmän. Tämä on Aurovillen hyvä puoli. (Ibid. 26.6.99.)

Antropologi ei ole tutkimusväline, joka analysoi konemaisesti keräämäänsä tutkimusaineistoa, vaan omat tunteet, ajatukset ja asennoituminen vaikuttavat tutkimustyöhön. Lieneekin kiistatonta, että täyttä objektiivisuutta on mahdoton saavuttaa, mutta sitä kohti täytyy pyrkiä. Kenttätyössä kokemukset saattavat eri olosuhteissa korostua ja vaihdella tilanteesta toiseen. Sen sijaan analyysissa ja tutkimuksen kirjoittamisessa oman persoonan on jätävä mahdollisimman taka-alalle. Tutkijan on osattava suodattaa monesti valtavasta tutkimusaineistosta oleellinen tieto, mutta ilman henkilökohtaisten tunteiden merkittävää vaikutusta. Toki oma asenne saa vaikuttaa tutkimukseen, mutta silloin sen on oltava läpinäkyvää ja täten lukijan tunnistettavissa. Usein antropologisten tutkimusten vaikuttajina ovat henkilökohtaiset aatteet tai tutkittavaa kulttuuria koskevat ”pelastavat” tai ”puolustavat” motiivit (Anttonen 1999, 26). Itse en työskennellyt tällaisten motivaatioiden innoittamana, vaan yksinkertaisesti koin Aurovillen olevan antropologisesti mielenkiintoinen, erilaisuudessaan hedeelmällinen tutkimuskohde.

Aurovilleläiset itse sanovat yhteisönsä olevan monin tavoin eräänlainen spagettikattila, vaikeasti selitettävä ja ymmärrettävä kokonaisuus, jota yhteisön jäsenekin yrittävät vielä monien vuosien jälkeen itselleen selvittää. Jotkut aurovilleläiset hiukan karsastivatkin antropologisia yrityksiäni selvittää yhteisön olemusta, sillä heidän mielestään länsimainen tiede ei voi pureutua entiteettiin, jonka todellinen olemus sijaitsee ”olevaisen korkeammalla tasolla”. Toiset aurovilleläiset kuitenkin rohkaisivat minua ja toivoivat minun tekevän sellaisen tutkimuksen, jonka objektiivinen ja demystifioiva asenne saattaisi olla aurovilleläisille itselleen vaikeaa. Onkin vaikea arvioida, kuinka persoonani on kaiken kaikkiaan vaikuttanut tutkimukseni objektiivisuuteen ja painotuksiin. Se jääköön lukijan tehtäväksi. Muistettakoon kuitenkin, että ei liene liioiteltua väittää jokaisen antropologisen tutkimuksen esittämän kulttuurin olevan ainakin jossain määrin aina tekijänsä subjektiivinen luomus.

2. KULTTUURIN MUUTOS

Eikä niin viisasta miestä olekaan, joka osaisi mukautua ajan vaatimukseen. Ihmiset eivät näet voi luopua siitä mihin luonto heitä vetää, eivätkä he myöskään malta poiketa tieltä jota kulkiessaan ovat yleensä menestyneet.

(Niccolò Machiavelli)

Aluksi

Kulttuurin muutos koskee ihmisten arvoja, käyttäytymistä ja uskomuksia. Monesti muutos on normaalia ympäristöön sopeutumista, mutta toisinaan kosketukset muihin kulttuureihin voivat edistää muutosta. Koska kulttuurit eivät koskaan ole täysin yhdenmukaistavia systeemejä, voivat myös riittävästi poikkeavat yksilöt innovaatioineen muuttaa kulttuuria. (Jargon 1994, 41.) Nykyään tieteenalamme muutosaspekti on niin yleinen, että käytännössä kaikki antropologian näkökulmat käsittelevät muutosta, joko implisiittisesti tai eksplisiittisesti (Spindler 1977, vii).

Antropologian historian alkutaipaleella kulttuurin muutos näytti olevan redusoitavissa biologiseen evoluutioon (Harris 1993, 474 – 5). Tämä hyvin etnosentrinen *unilineaarinen* evoluutioteoria kohtasi suurta vastustusta, joten pikku hiljaa alettiinkin hyväksyä käsitys, jonka mukaan kulttuurien katsottiin kulkevan omia erityisiä polkujaan eivätkä kulttuurit enää olleetkaan toisiaan alemmalla tai korkeammalla tasolla. (Steward 1963, 14 – 16; Harris 1993, 476.) Diffusionismi, akkulturaatiotutkimus ja vanhanaikaista evolutionismia monipuolisempi ja vähemmän arvolutautunut *uusevolutionismi* herättivät uutta intoa tutkia kulttuurin muutosta. Toisen maailmansodan jälkeisten suurten muutosten aikakausi osoittikin kulttuurien olevan prosessuaalisia, dynaamisia kokonaisuuksia. Tätä näkemystä korostetaan nykyäänkin, kun kulttuuri ymmärretään käytäntönä, jota luodaan ja muokataan jatkuvasti käyttämällä mitä moninaisimpia vaikutteita niin kulttuurin sisä- ja ulkopuolelta. (Jargon 1994, 41 – 2.)

Kulttuuri voidaan käsittää tietynlaisiksi malleiksi, jotka ihmiset jakavat mielissään ja joiden avulla he tulkitsevat ympäröivää maailmaa. Nämä yksittäiset mallit eivät kuitenkaan

ole toistensa kopioita, vaan jokaisella yksilöllä on oma versionsa. Siksi yksilöiden välillä on paljon variaatiota. Kun ihmiset esim. kääntyvät kristinuskoon, heillä on tällöin uusi malli maailmasta. Ja kun he konkreettisesti menevät kristilliseen kirkkoon ensimmäistä kertaa, muodostuu uusia ryhmiä, statuksia, rooleja ja interaktioita. Tietty käyttäytymismuoto¹ voi alkaa myös aivan spontaanisti pienessä ryhmässä ja levitä muihin ryhmiin. Ihmiset harjoittavat aina yksilöllistä valintaa kulttuurin tuottaman mahdollisuuskontekstin sisällä. Muutosta tarkasteltaessa on tärkeää fokusoida myös yksilöön, josta muutos yleensä alkaakin.² Yksilöiden mielissä olevat poikkeamat kulttuurisista normeista ovatkin kulttuurin muutoksen lähde. Jokainen kulttuuri muuttuu koko ajan joltain osalta, mutta on myös osia, jotka eivät muutu. Muuttumattomuus on usein niinkin itsepintaista, että muuttumattomat osat eivät enää ole edes hyödyllisiä kulttuurille. Antropologin tehtävä onkin selvittää miksi tietyt kulttuuriset muutokset tapahtuvat ja toiset muodot pysyvät. Jos kulttuurin muuttumattomia muotoja tarkastellaan tarpeeksi pitkällä aikavälillä, sinnikkyys näyttää pikemminkin *hitaalta* muutoksesta kuin muuttumattoman kulttuurin muodon selviytymiseltä, joten lopulta mitkään kulttuurin muodot eivät ole staattisia. (Spindler 1977, 4 – 7.)

Biologiassa evoluution lait ja ekologian periaatteet pätevät kaikkiin elämänmuotoihin lajista ja fyysisestä ympäristöstä huolimatta. Sosiaalitieteissä on samankaltaisia pyrkimyksiä löytää universaaleja kulttuurin muutoksen prosesseja, mutta sellaiset prosessit eivät kuitenkaan voi olla käsitettävissä biologisin termein. (Steward 1963, 33.) Vaikka 1800-luvun yksilinjainen evolutionismi on jäänyt oppihistoriaan, kulttuurien kehitys tai *muutos* on silti ajan-kohtainen tutkimusalue, mutta ilman etnosentristen kehitysoppien arvoasetelmia. Paradigma on vaihtunut alkuperäteorioista muutosta koskeviin kuvaus- ja selitysmalleihin. (Sarmela 1984, 25.)

¹ Esim. käsien läiskäytys kättelyn asemesta.

² Esim. yksilön käsitys uudesta tilanteesta tai keksinnöstä, keksinnön uudella tavalla käyttäminen tai yksilön päätös hyväksyä tai vastustaa uutta elementtiä.

Muutoksen mekanismit

Diffuusio

Diffuusio tarkoittaa kulttuuristen tapojen välittymistä kulttuurilta toiselle. Prosessi on niin yleinen, että pääosan¹ missä tahansa kulttuurissa esiintyvistä tavoista voidaan sanoa periytyvän jostain muusta kulttuurista. (Harris 1993, 108.) Tällöin kulttuurit muuttuisivat lähinnä ulkoisten vaikutteiden ajamina. Diffuusioteoria suvaitsee jopa kokonaisten evoluutiotasojen yli hyppäämisen, jos vaikutteet ovat tarpeeksi vahvoja (uusi teknologia tms.) eli kulttuurit käyttävät toisinaan oikopolkuja². (Murphy 1989, 223.) Diffusionistit näkevätkin yksittäiset kulttuurit eräänlaisina muilta kulttuureilta lainattujen elementtien tilkkutäkkeinä (Harris 1993, 476).

Diffusionismin mukaan ajan kuluessa kaksi naapurikulttuuria tulevat yleensä asteittain diffuusion kautta samankaltaisiksi toistensa kautta. Läheisten kulttuurien yhdenmukaistumistrendin vuoksi on syntynyt kulttuurisen yhteneväisyyden alueita eli kulttuurialueita. (Murphy 1989, 228.) Diffuusiossa kahden kulttuurin ei välttämättä tarvitse olla toistensa läheisyydessä, joten kulttuurin muutoksen voi aiheuttaa esim. vaikuttava kirja tai jonkin muun uuden vaikuttavan tekijän omaksuminen. Usein jotain vanhaa saa väistyä uuden tieltä. Esim. eräässä australialaisessa aboriginaalikulttuurissa kivikirves oli miesten kulttiesine, merkittävä myyttinen prestiisin tuoja ja rituaalinen väline. Kun kyseinen kulttuuri tuli kosketuksiin uudisasukkaiden hallinnon kanssa, aboriginaalimiehet eivät halunneet omaksua uusien teräskirveiden käyttöä – toisin kuin naiset ja lapset, jotka ottivat arkisia askareita helpottavan työkalun kiitollisina vastaan. Kirveen käytön leviäminen naisten ja lasten keskuuteen alkoi nakertaa miehistä, hierarkkista valtaa, koska nythän myyttinen kulttiesine olikin levinnyt miehisen valtaryhmän ulkopuolelle, mikä lopulta aiheutti kulttuurin rituaaliperinteen hajoamisen. (Spindler 1997, 7 – 22.)

Kulttuurit eivät kuitenkaan ole sieniä, jotka imevät automaattisesti itseensä naapurikulttuurien elementtejä, vaan diffuusioprosessi on hyvin valikoiva. Hyödylliset käyttöesineet omaksutaan yleensä nopeasti, mutta monet esineet diffusoituvat nopeasti niiden sisäisen attraktion vuoksi. Alkoholit levisi nopeasti pohjoisamerikkalaisten intiaanien joukkoon ja tu-

¹ Murphyn (1989, 223) mukaan jopa 90 % kulttuurien sisällöstä on tullut diffuusion kautta.

² Vaikka esim. metallurginen aikakausi alkoi kuparista ja jatkoi pronssin ja raudan kautta teräkseen tuhansien vuosien aikana, ovat monet kulttuurit siirtyneet kivistä teräkseen muutamissa vuosissa. Japanikin siirtyi 1800-luvulla – avattuaan ovensa Lännelle – feodalismista moderniin teollisuusyhteiskuntaan hyvin nopeassa ajassa.

pakka levisi sitäkin nopeammin Amerikasta muualle maailmaan. Joitakin uusia elementtejä hyväksytään siksi, että ne ovat kotoisin kulttuurista, jota pidetään arvovaltaisempänä. Näin läntinen kulttuuri on esim. muodin, musiikin, ruuan ja taloudellisten arvojensa muodossa levinnyt muualle maailmaan. Diffusoitavan kulttuurielementin on kuitenkin sovittava yhteen vastaanottavan kulttuurin kanssa.¹ Tapa, jolle ei ole paikkaa, funktiota tai merkitystä kulttuurissa, hylätään tai modifioidaan. (Murphy 1989, 224 – 9.)

Viime vuosisadan alkupuolella monet antropologit pitivät diffuusiota voimakkaimpana kulttuuristen erojen ja samankaltaisuuksien selityksenä, mutta nykyaikana diffuusio on menettänyt merkitystään selittävänä periaatteena. On yleensä totta, että mitä lähempänä kaksi kulttuuria ovat toisiaan, sitä suurempi on kulttuurinen yhteneväisyys niiden välillä. Nämä yhteneväisyydet eivät voi kuitenkaan selittyä jonkinlaisena kulttuurielementtien automaattisena taipumuksena diffusoitua. (Harris 1993, 109.) On muistettava että kulttuurit, jotka ovat lähellä toisiaan, todennäköisesti asuttavat samanlaisia ympäristöjä. Täten yhteneväisyydet niiden välillä voivat johtua samanlaisten ympäristötekijöiden vaikutuksista (Harner 1970 Harrisin 1993, 109 mukaan). On useita kulttuureita, jotka ovat olleet läheisessä kontaktissa satojen vuosien ajan, mutta silti säilyttäneet radikaalisti erilaiset elämäntapansa (Harris 1993, 109).

Diffuusion vastustaminen on siis yhtä yleistä kuin sen hyväksyminen. Vaikka diffuusio hyväksyttäisiinkin muutoksen selittäjäksi, jäljelle jää silti kysymys siitä, miksi *diffusioituvat ilmiöt* hyväksytään. Diffuusio ei myöskään voi selittää monia merkittäviä yhteneväisyyksiä kulttuureissa, jotka eivät ole koskaan olleet kontaktissa toistensa kanssa. Kaikista dramaattisimpia esimerkkejä tällaisista yhteneväisyyksistä ovat ne itsenäiset löydöt ja keksinnöt, jotka eivät ainoastaan ilmaantuneet *eri* alueille, vaan myös suunnilleen *samaan aikaan*. Diffuusiolla on kaikesta huolimatta merkittävä osa kulttuurin muutoksessa. Mutta vaikka toisen kulttuurin läheisyys vaikuttaa usein muutoksen suuntaan ja nopeuteen, diffuusio ei yksinään pysty kertomaan koko tarinaa. (Ibid., 109 – 111.) Muuten vaarana on, että diffuusiosta tulee universaali jokapaikan työkalu, joka selittää kaiken. Sen avulla voidaan

¹ Esim. huumaava peyote-perinne levisi Meksikosta Lounais -Amerikkaan ja Suurille Tasangoille, koska näiden kulttuureissa arvostettiin mystisiä visioita ja kommunikoimista henkimaailman kanssa. Afrikassa taas kristinusko on menettänyt jalansijaa islamin edestä, koska jälkimmäinen hyväksyy polygynian ja vaatii vain vähän enemmän kuin uskontunnuksen, rukoilua ja joitakin kieltoja. Kristinusko taas vaatii monogamiaa, painottaa syyllisyyttä, syntiä ja pappeutta sekä kannustaa omaksumaan eurooppalaisia arvoja. Lisäksi Afrikassa kristinusko yhdistetään myös kolonialismiin, joten kristinuskon yhteensopivuus vastaanottavan kulttuurin kanssa on monesti vähäinen.

kyllä helposti selittää joitakin ilmiöitä, mutta syvempi analyysi voi paljastaa syyt, joiden ta-
kia diffuusio on alun perin hyväksytty. (Steward 1963, 181 – 3.)

Akkulturaatio

Muutosta tapahtuu, kun vähintään kaksi kulttuuria on intensiivisessä ja jatkuvassa kontaktis-
sa keskenään. Interaktion ei tarvitse olla suoraa, vaan kolmas ryhmä voi toimia välittäjänä.
(Jargon 1994, 7.) Akkulturaatio on pitkälti suuren mittakaavan diffuusiota, jonka aiheuttaa
monesti poliittisesti ylemmän tai vahvemman ryhmän matkiminen, utilitääriset motiivit ja
joskus pakottaminen ja uhkaaminenkin. Toisinaan vaikuttavan kulttuurin muotoja omaksu-
taan sellaisenaan, mutta joskus uusia tapoja ja vaikutteita yhdistellään oman kulttuurin muo-
toihin. Akkulturaatiosta siis seuraa usein synkretisaatiota. (Murphy 1989, 232 – 3.)

Akkulturaatioprosessi on aina kaksisuuntainen, jolloin molemmat (tai kaikki) osapu-
olet ovat toistensa vaikutuksen alaisina. Kuitenkin, jos toinen kulttuuri on esim. teknologisesti
tai materiaalisesti merkittävän dominantti, saattaa näyttää siltä, että prosessi on ainoastaan
yksisuuntainen. (Spindler 1977, 8.) Vaikka akkulturaatiossa kulttuuri yleensä virtaa vah-
vemmasta osapuolesta heikompaan, näin ei ole suinkaan aina. Eurooppalaiset lainasivat tu-
pakan, perunan ja maissin intiaaneilta, mutta kuitenkin molemmat kulttuurit muuttuivat ak-
kulturaatioprosessissa – eivät kuitenkaan yhtä paljon tai samalla tavalla. Akkulturaatiossa
kosketuksissa olevat kulttuurit muodostavat toistensa kanssa eräänlaisen siteitten rakenteen,
mikä modifioi suhteita kummassakin kulttuurissa. Akkulturaatiota edistävät kulttuurikontak-
tit tapahtuvat yleensä tiettyjen välittäjäpersoonien kautta, jotka edustavat omaa kulttuuriaan.
Esim. hallitusten virkamiehet ja lähetyssaarnaajat ”myyvät” omaa kulttuuriaan vastaanotta-
valle ryhmälle, mutta vahvimmat siteet luodaan kaupan ja työn avulla. (Murphy 1989, 233.)

Yleensä akkulturaation välikappaleet, diffusoituvat työkalut, teknologiset välineet jne.,
täytyy ostaa, joten akkulturaatio onkin suurimmaksi osaksi se tarina, joka kertoo kuinka tä-
mä ulkopuolisten tuotteiden hankkiminen suoritetaan ja mitkä ovat sen sosiaaliset ja ekob-
giset seuraukset. Monet kansat ovat saavuttaneet materiaalista hyötyä, mutta tulleet samalla
riippuvaiseksi kauppiaista ja työnantajista sekä joutuneet muuttamaan perinteisiä työtapo-

jaan sopeutuakseen uusiin toimintoihin.¹ Uusien elinkeinojen aiheuttamat ekologiset uudelleensäädöt ovat modifioineet merkittävästi ns. alkuperäiskansojen sosiaalisia systeemejä ja kaupankäynti on löyhentänyt yhteisöllisiä riippuvuussuhteita sekä vähentänyt yhteisiä toimintoja. Murphyn mukaan tällainen akkulturaatio tuo lopulta traditionaalisen kulttuurin loppuunsa, kun kaikki maailman kansat tulevat yhä riippuvaisemmiksi massateollisuusyhteiskunnasta. (Ibid., 233 – 4.)

Akkulturaatiota, joka koskee ns. komplisoidumpia kulttuureja, ei voi käsitellä kulttuurin normatiivisen ja relativistisen käsitteen kautta. Modernin valtion kulttuuri ei ole yksinkertaisesti selkeä käyttäytymisnormi, jonka voisi vahvistaa havainnoinnin avulla. Modernin valtion eri ihmisryhmät ovat olennaisesti erilaisia monin tavoin ja muodostavat lukemattomia alakulttuureja, jotka voivat muuttua eri tavoin, vaihtelevalla voimakkuudella tai eivät ollenkaan.² Muutos voi koskea vaikkapa vain toista sukupuolta tai tiettyä sosiaaliluokkaa. Kun esim. heimoyhteisö akkulturoituu modernin valtion vaikutuksesta, ei vaikuttava enteeksi ole mikään ”kansallisen kulttuurin ydin” vaan tietty alakulttuuri, joka on *jossain suhteessa* kansalliseen kulttuuriin. Akkulturaation vaikuttava taho ei siis edusta koko kansallista kulttuuria. Esim. etnisen vähemmistön assimiloituminen on täten ensin tietyn alakulttuurin joidenkin tapojen omaksumista, minkä jälkeen tietyn kansallisen kulttuurin aspektit ovat vaikuttaneet vähemmistökulttuuriin niin, että tästä tulee lopulta uusi alakulttuuri, kulttuurisen kokonaisuuden erikoistunut osa. Assimilaation prosessi ei ole vain yksinkertaista natiivitapojen korvaamista kansallisen kulttuurin muodoilla. Mitä tapoja omaksutaan uuteen alakulttuuriin ja kuinka integroituminen suurempaan sosiokulttuuriseen kokonaisuuteen tapahtuu, eroaa yksittäisissä tapauksissa. (Steward 1963, 46 – 7.)

Pahimmillaan akkulturaation historia on synkkä, monesti ”valkoisen miehen” toimesta. On selvää, että milloin vain läntinen kulttuuri – tai muu dominoiva ryhmä – on penetroitunut pienempien tai traditionaalisten yhteisöjen alueille, suuria muutoksia on tapahtunut vastaanottavissa kulttuureissa. Jotkut kulttuurit ovat lähes välittömästi tuhoutuneet valloittajien tuomien tautien tai sotilaallisen ylivoiman kautta. Sekaantuminen valkoisten kanssa on heikentänyt populaatioita ja monet natiivit ovat ajautuneet kotiyhteisöistään kaupunkeihin ja

¹ Esim. Pohjois-Amerikan intiaanit tulivat houkuttetuiksi turkiskauppaan ja heidän amazonilaiset serkkunsa villikummin keräämiseen. Tyynenmeren saarten asukkaat työskentelevät kopraplantaaseilla ja länsiafrikkalaiset kasvattavat kaakaota.

² Näin toki jonkin verran myös erikoistumattomissa kulttuureissa.

rajakyltiin.¹ Muutos on ollut väistämätöntä ja kaaos yleistä. (Murphy 1989, 232.) Vaikka akkulturaation historia on synkkä, on olemassa lukuisia esimerkkejä myönteisistäkin vaikutuksista. Esim. järkevä kehitysapu ja koulutus ovat hyvinkin positiivista akkulturaatiota. Toisinaan yleisesti negatiivisina vaikutteina koetut akkulturaation elementit voivat muuttaa kulttuuria positiivisesti.²

Innovaatio

Innovaatio on olennainen osa kulttuuriantropologista tutkimusta ja sitä pidetäänkin yleensä kulttuurin muutoksen peruslähteenä. Innovaatiotutkimuksen kannalta mielenkiintoista on mm. *innovaatioprosessi* eli kuinka uusi tapa tai esine leviää ja *innovaattorit* eli uuden tavan ensimmäiset omaksujat. (Jargon 1994, 79.) Ilmiö on läheisesti yhteydessä diffuusioon ja akkulturaatioon. Vaikka innovaatioiden täytyy diffuusoitua aiheuttaakseen kulttuurin muutosta, innovaatioiden prosessi on kuitenkin erillään diffuusioprosessista. (Spindler 1977, 13.) Innovaatio tarkoittaa yleensä jo olemassa olevien ideoiden rekombinaatiota uudeksi ideaksi.³ Innovaatio voi perustua ihmisen nerokkuuteen, mutta tämän nerokkuuden on operoitava kulttuurin asettamissa rajoissa. Vaikka välttämättömyys onkin ”innovaatioiden äiti”, tarve on kuitenkin kulttuurinen seikka. (Murphy 1989, 224.) Innovaatiot, jotka tulevat osaksi kulttuuria voivat olla joko kulttuurin sisällä tuotettuja tai – kuten useammin tapahtuu – diffuusion tulosta. Innovatiivisessa prosessissa diffuusoituja kulttuurisia muotoja tai tapoja *työstetään* vastaanottavan kulttuurin hyväksyttäviksi. (Spindler 1977, 13 – 7.)

Voidaan sanoa, että jokainen kulttuurinen muoto on alkujaan ollut innovatiivinen toiminto, jonka joku on suorittanut. Osa innovatiivisista rekombinaatioista on kuitenkin niin väliaikaisia ja epäkäytännöllisiä, että ne hylätään eivätkä ne koskaan tule osaksi kulttuuria. Innovaation hyödyllisyyksikään ei aina riitä ilmiön hyväksymiseen. Kulttuurin muutosta tapahtuu silloin, kun innovatiiviset ideat hyväksytään kulttuurin tai alakulttuurin enemmistön keskuudessa. Jokaisella kulttuurilla on myös taipumus keskittää eräänlainen kollektiivinen

¹ Yhdysvalloissa hengissä selvinneet intiaanit pakotettiin reservaatteihin, kun taas eteläafrikkalaiset joutuivat pakkotyöhön. Australian aboriginaalit puolestaan tulivat riippuvaisiksi uudisasukkaiden lammasfarmeista ja lähetyssasemista. Jäljelle jääneet Brasilian intiaanit työnnettiin kauas Etelä-Amerikan sisämaahan.

² Esim. Richard Pacen (1993) tutkimus Amazon-joen kylä, jossa television omaksuminen aiheutti enimmäkseen sosiaalisen integraation vahvistamista ja sivistystason kohoamista.

³ Toisin sanoen kulttuuria muuttavat innovaatiot ovat yleensä kulttuurin rakenteiden uudelleenjärjestämistä, esim. kaikki auton osat oli jo keksitty ennen auton keksimistä.

mielenkiinto ja innovatiiviset ideat tietylle erikoisalalle, jolla innovatiivisuuden tuottavuus ja vastaanottavuus ovat suuria.¹ Monesti kulttuuria muuttavan innovaation lähde on kulttuurin ulkopuolinen yksilö tai taho, joka näkee vallitsevat asiointilat tuoreena, ilman kulttuurin tapojen ja perinteiden taakkaa. Innovaattorit voivat myös olla kulttuurin marginaaliyksilöitä, jotka ovat jostain syystä kulttuurinsa valtavirrasta eronneita ja täten vapaampia kokeilemaan ja luomaan uusia konventioita. Että kulttuuri kokisi muutosta innovaation kautta, on uusien ideoitten ja tapojen hyväksymiselle tiettyjä ennakkoehtoja. Ensinnäkin yksilöiden tulee pystyä liittämään merkityksiä uuteen asiaan. Tämä merkitys voi tulla esim. uuden esineen uudesta – tai väärästä – käyttötavasta, kuten koruna käytetty hehkulamppu. Lisäksi uuden idean vastaanottajien täytyy tuntea, että innovaation *arvo* on suurempi kuin uutta omaksuessa ehkä menetettävä arvo. Lopuksi innovaation täytyy olla yhteensopiva jo olemassa olevien arvojen ja kokemusten kanssa. Innovaation takana oleva idea täytyy olla selvästi ilmaistavissa, esim. teräskirveen käsite on paljon helpommin ilmaistavissa kuin kunnian tai häpeän käsitteet. Kulttuurit kasvavat ja kehittyvät systeemissä tehtyjen innovaatioiden avulla, mutta suuret kulttuurisen kasvun hyppäykset johtuvat *lainatuista* ideoista ja asioista, jotka on keksitty muualla. Nykyään innovaatioita tuotetaan maasta toiseen ja varsinkin teollisuusmaista kehitysmaihin massamedian avulla. Tehokkaana innovaatioiden välittäjänä massamedia esittää voimakkaasti uusia ideoita, mutta niiden hyväksymiseen tarvitaan myös ympäröivän yhteisön tuki. (Spindler 1977, 15 – 7.)

Adaptaatio

Biologiassa adaptaatio on prosessi jossa, organismit tai yhdessä elävät organismipopulaatiot luovat biologisia ja / tai käyttäytymissäätöjä, jotka lisäävät heidän mahdollisuuksia selvitä ja tuottaa jälkeläisiä. Adaptaation käsite on sovellettavissa kulttuurin muutokseen, sillä muutoksessa on hyvin usein kysymys sopeutumisesta. Kuten organismipopulaatioissa, niin myös kulttuureissa ihmiset omaksuvat käyttäytymistapoja, jotka liittyvät vain vähän tai eivät ollenkaan yksilön tai yhteisön hyvinvointiin. Onkin vaikeaa ymmärtää kuinka toiminnot, joihin sisältyy kuoleman tai loukkaantumisen mahdollisuus, hyödyttävät yksilöä – paitsi sosiaalisten suhteiden tärkeässä kontekstissa. Adaptaatio on aina *opportunistista*, koska organismit – myös ihmiset – käyttävät hyväkseen mitä tahansa resursseja (mukaan lukien geneet-

¹ Esim. karjankasvatus afrikkalaisissa kulttuureissa, tietoliikenne Suomessa jne.

tiset ja kulttuuriset materiaalit), jotka ovat heidän käytettävissään tietynä aikana, usein seurauksista huolimatta.¹ Adaptaatio onkin ratkaisu *yksittäiseen* ongelmaan – ja samalla uusien ongelmien ja ennustamattomien muutosten lähde. (Spindler 1977, 70 – 2.)

Variaatio – biologinen tai behavioraalinen – on avain adaptaatioprosessiin. Ryhmät eivät koskaan ole homogeenisiä, vaan sisältävät yksilöitä, jotka reagoivat eri tavalla käsillä oleviin ongelmiin. Tässä valossa käyttäytymismallit tulevat mielenkiintoisimmiksi. Kun kulttuurissa on tarpeeksi konfliktoivia versioita oikeasta käyttäytymisestä, on maaperä tarpeeksi hedelmällistä, että innovaatioita voi syntyä ja niitä voidaan hyväksyä sukupolvittain etenevään tietovarantoon. (Ibid., 72.) Kun kulttuurit adaptoituvat olosuhteisiinsa ja kehittyvät, on muutosprosessissa havaittavissa pitkällä aikavälillä tiettyjä kaavamaisuuksia². Kompleksisten yhteiskuntien romahduksia tutkittaessa on tultu siihen tulokseen, että usein romahtaminen on ennustettava tulos siitä *samasta prosessista*, joka aikaisemmin johti yhteiskunnan nousuun. Tämä prosessi on lisääntyvä energian sijoittaminen yhteiskunnallisiin instituutioihin.³ Kompleksisuuteen sijoittaminen – kuten mikä tahansa sijoitusstrategia – voi johtaa pisteeseen, jossa tuotto on yhä pienempi. Kun tämä piste on saavutettu, sosiopoliittiset organisaatiot kohtaavat jatkuvasti ongelmia, jotka vaativat lisääntyvää sijoittamista vain että status quo'ta voitaisiin pitää yllä. Kompleksiset yhteiskunnat kehittyvät usein tasolle, jolla ne saavuttavat stabiiliuden joustavuuden kustannuksella. Vaikka kulttuurin evoluutiolla on taipumuksena edetä yksinkertaisesta kompleksiseen, eivät kaikki yhteisöt etene jouhevasti tai yhdenmukaisesti niin. On myös virhe samastaa lisääntyvä kompleksisuus edistyksen tai parantuneen adaptaation kanssa. (Bates 1996, 83 – 6.)

¹ Esim. öljyn käyttö, joka oli hyvin minimaalista 1900-luvun alussa, mutta sopi hyvin polttoaineeksi, koska se oli tehokas ja halpa aine modernien koneiden käyttövoimaksi. Ilmiö oli opportunistinen, koska öljyä oli pumppattavaksi ja teknologiamme sattui olemaan niin pitkälle kehittynyttä, että öljystä oli hyötyä. Öljypolttoaineen kautta sitouduimme energiataloudessamme moniin ihmiskunnan selviämiseen tähtääviin toimintoihin, jotka muuttivat kulttuurimme rakennetta ja ympäristöämme – monesti ennustamattomasti ja haitallisesti. Mikä onkaan seuraava energialähteenämme, sen käyttö tuottaa myös ennustamattomia vaikeuksia.

² Esim. instituutioiden ylläpitokustannusten suhteellinen nousu, taloudellisen-tuotannollisen erikoistuminen, taloudellisen-poliittinen ja väestöllinen keskittyminen, yhteiskunnallinen stratifikaatio jne.

³ Jokainen romahtanut yhteiskunta on sijoittanut enemmän ylläpitääkseen sen olennaisia instituutioita (temppelit, kaupungit, armeija jne.) kuin mitä yhteiskunta on hyötynyt instituutioista.

Muurit

Vaikka kulttuurit muuttuvat eri tavoin ja nykyään varsin nopeasti, on myös eri tapoja, joiden avulla ne *eivät* muutu tai sinnittelevät muutosta aiheuttavia tekijöitä vastaan. Jokaisella kulttuurilla on tällaisia muureja, joista etnosentrismi on yksi tehokkaimmista. Jo monien kansojen nimitys itsestään viittaa käsitteeseen ”ihmiset” tai ”oikeat ihmiset” rajaten muut ryhmät pois ihmisyydestä. Maantieteellinen eristyneisyys vahvistaa etnosentrismin vaikutusta, vaikkakaan maantieteelliset tekijät eivät ole välttämättömiä muurin ylläpitämistä varten. Jos kulttuuri on maantieteellisesti ja sosiaalisesti ympäristöstään eristyvä sekä itseriittoinen ja etnosentrinen, on ulkopuolisen muutoksen vastustaminen hyvin voimakasta. Myös ulkoapäin tulevan negatiivisuuden ja hyökkäysten aiheuttama ryhmäkoheesio on merkittävä tekijä – jopa niin merkittävä, että kun vainoamista ei tapahdukaan, yhteisö saattaa alkaa hajota sisältäpäin. Lisäksi kollektiiviset arvot individualismin asemesta saavat kulttuurin jäsenet asettamaan yhteisön edun omansa edelle¹. Tätä vaikutusta tehostaa pelko tulla yhteisöstä ulosajetuksi tai eristetyksi. (Spindler 1977, 37 – 44.)

Jos kulttuurissa on prestiisin symboleja, voimakkaita velhouden tai magian muotoja tai yhtenäisyyttä luovia uskonnollisia rituaaleja, kulttuurimuurit pysyvät vankkoina. Kulttuurin muutosta voidaan vastustaa myös yksinkertaisesti rajoittamalla sosiaalista kanssakäymistä, niin oman kulttuurin kuin vieraan kulttuurin edustajien kanssa. Lisäksi erityisasemaan tai korkeampaan statukseen nostava myytti kulttuurin alkuperästä saa ihmiset pitämään muita kulttuureja alempiarvoisina, jolloin ulkoinen vaikutus heikentyy². Myös hyvin fatalistinen ja pessimistinen maailmankatsomus voi toimia muutoksen muurina. Kun mitään hyvää ei uskota koituvan tulevaisuudessa tai ulkoapäin ja kun suunnitelmia ei kannata tehdä, koska nykyisyydessäkin on tarpeeksi ongelmia, on muutoskin hyvin vaikeaa, varsinkin kun kaiken uuden omaksuminen on jo itsessään vastenmielistä.³ Jos taas akkulturaatio on erittäin voimakasta, esim. pakotettua muutosta, kulttuuriset muurit voivat toteutua hyvin radikaalilla tavalla – jopa vallankumouksena. Tällainen muurin toiminto, fyysinen muutoksen lähteen

¹ Lapsi voidaan opettaa antautumaan ryhmäauktoriteetille ja olemaan riippuvainen ryhmästä, jolloin hän oppii tottelevaiseksi. Ylimaallisten rangaistusten pelko tai marttyyriuden kunniakkuus tehostavat vaikutusta.

² Monet kansat katsovat polveutuvansa kuninkaista tai jumalista – tai uskovat olevansa Jumalan tai jopa evoluution erityisesti suosimia ihmisiä.

³ Näin esim. Meksikon *ixtepejancilla*, joiden ei pidä edes näyttää onnelliselta, koska tällöin pahat voimat voivat kostaa yksilölle. *Ixtepejanit* uskovat äärimmäisen katastrofin koituvan lopulta heidän ja koko maailman loppuksi.

eliminointi, lienee kulttuurin vastustamisen vahvin muoto. Sinnikkyys ja vastustus on helpompaa jos ryhmä on etäinen ja syrjäinen sekä toteuttaa vahvaa omaa uskontoa, useita merkittäviä elämänkohtariittejä ja tiukkoja tabuja. Myös se auttaa, että ulkopuolisten uskotaan olevan likaisia ja saastuneita¹. Kulttuurin muutosta vastustavat muurit voivat myös toimia eri tasoilla. Kansallisvaltion kulttuuri voi muuttua radikaalimmin kansallisella kuin alemmilla tasoilla. Useimmissa tapauksissa suuremman sosiokulttuurisen systeemin instituutiot ovat kuitenkin olleet tarpeeksi tehokkaita tuhotakseen vastaanottavan natiivikulttuurin, usein traumaattisin seurauksin. (Ibid., 44 – 75.)

Vaikka muutosta vastustavat muurit olisivat hyvinkin vahvoja, yleensä tekniset innovaatiot leviävät nopeasti jokaiseen kulttuuriin. Kun uuden innovaatio-objektin vieraudesta on päästy yli ja kun innovaation käytännön tehokkuus ja hyödyllisyys tulevat ilmi, voivat vahvatkin muutoksen muurit hajota. Kuitenkin erityisen voimakkaat asenteet, esim. moraaliskäsitteelliset käsitykset, saattavat estää erittäin hyödyllisenkin innovaation omaksumisen. Esim. aikoinaan luontaistaloutta harjoittaneet suomalaiset talonpojat saattoivat kokea uusien maatalousmenetelmien olevan loukkaavia tai suorastaan jumalattomia. Uskonnollinen normisto kielsi uusien työmenetelmien käytön ja normien rikkojaa uhattiin julistamalla perinteisten menetelmien hylkäämisen olevan luonnonjärjestyksen vastaista.² Työtä helpottavien koneiden uskottiin myös kasvattavan ihmisiä laiskuuteen ja uuden talouden johtavan perikatoon, kuten Veikko Anttila kertoo:

Entisajan talonpoika arvosti raskasta ruumiillista työtä. Yksi [teknisten innovaatioiden] vastustajien argumentteja oli, että koneet kasvattivat ihmistä laiskuuteen. Jouten oleva ihminen oli turmeltunut, työteliäs moraalisesti korkeatasoinen, joten koneiden käyttö oli suoranaisesti yhteiskuntamoraalia järkyttävä tekijä. Rahaa liikutteleva uudenaikaistaja oli yhteiskunnallisesti katsoen toisellakin tapaa arveluttava. Luontaistalouden talonpoika eli niukkojen käyttövarojen varassa ja lainan ottamista kartettiin. Uudenaikaiselle maanviljelijälle ennustettiin vastustavissa piireissä säännöllisesti perikatoa, ja jos talo menestyi huonosti, niin syy langeskettiin koko sille markkinatalousjärjestelmälle, johon viljelijä oli siirtymässä. (Anttila 1974, 190 - 1.)

¹ Näin esim. Etiopian *qemanteilla*, jotka ovat alistuneet valtiovallalle vain ulkoisesti hylkäämättä alkuperäistä kulttuuria ja uskontoaan.

² Yllättävän monia kulttuurin muutoksen elementtejä vastustetaan perusteluin, jotka pohjautuvat erilaisiin käsitteisiin ”luonnollisuudesta” tai ”luonnonmukaisuudesta”. Kulttuurin status quo käsitetään usein jollain tavalla osana luontoa tai oikeaa ja luonnollista järjestystä, jolloin poikkeama järjestyksestä on ”luonnotonta”. Eräs hyvä viimeaikainen esimerkki luonnollisuus-käsitysten käytöstä on Suomen uusi parisuhdelaki, jonka vastustajat ammensivat retoriikkaansa perustelunsa pitkälti luonto-käsityksistään.

Kulttuurin muutoksen yksilötasolla muutoksen kanssa vastatusten joutuvat ihmiset jakaantuvat kahteen ääripäähän. Äärimmäinen ”muurinrakentaja” on konservatiivinen, vanhassa arvomaailmassa pitäytyvä kouluttamaton henkilö, jonka mielestä muutos on moraalinen erehdys ja johtaa onnettomuuteen. Hän ehkä elää harvaan asutulla maaseudulla, kuuluu alhaiseen tuloluokkaan, on vahvasti uskonnollinen, pitää itseään muita parempana eikä ole tekemisissä erilaisten ihmisten kanssa. Muutosta vahvasti toteuttava yksilö taas saattaa olla hyvin varakas kaupunkilainen, joka työssään tai muuten on tekemisissä laajojen sosiaalisten verkostojen kanssa. Tämä kosmopoliitti nauttii hyvinvoinnista ja arvovallasta sekä todennäköisesti hyötyy materiaalisesti muutoksesta. Muurinrakentajien ja muutoksen puoltajien välissä on suuri passiivisten yksilöiden ryhmä, joka määrittelee kantansa muutokseen tilanteen mukaan, omakohtaisten kokemusten kautta. Passiivisten joukko joko edistää (voimakkaasti tai lievästi) kulttuurin muutoksen aaltomaista leviämistä keskuksista periferiaan tai sitten, todetessaan uuden kulttuurisen elementin liian ristiriitaiseksi vallitsevien arvojen ja käytäntöjen kanssa, vahvistaa kulttuurin muuria suhteessa innovaatioihin. (Kulttuurin muutoksen vastustajista ja edistäjistä ks. Anttila 1974, 193 - 4.)

Ympäristön vaikutus

Marxin anti

Karl Marx näki aikansa ihmistutkimuksen innoittamana kulttuurien käyvän kehityksessään läpi määrätty asteeet. Primitiivinen kommunismi oli kulttuurin ensimmäinen kehitysaste, josta siirryttiin orjayhteiskunnan ja feodalismien kautta kapitalismiin. Kulttuurin päämäärä oli Marxin mukaan kommunismi, joka oli seuraava askel kapitalismin muodostuttua kestäväksi systeemiksi. Kulttuurin muutosta tai pikemminkin sen *edistystä* käsittelevä marxilaisuus ja uusmarxilaisuus painottavat kamppailun ja ristiriidan merkitystä. Koko ihmiskunnan historia on tulos sosiaaliluokkien taistelusta tuotantovälineiden ja -resurssien kontrolloimiseksi. Sosiokulttuuristen systeemien sisäiset ristiriidat ovat muutoksen *primus motor*. Tuotantovälineiden ja tuotantosuhteiden välinen suhde määrää sosiaalisten, poliittisten ja jopa hengellisten prosessien yleisluonteen. Ihmisten tietoisuus ei määritä näiden prosessien olemassaoloa, vaan päinvastoin, prosessien eräänlainen sosiaalinen eksistenssi määrää ihmisten tietoisuuden. (Harris 1993, 475 – 8.)

Marxilaisessa antropologiassa materiaaliset olosuhteet ovat yhteiskunnan primäärisiä tekijöitä, kun taas sosiaaliset instituutiot ja uskomussysteemit ovat sekundaarisia. Marxismi siis keskittyy talouteen ja teknologiaan arvojen ja sosiaalisten suhteiden systeeminä. Katson takanta ei kuitenkaan väitä kulttuurin määräytyvän jonkinlaisen yksinkertaisen ekonomisen determinismin kautta, vaan lähinnä kompleksisessa kapitalistisessa yhteiskunnassa ekonomiset suhteet dominoivat kulttuurin muita suhteita ja instituutioita (kuten sukulaisuutta ja uskontoa).¹ Uusmarxismi – toisin kuin entisen Neuvostoliiton marxismi – ei oleta että ekonomisen systeemin välittömästi määrittäisi kulttuurin organisaation tai että kuvitteelliset systeemit voitaisiin redusoida materiaaliin olosuhteisiin. (Keesing 1981, 170 – 1.)

Marxilainen antropologia ei keskity vain kompleksisiin yhteiskuntiin, vaan myös pienissä ja luokattomissa heimoyhteisöissä esiintyy erilaisia jakoja ja eturistiriitoja. Esim. ideologiat, jotka esim. pitävät naisia saastuttavina, alistavat heitä, mutta ovat miehille hyödyllisiä. Tällaiset systeemit pitävät sisällään kulttuurisia merkityksiä, joille niin miehet kuin naisetkin ovat omistautuneet, mutta nämä ideologiat voivat silti olla miesvallan instrumentteja. Tällaisen symboliikan *poliittista* puolta ei tulisi koskaan jättää huomioimatta. Marxistinen traditio ei yritä redusoida kulttuurista rakennetta joksikin ”todellisemmaksi” tekijäksi yhteisön ulkopuolella. Se väittää, että tuotantosuhteissa on näkyvissä olosuhteet, jotka johtavat symbolisiin painotuksiin mieluummin yhdellä alueella kuin toisella. Marxilainen antropologia siis vaatii etsimään ihmisten ja heidän työnsä kontrollin yhteyksiä mm. saastumisideologioihin, reinkarnatioon ja käsityksiin esi-isistä. Marxistinen lähestymistapa väittää, että kulttuurisen symboliikan käyttöä – kuten meren ja maan, ylhäällä ja alhaalla olevan sekä naisen ja miehen symboliikkaa – tulisi ymmärtää niin sosiaalisessa kuin ekonomisessakin kontekstissa. (Ibid., 171 & 370.)

On selvää, että kulttuuriset systeemit pitävät ikuisena ja kosmisena sellaisia asioita, jotka ovat ihmisten luomia todellisessa poliittisessa ja ekonomisessa kontekstissa ja jotka muuttuvat jatkuvasti. Jos katsomme kulttuurisesti määriteltyä maailmaa ”todellisena”, jäämme ilman muutoksen teoriaa tai selvää käsitystä siitä kuinka ideationaaliset systeemit juurtuvat sosiaalisiin todelluuksiin. Silti uusmarxistinenkin näkemys luo tämän paradoksin. Ensinnäkin, jos kohtelemme kulttuurin sisäistä näkemystä illuusiona, me emme arvosta tarpeeksi natiivien merkityksiä ja motiiveja tai kulttuurisen rakenteen rikkautta. Toiseksi, ana-

¹ Esim. Uuden Guinean *tsembaga maringien* kulttuurissa sosiaaliset suhteet perustuvat primäärisesti sukulaisuuteen, eivät ekonomisiin suhteisiin ja hindulaisessa Intiassa uskonto on ollut se tekijä, jonka kautta sosiaaliset suhteet on järjestetty.

lyytikko joka astuu tietyn kulttuurin merkitysmaailman ulkopuolelle ja kohtelee merkityksiä illuusioina, olettaa että *hänen* realiteettinsa ovat absoluutteja – vaikka havainnoitsijan standardit ja kategoriat ovat kulttuurisesti määräytyneitä. *Kuinka päätämme*, että atsteekkivasta tai plantaasiorjia riistettiin? Teemme näin tietyn oikeuskäsitteen mukaan, joka käsittää työn, tuotantovälineiden ja tuotteiden välisen suhteen. Tämä käsite ei ole tullut jumalilta, vaan on ihmisen luoma, täysin ideologinen ja läntisen intellektuaalitradition tuote. Voimme nähdä trobriandilaisten päälliköiden ja heidän alaistensa suhteen tai indonesialaisen hikipajan työntekijöiden kohtelun alistavana ilman ideologista imperialismia? Paradoksista ei ole helppoa pakotietä ja vaarana on hedelmätön relativismi. Jos taas näkökantamme on sosiokulttuurisen systeemin ulkopuolinen, johon eivät ole vaikuttaneet tarkasteltavan kulttuurin sisäiset arvot, emme silloin ymmärrä tai tee oikeutta muiden kulttuurien maailmoille. Pätevän antropologisen käsityksen täytyy ottaa näkökanta sisältä ja ulkoa. Parasta mitä voimme tehdä on sukeltaa kulttuurin maailmaan, mutta sen jälkeen ottaa askel taaksepäin ja olla tietoinen siitä että havaitsijana näemme maailmamme kulttuurisesti värjäytyneiden linsien läpi. (Ibid, 370 – 1.)

Uusmarxismi on oleellisesti dynaaminen lähestymistapa. Jokainen kulttuuri pitää sisällään eräänlaisia stressilinjoja, konflikteja ja kontradiktioita kuten myös integraation ja vahvistamisen toimintoja. Kulttuuri uusintaa itseänsä, vastakkainasetteluista huolimatta (esim. tuotantosuhteissa), *superstruktuurin* välityksellä. Marxistisen tradition mukaan juridis-poliittiset ja ideologiset suhteet tukahduttavat, häivyttävät tai esittävät väärin kulttuurin sisäiset peruskonfliktit. Nämä *superstruktuuriset mediaatiot* ja *mystifikaatiot* eivät kuitenkaan eliminoi ristiriitoja, vaan antavat niiden uudistua eri – ehkä päinvastaisissakin – muodoissa. Ristiriidat siis johtavat mahdolliseen kulttuurin muutokseen. (Ibid., 372.)

Uusevolutionismi

Toisen maailmansodan jälkeen antropologiassa alettiin kulttuureita pitää systeeminä, jotka ovat integroituneet ympäristöönsä. Kulttuuri siis olisi eräänlainen väline, jolla sopeudutaan luonnonoloihin. (Jargon 1994, 102.) Usein antropologiassa kaihdetaan darvinistisen näemyksen soveltamista kulttuurien tutkimiseen. Se, että väitetään kulttuurisen evoluution olevan analoginen ja jatke biologiselle evoluutiolle, ei kuitenkaan tarkoita sitä, että kulttuurinen evoluutio olisi redusoitavissa biologiseen. Uusevolutionistien mukaan tämä tarkoittaa vain

sitä, että myös kulttuurin muutos on selektiivinen prosessi, jossa ennalta olevien normien, arvojen ja uskomusten jatkuminen tai vaihtuminen on selitettävissä muulla kuin esim. durkheimilaisella kollektiivisella tajunnalla. Kulttuurinen informaatio siirtyy aina henkilöltä henkilölle, oli tiedon muoto mikä tahansa. Välitysprosessissa saattaa kuitenkin tapahtua mutaatioita, jotka saattavat johtua vaikkapa ”kopiointivirheistä” tai vastaanottajan uudelleentulkinnoista. Uusevolutionismissa kulttuurinen muutos selitetään siten, että muutos ilmaantuu kulttuuristen muotojen mutaatioiden kautta parantamaan näiden säilymistä tietyssä ympäristössä. Mutta kuten eläinlaji voi hävitä asteroiditörmäyksessä tai epäonnistuttuaan sopeutumaan ympäristön muutokseen, myös kulttuuri voi tuhoutua ja muuttua ruton tai valloituksen tai valinnan tuoman ”kilpailuedun” kautta. (Runciman 1998, 734.)

Uusevolutionismissa kulttuurin muutos viittaa historiallisiin prosesseihin, jotka ovat järjestyksessä ja joilla on suunta. Yksi suunta on kohti sosiaalisen kompleksiteetin lisääntymistä ja toinen kohti parempaa teknologiaa. Kehittyneempi teknologia yleensä korvaa tehotomamman, mistä seuraa yleinen tendenssi, että yhteisöt kehittävät tuottavampia tapoja käyttää hyväkseen ympäristöä haalimalla aina suurempia määriä energiaa. Lyhyen aikavälin vallinnat, jotka liittyvät paremman kirveen, jousen tai viljelyn diffusointiin, johtavat pitkän aikavälin muutoksiin, joita voidaan kutsua evolutionaariksi. Leslie Whiten hypoteesin mukaan ihmisyyhteisön evoluution aiheuttaa, kuljettaa ja määrittää kasvava teknologinen tehokkuus, jota mitataan yhteisön yksilöä kohden valjastamassa energiamäärässä. Teknologia siis on ihmisen kehityksen alku. Sosiaaliset instituutiot, uskonnot ja filosofiat eivät vaikuta teknologian kehittymiseen ja omaksumiseen, vaan päinvastoin. Vaikka Whiten teoria vaikuttaa loogiselta, ongelmana on se, että hänen ajattelunsa meni niin universaaliksi, että sitä oli enää vaikeaa soveltaa yksittäistapauksiin. (Murphy 1989, 220 – 30.)

Julian Steward kehitti multilineaarisen evoluutioteorian. Hän selitti kulttuurien välisiä yhdenmukaisuuksia tai sosiaalisten instituutioiden samankaltaisuuksia viittaamalla ekologisiin yhdenmukaisuuksiin. Steward päätteli, että kulttuuris-ekologinen toiminnan yhdistelmä määrittelee eniten kulttuurin muutosta ja evoluutiota. (Murphy 1989, 231.) Stewardin mukaan nopeat muutokset, samansuuntaiset kehitysasteet, jotka vaativat vain pari vuotta ja joihin kuuluu vain rajoitettu määrä piirteitä, eivät ole tieteelliseltä kannalta sen vähempää evolutionaarisia kuin sekvenssit, jotka koskevat kokonaisia kulttuureja ja kestävät tuhansia vuosia. (Steward 1963, 27.) Matti Sarmelan mukaan kulttuurit kehittyvät omia polkujaan lukuista erilaisista syistä johtuen, *differentiaalisesti*. Kun monilinjaista kehitysteoriaa verra-

taan puuhun¹, differentiaalinen selitysmalli on enemmän pensaikkomainen, sillä sen mukaan kaikilla yhteiskunnan eri aloilla ja instituutioilla on omat erityiset kehityshistoriansa, jotka rönsyilevät ajassa omine monimutkaisine sääntöineen. (Sarmela 1984, 25 – 6.) Täten kehitys olisi verrattavissa hallitsemattomaan viidakkoon, mikä sopii hyvin nykyiseen postmodernistiseen ajatteluun.

Steward muistuttaa, että kulttuurisen käyttäytymisen selittäminen on erilaista kuin biologisen evoluution selittäminen. Kulttuuriset muodot eivät periydy geneettisesti. Ihmiset eivät reagoi elämään pelkästään geneettisesti kehittyneen orgaanisen välineistönsä avulla. Kulttuuri – pikemmin kuin geneettinen adaptaation mahdollisuus, mukautuminen ja selviytyminen – selittää viime kädessä ihmisyyhteisöjen luonteen. Koska kaikki kulttuurit kohoavat pitkälti yli välittömän fyysisen ympäristönsä, on kulttuurien analyysissä käytettävä kulttuurihistoriallisia käsitteitä biologisten sijaan, vaikkakin historialliset menetelmät *yksinään* ovat riittämättömiä. (Steward 1963, 32.)

Kulttuuriekologia

Ihmiset ovat erikoisessa asemassa ekosysteemissään. Me kykenemme asuttamaan hyvin erilaisia systeemejä. Ihmisen dominoimat ekosysteemit ovat huomattavasti vähemmän joustavia kuin muut ekosysteemit, koska ihmisen ekosysteemiä voi ylläpitää vain jatkuvan ihmisenergian ja älykkyyden avulla. Teknologisista eduistamme huolimatta olemme yhä syvästi kiinni ekosysteemissämme, kuten mikä tahansa muu organismiryhmä. Ihmiset kuitenkin eroavat muista lajeista suhteessaan ympäristöongelmiin. Ihminen kykenee vastaamaan ongelmiin nopeasti oppimisen avulla. Eri ihmisyyhteisöt voivat kehittää täysin erilaisia elämäntapoja sopeutuessaan ympäristöönsä. Kulttuurit voivat muuttua nopeasti, jos olosuhteet sitä vaativat. (Bates 1996, 69 – 70.) Luonnollinen ympäristö kuitenkin rajoittaa erityisesti niitä kulttuureja, joilla ei ole kehittyneitä teknologioita käytössään, mutta jotka joutuvat toimimaan vaativissa ympäristöolosuhteissa. (Spindler 1977, 25.)

Julian H. Steward, joka kehitti kulttuurin muutosta selittävän kulttuuriekologian suuntauksen, toteaa, että hänen lähestymistapansa on vähemmän kiinnostunut esim. teknologioiden diffuusiosta ja alkuperästä kuin siitä, että teknologioita voidaan käyttää eri tavoin ja ne vaativat erilaisia sosiaalisia järjestäytymisiä eri ympäristöissä. Ympäristö ei ole vain permis-

¹ Runko = maailmanhistorian valtasuoni, oksat = eri kulttuurit.

siivinen tai prohibitiivinen suhteessa näihin teknologioihin, vaan erityiset paikalliset piirteet voivat vaatia sosiaalisia adaptaatioita, joilla on pitkälle ulottuvia seurauksia.¹ Se, että kulttuuri itsessään ei ole staattinen, vaan fyysisiin oloihin mukautuva, ei tulisi hämärtää sitä faktaa, että mukautuminen etenee löytöjen ja keksintöjen kautta, jotka eivät ole välttämättömiä ja jotka ovat enimmäkseen ulkoapäin tulevia. Kokonaisten mantereiden kansat ovat epäonnistuneet tekemään löytöjä, jotka tuntuvat itsestään selviltä. Yhtä tärkeitä tekijöitä ovat sosiaalisten kaavojen ja uskonnollisten käsitysten asettamat rajoitukset, jotka koskevat tiettyjen resurssien käyttöä tai fyysisiin olosuhteisiin sopeutumista. Asuinympäristö samalla sekä rajaa että antaa tilaa kulttuurin kehittymiselle suhteessa tietyn yhteisön taipumuksiin ja jo olemassa oleviin välineisiin sekä kaikkiin uusiin käsitteisiin ja välineisiin jotka voivat tulla ulkoapäin. Uuden teknologian hyödyllisyys on niin kulttuurisen tason kuin ympäristön mahdollisuuksien funktio (Steward 1963, 35 – 9.)

Ympäristö ei ole stabiili monoliitti vaan koko ajan muuttuva, kompleksi kokonaisuus. Tietyn populaation ympäristö koostuu kaikista ulkoisista tekijöistä, jotka vaikuttavat jollakin tavalla populaatioon. Näitä tekijöitä ovat myös tauteja levittävät organismit, kilpailijat, suoja ja ilmasto, kuten myös kulttuurinen ympäristö, jossa yksilön täytyy toimia. Esim. kulttuurissa, jossa miehen initiaatiotitit ovat tärkeitä, tämä sosiaalinen fakta on osa yksilön ympäristöä. Ympäristöön kuuluvat myös populaation muut jäsenet – liittolaiset ja kilpailijat. Koska ympäristöt ovat dynaamisia, kulttuuri, jolla on parhaimmat mahdollisuudet menestyä ei välttämättä ole se, joka on täydellisimmin adaptoitunut ympäristöönsä, vaan se joka ylläpitää valmiuttaan muuntautua ympäristön vaatimuksiin joustavasti. Yleensä ottaen, menestyksenkäin reaktio on se joka vaatii minimimäärän joustavuuden uhraamista. Voidaan siis sanoa, että valinta täytyy tehdä niin, että minimoit riskit, ei niinkään siten, että yrittää hyötyä mahdollisimman paljon. Ihmisetkin ovat yleensä konservatiivisia käyttäytymisessään ja epäroivät muuttaa tekemisen tapojaan, jotka tuntuvat toimivan. Usein oletamme, että jos joku ekosysteemi tai kulttuuri näyttää olevan tasapainossa tai on hyvin stabiili, niin se todennäköisesti säilyy muuttumattomana. Todellisuudessa hyvin stabiili systeemi voi itse asiassa olla lähellä romahtamispistettä. Joustavimmatkin ekosysteemit ovat joustavia vain tiettyyn rajaan asti. (Bates 1996, 68 – 72.)

¹ Esim. kulttuurissa, jonka jäsenten ravinnoksi käyttämä riista liikkuu isoissa laumoissa ja harjoitetaan todennäköisesti yhteismetsästystä ja asutaan suurissa yhteisöissä, kun taas niissä kulttuureissa, joissa metsästettävä riista on hajallaan pienissä laumoissa, yhteisökoot tuskin ovat suuria ja riistaa metsästetään pienissä ryhmissä. Vaikka kummankin kulttuurin metsästysvälineistö on sama, voi ensimmäisen yhteisön sukulaisuusrakenne olla multilineaarinen ja suurperheinen, kun taas toisessa kulttuurissa toteutetaan ehkä patrilineaalisia leirejä.

Kulttuurimaterialismi

Kulttuurimaterialismin teorian voidaan sanoa jatkaneen Marxin, Whiten ja Stewardin raivaamaa tietä kulttuurin ja ympäristön teoriassa. Marvin Harrisin käsialaa olevan kulttuurimaterialismin mukaan kulttuurierot johtuvat enimmäkseen perustavaa laatua olevista materiaalisista tarpeista. Ihmisen fyysisen elämän perusedellytykset siis muokkaavat kulttuurien arvoja, uskontoa ja taidetta. Tällöin erot superstruktuurissa johtuisivat eroista tarpeiden tyydyttämisen materiaalisissa muodoissa. Kulttuurievoluutio, kuten biologinen lajikehitys, olisi siis tapahtunut pitkälti yrityksen ja erehdyksen kautta ja pohjimmiltaan kulttuurin muutoksen *primus motor* olisi saatavilla olevan proteiinin määrä. (Harris 1993, 478.)

Harrisin lähestymistavan mukaan esim. ravinnon niukkuus ja tietyt tabut voivat olla yhteydessä keskenään. Kulttuurissa, jossa ravintoa on vähän, voi ilmentyä esim. synnytyksen jälkeisiä pitkiä yhdyntätabuja, jotta lapsi saisi tarpeeksi proteiinia ennen seuraavaa synnytystä. Täten saastumistabut ovat usein symbolisia tapoja kontrolloida väestömäärää. Myös samanlaiset teknologiat samanlaisissa ympäristöissä tuottavat samanlaisia järjestelyitä työn ja jakelun suhteen, mikä puolestaan aiheuttaa samanlaisia sosiaalisia ryhmittymiä ja lopulta samanlaisia arvo- ja uskomusjärjestelmiä. Harris onkin yrittänyt uransa aikana kehittää antropologien symbolisille tulkinnoille materialistisia vastatulkintoja. (Keesing 1981, 150 – 3.) Hän ei kuitenkaan väitä, että ekologiset tai materiaaliset syyt olisivat aina kulttuurin muutoksen takana. Esim. uskonnolliset periaatteet – vaikka ovatkin aikoinaan muodostuneet ekologisten syiden vuoksi – vaikuttavat myöhemmin kulttuurin eri tavoin, vaikka uskomusten alkuperäinen funktio olisikin jo vanhentunut. Kuitenkaan mikään puhtaasti uskontoon perustuva kanta ei pysty pitämään puoliaan ekologisia pakotteita vastaan. (Harris 1982, 161.)

On muistettava, että ekologiset paineet eivät vaikuta ainoastaan yksinkertaisten kulttuurien rakenteeseen (Keesing 1981, 150 – 3.). Nykyaikana teollisuusmaatkin näyttäisivät olevan hyvin sidottuja ekologiaan tekijöihin. Globalisoituvan talouden perustekijänä öljy on viimeisen sadan vuoden aikana vaikuttanut suuresti kulttuurimme muutokseen. On mielenkiintoista, kuinka mielestämme edistyksellinen ja vakaa sivilisaatiomme on äärimmäisen helppo ajaa kriisiin – pelkästään kiristämällä muutamien öljypumppujen hanoja, kuten 1970-luvun öljykriisi hyvin osoitti.

Kulttuurimaterialistinen metodi vaikuttaa tieteelliseltä, laskelmoivalta ja faktoihin tukeutuvalta, mutta onko kulttuurin muutos todellakin ekologisen paineen ohjaamaa? Ovatko uskonnolliset uskomukset ja initiaatiot tulosta *biologisista* paineista? Intialaisen lehmän pyhyttä ja Lähi-idän sikatabua pohdittaessa kulttuurimaterialisti voi esittää johdonmukaisia spekulatioita (esim. Harris 1982), mutta Keesingin mukaan on lopulta myönnettävä, että ekosysteemeistä on vaikeaa saada tarpeeksi laskennallista tietoa, ja monimutkaisten systeemien kausaalisuuden osoittaminen on sekin vaikeaa. Materiaaliset seikat eivät sittenkään näyttäisi määräävän kulttuuria niin totaalisesti kuin mitä kulttuurimaterialistit väittävät. Sitä paitsi kulttuurin synkroninen, suhteellisen lyhyen ajanjakson kestävä tarkastelu ei vielä osoita sopeutuvuutta ympäristöön, vaan ainoastaan sen, että kyseinen kulttuuri on sopeutunut ympäristöön sen verran, että se selviää vähintään sen ajan kuin sitä tarkkaillaan. Kulttuurin ekologista sopeutumista tutkittaessa tarvitaan diakronista tarkastelua. Tällöin sopeutumista tukevat toiminnot erottuvat tuhoavista ja valikoivat voimat neutraaleista prosesseista. Lisäksi Keesingin mielestä on ristiriitaista väittää, että tietyn kulttuurin olemassaolo tarkoittaa sitä, että kulttuuri on sopeutuva. Kaikilla kulttuureilla on muotoja, jotka eivät edistä sopeutumista, vaan pahimmillaan ovat kulttuurille tuhoisia. (Keesing 1981, 154 – 6.)

Luonnollinen valinta ei kitke kulttuureista pois ns. maladaptiivisia tapoja, vaan ihmisten täytyy itse kitkeä ne. Ja kun ihmiset eivät yleensä ymmärrä tapojensa tuhoisaa vaikutusta, niin tapojen muuttaminen adaptiivisemmiksi riippuu onnesta. Vaikka ihminen olisi kuinka käytännöllinen, järkevä ja päämääräorientoitunut, hänen täytyy suorittaa valintoja. Valinnat eivät riipu ainoastaan eri vaihtoehtojen tuomasta materiaalisesta hyödyistä, vaan myös arvoista ja symbolisesta merkityksestä. Energiaa ei käytetä vain proteiinin metsästyksen, vaan esim. rituaaleissa tarvittavan okran metsästyksen. Jos symbolisia motiiveja pidetään vain ekologisen rationaalisuuden kulissina, ei kulttuurisen olennon luonnetta ymmärretä ollenkaan. (Ibid., 165 – 6.) Kulttuuri ei itse sopeudu ympäristöönsä, vaan on väline, jonka kautta yksilöt sopeutuvat ympäristöönsä. Suurin osa innovaatioista ei liity mitenkään yksilöiden tai kulttuurin selviämiseen, mutta innovaatioiden suuri määrä tekee todennäköiseksi sen, että joitain selviämiseen liittyviä käyttäytymismuotoja syntyy. (Salisbury 1975, 145 Keesingin 1981, 167 mukaan.) Valintoja tekevät yksilöt ovat merkittävin mekanismi kulttuurin muutoksessa ja materiaaliin olosuhteisiin sopeutuessa. Ekologiset rajoitukset muotoilevat – mutta eivät koskaan määrittele – kulttuurisia ratkaisuja. (Keesing 1981, 167.)

Keesing painottaa, että ihmisen mielen irrationaaliset varannot ovat yhtä oleellisia kuin rationaalisuus, joka keksii jouset ja nuolet, aurat ja koneet. Mieli esittää omia vaati-

muksiaan. Ahdistuksen, epävarmuuden ja tragedian edessä mieli vaatii selitystä ja turvaa – ja projektoi fantasioitaan. Kasvimaamagia voi olla pikemminkin psykologisesti kuin ekologisesti adaptoivaa, kuten myös teoria sairaudesta. Tätä puolta kulttuurimaterialistit eivät painota tarpeeksi. Kulttuurien symbolisissa toiminnoissa siis voi olla tai voi olla olematta piilotettuja adaptiivisia seurauksia. Harvat kulttuurit elävät niin lähellä henkiinjäämisrajaa, etteikö heillä olisi varaa tapajoukole, jolla on adaptaation kannalta neutraaleja tai negatiivisia vaikutuksia. (Ibid., 167.) Näyttääkin siltä, että Harrisin materialismi on omiaan muinaisten homidioiden tutkimiseen, mutta ”ylellisyydessä” elävien nykyihmisten kulttuurissa tarvitaan muitakin työkaluja kuin proteiinivarantojen laskeminen. Harris kuitenkin väittää, että esim. uskomuksetkaan eivät voi olla ihmisten tekojen perimmäinen syy. Jostainhan uskomustenkin on kummuttava, ja jos kulttuurin muutosta tulkittaisiin pelkästään sen varassa, mitä ihmiset ajattelevat tai kuvittelevat, älykäs tutkimus raukeaisi. (Harris 1982, 142 –3.) Myös Keesing toteaa, että sellainen kulttuurin muutoksen teoria, joka yrittää löytää vastauksia ainoastaan mielen luonteesta ja kulttuuristen merkitysten verkoista on yhtä vaillinainen ja harhaanjohtava kuin vahva kulttuurimaterialismi. Kulttuuriset muodot eivät yksinkertaisesti versoa ihmismielestä, vaan ne tuotetaan sosiaalisen systeemin sisällä, niin fyysisessä kuin sosiaalisessa maailmassa. (Keesing 1981, 168 – 9.)

Oli kulttuurin muutoksen takana sitten ideationaalinen tai ekologinen systeemi, on Harrisin esittämä tosiasia merkittävä: vaikka uskomukset, tavat, vuorovaikutus jne. vaikuttavat kulttuuriin eikä ekologinen tekijä ole kaikenkattava, on muistettava, että kulttuuri on kuitenkin ainakin niin paljon ekologiaan pohjautuva, että hyvin harvoin ihmisten uskomukset muuttavat sellaisia järjestelmiä, jotka tuottavat maksimaalisen määrän hyvää kulttuurin edustajille. Päinvastoin, yleensä kulttuuriset arvot, uskonnot ja uskomukset sopeutuvat ihmiselle edullisimman kulu/tuotto -järjestelmän vaatimuksiin. (Harris 1982, 162.) Voidaan väittää, että yleensä vahvatkin uskonnolliset tabut väistyvät, jos siitä on tarpeeksi materiaalista hyötyä ihmiselle.

Moderni muutos

Louise Spindler luettelee yleisiä modernisaation vaikutuksia: Elintaso kasvaa, mutta ahtaus lisääntyy. Maaseudulta muutetaan kaupunkiin. Yhteisöjen itseriittoisuus vähenee, kun maatalous muuttuu osa-aikaiseksi. Perhekoko pienenee, mutta väestö kasvaa ja vanhukset elävät kauempana lapistaan. Rituaalisuus ja uskonnollisuus vähenevät tai häviävät, mutta naisen asema paranee. Hinnat nousevat ja elämän esteettinen laatu vähenee ja liittyy luontoon. (Spindler 1977, 81.) Murphyn mukaan modernisaatiossa teknologia kehittyy ja ihmiset lisääntyvät suorastaan räjähtävää vauhtia, kun samalla yhteiskunnan sisäinen monimutkaisuus ja eriytyminen lisääntyvät. Tältä pohjalta moderni yhteiskunta on kehittymässä kohti tulevaisuutta, joka jättää useimmat ihmiset ihmetyksen ja epävarmuuden valtaan. Sosiaaliset systeemit sekä sosiaalisen elämän laatu ja luonne ovat muuttuneet tavoilla, jotka jättävät yksilön asteittain yksinäisemmiksi, eriytyneemmiksi, ilman sosiaalista määritelmää. Ihmisten arvoa mitataan ainoastaan heidän antamallaan työpanoksella. Pienet talousyksiköt joutuvat suurten konglomeraattien valtaan. Ihmissuhteet tulevat depersonaalisiksi ja sisältävät vähemmän yksilöllistä panostusta. Ihmiset kietoutuvat toimintoihin, joilla ei ole heille paljoakaan henkilökohtaista merkitystä ja kääntyvät itseensä yksityisessä narsismissa. Varoittavaan tyyliin Murphy toteaa: *”Teollinen ihminen vieraantui kauan aikaa sitten tuotteistaan ja nyt hän vieraantuu yhä enemmän kaltaisistaan ja itsestään.”* (Murphy 1989, 236 – 7.)

Myös Mooren mukaan nykyaikaisessa, yhä pienemmäksi kutistuvassa globalisoituvassa maailmassa on lukuisia tunnistettavia piirteitä. Teollistuminen liittyy yhä useammin kotitalousmukavuuksiin, palvelu- ja markkinointialalle sekä elektroniikka- ja massamediaekonomiaan. Poliitikassa ja taloudessa siirrytään yhä enemmän ylikansalliseen vaikutukseen, mikä tapahtuu kansallisvaltion autonomian kustannuksella. Epätasa-arvo lisääntyy vauraudessa, terveydessä ja hyvinvoinnissa, rodun, luokan, etnisyyden, sukupuolen ja uskonnon mukaan. Konventionaalisten yhteisöjen lisäksi muodostuu identiteetti- ja mielikuvitusyhteisöjä. Ajan ja paikan kompressoimiseen liittyvän informaation, informaatiovirran ja viestintänopeuden määrät kasvavat, kuten myös ihmisten ja ideoiden. Köyhyyteen, diskriminaatioon ja kulttuuripolitiikkaan liittyvät konfliktin, väkivallan ja sodan vaarat lisääntyvät. (Moore 1999, 10 – 11.)

Modernisaatio ja varsinkin urbanisaatio ovat vaikuttaneet maaseudulla muutenkin kuin autoittavalla tavalla. Varsinkin yhteiskunnan ravinnontuotanto on kokenut merkittäviä muu-

toksia. Markkinataloutta varten tuotettavat sadot ovat aiheuttaneet maatalouden muuttumisen yksipuolisemmaksi. Talonpoika, joka aikoinaan tuotti lähes kaiken perheensä tarvitseman ruuan, on muuttunut nykyaikaiseksi maanviljelijäksi, joka kasvattaa lähinnä yhtä satoa ja ostaa automarketista perheensä ruuan. Erikoistuminen on altistanut maanviljelyksen ulkopuolisille voimille. Ennen talonpoika pystyi huonoina aikoina yleensä turvautumaan omiin varastoihinsa, mutta nykyajan erikoistunut farmari on hallituksen tukiaisten ja maailmanmarkkinahintojen armoilla. Nykyaika on hävittänyt maatalouden itseriitaisuuden. (Murphy 1989, 234.) Kun markkinatalous ja teollistuminen ovat lisänneet käteissuuntautuneisuutta ja kilpailua, ovat ne myös suurentaneet eroa omistajien ja työntekijöiden, maanomistajan ja talonpojan sekä kauppiaan ja kuluttajan välillä. (Steward 1963, 73 & 211 – 2.)

On mielenkiintoista, että moderni teollistuminen lieveilmiöineen on synnyttänyt uusia kansallisia muotoja tai instituutioita, jotka ovat aiheuttaneet sosiokulttuurisissa systeemeissä erittäin voimakasta horisontaalia eriytymistä. Esim. ammatillinen erikoistuminen ei ole ainoastaan jakanut työtätekevän luokan moniin erikoisryhmiin, vaan myös luonut monia uusia keskiluokkia. Se on myös luonut siteitä samanlaisten segmenttien välillä *eri* yhteisöissä. Joissain tapauksissa laajalle levinneiden saman segmentin jäsenten välillä voi olla suurempia kulttuurisia yhteneväisyyksiä kuin eri segmenttien jäsenillä *samassa* yhteisössä.¹ (Ibid., 66.) Globaalinen kulttuurin muutos on siis merkinnyt etnisen identiteetin häviämistä ja yhä kansainvälisempien arvojen omaksumista. Eriytyneessä yhteiskunnassa yksilön on globaalisten arvojen ohessa usein mielekkäintä samastua ammatti- tai aateriymänsä intresseihin. (Sarmela 1988, 256.)

Teollistuminen vaikuttaa eniten ja vahvasti yhdenmukaistaen juuri urbaaneihin keskuksiin. Urbanisaatio itse vaikuttaa niin, että kaupungeista tulee isompia ja ne käsittävät yhä suurempia prosentteja koko populaatiosta. Kaupunkien funktiot ja sisäiset koostumukset muuttuvat. Suuremmat astutuskeskukset toimivat talouskeskuksina, hallintopaikkoina, koulutus- ym. julkisen palvelun paikkoina, politiikan keskuksina ja massamedian levityspaikkoina. Kun nämä uudet urbaanit funktiot luovat suurempaa yhdenmukaisuutta kaupunkien välillä, ne myös eriyttävät joka kaupungin asukkaistoa tiettyihin segmentteihin, luokkiin tai sosiokulttuurisiin ryhmiin. Sosioekonomisessa hierarkiassa ylöspäin liikkuminen tulee tärkeäksi päämääräksi ja yksilöllinen yrittäminen, koulutus, hallintopalvelujen hyväksikäyttö ja

¹ Esim. Kuopiossa asuva kättilö voi tuntea enemmän yhteenkuuluvuutta Turussa asuvan kollegansa kanssa kuin muiden paikkakunnan asukkaiden kanssa.

tilaisuuksien hyödyntäminen tulevat välineiksi, joiden avulla yksilö pyrkii tavoitteisiinsa. (Steward 1963, 211.)

Modernisaatio voi tietyn kulttuurin kohdalla tapahtua hyvinkin nopeasti.¹ Modernisaatio on kuitenkin hyvin usein aiheuttanut traumaattisia seurauksia, varsinkin ns. natiivikulttuureille. Palkkatyö on yhä houkuttelevampi uravaihtoehto kuin omatoiminen maatalous, ja ne, jotka pitäytyvät maataloudessa, joutuvat kärsimään okukkaan talouden vaikutuksesta sadosta saataviin hintoihin. (Steward 1963, 60.) Modernisaatio-globalisaatio ei ole kuitenkaan tuottanut kulttuurista homogenisaatiota, mutta se on kylläkin luonut uusia kulttuurisia konfiguraatioita, joiden kautta ihmiset elävät uudella tavalla omakohtaista elämää ja kokevat sosiaalisia suhteita. (Moore 1999, 11.) Jotkut kansankulttuurit yhtyvät valtioon alueellisesti erikoistuneina alakulttuureina, jotka eivät käy ollenkaan läpi urbanisaatiota ja jotka ovat pikemminkin *uudelleensopeutettuja* kuin transformoituja. (Steward 1963, 53.) Spindlerin (1977, 81) mukaan jokainen kulttuuri pitäytyy modernisaatiossakin tietyissä distinktiivisissä muodoissaan, mikä erottaa kulttuurit tulevaisuudessakin toisistaan. Murphy (1989, 238) puolestaan varoittaa, että olemme matkalla kohti yhä yhtenäisempää maailman kulttuuria, mutta emme tiedä mitä se tulee olemaan.

Kulttuurin muutos on Harrisin mukaan länsimaissa samastettu kulttuurin ”edistymiseen”. Kulttuurimme edustajia on jo satojen vuosien ajan lohduttanut ajatus siitä, että kehitys on päättymätöntä. Uskomme erilaisten teknisten keksintöjen tarkoittavan sitä, että elämämme on paljon helpompaa kuin esi-isiemme tai isovanhempiemme. Edistys takaa meille sen, että tulevaisuudessa saamme nauttia vieläkin helpommasta elämästä. Kuitenkin on alati kasvava joukko niitä, joiden mielestä teollisuusyhteiskunta on sisällöltään tyhjä ja että saavuttaaksemme kulttuurimme mainostamat aherruksen palkinnot, meidän täytyy tehdä yhä enemmän töitä. Ja mitä palkintomme ovat? Harrisin mainitsema perusamerikkalainen yksilö (= keskiluokan edustaja) joutuu työskentelemään viisi päivää viikossa, että voisi viettää viikonlopun katsellessa puita ja järviä sekä hengittää puhdasta ilmaa. Ne harvat ja valitut, jotka kykenevät säästämään tarpeeksi rahaa, voivat lopulta iloita muutamista neliömetreistä nurmikkoa ikkunansa edessä, siis omistaa talon ja pihan. Muinainen metsästäjä-keräilijä var-

¹ Mm. japanilaiset ovat käyneet läpi melko drastisen ja omaehtoisen kulttuurin muutoksen lyhyessä ajassa suhteellisen rauhallisesti. Mikään muu kansa ei ole toiminut tällaisena modernisaation esimerkkinä. Selityksenä voi olla japanilaisen kulttuurin vastaanottavaisuus ja joustavuus. Lisäksi monet japanilaiset arvot ovat yhteensopivia länsimaisten kanssa. Esim. suorittamisen etiikka on olennainen osa japanilaista kulttuuria. (Spindler 1977, 80.)

maankin nauraisi katsoessaan aherrustamme – hänen päivässään välttämättömiin ruuanhankintatoimiin kului korkeintaan muutama tunti. (Harris 1982, 7 – 20.)

Moderni ihminen on tullut yhä tietoisemmaksi kulttuurinsa muutoksesta. Pyrimme ohjaamaan maailmaamme oikeaksi katsomiin suuntiin, uskomme kykenevämmehallitsemaan asiaintiloja ja -kulkujaa. Silti – Harrisin mukaan – tietoisuudellamme, tahdollamme ja etiikkaan pohjautuvalla valinnalla ei ole ollut mitään vaikutusta kulttuurimme kehityssuuntaan. Ihmisen sosiokulttuurisen maailman suuret muutokset eivät ole koskaan vastanneet niitä tavoitteita, joihin muutokseen osallistujat ovat tietoisesti pyrkineet. Ihminen kykenee tai haluaa tehdä juuri niitä päätöksiä, jotka maksimoivat lyhyen ajan kulujen ja tuottojen suhteen. (Harris 1982, 11 & 218.) Matti Sarmelan mielestä modernin ajan tunnusmerkki, teknologinen vallankumous, noudattaa samanlaisia kehityslinjoja kuin muutkin vallankumoukset. Vallankumouksen voittajiksi jäävät ne, jotka ovat kyynisimpiä ja häikäilemättöimpiä sekä ovat valmiita kokeiluihin miljoonien muiden ihmisten kohtaloilla. (Sarmela 1988, 275.) Kuitenkin jossain mielessä tilanteemme on parempi kuin aikaisemmin. Tiede ja teknologia pystyvät parantamaan ihmisten elämänlaatua, niin sosiaalista kuin fyysistäkin. Kommunikointitavat ovat monipuolistuneet ja ihmisten keskimääräinen elinikä on noussut. Pystymme halutessamme tehokkaasti säännöstelemään syntyvyyttä ja suojautumaan luonnononnettomuuksilta paremmin kuin meitä edeltäneet kulttuurit. (Harris 1982, 9.)

Lopuksi

Edellisissä luvuissa käsitellyt kulttuurin muutoksen selitykset ovat yhteydessä toisiinsa. Diffuusio, akkulturaatio jne. esiintyvät yhtäaikaaisesti ja toistensa kanssa limittäin ja kulttuurin muutoksen teoriat eroavat toisistaan pitkälti painotukseltaan. Muutoksen aspektit eivät ole selvärajaisia, vaan ilmiöiden väliset suhteet ovat tärkeitä ymmärrettäessä muutoksen dynamiikkaa. Kulttuurien muutosprosessit ovat erilaisia. Jotkut kulttuurit muuttavat elintapansa hyvin nopeasti, jotkut sirnittelevät joskus katkeraankin hintaan ja lopulta assimiloituvat. Toiset kulttuurit redusoituvat yhteiseen standardiin, kun taas jotkut luovat ennakoimattomia ratkaisuja muutoksen aiheuttamaan konfliktiin ja vieraantumiseen. Yksilöiden ja ryhmien käyttämien strategioiden variaatiot muutosta vastaan näyttävät täysin ennakoimattomilta, mutta antropologian avulla strategioita voidaan luokitella, kuvailla ja tunnistaa, kuten myös niihin vieviä olosuhteita. (Spindler 1977, 143 – 6.)

Kulttuurit muodostavat systeemeitä ja häiriö systeemin jossain osassa voi vaikuttaa toisiin osiin, joskus kaaosmaisella tavalla. Antropologia on paljastanut, että ihmisen toimet aiheuttavat usein seuraamuksia, joita päätöksentekijät eivät ole ennustaneet tai suunnitelleet. Kuten Murphy asian muotoilee, olemme historian luojia ja uhreja. (Murphy 1989, 233 – 5.) Kulttuurin muutosta tarkasteltaessa on tärkeää, että kulttuuria ei käsitellä monoliittisena tottaalisena kulttuurimuotona. Kulttuurista ja sosiaalista interaktiota tapahtuu eri tasoilla, kuten esim. kansallisella, yhteisöllisellä ja perhetasolla. (Steward 1963 62.) Kulttuurin muutosta on käsitelty usein kahden kulttuurin tapaamisen prosessina, jossa tapahtuu hylkäämistä, modifointia, reformulointia tai sinnikkyyttä – ja akkulturaatiota – tilanteesta riippuen. Aikaisemmin muutoksen käsitteellistäminen epäonnistui pitkälti siksi, että teoreetikot eivät erotaneet kulttuuria ideationaalisenä ja sosiaalisten suhteiden systeeminä. Stabiili kulttuuri on olemassa vain kulttuurin jäsenten yksilöllisissä versioissa. (Keesing 1981, 382 – 4.) On siis muistettava, että kulttuurin muutoksen tutkiminen siten, että tukeudutaan tietyn kulttuurin edustajien käsityksiin aiheesta, voi tuottaa merkittävästi erilaisia tuloksia kuin havainnointiin ja faktatietoihin perehtyminen.

Varsinkin tämän tutkimuksen kannalta on mielenkiintoista todeta, että nopean kulttuurin muutoksen tuoma stressi löytää ilmaisukanavansa hyvin usein hengellisessä kaipuussa, sen etsimisessä ja kokeilussa. Tämä on johtanut uskonnollisten aktiviteettien laajentumiseen ja intensifikoitumiseen. On merkittävää, että kaikki maailman suuruskonnot ovat syntyneet nopeiden kulttuuristen muutosten aikana.¹ Onkin syytä olettaa, että esim. yleismaailmallinen uskonnollisuuden kasvava intensiteetti edustaa ensinnäkin yritystä ratkaista tai paeta yhteiskunnan ongelmia ja toiseksi ylipäättään sitä suurta turhautumista, jonka aiheuttaa samanaikaisten muutosten hyväksyttävän syyn puuttuminen. (Harris 1993, 471.)

Sarmela toteaa, että ihmisen kehitys ei ole kulkenut kohti eettisempää olentoa. Päinvastoin, ihmiskuntaa luonnehtivia piirteitä ovat yhä aggressiivisuus ja egoismi, jotka ilmevät varsinkin ”valkoisessa rodussa” ja ylipäättään niissä kansoissa, jotka ovat jääneet maailmanhistoriaan. Entisajan evolutionistit pitivät luonnonvaraisia kulttuureja villeinä ja barbaarisina, mutta nimenomaan länsimaiseen kulttuuriin on aina oleellisesti kuulunut voimakas kilpailu, väkivalta ja hierarkia. Kautta aikojen järjestäytynyt alistuskoneisto on ollut

¹ Buddhalaisuus ja hindulaisuus ilmaantuivat Gagesin laaksossa voimakkaan metsänhakuun, väestönkasvun ja valtionmuodostuksen aikana. Juutalaisuus nousi muinaisten israeliittien pitkittyneiden muuttoliikkeiden aikana. Kristinusko nousi samanaikaisesti Rooman imperialismia vastaan kohdistettujen yritysten kanssa. Islam nousi aikana, jolloin Arabiassa ja Pohjois-Afrikassa siirryttiin pastoraalinomadismista kaupankäynnin ja imperialismien aikaan. Protestanttisuus erosi katolisuudesta, kun feodalismi antoi tietä kapitalismille.

oleellinen voima ns. sivilisaatioissa. Kulttuurin voima muokkaa ihmisen kaltaiseksi, jolloin yksilölle ei jää muuta vaihtoehtoa kuin sopeutua järjestelmään. On valheellista väittää, että ihmislaajissa olisi tapahtunut henkistä kehitystä sen järjestäytymisen ja teknistymisen myötä. Ehkä ihmiskunnasta on tullut jopa kovempi ja hyökkäävämpi. (Sarmela 1984, 23 – 4.) Voi hyvinkin olla, että kulttuuri on pitkälti sellaisten toimijoiden generoimaa, jotka tavoittelevat intressejään monesti ajattelemattomasti ja yleensä konventionaalisesti. Heitä kiinnostaa yritystensä tulos niin pitkään kuin tulos koskee heitä itseään. Ihmisten toiminta ja täten myös muutosprosessi perustuu sellaiselle vaihtoehtojen punnitsemiselle, että toimijat pystyvät maksimoimaan etujensa arvon ja välttämään häviöt niin pitkälle kuin luulevat kykenevänsä. (Barth 1981, 102, Batesin 1996, 73 mukaan.)

3. UTOPIASTA

A map of the world that does not include Utopia is not worth even glancing at.

(Oscar Wilde)

Paikka ei-missään

Määrittelyä

Paremmän tai jopa täydellisen maailman tavoittelemisen on innostanut filosofeja, kirjailijoita, tutkijoita ja seikkailijoita kautta aikojen. Jokaisella ihmisellä on jonkinlainen käsitys siitä, mikä olisi vallitsevaa yhteiskuntaa parempi tila ja miten ihmisten tai ihmiskunnan olisi parempi elää. Jotkut ovat koonneet ajatuksensa kirjaksi, toiset ovat yrittäneet toteuttaa ihanettaan käytännössä. Tarkoitukseni tässä luvussa on käsitellä utopiaa, sillä tutkimukseni kannalta on tärkeää tutustua utooppiseen ajatteluun ja sen toteuttamiseen. Tarkastelenkin nyt lähinnä mitä utopia on, millaiseksi se on kuviteltu ja kuinka sitä on yritetty toteuttaa.

Kenties jokaisella meistä on erilaisia utopioita, haaveita paremmasta maailmasta tai muutosehdotuksia, jotka toteuttaisimme yhteiskunnassa, jos vain saisimme siihen vallan. Tai sitten pystyisimme kuvailemaan aivan uuden ja erilaisen yhteisön tai maailman, jossa mielestämme ihanteellisimmat olosuhteet vallitsisivat. Utopiamme voisi sijaita omassa kyläsämme, kaukaisella saarella tai käsittää koko maailman. Erilaisista utopioista ovat kertoneet ja kirjoittaneet lukemattoman ihmiset aina Antiikin Kreikasta nykypäivään, ketkä runollisesti tavoitteenaan ilmaista unelmiaan, ketkä tosi tarkoituksella pyrkien toteuttamaan ideaaliyhteisön haaveen. Utopia onkin melko vaikea määritellä, sillä sen sisältö vaihtelee aikakausien, ideologioiden ja erilaisten ihmisten myötä. Onko maailmanrauhan toivominen utopiaa? Ovatko yritykset kitkeä terrorismi maailmasta utopiaa? Joko ne kaksisataa maailman rikkainta ihmistä, joilla on enemmän tuloja kuin kahdella ja puolella miljardilla maailman köyhimmällä, elävät utopiassa? Tai arkisemmin: onko akateemiselle koulutukselle toivottu lisärahoitus verrattavissa paikkaan ei-missään? Utopia herättää usein negatiivisia konnotaatioita. Tiettyä (kilpailevaa) poliittista ideologiaa voidaan kuvailla utopiaksi, haavekuvitelmaksi. Leninin

maailmanparannussuunnitelma osoittautui *pelkäksi utopiaksi*. Onko pyrkimys hyvinvointiyhteiskuntaan tai jatkuvaan taloudelliseen kasvuun utopiaa vai ideologiaa? Sisältääkö YK:n ihmisoikeuksien julistus utooppisia elementtejä? Mikä näyttäisikin erottavan utopian ideologiasta on tarvittavan muutoksen arvioitu todennäköisyysaste. Radikaali ideologia voi hyvinkin olla utopiaa ja vastaavasti maltillinen utopia voi läheta ideologiaa. Sosiologi Krishnan Kumarin mukaan utopian erottaa ideologiasta tai unelmasta vakaumus siitä, että ihmisyyden on täydellistettävissä; utopisteja siis yhdistää se oletamus, että ihmisessä, luonnossa tai yhteiskunnassa ei ole mitään sellaista tekijää, etteikö keskuuteemme voisi tuoda materiaalisuuden, sosiaalisen harmonian ja yksilöllisen täyttymyksen tilaa. Täten ihmisen maallisuudelle täydellistymiselle ei ole ylittämättömiä esteitä. (Kumar 1991b, 29.)

Näyttääkin siltä, että utopia eroaa tavanomaisista olosuhteiden parannusehdotuksista siten, että sen toteuttaminen vaikuttaa *olosuhteisiin nähden* epärealistiselta. Täten esim. 1800-luvun lopun intialaisten vapaustaistelijoiden pyrkimykset vapauttaa kansansa vahvan brittihallinnon ikeestä olivat utooppisia, mutta – kuten aika näytti – mahdollisia. Utopian toteuttamiseksi siis vaaditaan suuria muutoksia, joiden saavuttaminen on erityisen vaikeaa tai *lähellä* mahdotonta. Mahdotonta utopiaa voidaan kutsua mieluummin *fantasiaksi*. Nykysuomen sanakirjan (1978, 221) mukaan utopia on “haaveellinen kuvitelma” tai maailmanparannussuunnitelma ja utopistilla on “taipumusta hahmotteluun”. Utopia-ajattelun punainen lanka on inhimillisen täydellisyyden tavoittelu eivätkä utopian rakentajat pyri vain hiukan parempaan: he haluavat täydellistä (Peltoniemi 1985, 9). Kuvitelkaamme yhteisö, jossa kaikki tietoisuuden ja eri intressien konfliktit on häivytetty sekä hyvän elämän esteet poistettu. Moderni teknologia on täysin alistettu vähenevän työnteon käyttöön, lisäten ja rikastuttamalla vapaa-aikaa. Tieteen saavutukset käytetään parantamaan työn (ja elämän) laatua. Rauha, runsaus ja hyveellisyys on lopullisesti saavutettu. Ihminen on onnellinen, tyytyväinen ja koee elämänsä mielekkääksi. Tällainen yhteisö vastaa perinteellisen utopia-ajattelun päämäärää. Mutta mitä konkreettisempi utopia on, sitä vähemmän se on utopiaa. Kumarin väitteen mukaan utopia on mahdottomalta vaikuttavan täydellisyyden tila, joka ei kuitenkaan ole ihmisyyden tavoittamattomissa – utopia on täällä, mutta ei vielä. Utopialla on kuitenkin rajansa. Se ei ole *mikä tahansa* mahdottoman täydellisyyden unelma (mikä erottaa sen fantasias-ta). Se on oman historiansa ja luonteensa omaava tapa katsoa maailmaa, ja tietyt rajat määräävät mitä utopiassa voi tehdä. Utopia voi olla ei-missään, mutta se ei voi olla missä tahansa. (Kumar 1991b, 3 – 17.)

Kattavan utopiakirjallisuuskokoelman toimittaneiden Negleyn ja Patrickin (1962, 2 – 3) mukaan utopiakirjallisuus eroaa muusta kirjallisuudesta kolmella tavalla: 1. Se on fiktiivistä. 2. Se kuvailee yksittäisen valtion tai yhteisön. 3. Sen teema on kuvitellun valtion tai yhteisön poliittinen rakenne. Tällaiset utopian rajat ovat melko tiukat, ja sosiologi Karl Mannheim (1976, 177) lähestyykin utopian määrittelyssä jotain suuren ideologian kaltaista. Itse määrittely kertoo jotain määrittelijästä. Utopian (ja sen merkityksen) määrittely riippuu välttämättä perspektiivistä, joka heijastaa ajattelijan asemaa – ja erityisesti poliittisia arvioita, jotka ovat tämän ajattelusysteemin takana. Mannheim jakaa utooppisen ajattelun perinteen neljään lajiin: *Jumalallisen valtakunnan utopia* tulee todeksi, kun jumaluusvoima konkretisoituu maan päälle ja luo (yleensä vain oikeauskoisille) ihanteellisen yhteiskunnan. *Liberaalis-humanitaarinen utopia* korostaa vapautta, yksilöllisyyttä sekä uskoo ajatuksen, kasvatuksen ja informatiivisen prosessin voimaan. *Sosialistis-kommunistisissa utopioissa* luokkajako ja yksityisomistus on poistettu, jolloin hyvinvointi jakaantuu tasaisesti yhteisön jäsenten kesken. Mannheim erottaa vielä *konservatismi utopian*, joka on tavallaan vastautopia kolmelle muulle utopialajille. Konservatismiutopiassa painotetaan uskoa menneisyyteen ja nykyisyyteen sekä tradition arvoon eikä pidetä radikaaleja muutoksia suvaittavina. (Ibid., 190 – 222.) Filosofi Ernst Bloch (1986) taas erottaa lukuisia utopialajeja, mm. lääketieteellisiä, sosiaalisia, teknologisia, arkkitehtonisia ja maantieteellisiä utopioita. Mitä ilmeisimmin eri utopialajeja voi yhdistellä niin käytännössä kuin kirjallisuudessaakin, kuten on tehtykin.

Filosofi Paul Ricoeurin mielestä utopioita onkin vaikea mahduttaa samoihin puitteisiin. Itse asiassa, jos ajatellaan utopioita niiden sisällön perusteella, löydämme jopa vastakkaisia utopioita. Jotkut utopiat sallivat promiskuiteetin, kun taas toiset pysyvät tiukasti monogamiassa. Toiset suosivat asketismia ja toiset ylenpalttista kulutusta. (Ricoeur 1986, 16.) On rationalistisia, hedonistisia, askeettis-hengellisiä, agraarisia, mekanisoituja, paratiisi-, hyve-, käsityö- ja leikkiutopioita, luettelee filosofi George Kateb (1963, 5). Kun utopialta puuttuu temaattinen ykseys, täytyy ykseyttä etsiä utopian funktiosta. Ricoeur (1986, 16) kertoo yhteiskuntafilosofi Lewis Mumfordin yleistäneen utopian funktioltaan kahteen lajiin, paon (escape) ja jälleenrakentamisen (reconstruction) utopioihin. Filosofi Robert Nozick sen sijaan pitää epäilyttävänä ajatuksia yhdestä, kaikille ihanteellisesta yhteiskunnasta. Hän luettelee erilaisia filosofi- ja taidelijoita, kapitalisteja, valtiomiehiä, kirjailijoita, sinut ja minut sekä kysyy, voisiko todellakin olla olemassa yksi elämänlaji, joka olisi paras jokaiselle ja kaikkien haluama (ks. kuva 1). Nozickin mielestä utopia onkin *metautopia*, eräänlainen kehys (framework) erilaisille utopioille. Järkevin utopia olisi ympäristö tai asennemaailma,

jossa utooppisia kokeiluja voitaisiin toteuttaa ja jossa ihmiset olisivat vapaita kokeilemaan mieleisiään utopioita, "to do their own thing". Tällainen utopian kehys – avoin utopismin ympäristö – tulisi saavuttaa ennen kuin yksityiskohtaisia utooppisia visioita voitaisiin toteuttaa. (Nozick 1979, 312.)

Utopia ei ole missään (outopia), mutta se on myös jossain hyvässä (eutopia). Kumar (1991b, 1) on kiteyttänyt utopian seuraavasti: "tila, jota ei voi saavuttaa, mutta jonka saavuttamista ihminen palavasti haluaa". Juuri saavuttamattomuus näyttää olevan ominaista utopialle ja se erottavan utopian esim. ideologiasta. Toisaalta: miksipä ei Thomas Moren Utopian kaltaista tilaa voisi olla? Eikö ihminen tahtoessaan voisi muuttaa yhteiskuntaansa niin että *kaikilla* olisi hyvä olla? Taas palataankin siihen, että utopia ei ole *todennäköisyyksien rajoissa* mahdollinen tai – kuten Platon arveli valtiostaan – se on mahdollinen ainoastaan maksimaalisen hyvien ihmisten (tai jumalten) kesken. Utopia on täten äärimmäinen ihanne, Parempi Maailma horisontissa, jonka saavuttaminen on käytännössä äärimmäisen vaikeaa, mutta jota kohti voi ja täytyykin pyrkiä. Jatkaakseni vielä Platonin termiä käyttäen, utopia voidaan käsittää hyvän ihmisyyteen *ideana*.

Myyttejä ja kirjallisuutta

Määriteltiin utopia kuinka tahansa, jonkinlainen utooppinen Kultainen Aika esiintyy jossain muodossa lukuisissa kulttuureissa. "Alkuperäinen" tai "oikea" aika ihmiskunnan alkutaipaleella oli riittoisaa ja yksinkertaista. Luonnon ja ihmisen välillä oli selvä ero ja ihmisen tarpeet olivat vähäiset. Hän tunsikin olevansa lähellä jumalia. Länsimainen Kultainen Aika määriteltiin jo Hesiodin, Platonin, Vergiliuksen ja Ovidiuksen aikoina. Kreikkalaisten ja roomalaisten runoilijoiden teoksissa muistellaan kaihoisesti tuota ilon ja onnellisuuden aikaa, kuka yhdistäen sen niinkin kauas kuin Kronoksen aikoihin, jolloin jumalat hallitsivat, kuka sijoittaen sen lähemmäksi ajassa ja paikassa (kuten Vergiliuksen Arkadia Peloponnesosissa). Juutalais-kristillinen Paratiisi, Eedenin puutarha, edustaa myös menneisyyden utopiaa, yksinkertaista, mutta riittoisaa ja huoletonta elämää. Australian aboriginaaleilla puolestaan on Uniaikansa, Kiinan taolaisilla Täydellisen Hyveen Aika ja hindulaisilla Mahabharata-epoksen *Krita Yuga*, Ensimmäinen ja Täydellinen Aika. Krita Yugan aika osoittaa, kuinka samankaltaisia ihmiskunnan "muistot" Kultaisesta Ajasta ovat. Kumarin mukaan Krita Yugassa kaikki olivat pyhimyksiä, joten uskonnollisia seremonioita ei tarvittu. Ei ollut

jumalia eikä demoneita. Ihmiset eivät ostaneet tai myyneet, joten ei ollut köyhiä tai rikkaita. Työtä ei tehty, sillä kaikki tarvittava saatiin tahdon voimalla. Päähyve oli maallisten halujen hylkääminen. Krita Yugassa ei ollut sairautta eikä iän aiheuttamaa kulumista, kuten ei myöskään vihaa tai turhamaisuutta, surua tai pelkoa. Koko ihmiskunta osallistui Ylimmäisen siunaukseen. (Kumar 1991b, 4.)

Kristittyjen ja juutalaisten Paratiisi ei jäänyt ainoastaan menneisyyteen, vaan sitä on odotettu tulevaksi aikojen lopussa, mutta ainoastaan Jumalan kelpuuttamille ihmisille. Itse asiassa 1500-luvulle asti Paratiisin katsottiin yhä olevan olemassa fyysisesti maan päällä, jossain kaukaisessa maan kolkassa pysyen ihmisiltä salattuna. Myös muut kuin juutalais-kristilliset kulttuurit uskoivat paratiisin olevan jossain kaukaisen meren, vuoren tai antiomaan takana. Kreikkalaisilla ja roomalaisilla oli *Siunattujen Saari*, jonne sankarien ruumiit päätyivät elämään huoletonta ja ylhäistä elämää. Tiibetiläisten *Shambala* oli mystinen kuningaskunta, joka sijaitsi Himalajan kaukaisessa laaksossa, jossa puhdas buddhalaisuus ja valaistuneisuus vallitsivat. (Ibid., 5.) Keskiajalta peräisin oleva *Cokaygne*-utopia on utopian kansanomaisen muoto. Brittein saarilla laulujen ja runojen kohde, Cokaygnen maa, on yltykkylläisyyden, ilon ja – mikä merkittävintä – levon paikka. Cokaygne-teema esiintyy lukuisissa kansanlauluissa, joissa esim. asutaan olutjärven rannalla ja syödään puissa kasuvia kinkkuja ja kananmunia ja mikä parhainta:

To stay where they sleep all day,
Where they hung the Turk that invented work,
In the Big Rock Candy Mountains. (Ibid., 7.)

Cokaygne on siis melko hedonistinen paikka verrattuna Paratiisiin. Maallisista iloista haaveilleet lauluniekat vertasivatkin omaa ihannepaikkaansa kristilliseen utopiaan ja melko satiiriseen tapaan kritisoivat Paratiisia siitä, että siellä ei ollut kuin ruohoa, kukkia ja viheriöitä sekä vain vettä ja hedelmiä nautittavaksi. Kun taas Cokaygnessä:

There are rivers broad and fine
Of oil, milk, honey and of wine;
Water serveth there no thing
But for sight and for washing. (Ibid., 9.)

Köyhän miehen unelmamaassa myös valmiiksi paistetut linnut lentävät suoraan suuhun eikä juomalaskuaan tarvitse maksaa (Ibid.). Mitä ilmeisimmin Cokaygne-teemaa on käytetty kristillisen utopian vastautopiana, tosin kannattajilleen hyvinkin ihanteellisena ob-

tilana. Hyveellisyyden, siveellisyyden ja synnittömyyden sijaan harjoitetaan ujostelematta hedonistisia nautintoja maassa, jossa promiskuiteetti on laki.

Kristittyjen odottama Kristuksen Toinen Tuleminen ei keskity arkipäiväisiin iloihin, vaan mullistaa syntisen maailman ja synnyttää Uuden Paratiisin, jossa konkreettinen yhteys Jumalaan vihdoinkin saadaan takaisin. Kristittyjen utopiassa miekat taotaan auroiksi eikä yksikään kansa sodi enää toista vastaan. Utopian syntyessä jumalallisia ihmeitä tulee tapahtumaan, kun sokeat alkavat nähdä, kuurot kuulla, raajarikot loikkia ja mykän kieli laulaa (Jesaja 2:4 & 35:5 – 6). Monet kristillistä utopiaa ennustaneet uskovaiset ovat Uuden Maailman toivossa muodostaneet eräänlaisia paratiisinodotusyhteisöjä, tarkoituksenaan olla lopulta ensimmäisiä – tai ainoita sopivia – uuteen maailmanjärjestykseen pääseviä Jumalan tahdon seuraajia (Mannheim 1976, 190 – 7).

Englantilainen valtiomies, lakimies ja humanisti Sir Thomas More (1478 – 1535) otti ensimmäisenä käyttöön sanan utopia samannimisessä teoksessaan (1516). Moren Utopia¹ oli mertentakaisen saaren nimi. Saaren kansa eli ihanteellisessa yhteiskunnassa, jossa ei tunnettu yksityisomaisuutta tai rahankäyttöä ja työaikakin oli rajoitettu kuuteen tuntiin. Asukkaille siis jäi runsaasti vapaata aikaa itsensä kehittämisen ja harrastusten parissa. Saarella vallitsi rauha ja yltäkylläisyys ja jokainen toimi yhteiseksi parhaaksi (ks. kuva 2). More kirjoitti teoksensa esittämällä tarinan niin kuin olisi sen kuullut paljon maailman meriä kierrelleeltä portugalilaiselta merimieheltä, *Hythlodaeukselta*². Teoksen ensimmäinen osa sisältää paljon englantilaista yhteiskuntaa kohtaan osoitettua purevaa kritiikkiä, jota Hythlodaeus paljon maailmaa nähneenä osasi runsaasti harjoittaa. Kirjailijan itsensä suora yhteiskuntakritiikki olisi voinut olla vaarallista, joten More itse esiintyy kirjassa vain kuulijana, tehden sovinnaisia välihuomautuksia ja ilmaisten lopussa varsin varauksellisen kantansa siihen mitä oli merimieheltä kuullut. (More 1984.)

Utopia oli siis kaukaisella saarella sijaitseva valtio, johon kuului useita kaupunkivaltioita. Olennaista Utopian yhteiskuntajärjestyksessä oli yksityisomaisuuden ja rahatalouden puuttuminen. Kaikki oli yhteistä ja tasapuolisuuden nimissä ihmiset jopa vaihtoivat kotejaan kerran kymmenessä vuodessa. Jokaisen kaupunkivaltion alueeseen kuului tietynsuuruinen ala maaseutua ja vuosittain vaihtuva joukko kansalaisia siirtyi vuorollaan kaupungista maaseudulle tekemään maataloustöitä. Yhteiskunnassa vallitsi uskonnonvapaus, mutta uskonnokiihkoilu oli jyrkästi kielletty – kuten myös ateismi. Sotaan utopialaiset ryhtyivät vain ää-

¹ U = ei, topos = paikka > utopia = paikka ei-missään (kreikk.).

² Hythlodaeus tarkoittaa vapaasti käännettynä hölynpölyä.

rimmäisissä tapauksissa puolustaakseen rajojaan tai auttaakseen ystävyyskansojaan. Sotaa varten hankittiin palkkasotureita ulkomailta. Kaiken kaikkiaan saarella vallitsi ystävyys, yltäkylläisyys ja onnellisuus, mihin syynä oli rahatalouden puuttuminen. Ihmisen itsekkyyden juontaa juurensa rahasta, mutta kun mikään ei ole yksityistä, toimivat kaikki yhteiseksi parhaaksi, julisti More Hythlodaeuksen suulla. (Ibid.) Vaikka Moren Utopiassa vallitsi suvaitsevaisuus ja kollektiivitalous, ei More itse aina osoittanut vapaamielisyyttä eikä edes sosialismiakaan. Esim. eurooppalaisia anabaptisteja (joista nykyään koostuvat Pohjois-Amerikan menestyksekkäimmät utopiayhteisöt) hän haukkui hirviöiksi, jotka olivat levinneet kuin rutto. (Kautsky 1959, 188 – 9.) Moren Utopia oli merkittävä kirjallinen inventio, joka määritteli utopian kentän seuraavat viisisataa vuotta.

Yleensä utopia rajoittuu lähinnä yksittäisen utooppisen yhteisön kuvailemiseen. Utopiafilosofia taas pyrkii pohtimaan itse utopian käsitettä, sen muotoja ja ominaisuuksia eli teoriaa. Utopiafilosofian alkujuuret löytyvätkin antiikin filosofian demokratia-ajattelusta (Peltoniemi 1985, 226). Antiikin hyvä elämä tai täydellinen hyvinvointi ankkuroituivat kaupungin muotoon. Itse asiassa ensimmäisenä utopiana voidaan pitää itse kaupunkia. Ideaalinen *polis* oli filosofin panos utopialle. Ihannekaupunki oli myös jumalaisesti säädellyn makrokosmisen järjestyksen mikrokosminen reflektio. Esim. Aristoteleen mielestä kaupunki oli ainoa paikka missä hän voisi elää hyvää elämää. (Kumar 1991b, 12.) Utopiakirjallisuuden alkuaikoina ideaaliyhteisö ei ylittänytkaan saaren tai kaupungin mittakaavaa (Bloch 1986, 491).

Länsimaisen kirjallisuuden ehkä ensimmäinen merkittävä utopia oli Platonin (427 – 347) *Valtio* vuodelta 366 eaa. Kumar jopa heittää ilmaan ajatuksen, jonka mukaan viimeisten kahden ja puolen vuosituhannen aikana kirjoitetut utopiat ovat olleet *Valtion* muunnelmia, utopian arkkityypin hienosäädetyjä seuraajia (Kumar 1991a, 2). *Valtiossa* Platon puhuu Sokrateen suulla ideaalivaltioista, jonka johtavana periaatteena ovat järki ja filosofia eikä keskenään kilpailevien egoistien valtataistelu. Tässä utopiassa vallitsi spartalaisuutta muistuttava militarismi ja luokkajako, jonka kahdessa ylimmässä luokassa toteutettiin sosialismia¹. Jopa lasten kasvatus, jonka tähtäimessä oli ylivoimaisten hallitsijoiden koulutus, kuului yhteisölle. Oikeudenmukaisen elämän takaajina toimivat filosofikuninkaat ja tasa-arvoa – tosin hieman nykykäsityksistä poikkeavaa – noudatettiin yleisesti. Platonin ideaalivaltiossa tasa-arvo tarkoitti sitä, että jokaista kohdellaan luokkansa mukaisesti. (Platon 1981.) Platon

¹ Ernst Blochin (1986, 488) mukaan Platonin sosialismi oli keino pitää varakkaat ja täten vaaralliset rahvaan edustajat poissa kuvioista.

ei esittänyt valtiotaan fiktiona tai jossain maan kolkassa sijaitsevana paikkana, vaan hänen valtionsa oli luonnollinen jatke hänen ideaopilleen. Valtio oli siis ”ideaalinen malli, jossa kaikki ongelmat oli ratkaistu ideaalisella tavalla”. (Pitkänen 1998, 13.) Karl Popper pitää Platonin valtioideaalia, jossa valtio on itsetarkoitus, nykyajan totalitaaristen valtiokäsitysten edeltäjänä. Menneisyyden utopiateoriat arvioivatkin, että yhteiskunnallisen pahoinvoinnin poistaminen vaatisi yhdenvertaisuuden uhraamista, jolloin tiukan hierarkkisen yhteiskuntasysteemin tuoma vakaa tila kompensoisi menetyksiä. Tasa-arvon uhraaminen on ollut utopiahistorian välttämätön paha. (Kateb 1963, 70.)

Vapaus, veljeys ja tasa-arvoisuus ihmisyyden perusvaatimuksina saivat pohjansa Jean-Jacques Rousseau (1712 – 1778) teoksessa *Yhteiskuntasopimuksesta*. Rousseau uskoi, että ihminen on syntynyt hyväksi, mutta yhteiskunta on tehnyt hänestä pahan. Rousseau teoksen idean voisi kiteyttää kirjailijan käyttämään ”Takaisin luontoon!” -huudahdukseen. Muinaisessa luonnontilassa ihminen oli vapaa ja seurasi ainoastaan itsesäilytysvaistoaan. Hän oli viaton kuin eläin ja pyrki vain tyydyttämään tarpeensa. Ihminen ei voinut rikkoa sääntöjä, koska sääntöjä ei ollut. Vahingoksi koitui kuitenkin aistimukseen liitetty harkinta, jolloin järki otti vaiston vangikseen. Tulevia tarpeitaan ajatellen ihminen alkoi jaotella esineitä käsittein ”sinun” ja ”minun”, jolloin syntyi luonnollisen tasa-arvon alistava omaisuuteen, voimaan ja julmuuteen perustuva eriarvoisuus. Näin syntyi myös etuoikeuksia. Rousseau ihanteena oli siis luontoon palaaminen, mutta ei sentään ihmisapinan asteelle, sillä kaiken yhteiskunnallisen hylkääminen olisi tässä vaiheessa merkinnyt ihmiselle onnettomuutta. Rousseau ei pitänyt yhteiskuntaa läpeensä mätänä, vaan arvosti esim. yhteiskunnan mahdollistamaa ajatusten avartumista. (Rousseau 1997.) Rousseau utopiana olikin konkreettisen yhteisön, kaupungin tai valtion asemesta eräänlainen luonnollinen, vapaa olotila, jossa ihminen olisi vapautunut yhteiskunnan epäkohdista, säilyttäen kuitenkin sivilisaation positiiviset tulokset (Lehtonen 1997).

Kristinusko toi mukanaan utopian yhteisöstä, joka keskittyisi Jeesuksen ympärille, mutta idea liukui yhä enemmän toiseen maailmaan, sisäiseen transsendenttisuuteen ja lopulta – Blochin mukaan – tyhjiin lupauksiin. Maailman radikaalin muuttamisen sijaan tuli toisen maailman instituutio, kirkko, joka toteutti kristillistä yhteisöutopiaa itseensä. (Bloch 1986, 502 – 3) Voidaan tosin kysyä, kuinka monelle kirkko instituutiona enää edustaa utopiaa (sanon positiivisessa merkityksessä). Näyttää siltä, että byrokratisoitunut kristillinen kirkko (tai ainakin sen suurimmat haarat) edustaa monille kirkon jäsenille muuta kuin paremman maailman tavoittelua. Asia riippuu tietenkin näkökulmasta, sillä onhan iankaikkinen elämä

Taivaassa mitä suurimmassa määrin utooppista ja onhan kirkolla oma utopiansa kristillisestä yhteiskuntajärjestyksestä, mutta millaiset pyrkimykset instituutiolla ja sen jäsenillä on toteuttaa utopiaa, onkin jo eri asia. Toisaalta kristinuskon (ja monien muidenkin uskontojen) piiriin kuuluvat luostarilaitokset ovat eräänlainen utopiayhteisömuoto.

Tieteen vallankumous 1700-luvulla esitteli uuden messiaan: modernin utopia-ajattelun piirre, teknoutopia, alkoi saada yhä enemmän merkitystä (Kumar 1991b, 11). Modernin utopia-ajattelu voidaan jakaa kolmeen aikakauteen. Ajanjaksolla *Thomas Moresta Ranskan vallankumoukseen*, "ilon ja onnellisuuden utopioille" oli tyypillistä institutionaalinen järjestys, sosiaalinen harmonia ja iloiset kokemukset. Näissä utopioissa uskonto varmisti utooppisten ihanteiden ykseyden. Aikavälillä *1700-luvun lopulta 1800-luvun loppuun* utopioiden tasa-vertaisuus, tiede ja edistys heijastivat yhteiskunnan urbanisoitumista ja teollistumista. Suurin osa utopioista puolusti jonkinlaista sosialismia ja painotti ykseyden ja yhteistyön merkitystä. Ihmisen tajuntaa laajennettiin jopa telepatialla ja uusilla "tieteillä"¹. (Wiklander 1984, 157 – 8.) Kumar (1991b, 61) väittääkin, että 1800-luvulla demokratia, vapaus, järki, tiede jne. eivät tulleet vain utopioiden sisällöksi, vaan *itsessään utopioiksi*. *1900-luvun utopiat*, Manuelin mukaan *eupsychiat*, korostivat tieteen yhä kiihtyvämpää edistystä. Psykologia, biologia ja sosiaalitieteet valjastettiin utopian suunnitteluun. (Wiklander 1984, 157 – 8.)

Negleyn ja Patrickin (1962, 574) mukaan pikemminkin ihmiskuntaa kohtaan tunnettu pelko kuin toivo on motivoinut nykyajan utopisteja. Tai jos ei aivan pelko, niin ainakin tulevaisuuden uskon puute. Mitä ilmeisimmin perin inhimillisten ominaisuuksien – kateuden, vallanhimon ja sorron – vastustaminen on innostanut utopiakirjailijoita kehittämään ajatuksia ideaaliyhteiskunnasta. Utopiakirjallisuuden edustajilla onkin paljon yhteisiä piirteitä. Näyttää siltä, että monet utopiat painottavat jonkinlaisen kollektiivitalouden tai sosialismin harjoittamista. Ainakaan kovin montaa vapaan markkinatalouden ja vahvan kapitalismin utopioita ei kirjallisuudessa ole – tai jos on, niin ne ovat eräänlaisia antiutopioita, rahatalouden voiman uhkakuvia.² Myös pasifismi on eräs utopiakirjallisuuden yhteinen nimittäjä (Ibid., 577). Militarismi sopiikin kovin huonosti utopiakirjallisuuteen, vaikka esimerkkejä siitäkin on. Ainakin Platonin utopiassa harjoitettiin tiukkaa sotilaallista kuria, vaikka sekään ei ilmentynyt aggressiivisuutena ulkomaailmaa kohtaan.

¹ Esim. frenologiassa oletettiin ihmisen kallonmuotojen tutkimisen paljastavan henkilön luonteen.

² Toisaalta Robert Nozickin (1974) anarkistinen libertarianismi vie vapauden arvon niin korkealle, että hänen utopiassaan ketään ei saa pakottaa maksamaan veroja, joten koko yhteiskunta toimii vapaaehtoisuuden ja markkinatalouden (kysynnän ja tarjonnan) lain mukaan.

Arkipäiväisemmässä utopian kontekstissa voidaan pohtia esim. Adolf Hitlerin *Mein Kampf* -teosta (1934). Voidaanko Hitlerin ajatusten katsovan sisältävän utooppisia elementtejä tai *hyväksytäänkö* Mein Kampf utopiakirjallisuuden edustajaksi? Hitlerin utopia oli yksi käsitys paremmasta maailmasta, mutta ilmeisesti utopia-ajattelu ei ole kuitenkaan niin relativistista, että Mein Kampf hyväksyttäisiin sen piiriin. Lieneekin niin, että ollakseen (hyvä) utopia, paremman maailman vision täytyy koskea *kaikkia* yhteisön ihmisiä, ei vain tiettyä rotua tai luokkaa. Tämä taas tekee ongelmalliseksi monien uskonnollisten utopioiden pohdinnan, sillä esim. kristityillä ja muslimeilla on ilmiselvä jako utopian arvoisiin ja siitä poisjätettäviin ihmisluokkiin. Joka tapauksessa Hitlerin teos sai suunnattoman suosion ja Hitlerin – jos jonkun – utopia oli erittäin militaristien yhteiskunta, jota hän myös aktiivisesti pyrki toteuttamaan elämässään. Monesti utoopikot haaveilevat kokonaisen uuden ihmisrodun synnyttämisestä. Hitler unelmoi arjalaisesta rodusta ja itse asiassa myös tämän tutkimuksen utoopikot, aurovilleläiset, uskovat hengellisen kehityksen lopulta muovaavan ihmisestä aivan uudenlaisen, moraalisemman olennon.

Pasifismi, luokaton yhteiskunta ja voitto rahan vallasta eivät ole yllättäviä teemoja utopiakirjallisuudessa, sillä köyhimmät yhteiskuntaluokat ovat aina saaneet kärsiä eniten, ainakin materiaalisessa mielessä, niin sodassa kuin rauhassakin. Lähtökohtana utopia n synnylle näyttää olevan suuri tyytymättömyys yhteiskuntaan, jossa ne, jotka saavat vähiten nauttia maallisista eduista, ovat tyytymättömiä – mikä ei ole yllättävää. Todennäköisesti rikkauksien myötä hälvenevät suurimmat (materiaaliset) epäkohdatkin tai niihin ei ainakaan kiinnitä niin paljon huomiota, jos ne eivät koske vaurasta yksilöä itseään. Kuten vanha tamilisanonta kertoo uskonnon olevan tarpeeton lihavalle miehelle, niin myös utopismi on monesti tarpeetonta niille, joiden ei tarvitse kokea niukkuutta elämässään.

Utopiayhteisöt

Jos kirjallisuudessa on paljon utopioita, on haavetta paremmasta maailmasta yritetty toteuttaa käytännössäkin. Tarkoitan tässä utopiayhteisöllä päämäärätietoisesti perustettua yhteisöä, jonka tarkoituksena on pyrkiä tietyn käsityksen mukaiseen parempaan tai täydelliseen maailmanjärjestykseen. Utopiayhteisöt voidaan jakaa uskonnollisiin ja maallisiin yhteisöihin, mikä tietenkin on karkea jako, sillä monet utopiayhteisöt pitävät sisällään sekä maallisia että

uskonnollisia tavoitteita. Peltoniemen (1985, 231) osoittama ero kahden utopiyhteisötyypin välillä on se, että maalliset utopiyhteisöt pyrkivät muuttamaan maailmaa, kun taas hengellisten utopiyhteisöjen edustajat yrittävät muuttaa itseään. Myös määrittely tavanomaisen ja utopiyhteisön välillä on mielestäni liukuva, joten en ota tässä huomioon mitään suuresti tulkinnanvaraisia tapauksia. En myöskään pohdi mitään ”osittaisia” utopioita eli sellaisia tavoitteita, joiden tarkoituksena on pyrkiä muuttamaan vain tietty osa yhteiskunnasta tai yhteisöstä. Tällaisia voisivat olla esim. koulu-, perhe- tai vaikkapa liikenneutopiat. Tyydynkin tässä pohtimaan utopiyhteisönä lähinnä sellaista ilmiötä, jossa tietty ryhmä ihmisiä on päättänyt perustaa johonkin paikkaan oman yhteisön, jossa pyritään toteuttamaan utooppista rääkemystä paremmasta elämästä.

Jo Platon yritti perustaa ideaalista yhteiskuntaansa Italiaan, mutta Syracusen nuoren tyrannin opettaminen filosofikuninkaaksi epäonnistui. Peltoniemen mukaan hanneyhteiskunta pyrkii eristäytymään joko menneisyydestä tai tulevaisuudesta. Monet uskonnolliset ihanneyhteisöt ovatkin halunneet jättäytyä vuosisatoja vanhaan elämäntyyliin, joka vieroksuu uusia tapoja, uutta teknologiaa jne., sillä näiden yhteisöjen *hyve* on konservatiivisuus. (Ibid., 217 – 26.) Uusi ja uutuus tuntuvat tuovan mukanaan vieraan ja uhkaavan. Näin myös Pohjois-Amerikan amishien ja hutteriittien kohdalla, joita mm. alkukristittyjen tiivis yhteisöllisyys on innoittanut jo yli neljä sata vuotta. Amishit ja hutteriitit muistuttavat tavoiltaan toisiaan, mutta ovat kuitenkin molemmat jakautuneet jonkin verran toisistaan poikkeaviin ryhmiin. Näiden *anabaptistien* juuret juontavat 1500-luvun Euroopasta. Protestanttisen uskonpuhdistuksen aikoihin nämä kirkkoon kuulumattomien ja kasteen kieltävät lahkolaiset joutuivat maailmankatsomuksensa vuoksi ristiriitaan valtakulttuurin arvojen kanssa, sillä anabaptistit vastustivat protestanttisia johtajia. Monien vaiheiden jälkeen sekä amishit että hutteriitit päätyivät lopulta Amerikkaan, amishit 1700 – 1800-luvuilla kahdessa muuttoaallossa ja hutteriitit 1800-luvun lopulla. Nykyään molemmat lahkot elävät erittäin paljon yhteiskunnan valtavirrasta poikkeavaa elämää yrittäen säilyttää kulttuurisen perintönsä mahdollisimman muuttumattomana. (Vesterinen 1992, 15 – 106; Hostetler 1983.)

Teuvo Peltoniemi on tutkinut suomalaisten ympäri maailmaa perustamia ihannesiirtokuntia. Yhteisöjen aatteellinen perusta vaihteli huomattavasti sisältäen mm. sosialismia, rationalismia, uskonnollisuutta ja pasifismia. Monesti eri tekijät saattavat esiintyä samassa yhteisössäkin. Syynä suomalaisten haluun perustaa ihannesiirtokuntia oli kykenemättömyys saavuttaa ihanteita kotimaassa. Haluttiin paeta ahdistavista oloista ja samalla protestoida niitä. Yhteisöjen utooppisuuden asteet vaihtelivat paljon, riippuen siitä kuinka paljon eri mah-

dollisuuksia yhteisöissä kokeiltiin. Toisin kuin amishien ja hutteriittien yhteisöt, suomalaiset siirtokunnat olivat hyvin lyhytikäisiä – utopiyhteisöt joko hajosivat tai sekularisoituivat. Suomalaisten utopistisilla aatteilla oli taipumus laimeta äkkiä. Monesti yhteisöt perustettiin liian eristykseen, mutta myös ympäröivän yhteiskunnan läheisyys saattoi olla ongelma. (Peltoniemi 1985.) Vaikka Peltoniemen kuvaamiin utopiyhteisöihin liitettiin kurjan maailman työntämänä, näyttää siltä, että myös uuden elämän aloittaminen itsessään on kiehtonut monia utopiaan lähteneitä.

Kaikki utopiyhteisöt ovatkin olleet yrityksiä siirtyä unelmasta todellisuuteen, utopias-
ta *eutopiaan*, ei-mistään hyvään paikkaan (Kumar 1991b, 77). Toisissa ihanneyhteisöissä harmoniaan on pyritty demokratialla, toisissa ihanteena on ollut lempeä – tai täydellinen – diktatuuri. Ihanneyhteiskuntien sisäinen järjestys näyttää heijastelevan kaikkea mitä maailmassa on kokeiltu valtioidenkin tasolla. (Peltoniemi 1985.) Kautta historian utopistit ovat perustaneet joko muutaman hengen ryhmiä tai sitten suuret poliittiset johtajat ovat tavoitelleet koko valtion – ja jopa maailman kattavaa utopiaa. Monet uskonnollis-aatteelliset suunnat ovat perustaneet utopiyhteisöjään (esim. kibbutsit) ja esim. 1960 – 70-luvulla monet hippiliikkeen edustajat liittyivät vapaiksi suurperheiksi, pieniksi ihanneyhteisöiksi. (Ibid., 232.) Yhdistyneiden neuvostotasavaltojen liitto taas alkoi Leninin utopiasta, mutta pysyi tyhjänä lupauksena paljastaen kommunistisen puolueen yksinvallan todellisuuden. Tulokset olivat katastrofaalisia ja 70 vuotta myöhemmin kokeilu peruutettiin. (Kumar 1991b, 79.) Utopiasosialismi on kuitenkin ollut tärkein utopioiden synnyttäjä ja sen vaikutus näkyy lähes kaikissa maallisissa utopiyhteisöissä. Länsimaaailman taloudellinen valtanäkemyksään ei ole kaukana utopia-ajattelusta. Kapitalismi pitää haavekuvanaan jatkuvaa elintason kasvua, “joka lähenee parasta hyvää, kuten kylmyys absoluuttista nollopistettä.” (Peltoniemi 1985, 232.)

Kapitalismin unelma Amerikka on kuitenkin ollut pienten, monesti sosialismiin taipuvaisten uskonnollisten, ekologisten ym. utopiyhteisöjen luvattu maa. Yhdysvaltojen pioneeriaikoina maa soveltuikin hyvin ihanneyhteiskuntien perustamiseen. Maata oli helposti saatavilla, uskonnollinen suvaitsevaisuus oli suurta ja yhteiskunnan instituutiot vielä heikkoja. Amerikan yleinen henkinen ilmapiiri, protestanttinen etiikka, kannatti kokeilua ja yritteliäisyyttä. (Ibid., 227 – 8.) Amerikka itsessään oli monille kuva utopiasta, jossa saattoi päästä käsiksi ennen näkemättömiin rikkauksiin ja nauttia rajoittamattomista mahdollisuuksista, joiden palkkiot olivat avoinna kaikille, joilla oli yritysmieltä ja taitoja. Nykyään Amerikkaa pidetään monesti enemmän antiutopiana kuin utopiana. (Kumar 1991b, 82 – 3.)

Sosiologi Rosabeth Kanter tutki 1960 – 70-luvun vaihteen aikoihin lukuisia amerikkalaisia utopiyhteisöjä ja tuli siihen tulokseen, että utopioissa on yleensä kolme pääperiaatetta, jotka toimivat utopiyhteisöjen peruspilareina. Ensimmäinen periaate on *ihmisen mahdollisuus täydellistymiseen*. Utopikot uskovat ihmisen epätäydellisyyksien johtuvat väärästä ympäristöstä eikä ihmisestä *itsestään*. Kuten Rousseau, utopikot ajattelevat, että ihminen on perustaltaan hyvä, mutta yhteiskunta tekee hänestä pahan. Tämä periaate on johtanut eristettyjen, pienen mittakaavan utopiyhteisöjen syntyyn. Näissä yhteisöissä ympäristö on hallittavissa ja sosiaalinen elämä on muotoiltavissa vastaamaan täydellistä yhteisöä. Kristillisille utopikoille täydellinen yhteisö on Taivas tai Paratiisi, itämaisille mystikoille korkeampi inkarnaatio, marxilaisille kommunismi, ja kapitalisteille täysin vapaa markkinatalous. Tieteelläkin on omat utopiansa. Kaikki edellä mainitut kuitenkin uskovat täydellistymisen olevan lopulta mahdollista. (Kanter 1972, 33 – 4.)

Toinen Kanterin kuvaama periaate on *järjestys*. Utopikot näkevät vallitsevan yhteiskunnan kaoottisena, hallitsemattomana ja tarkoituksettomana, mistä seuraa konflikteja, saasteita, päämäärättömyyttä jne. Järjestys, joka vallitsee utopiyhteisössä, saadaan aikaan syventymällä suunnitteluun ja hallintaan, minkä avulla jokaisen yhteisön jäsenen hyvinvointi on turvattu. Täten uskotaan, että utopia ei ole vain tarkoituksenmukainen yhteisö, vaan myös harkittu ja ennakoitu, joten pelkoa epävarmasta tulevaisuudesta ei ole. Kontrolloidun suunnittelun avulla epävarmuus ja epätoivottavat seuraukset saadaan eliminoitua. (Ibid., 39.)

Veljeys on Kanterin mukaan kolmas periaate utopiyhteisöissä. Niin kuin yhteisöllinen elämä voidaan harmonisoida järjestyksellä, on myös ihmisten mahdollista saavuttaa harmonia toistensa kanssa. Tätä veljeyttä ilmentävät mm. yhteisomistus, läheiset ihmissuhteet ja joskus jopa moniavioisuus. Tärkeää on myös jakaa tasaisesti yhteisön työtehtävät, aivan kuten Moren Utopiassa, jossa ihmiset työskentelivät vuorovuosittain viljelyksillä. Arvokasta veljeyttä uusinnetaan yhteisillä rituaaleilla. (Ibid., 43 – 7.)

Utopiyhteisöjen sisäisen kontrollin on yleensä oltava vahva eikä arvojen kyseenalaistamista suvaita, kuten amishien ja hutteriittien tapauksissa. Homogeenisuus ja moniarvoisuuden torjuminen näyttävätkin olevan menestyksekkään utopiyhteisön elinehtoja. Mitä radikaalimpi utopia on ympäröivään yhteiskuntaan verrattuna, sitä tärkeämpää on, että yhteisön jäsenet ajattelevat yhdenmukaisesti. Pienetkin soraäänit voivat jäytää herkän utopian perustaa. Yhdenmukaisen ajattelun politiikkaa puolestaan tukee yksilönvapauksien minimoiminen. Näin esim. monissa uskonnollisissa kultiyhteisöissä sekä – isommassa mittakaavassa – edesmenneessä Neuvostoliitossa. Monet suomalaisten ympäri maailmaa perustamista

ihannesiirtokunnista kaatuivat harjoitetun kontrollin vähäisyyteen ja yhteisön jäsenten erilaisista taustoista johtuviin erimielisyyksiin. (Peltoniemi 1987.)

Kumarin mukaan yritys toteuttaa utopioita on täynnä vaaroja. Parhaimmillaankin yritys saa todennäköisesti aikaan yhteisön (tai yhteiskunnan), jossa on vain vähäinen yhdenmukaisuus utooppisen käsityksen kanssa. Pahimmillaan yritys luo utopian vastakohtaan, autoritaarisesti vahvistetun antiutopian. Tämän ovat osoittaneet monet 1800 – 1900-luvun amerikkalaiset yhteisöt ja sosialistiset yhteiskunnat. (Kumar 1991b, 95.) Monesti myös kapitalistiset yhteiskuntaunelmat ovat vaipuneet diktatuurin ja epätasa-arvon varjoon. Perustetuista utopiyhteisöistä suurin osa kaatuukin omaan mahdottomuuteensa ensimmäisten vuosien aikana (Vesterinen 1992, 99). Silti lukuiset utopiyhteisöt sinnittelevät kohti ihanteellista päämääräänsä ja yrittävät luotsata jäseniään parempaa maailmaa kohti. Kuinka menestyksekkäitä elossa olevat utopiyhteisöt ovat, onkin eri kysymys, sillä vastaus riippuu yhteisön päämäärästä. Monet voivat pitää utopianaan viettä ”Club Méditerranée” -tyyppistä elämää rikkaana ja joutilaana, mikä ei ole kovin vaikeasti saavutettavissa, jos on varakas, mutta jos tavoitteena on samanlainen elämä koko ihmiskunnalle, voi vaikeuksia tulla vastaan enemmän. Utopiyhteisö-käsite saattaa moneksi olla liian vahva konnotaatioiltaan kuvaamaan yhteisöjä, joiden tavoitteet eivät ole äärimmäisen korkealla. Semanttinen rajanveto *vaihtoehdo-, ihanne-* ja utopiyhteisön välillä onkin vaikeaa. Monesti käsitteitä käytetäänkin synonyymisinä.

Kanter pohtii utopiyhteisön käytännön ongelmia ja pitää suurimpana ongelmana sitä, kuinka varmistaa voiman ja solidaarisuuden jatkuvuus utopiassa. Kuinka työt voidaan jakaa ihmisille niin, että yhteisö säilyy elinvoimaisena ja kuinka yhteisö puolestaan pystyy tyydyttämään jäseniään ja säilyttämään heidän motivaationsa pitkälle tulevaisuuteen. Lisäksi utooppiset ihanteet täytyy ”sotkea” mukaan arkitodellisuuden ongelmiin. Kuka vie roskat ulos utopiassa, kysyy Kanter ja listaa perään useita tärkeitä kysymyksen asetteluita.

How to get the work done, but without coercion. How to ensure that decisions are made, but to everyone's satisfaction. How to build close, fulfilling relationships, but without exclusiveness. How to choose and socialize new members. How to include a degree of autonomy, individual uniqueness, and even deviance. How to ensure agreement and shared perception around community functioning and values. (Kanter 1972, 64.)

Kanterin mukaan yksikään utopiyhteisö ei ole vastaus kaikkeen. Yhteisöjä on vaikeaa luoda ja vielä vaikeampaa ylläpitää. Utopiaa toteuttaakseen täytyy omistautua ihanteille, joita monet ihmiset pitävät vastenmielisinä. Yhteisöillä on usein puutteita, joista seuraa utopian

epäonnistuminen. Mutta kuten ajattelevaiset ja omistautuneet ihmiset ovat usein havainneet, yhteisöt tuottavat silti osittaisia vastauksia ihmisyyden ongelmiin. (Ibid., 235.)

Utopia on aikansa lapsi. Platonin aikaan peloponnesolaissodat olivat kylväneet pelkoa kreikkalaisten keskuudessa. Luokkajako syveni ja kolmenkymmenen tyrannin valta oli aloittanut salajuonien ja häikäilemättömyyden ajan. (Negley & Patrick 1962, 252.) Sota, köyhyys ja riisto kukoistivat myös Moren ja luonnontilaa ylistäneen Rousseau'n aikoina. Lisäksi Moren utopiaa ruokkivat löytöretket ja tarut kaukaisista maista, aikana, jolloin myös humanismi oli nousussaan ja uusia – liberaalimpia – arvokäsityksiä alettiin omaksua (Itkonen-Kaila 1984). Rousseau taas oli kyllästynyt ylhäisön turhamaisuuteen ja valtaapitävien ahneuteen ja mielivaltaan. Hän oli koko ikänsä saanut kärsiä "yhteiskunnan kovuutta, säätyerojen vääryyttä ja kulkurin köyhyyttä". (Lehtonen 1997, 7.) Onnellisten ihmisten yhteiskunnassa ei pohdita utopiaa, vaan itse asiassa *eletään* sitä.

Peltoniemen mukaan ihannesiirtolat ovat yhteiskuntapakoisia tapoja uudistaa maailmaa. Utopiayhteisöt voidaan tulkita pakona ja protestina sille, ettei tosiasiallisesti ole mahdollista saavuttaa ihanteita, joita oma yhteiskunta maalailee. Monet ihanneyhteiskuntien jäsenet pakenevat omaa turvattomuuttaan. Samalla vanhaan maailmaan jääville halutaan antaa malli, jota seurata. Vähimmilläänkin utopiayhteisöt auttavat meitä ymmärtämään paremmin sekä itseämme että yhteiskuntaa. Ne ovat kokeiluja, joissa testataan yhteiskuntaa mikrokoossa – tai joskus makrokoossakin. Joskus yksityiskohtat, joita utopiakirjailijat tai -suunnittelijat esittävät osoittavat fantasian ja toteutettavan välisen rajan hämärtymistä ja usein "vaihtoehtoisesta puuhailusta" voi tulla harhaista onnen etsimistä, jolla paetaan omaa sisäistä rikkinaisyyttä. Toiset hakevat ihanneyhteiskunnista vain oman onnensa täyttymystä, mukavampaa elämää ja nautintoja itselleen. (Peltoniemi 1985, 214 – 225.) Joskus käytännön utopia onkin niin kaukana ajatuksesta, että se näyttää pilkkaavan sitä. Monien uskonnollisten ja poliittisten teorioiden ontuva suhde käytäntöön on monesti tuottanut katkeruutta ja epätoivoa. (Kumar 1991, 72.)

Ricoeur antaa kuitenkin utopioille – kaikessa epärealistisuudessaankin – suurta arvoa. Utopian perusfunktio on uusien, vaihtoehtoisten perspektiivien kehittäminen. Utooppinen mielikuvitus auttaa meitä ajattelemaan uudelleen sosiaalisen ja yhteiskunnallisen elämämme luonnetta. Utooppinen hyppy ulkopuolelle on tapa, jolla me radikaalisti ajattelemme uudestaan mitä on perhe, kulutus, auktoriteetti, uskonto jne. Jos erilaisuutta vastustava systeemi on epäonnistunut eikä sitä voi lyödä, on utopia meidän lähteemme. Se voi olla pakopaikka, mutta myös kritiikin käsi. Näyttää siltä, että tietyt ajat tarvitsevat utopioita. (Ricoeur 1986,

273.) Filosofi Leonidas Donskis (1999, 7) väittää, että olisi mahdotonta sovittaa tosiasiat arvoihin, jos utopiaa kulttuurisen ja moraalisen mielikuvituksen sisäisenä lähteenä ei olisi. Myös tiede tarvitsee utopioita ja monien tiedemiehet ovatkin toimineet omien utopioidensa innoittamana (esim. Goodwin 1978).

Vaikka monesti utopiakokeilut ovat surkeasti kaatuneet, on utopia Ricoeurin mukaan pohjimmiltaan toteutettavissa. Tämä on merkittävä asia, sillä se vastustaa ennakkoluuloa, jonka mukaan utopia on vain haave. (Ricoeur 1986, 273.) Peltoniemi taas korostaa, että tärkeintä on utopiaan pyrkiminen eli se, että tavoitteet asetetaan kyllin korkealle. Sinne ei tarvitse päästäkään, sillä utopian luonteeseen kuuluu saavuttamattomuus. (Peltoniemi 1985, 221 – 5.) Kokeilujen surulliset kohtalot eivät tarkoita sitä, että pahuus nousee utopiasta siinänsä, vaan epäonnistumiset johtuvat siitä, että yritetään suorittaa kirjaimellisia käännöksiä utopiasta sosiopoliittiseen todellisuuteen (Donskis 1999, 9). Kumarin (1991b, 73) tavoin lieinee hyvä kiteyttää utopian luonne vertaukseen, jossa utopia on “hyvän yhteiskunnan patenttitoimisto”. Tai kuten Kanter (1972, 237) asian ilmaisee, utopiyhteisöt ovat yhteiskunnan unelmia. Ne heijastavat ihmisyyden mahdollisuuksien romanttisia ja optimistisia visioita sekä uskovat parasta ihmisestä.

Nyky-yhteiskunta näyttäisi olevan antiutopistinen. Utopiaa kyllä käsitellään paljon elokuvissa ja kirjallisuudessa, mutta lähes aina utopiaa näyttää seuraavan pahuus. Ihmisen katsotaan olevan luontaisesti liian paha ja itsekäs että ihanneyhteisö voisi toteutua. Orwellin 1984:sta (1967) viime vuosien kassamagneettielokuvaan (esim. toimintaelokuva *Demolition man* (1993), matkailuseikkailu *The Beach* (2000)) ihanneyhteisössä on ollut koira haudattuna. Orwellin kuvittelema täydellinen valtio oli dystopia, täynnä valvontaa ja vailla yksityisyyttä. *Demolition Man*in ihana tulevaisuuden Los Angeles oli ihana siksi, että köyhät ja kurjat oli lakaistu maanalaisiin luolastoihin. Teini-idoleilla tähditetyn *The Beach* -elokuvan trooppinen paratiisi oli ulkoa täydellinen, mutta sisältä täynnä itsekkyyttä ja juonittelua. Monesti saduissa ja myyteissä poikkeava onnellisuuden tila johtaa suruun ja pettymykseen: Hannun ja Kertunkin makea utopia päättyi kehnosti eikä iloista elämää *koko* hedelmävalikoimasta nauttien voitu elää Paratiisissakaan. Mitä tämä kertoo kulttuurimme suhtautumisesta ihanneyhteisöön? Onko meidät kasvatettu siten, että uskomme utopian epäonnistumiseen ja että ihanneyhteisön pohtiminen on ”pelkkää utopiaa”? Onko niin, että me olemme sisäistäneet totuuden, jonka mukaan utopia ei voi toimia, joten on sopeuduttava systeemiin? Voisivatko vallanpitäjät edes ajatellakaan utopististen tavoitteiden asettamista politiikalleen? Eivätkö utopiat olekin kiusallisia piikkejä massayhteiskunnan hallitsijoiden lihassa ja utoo-

pikot ärsyttäviä jumalanpaarmoja tasapäistettyjen vallanpitäjien agoralla? Utopiat tai utopiaehdotukset jäävätkin usein ”villityksiksi”, jotka unohdetaan ”kunhan aikuistutaan” tai ”ajatellaan järkevästi”. Huono kohtalo on kautta aikojen ollut niillä, jotka ovat julistaneet ihmisen pystyvän parempaan: Sokrates teloitettiin nuorison turmelemisesta, Nasaretilainen naulattiin puuhun kun hän kehotti rakastamaan lähimmäistä, lukuisat keskiajan utopiafilosofit karkotettiin kotimaastaan, pois kiusaantuneita ruhtinaita häiritsemästä ja Martin Luther King sai kuolla unelmansa vuoksi.

Kuitenkin utopioista *ekotopia* on saanut vuosisatamme loppupuolella yhä enemmän kannatusta. Massateollisuus, kulutusyhteiskunta ja ääretön taloudellinen kasvu eivät enää olekaan kaikkien yhteinen unelma. Maapallon katsotaan kuormittuvan liian suurella vauhdilla ihmiskunnan saasteista, joten vaihtoehtoiset unelmat, jotka sisältävät luonnon kunnioittamista, elämän ja eläimien arvostusta ja yhteisöllisyyden ajamista, tuntuvat monista järkeviltä ja tulevaisuuden kannalta tärkeiltä asioilta. Ekotopia ei ole jäänyt vain pienten piirien puuhasteluksi, vaan esim. Suomessa kaikki poliittiset puolueetkin ovat omaksuneet vihreitä arvoja. Näyttää siltä, että ihmiset ovat vähitellen heräämässä todellisuuteen: maailmamme on kotimme, jota täytyy kohdella viisaasti, sodat eivät lopu sotimalla ja ihminen voi muuttua. Toiset odottavat muutoksen tulevan itsestään, jotkut yrittävät vaikuttaa äänestämällä, mutta vain harvat näyttävät esimerkkiä.

4. KARISMA AUROVILLEN TAKANA

Humanity is not the last rung of the terrestrial creation. Evolution continues and man will be surpassed. It is for each individual to know whether he wants to participate in the advent of this new species.

(The Mother)

Sri Aurobindo: vapaustaistelija ja yogi

Nuoruus, sivistys ja isänmaallisuus

Aravinda Ackroyd Ghose eli Sri Aurobindo (ks. kuva 3) syntyi Kalkutassa vuonna 1872, jolloin englantilaiset olivat hallinneet Intiaa aristokraattiseen mogulityyliin jo runsaan vuosisadan ajan (Luoma 1994, 23). Aurobindon perhetaustasta olisi voinut ennustaa kaikkea muuta paitsi pojan tulevaisuuden. Perheen äiti, Swarnalata, kärsi jatkuvasti mielenterveytensä järkkymisestä eikä täten juuri kyennyt antamaan kolmelle pojalleen äidillistä hellyyttä (Purani 1995, 4 – 5). Aurobindon isä, Kristo Dhonre Ghose, oli ateisti, vankkumaton anglofiili ja brittiläisen koulutuksen saanut lääkäri, joka halusi kasvattaa pojistaan sivistyneitä länsimallisia. Ensin viisivuotias Aurobindo lähetettiin kahdeksi vuodeksi Koillis-Intian Darjeelingiin, irlantilaiseen luostarikouluun, joka oli tarkoitettu lähinnä brittiläisten virkamiesten lapsille. (Satprem 1996, 20.) Kun Aurobindo oli seitsenvuotias, hänet lähetettiin veljiensä kanssa Englantiin hankkimaan itselleen koulutusta (Van Vrekhem 1999, 4).

Kovin vähän tiedetään Aurobindon viettämistä neljästätoista vuodesta (1879 – 92) imperiumin keskuksessa. Ensin pojat kuitenkin järjestettiin asumaan manchesterilaisen anglikaanipapin, Herra Drewettin luokse. Kun Aurobindon vanhemmat veljet alkoivat käydä Manchesterin peruskoulua, sai nuorin veli opetusta kotonaan. Herra ja Rouva Drewett opettivat hänelle mm. latinaa, englantia ja ranskaa sekä historiaa ja maantiedettä. (Purani 1995, 5 – 6.) Samalla Ghosen veljekset tutustuivat jonkin verran kristilliseen ajattelutapaan, mutta isänsä käskyn mukaan he eivät saaneet olla "missään tekemisissä kenenkään intialaisen kanssa tai olla millekään intialaiselle vaikutukselle alttiina" (Luoma 1994, 34).

Nuori Aurobindo osoittautui pian hyvin lahjakkaaksi opiskelijaksi ja vuonna 1884 hän pääsi Lontooseen St. Paulin yksityiskouluun (Purani 1995, 8). Vaikka Aurobindon opiskelu sujuikin loistavasti oli hänen mielialansa jokseenkin maassa mm. rahapulan takia. Vuonna 1892 Aurobindo kirjoitti Kimberleyn jaarlille:

I was sent over to England, when seven years of age, with my two elder brothers and for the last eight years we have been thrown on our own resources without any English friend to help or advise us. Our father [...] has been unable to provide [...] us with sufficient for the most necessary wants, and we have long been in an embarrassed position. (Purani 1995, 9.)

St. Paulin jälkeen Aurobindon onnistui saada stipendi King's Collegeen, Cambridgeen (Purani 1995, 10). Tämä oli tärkeää, sillä päästäkseen – isänsä toiveiden mukaan – siviilialinnon virkamieheksi Intiaan, tuli hänellä olla sääntöjen mukaan ainakin kaksi vuotta yliopisto-opintoja takana (Van Vrekhem 1999, 5). Hän keskittyi nimenomaan humanistisiin opintoihin syventäen tietojaan suurella mielenkiinnolla kielten sekä englantilaisen ja ranskalaisen kirjallisuuden parissa. Kerrotaan, että erityisen kiehtovaksi Aurobindo koki kirjoitukset Ranskan vallankumouksesta. Myös Irlannin ja Italian vapausliikkeet inspiroivat häntä ja hän alkoi aavistella tulevan elämäntyönsä liittyvän vastaavanlaiseen toimintaan. (Luoma 1994, 34.) Latinan ja ranskan lisäksi Aurobindo hallitsi myös kreikkaa¹ sekä sen verran italiaa ja saksaa, että pystyi lukemaan Danten ja Göthen teoksia alkukielellä (Satprem 1994, 22).

Cambridgen vuosina Aurobindo alkoi tutkia kaukaisesta kotimaastaan kertovaa kirjallisuutta yhdessä muiden intialaisopiskelijoiden kanssa (Luoma 1994, 35). Hänestä kehittyi myös mainio runoilija, minkä harrastuksen parissa hän vietti suuren osa vapaa-ajastaan (Purani 1995, 15). Itse asiassa Aurobindo oli melko sulkeutunut eikä juuri harjoittanut sosiaalista elämää, päinvastoin kuin hänen toinen veljensä Manmohan, jonka kerrotaan juhlineen ympäri Lontoota jopa itse Oscar Wilden kanssa (Satprem 1994, 22). Intian itsenäisyysajattukset alkoivat vahvistua Aurobindossa, kun hän liittyi nuorten intialaisten salaseuraan riimeltään Lootus ja tikari. Opintojensa lopulla Aurobindon virkatutkinto oli enää muodollista ratsastustestiä vaille, mutta Aurobindossa oli kypsynyt isänsä toiveille päinvastaisia päämääriä. Hän jätti menemättä kokeeseen eikä siten saanut tutkintoa suoritetuksi. (Luoma 1994, 35.) Aurobindoa hylkääminen ei juuri harmittanut. Myöhemmin hän kirjoitti:

I wonder what would have happened to me if I had joined the Civil Service. I think they would have chucked me for laziness and arrears of my work!" (Purani 1995, 26.)

¹ Nykyään Aurobindon sanotaan harkinneen muutamien merkittävimpien teostensa kirjoittamista kreikaksi.

Kotimaassa isä-Ghosen elämä oli menossa huonoon suuntaan. Todennäköisesti vaimon huono mielenterveys oli osasyynä siihen, että hän oli alkanut juopotella ja ajautua vakavaan taloudelliseen ahdinkoon. Kristo Ghose ehti kuolla vähän ennen kuin Aurobindo vuonna 1893 palasi Intiaan. Ennen kuolemaansa Ghose oli kuitenkin onnistunut järjestämään pojalleen hyvän työpaikan Barodan¹ Maharadjan palveluksessa. (Luoma 1994, 36.) Aurobindo toimi ensin maharadjan sihteerinä, mutta myöhemmin, vuonna 1897, hän alkoi opettaa osa-aikaisesti Barodan yliopistossa. Vuotta myöhemmin hänet nimitettiin englantilaisen kirjallisuuden professoriksi ja ranskan kielen luennoitsijaksi. (Van Vrekhem 1999, 8.) Runoudesta kehittyi Aurobindon suosima keino ilmaista henkistä kokemusmaailmaansa. Vuonna 1889, 25-vuotiaana, hän julkaisi ensimmäisen runokokoelmansa. Ollessaan 28-vuotias Aurobindo avioitui 14-vuotiaan Mrinalin Bosen kanssa. Vuosisadan vaihtuessa Aurobindo oli jo omaksunut Bengalin kielen, minkä jälkeen hän syventyi sanskritin opintoihin, jotta voisi paremmin tutustua Intian suuriin eepoksiin. Barodan aikana hän eteni urallaan melko nopeasti, mutta vähäinen kunnianhimo virkauraa kohtaan esti häntä nousemasta korkeammalle. Aurobindo oli tuona aikana kiinnostunut enimmäkseen kirjallisuudesta ja politiologiasta sekä myöhemmin filosofiasta ja yogasta. (Luoma 1994, 35 – 6.) Toisinaan hänellä oli tapana ottaa osaa okkultismista innostuneen veljensä järjestämiin spiritistisiin istuntoihin (Purani 1995, 51).

Seuraava vaihe Aurobindon elämässä aloitti nuoren oppineen isänmaallisen toiminnan, jota Aurobindon seuraajien piirissä pidetään suurena uhrauksena sekä Intian että hengellisen elämän puolesta. Aurobindon katsotaan valinneen tavanomaisen ja helpon elämän sijaan hengellisesti ja yhteiskunnallisesti vaativan epäitsekään suunnan. Aurobindolaisuutta tutkinut valtiotieteilijä David Lorenzo toteaa Aurobindon kannattajien myöhemmin antaneen valinnalle merkityksen, jota voi verrata Jeesus Nasaretilaisen valitsemaan uhrautumiseen tulevan kristikunnan puolesta. (Lorenzo 1993, 207.) Poliittisen vaikuttamisen tielle Aurobindo lähti aloittamalla kritisoida Intian kansalliskongressin haparoivaa toimintaa lehtikirjoituksissaan. Jo heti Intiaan palattuaan Aurobindo oli kirjoittanut sarjan artikkeleita *Indu Prakash* -lehteen, mutta hänen kielenkäyttönsä oli niin tulista, että toimitus pyysi häntä maltillistumaan. Aurobindo oli tällöin mieluummin hiljaa. (Van Vrekhem 1999, 9.)

Aurobindo ei vielä niinkään keskittynyt vallanpitäjien sortotoimista valittamiseen, vaan maanmiestensä velttouden ja pelkuruuden vastustamiseen. Intialaisten vaikuttajien

¹ Baroda oli yksi Intian suurimpia autonomisia ruhtinaskuntia ja sen hallinto oli hyvin järjestetty. Myös opetus ja tiede Barodassa lukeutuivat tasoltaan maan huipulle.

heikkouteen pettyneenä hän alkoi maanalaisen toiminnan liittoutumalla muutamien vallankumousjohtajien kanssa, tarkoituksenaan aseellinen vallankumous. (Luoma 1994, 38.) Brittivallan toteuttama Bengalín jako vuonna 1905 oli vastaisku vallankumousaatteelle. Aurobindo kutsuttiin vastaperustetun Bengalín kansallisen yliopiston vararehtoriksi, jolloin hänen oli aika jättää tehtävät Barodassa. Aurobindon nuori vaimo jäi Barodaan, jolloin puoliset tapasivat entistä vähemmän toisiaan. Aurobindon valtava toimeliaisuus verotti avio-onnea, mistä Aurobindo oli hyvin pahoillaan. Hän kuitenkin koki elämäntehtävänsä avioliittoaan tärkeämmäksi, mikä ilmenee Aurobindon vaimolleen kirjoittamassa kirjeessä vuodelta 1907.

Here [in Calcutta] I do not have a moment to spare. I am in charge of the writing [and] the Congress work. I have to settle the Bande Mataram affair. I am finding it difficult to cope with it all. Besides, I have my own work to do; that too cannot be neglected. Will you listen to one request of mine? This is a time of great anxiety for me. There are pulls from every side that are enough to drive one mad. If at this time you also get restless, it can only increase my worry and anxiety. But if you could write encouraging and comforting letters, that would give me great strength. I should then be able to overcome all fears and dangers with a cheerful heart. I know it is hard for you to live alone [...]. As you have married me, this kind of sorrow is inevitable for you [...]. I cannot make the happiness of family [...] my primary aim in life. (Purani 1995, 93 – 4.)

Joulukuussa vuonna 1918 yksinäinen ja lapseton Mrinalini kuoli Barodassa influenssaan (Ibid., 166).

Bengalissa Aurobindo osallistui vallankumouksellisten aseelliseen koulutukseen. Viimeistään tällöin politiikka nousi etualalle hänen elämässään. Bengalín jaon myötä intialaisten ja brittihallinnon välit kiristyivät merkittävästi. Vallankumouksellisen radikaalisiiven johtoon noussut Aurobindo vastasi tähän haasteeseen pamfleteillaan, pyrkien kiihottamaan kansaa aktiiviseen vastarintaan. Intian uskonnollis-filosofiset pääteokset, Upanishadit ja Bhagavad Gita, antoivat pontta Aurobindon kansallismielisyydelle ja ruokkivat hänen kasvavaa kiinnostusta hindulaisuuteen ja yogaan. Aurobindo hylkäsi lopullisesti eurooppalaiseen tieteeseen ja laitoskristinuskoon perustuvan arvojärjestelmän ja aloitti ponnistelunsa perinteisen yogan parissa. Tammikuussa vuonna 1908 Aurobindo saavutti ensimmäiset spirituaaliset kokemuksensa. (Luoma 1994, 38.)

Yogassa saavutetut kokemukset loivat Aurobindossa yhä enemmän uskoa vallankumoukseen, mikä purkautui hänen kiivaassa poliittisessa lehtikirjoittelussaan. Intian kongressin ajama *swadeshi*, brittiläisten tuotteiden boikotti, sai Aurobindon innokkaan kannatuksen ja sai hänet uskomaan kongressin mahdollisuuksiin avoimessa poliittisessa valtataistelussa. Brittivallan vastustus synnytti lukuisia yhteenottoja, jolloin intialaiset perustivat Kansallisen

kasvatuksen neuvoston, jonka uuden kansallisen collegen johtajaksi Aurobindo valittiin. (Ibid., 39.) Samalla hän ryhtyi poliittisen aikakausilehden, *Bande mataramin*, toimittajaksi ja kirjoitti lukuisia isänmaallisia pääkirjoituksia. Kun Mohandas Gandhi vuonna 1915 palasi Etelä-Afrikasta Intiaan ja nousi intialaisen vastarinnan keulahahmoksi, oli Aurobindo jo vetäytynyt politiikasta. (Van Vrekhem 1999, 10 – 11.)

Hengellinen vallankumouksellinen

Aurobindon elämä sai ratkaisevan käänteen helmikuussa vuonna 1908, kun Aurobindon veljen, Barinin, suunnittelema pommiattentaatti epäonnistui. Barinin käskyttämä terroristiryhmä päätti murhata Douglas Kingsfordin, brittiläisen virkamiehen, joka oli johtanut vallankumousta vastustavaa toimintaa mm. lehdistövastaisuuksissa ja boikottia koskevissa oikeudenkäynneissä. Terrori-iskussa kuoli kaksi sivullista englantilaisnaisista. (Van Vrekhem 1999, 12.) Brittien nopeiden vastatoimien johdosta terroristit surmattiin miltei välittömästi ja yhteensä 25 epäiltyä vallankumouksellista vangittiin, Aurobindo heidän mukanaan. Aurobindo joutui vuodeksi kalkuttalaiseen vankilaan, mutta kuin ihmeen kaupalla todisteet häntä vastaan katsottiin lopulta riittämättömiksi, vaikka hänen muistikirjoistaan löytyi paljon vallankumoukseen liittyviä merkintöjä. Hän jopa omisti veljensä kanssa vallankumouksellisten asevarastona ja koulutuspaikkana toimineen huvilan. (Luoma 1994, 41 – 2.)

Vankilavuosi muutti Aurobindon elämän täydellisesti. Brittien sortovaltaa vastustaneesta vallankumouksellisesta alkoi kehittyä hengellinen vallankumouksellinen. Vankilassa Aurobindo oli harjoittanut säännöllistä yogaa, joka oli johtanut syvään nirvanaa muistuttavaan okkulttiseen tilaan, jolloin visio hänen tulevasta elämästään oli selkiintynyt. (Ibid., 43.) Aurobindo koki, että hänen elämänsä oli siirtynyt Jumalan käsiin (Lorenzo 1993, 207). Hän jatkoi kuitenkin jonkin aikaa politiikassa ja perusti muutamia aikakauslehtiä, jotka kuitenkin alkoivat keskittyä yhä enemmän sisäiseen maailmaan, heijastaen Aurobindon sisäistä muutosprosessia. Hän julkaisi mm. Intian kulttuureja, taidetta, uskontoa ja kirjallisuutta käsitteleviä tekstejä. (Luoma 1994, 43.)

Painopiste oli näin siirtynyt poliittisista korostuksista kansallis-uskonnolliseen suuntaan [...]; ainoana vapaana radikaalisiiven johtajana hän päätyi korostamaan tätä tulevaa pääaluettaan. Uskonnon suhteen hän painotti nimenomaan ihmiskunnan syvintä sydämen uskoa, joka on parhaiten säilynyt perinteisessä hinduismissa, muiden uskontojen edustaessa sitä pyhissä kirjoissaan: "Se perustuu henkisiin kokemuksiin, ei opinkappaleisiin, ja ne saavutetaan Intiassa

yogaksi tunnetun käytännön avulla." Yogan suhteen hän painotti nimenomaan Bhagavad Gitan edustamaa "tekojen (karma) yogaa"[.] Uskonnon ja yogan on palveltava elettävää elämää eikä elämästä vetäytymistä, kuten aikoinaan on liikaakin tehty. (Ibid.)

Vankilavuoden jälkeen Aurobindo oli yhä "piikki brittihallinnon lihassa", sillä hän oli artikkeleissaan avoimesti vaatinut Intian itsenäisyyden tunnustamista (ibid.). Tammikuussa vuonna 1910 vallankumoukselliset murhasivat erään poliisiupseerin Kalkutassa, jolloin brittihallinnon mitta täyttyi ja vallankumousliike päätettiin tukahduttaa lopullisesti. Muiden muassa Aurobindo määrättiin jälleen vangittavaksi, mutta siihen mennessä Aurobindo oli jo poistunut brittivallan ulottuvista Pondicherryyn, ranskalaiseen Intiaan. Brittihallintoa kummastuttanut äkillinen katoaminen päätti Aurobindon poliittisen elämän ja aloitti yogan kauden hänen elämässään. (Van Vrekhem 1999, 13 – 4.)

Marraskuussa vuonna 1910 Aurobindo ilmoitti madrasilaisessa sanomalehdessä asettumisestaan "uskonnolliseen turvapaikkaansa" ja kertoi olevansa haluton jatkamaan minäänlaista poliittista toimintaa (Luoma 1994, 46). Tiedetään kuitenkin, että Aurobindo eli pitemmän aikaa eräänlaisessa tienhaarassa, joista toinen olisi jatkanut vapaustaistelun tietä ja toinen syventynyt hengelliseen elämään yogan parissa. Aurobindo olisi halunnut jatkaa taistelua Intian puolesta, kunhan hänestä aiheutunut poliittinen kohu brittiläisessä Intiassa oli laantunut, mutta päätös yogan puolesta (näin Aurobindo kertoi myöhemmin) tuli "sisäisen äänen" muodossa. Hänen kohtalonsa oli aloittaa syventyminen hengelliseen elämään. (Lorenzo 1993, 210.) Vasten Aurobindon tahtoa vallankumouksellisen yogin luokse alkoi saapua oppilaita eri puolelta Intiaa ja tulevan Sri Aurobindo -ashramin perusta alkoi vähitellen hahmottua. Aurobindon näkyvä elämä oli siitä lähtien vähäistä, vaikkakin seuraavat 40 vuotta Pondicherryssä olivat hänelle kirjallisesti ja hengellisesti erittäin aktiivista aikaa.

Aurobindo jatkoi aloittamansa uuden integraalisen yogansa kehittelyä – aina kuolemaansa saakka. Yogan tunnuslauseena oli "Kaikki elämä on yogaa", mikä tarkoitti sitä, että elämä on luonnon omaa yogaa pyrkimyksenä Jumalan ilmentäminen. (Luoma 1994, 45 – 6.) Aurobindo julkaisi muutamaa uskonnollis-filosofista lehteä, mutta loppuvuosinaan hän vetäytyi yhä enemmän askeettisuuteen, työskennellen hengellisen vallankumouksensa hyväksi (Lorenzo 1993, 215 – 220). Sri Aurobindo kuoli tai "jätti ruumiinsa", kuten ashramissa sanotaan, vuonna 1950, jolloin hänen elämäntyönsä tulkitsijaksi ja jatkajaksi tuli ranskalais-syntyinen "Äiti", Aurobindon elämänkumppani Mirra Alfassa. Aurobindo tuli tunnetuksi yhtenä Intian itsenäisyystaistelun voimahahmona ja kuollessaan hän oli yksi Intian arvostetuimmista henkisistä johtajista. (Luoma 1994, 23.)

Avatarin kuoleman ongelma

Aurobindo oli kohonnut merkittävään hengellisen auktoriteetin asemaan Pondicherryn ashramissa. Aurobindo ja hänen seuraajansa pitivät Aurobindon harjoittamaa yogaa avaimena jumalallisen elämän avautumiseen maan päällä. Suurta guria pidettiin hindulaisen mystiikan *avatarina*, Jumalan sijaisena tai ilmentymänä maailmassa. Tähän asemaan oli päässyt myös Mirra Alfassa eli Äiti, joka johti ashramin käytännön elämää. (Lorenzo 1993, 90.) Vallankumouksellisella yogallaan Aurobindon tuli johtaa koko maailma – ashramista alkaen – Luvattuun Maahan, jumalalliseen elämään, joka olisi vapaa fyysisen elämän rajoituksista ja – mikä merkittävintä – kuolemasta. Yogamestarina Aurobindon katsottiin olevan ensimmäinen, joka tuon korkean päämäärän saavuttaisi eli Jumalallisen voiman tuli laskeutua häneen ensimmäisenä. Näin ei kuitenkaan tapahtunut, vaan Aurobindo, jota pidettiin kehittyneimpänä ihmisenä, kompastuikin ihmisyyden vanhimpaan kiroon, kuolemaan. Siis Aurobindo olikin kuolevainen ja hän kuoli jättäen yogansa puolitiehen. Luonnollisesti tämä aiheutti suurta hämmennystä ashramiittien keskuudessa. Ashramissa pohdittiin kuumeisesti, mitä suuren gurun kuolema merkitsi jo hyvään vauhtiin päässeelle Aurobindo-liikkeelle. Oliko se hyvän tarkoituksen traaginen loppu vai, kenties, jonkinlainen salainen suunnitelma? Jos Aurobindo ei onnistunut yogansa päämäärän saavuttamisessa, niin kuinka hänen seuraajansaakaan siihen pystyisivät? (Lorenzo 1993, 238 – 53.)

Koska Aurobindo oli *avatar*, sisällytettiin hänen elämäänsä runsaasti mystisiä elementtejä. Siksi hänen kuolemansakin täytyi olla mystinen. Aurobindon kuolemaan liitettiin ”ihmeellisiä” aspekteja, joista suurimman merkityksen saivat kaksi ilmiötä. Tehdessään kuolemaa, Aurobindo vaipui vaikeaan koomaan, josta hän kuitenkin, ”kuin ihmeen kaupalla”, toipui tajuihinsa useaan kertaan. Tätä pidettiin Aurobindon mahtavien hengellisten kykyjen osoituksena. Kun Aurobindo lopulta kuoli, seurasi toinen merkittävä ihme. Hänen ruumiinsa kerrotaan säilyneen ”kuin elävänä” yli 90 tuntia. Lopulta Aurobindon valitettavalle kuolemalle löytyi hyväksyttävä selitys. Aurobindon katsottiin strategisesti ”valinnee” kuolemansa, jotta hänen harjoittamansa jumaluusvoiman maahantuonti olisi hänelle helpommin työstettävissä. Sri Aurobindon kuolema oli siis tarkoituksenmukainen teko, uhraus ashramille ja maailmalle. (Lorenzo 252 – 6.)

Koska ashramiin jäi nyt hengellinen valtatyhyjiö ja lukuisat ashramiitit katsoivat parhaimmakseen jättää ashramin, ajateltiin Sri Aurobindon kuoleman lisätulkinnan olevan paikallaan. Aurobindon elämänkumppanin, Mirra Alfassan, katsottiin nyt olevan Aurobindon hengellinen sijainen. Itse asiassa Äiti ei ollut ainoastaan sijainen, vaan eräänlainen Aurobindon mystis-okkulttisen energian suora perillinen. Sri Aurobindo siis siirtyi elämään Äidin tunnassa, jolloin Aurobindon yoga ei ollut suinkaan epäonnistunut, sillä Äiti tuli jatkamaan siitä mihin Aurobindo jäi. Nyt Äiti olikin tuo ensimmäinen uuden jumaluusvoiman toteuttaja ja yogan merkittävä työ maailmalle sai jatkajansa. Luonnollisesti näihin lopputuloksiin pääseminen edellytti reipasta aurobindolaisen symbolismin tulkintaa tai manipuloimista, kuten Lorenzo kirjoittaa. (Ibid.)

Aurobindon ajattelusta

Aurobindon ajattelua käsiteltäessä on muistettava, että Aurobindo ei pitänyt itseään filosofiina tai ajattelijanakaan. Lisäksi hän väitti, että hänen lukuisat laajat teoksensa oli kirjoitettu ilman ajatuksen apua! Tällainen kanta vahvistaa Aurobindon asemaa, jonka Intiassa saavuttavat *rishit*, pyhät visionäärit. Aurobindon katsotaan kirjoittaneen teoksensa jumalallisen intuition valossa, kuten myös kuuluisat Veda-kirjat *upanishadeineen* kirjoitettiin. (Luoma 1994, 49.)

Aurobindon filosofia on hyvin värikästä, miltei runollista pohdintaa kaikkeudesta ja ihmisestä. Hän ei missään nimessä ole selvän looginen ja suora, vaan laittaa lukijansa koetukselle johdattaen ajatuksia monien mutkien kautta kohden lopullista ajatuksensa päämäärää, jolloin – länsimaisesta näkökulmasta – on monesti vaikea arvioida, onko kysymys runollisesta metafysiikasta, taiteellisesta retoriikasta vai mystisesti rönsyilevästä filosofiasta. Ehkäpä Aurobindon tarkoituksena olikin pysyä kategorioiden ulkopuolella. Hänen seuraajansa eivät halua kutsua häntä filosofiksi, sillä heidän mielestä se olisi vähättelyä. Aurobindo edusti jotain uutta ajattelussaan. Tämän tutkimuksen kannalta kategoriointi ei olekaan tarpeellista. Sri Aurobindon pitkä elämä kuitenkin sisälsi moninaisia elementtejä, jotka osaltaan vaikuttivat hänen ajatteluun.

[H]än oli runoilija, kielimies, yliopistonopettaja, virkamies, poliitikko, patriootti, profeetta sekä [...] yogi, filosofi ja mystikko. Puolet elämästä [...] hän eli länsimaisen, eritoten englantilaisen kulttuurin vaikutuspiirissä, mutta lopulta sitä vastaan intialaisena aktiivisesti taistellen, toisen puolen elämästään hän vietti Pondicherryssä filosofisen tuotantonsa ja oppilait-

tensa parissa. [...] "Modernin Intian filosofian isä" oli hänen kotimainen kunnianimensä. (Ibid., 59)

Aurobindon filosofian eräs tarkoitus oli yhdistää teoria, joka hänelle ei ollut vain ajattelua, vaan visionääristä intuitiota, ja käytäntö. Tämä teoreettinen "näkeminen" tuli toteuttaa käytännössä yogan avulla, jonka keskeisenä tavoitteena oli saavuttaa koko olevaista edustava synteesi. Tämä synteesi puolestaan toimisi koko yhteiskunnallisen elämän ja myös yksittäisen ihmisen ohjenuorana. Länsimaisen filosofian kannalta Aurobindon ajatukset näyttävät metafysiikalta, mikä onkin tavallinen ero intialaisen ja eurooppalaisen filosofian välillä. Aurobindo ei kuitenkaan vaivu täysin mystisen metafysiikan uumeniin, vaan liittää ajatteluunsa jonkin verran rationaalisen, teoreettisen ja käsitteellisen tiedon analysointia. Aurobindo erottaa – melko rohkeasti – kaksi tietämisen lajia. Alempi tieto saavutetaan ymmärtämällä ilmiöitä ulkoisista näkökohdista, järjen avulla, kun taas "Jumala-tieto" ei ole ilmiömaailman tietoa, vaan se on saavutettu ymmärtäessä olemassaolo sisältäpäin, henkisen toteuttamisen kautta. Nämä kaksi tiedon lajia ovat kaksi eri puolta samasta pyrkimyksestä saada "lopulta tietoa Jumalasta, itsensä kautta, luonnon kautta, luonnon tapahtumien kautta".¹ Aurobindo pitää länsimaista tiedettä alempana tietona, kun taas sisäisten, hengellisten kokemusten kautta saatu tieto on Jumala-tietoa. Tällainen periaatteellinen asenne tietoa kohtaan on melko yleinen intialaisessa ajattelussa. (Ibid., 71 – 3.)

Aurobindon mielestä alempaa tietoa kerää ihmisen rationaalinen eli mentaalinen äly, joka on selvästi rajattu ja koskee vain jokapäiväisen elämän tiedonhankintaa. Kun ihminen ulottuu tavoittamaan todellisuuden "varsinaisen olemuksen", hän ylittää rationaalisen mielen rajat supramentaaliseen maailmaan, maailmansieluun, Brahmaniin tai Jumalaan – millä nimellä kukin sitä haluaakaan kutsua. Ihminen on kykenevä liikkumaan kummallakin – mentaalilla ja supramentaalisella – tasolla, jälkimmäisellä kuitenkin melko vaativin ehdoin. (Ibid.)

Aurobindon filosofia on eräänlainen monismin ja dualismin yhdistelmä, riippuen näkökulmasta. Monistista ajattelussa on kysymys kokonaisuudesta, yhdestä yhtenäisestä maailmansielistä, jonka muodostaa kaikki olevainen. Dualismi ilmentyy ihmisen näkökulmasta: maailma ei ole sitä miltä näyttää, vaan syvempää ja korkeampaa. Kummatkin tasot ovat ihmisen tavoitettavissa. Matti Luoma vertaa Aurobindon filosofiaa Platonin esimerkkiin luo-

¹ Toki modernin eurooppalaisenkin filosofian traditiossa on ollut merkittäviä filosofi- ja – jopa tietoteoreetikko- ja – joiden ajatteluun ovat olennisesti kuuluneet metafysiset elementit ja jonkinlainen jumaltietoisuus. Ensimmäisenä mieleen tulee tanskalainen Søren Kierkegaard, jonka tietoteoria kulminoitui Jumalan kokemiseen. Tosin nykyään Kierkegaard ja muutkin metafysiikot luetaan usein filosofian historian ulkopuolelle.

laihmisesta, joka luulee luolansa olevan koko todellisuus, kun taas valaistunut ihminen näkee auringon ja täten "oikean" todellisuuden. Tosin "luolakin kuuluu auringon valaisemaan yhteen yhtenäiseen todellisuuteen, vain sen vankeina olevat ihmiset luulevat luolan olevan ainoa todellisuus". (Ibid., 74) Aurobindon filosofisen ajattelun luonteen yleinen tarkastelu ei tämän tutkimuksen kannalta vaadi enää suurempaa huomiota, vaan onkin syytä keskittyä tutkimuksen kohteen, Auroville-yhteisön, kannalta tärkeämpään aiheeseen yogin ajattelussa. Kyseessä ei ole sen vähempää kuin ihmisen evoluutio, ihmisen tuleva kehitys ja lopulta jumalallinen elämä maan päällä, johon päästään Aurobindon integraaliyogan kautta.

Yoga ja Yli-ihminen

Tässä luvussa esittelen Sri Aurobindon ajattelun pääkohdat: integraaliyogan¹ ja Yli-ihmisen², joista edellisen tarkoitus oli toimia keinona jälkimmäisen saavuttamiseksi. Kuten jo mainitsin, Aurobindo yhdistää vanhoja intialaisia oppeja omiin ajatuksiinsa. Ihmisyyden lopullinen pyrkimys on Aurobindon mukaan kaiken maanpäällisen elämän muuttaminen jumalalliseksi elämäksi (Luoma 1994, 48 – 9). Kyseessä olisi siis jonkinlainen paluu paratiisiin tai – hindulaisittain – *Krita Yugaan*, ensimmäiseen ja täydelliseen aikaan. Mainittakoon, kuten esim. David Lorenzo (1993, 77) kertoo, että Aurobindon yogan erityispiirteet ovat melkein mahdollottomia ymmärtää edes pitkäaikaisille harjoittajille, joten yritän tässä tuoda esille ainoastaan oleelliset ja selkeimmät integraaliyogan periaatteet. Lisäksi Aurobindon käyttämä integraaliyogaa kuvaava kieli on erittäin värikästä ja rönsyilevää³, joten siksi en katso prosessien yksityiskohtaisten kuvailujen olevan tarpeellisia.

Integraaliyogaksi harjoitusta kutsutaan lukuisista eri syistä. Ensimmäkin Sri Aurobindon tarkoituksena oli yhdistää vanhojen yogamuotojen parhaimmat puolet. Toiseksi filosofisella tasolla Aurobindon yoga oli päämäärältään yhdistävä arvokkaita länsimaisia poliittisia periaatteita (vapaus, veljeys, tasa-arvo) syvästi hengelliseen hindukosmologian ihmisyyteen. Kolmanneksi integraalisuus ilmenee arvoissa, joita yogan harjoittajien tuli edistää. Näi-

¹ Aurobindon integraaliyogaa kutsutaan myös *karma yogaksi*.

² Yli-ihmisen tarkastelussa tukeudun lähinnä Purushothamin (1993) tulkintaan, joka näytti olevan monista vaihtoehdoista selkein asiaan vihkiytymättömälle antropologille.

³ Aurobindo käyttää samasta asiasta – eräänlaisesta kaikessa ja kaikkialla vaikuttavasta jumaluusvoimasta – lukuisia eri termejä, kuten "One Self", "Spirit", "Divinity", "One Being", "Truth-Consciousness" jne. jotka korvaan tässä yksinkertaisesti termillä "jumaluus" minkä en usko tässä liiaksi vääristävän Aurobindon sanomaa.

tä arvoja olivat mm. uskonnollinen ekumeenisuus, interkulttuurisuus, minuuden näkeminen toisissa ja samalla jumaluuden näkeminen kaikessa. (Ibid., 84 – 5.)

Sri Aurobindo lähtee siitä muinaisten intialaisten *saddhukien* (pyhimysten) ajatuksesta, että maailmankaikkeuden olemuksen takana on jumaluus, kaikkien olentojen ja asioiden ikuinen ykseys. Kaikki olennot ovat yhtä jumaluudessa, mutta kuitenkin tietoisuuksiensa harhan takia ne ovat erossa siitä. Olennot ovat tietämättömiä omasta todellisesta itsestään sekä mielen, elämän ja ruumiin todellisuudesta. Hengellisen kurin avulla on mahdollista poistaa tuo ykseydestä erottava mielen harha ja tulla tietoiseksi todesta jumaluudesta meissä ja kaikessa. (Satprem 1996, 162 – 75.) Evoluutio on Aurobindolle metodi, jonka avulla jumaluus vapauttaa itsensä. Elämä on ensimmäinen ja mieli toinen askel tämän jumaluustietoisuuden vapauttamisessa. Mutta evoluutio ei lopu mieleen, vaan se odottaa vapautumista jumalalliseen olotilaan. Seuraava evoluution askel tulee olla kohti jumaluuden kehittämistä tietoisien olennon hallitsevaksi voimaksi. Vain silloin voi elämä täydellistyä. (Van Vrekhem 1999, 128 – 9.)

Luonto otti evoluution edelliset askeleet ilman tietoista tahtoa kasvi- ja eläinkunnassa, mutta ihmisessä Luonto voi kehittyä tietoisien tahdon avulla. Tavallinen, mentaalinen tahto ihmisessä ei kuitenkaan riitä, sillä mieli on rajoittunut, mutta uuteen kehitykseen vievä metodi löytyy yogan kurista ja harjoituksesta. Menneisyudessa jumaluuden korkeuksiin häviämistä on yritetty maailmasta vetäytymisen avulla. Aurobindo opettaa, että korkeampaan jumaluuteen nouseminen on mahdollista – ei niinkään häviämällä Korkeuksiin, vaan vapauttamalla itse jumaluus maailmaan, antautumalla jumaluudelle. Täten, kun ihmisen tietoisuus täyttyy jumaluudella, on mahdollista kehittyä eläimellisestä ihmisyydestä jumalallisemmaksi roduksi. (Ibid., 58 – 64.)

Kehitys ei kuitenkaan voi toteutua lyhyessä ajassa, vaan etsijän on otettava monia askeleita ennen kuin jumaluuden laskeutuminen on mahdollista. Ihminen elää enimmäkseen tajunnallisesti pinnallista elämää, mutta hänessä on sisäinen olento, jolla on suuria mahdollisuuksia. Ihmisen tulee herätä ja tunnistaa nuo mahdollisuudet. Ihminen saa vain heikkoja vaikutteita sisäisestä olennot, jonka tarkoitus on ajaa häntä tavoittelemaan jatkuvasti suurempaa kauneutta, harmoniaa, valtaa ja tietoa. Yogan ensimmäinen prosessi on ”raivata elintilaa” sisäiselle olennot ja antaa ulkoisen minän olla sisäisen valon ja voiman hallittavana. Täten ihminen löytää itsestään todellisen sielunsa. Ihmisen tulee oppia elämään sielullaan (tai: sielussaan) sekä puhdistautua ja orientoitua sielun jumaluudenkaipuun mukaan. Siitä voi seurata avautuminen ylöspäin ja samalla jumaluuden alaslaskeutuminen. Aurobindon

teoria ei päästä ihmistä helpolla, koska tällöinkään koko jumaluus ei laskeudu, vaan tavallisen ihmismielen ja jumaltietoisuuden välillä on useita tietoisuuden asteita. Nämä toisiaan seuraavat asteet täytyy vielä avata ja niiden voima on tuotava alas mieleen, elämään ja ruumiiseen. Itsekurin prosessi on siten pitkä ja vaikea, mutta edes vähäinen osa siitä on jo paljon saavutettu, sillä se lähentää jumaluuden lopullisen vapautumisen ja täydellistymisen mahdollisuutta. (Ibid., 80 – 6.) Aurobindon mukaan halut ja intohimot tulee hallita, mutta asketismi ei ole oleellista.¹ Minuus tulee saattaa pois itsekkyydestä ja korvata vanha tietoisuus uskoutumisella, rakkaudella ja antautumisella, egoa suuremman Totuuden ja Todellisuuden palvelemiseksi. (Purushotham 1993, 22.)

Aurobindo oli ilmeisesti saanut vaikutteita Darwinista, sillä hänen mielestä Yli-ihminen² on ihmisen evoluution seuraava askel, yhtä radikaali ja merkittävä siirtyminen uuteen tietoisuuteen kuin *homo sapiensin* ilmaantuminen oli. Aurobindon käsitys evoluutiosta sisältää maallisen kehityksen yhdistämisen ylimaailmiseen maailmaan. Kuten ihminen eroaa eläimestä ja eläin kasvista, on Yli-ihminen oleva täysin erilainen kuin nykyinen ihminen. Kehittyessään Yli-ihmiseksi ihmisen ruumis tulee muuttumaan ”valoruumiiksi”, hänen elinvoimansa (vital) ”valon elinvoimaksi” ja hänen tajuntansa ”valotajunnaksi”. Omalla painollaan evoluutio ihmisestä Yli-ihmiseen veisi tuhansia vuosia, mutta integraaliyogan avulla prosessia voidaan nopeuttaa huomattavasti. (Ibid.)

Aurobindon teoria ihmisen muutoksesta (tai muuntamisesta) perustuu kolmeen seikkaan, joiden avulla ihminen voi kuroa umpeen välimatkan maallisen eksistenssinsä ja jumaluuden välillä ja täten saavuttaa Ylitajunnallisuus (supramentalhood) eli tulla Yli-ihmiseksi. Ensimmäinen askel on *sielullistaminen* (psychicization)³, joka tarkoittaa koko elämän ja kokemusten uudelleenjärjestämistä sielun ympärille. Sielu, joka on osa jumaluutta, säilyttää aina ”puhtautensa”, jota nykyihmisenkään tila ei voi horjuttaa. Aurobindon mukaan sielu ohjaakin salaisesti yksilön elämää läpi erilaisten tietoisuuden ja olemassaolon tasojen. Ihmisen kehittymisen kannalta on tärkeää, että sielulle annetaan ylivalta yksilön koko olemassaolossa. Korkeampi tietoisuus ja elämän sielullistaminen johtavat väistämättä suureen itsetietoisuuteen ja luovaan itseilmaisuun, mikä puolestaan on tarkoitettu rikkaamman elämän elämiseen ja lopulta koko elämän muuttamiseen. (Ibid.)

¹ Tosin Aurobindo itse eli elämänsä loppupuolen hyvin askeettisesti.

² Mainittakoon, että Nietzschen ajattelun kanssa Aurobindolla ei ollut juuri muuta yhteistä kuin itse termi Yli-ihminen.

³ Aurobindo käyttää termiä ”psychic being” kuvaamaan jotain sielunkaltaista hengellistä entiteettiä ihmisessä.

Vaativa Aurobindo kuvailee vielä viimeisen vaiheen matkalla Yli-ihmiseen. Sielullistamisprosessia seuraa *hengellistäminen* (spiritualization). Kun sielullistaminen keskittyy erityisesti ihmisen tietoisuuden keskuksen kehittämiseen ja järjestämiseen, aiheutuu hengellistäminen vielä pitemmälle viedystä tietoisuuden laajentumisesta. Tällöin ihminen tulee ulos yksilöllisyyden keskuksista, ymmärtää ykseyden jumaluuden kanssa ja yhtyy siihen. Ruumista ja mieltä ei enää hallitse luonto, vaan Jumaluus. *Ylitajunnallistaminen* (supramentalization) koetaan, kun jumaltietoisuus laskeutuu kaikessa voimassaan ihmiseen. Muutos on välttämättä työläs ja hidas prosessi, sillä ihminen on monimutkainen kokonaisuus ja hänen tulee vapautua kaikista epätäydellisyyksistä. Kun prosessi on valmis, henkinen ihminen väistyy gnostisen (gnostic) olennon tieltä, jolloin uusi evoluution taso ja Yli-ihmisyys on saavutettu. (Ibid., 22 – 24.)

Aurobindon yoga siis alkaa ihmisen voimakeskusten muuttamisesta ja vie asteittain jopa solutason muutoksiin, kulminoituen koko fyysisen olennon muuttamiseen. Erityispiirre Aurobindon yogassa on jumaluuden laskeutuminen ihmisten keskuuteen, kun taas perinteinen intialainen yoga pyrkii yleensä ihmisen tajunnan nostamiseen jumaluuden keskuuteen. Jumaluuden – jumalallisen elämän – laskeutuminen maan päälle on Aurobindon yogan ja ihmisen henkisen kehityksen viimeinen askel, Yli-ihmisen synty. (Ibid.) Mitä sen jälkeen tapahtuu ja millaista Yli-ihmisen elämä on, Aurobindo ei juuri paljasta tai tiedä, mutta Aurobindon seuraajilla on asiasta joitakin käsityksiä, mistä enemmän yhdeksännessä luvussa.

Aurobindo itse työskenteli kovasti Yli-ihmisyyden saavuttamiseksi. Sekä Sri Aurobindo -ashrami että Auroville-yhteisö perustettiin edistämään ihmiseen kehittymistä Yli-ihmisyyteen. Aurobindon kuolema vuonna 1950 tarkoitti hänen seuraajilleen tietoista uhrausta ja strategiaa, jonka avulla Aurobindo taisteli evoluutioprosessia rapauttavia voimia vastaan. Aurobindon seuraaja ja elämänkumppani Äiti jatkoi seuraavana mestarina Aurobindon yogan kehittämistä ja ihmiskunnan viemistä kohti Yli-ihmisen tuloa. (Ibid., 25.) Aurobindon opissa inspiroivan Mestarin rooli näyttääkin olevan ilmeinen. Mestari raivaa esimerkillään tien läpi vaikean prosessin kohti korkeampaa tietoisuutta. Mestari on täten eräänlainen Jumaluuden ilmentymä tai edustaja. Aurobindon tarkoitus ei ollut luoda uutta uskontoa tai muotoilla uudelleen vanhoja, sillä siten yogan oleelliset seikat olisivat olleet vaarassa jäädä sivuun. Toisaalta hänen elämänsä ja ajattelunsa näyttävät tarjoavan vastakkaisia esimerkkejä, sillä Sri Aurobindo -ashramin elämä alkoi muistuttaa yhä enemmän uskonnollista yhteisöä ja itse Mestari muistutti monin tavoin Kristus-hahmoa opetuslapsineen ja ”Jumalalliseen Valtakuntaan” liittyvine profetioineen. Joka tapauksessa hänen yogansa tarkoitus on si-

säinen itsekehitys, jonka johdosta jokainen joka seuraa sitä, voi uskomuksen mukaan ajallaan löytää jumaluuden kaikessa ja siirtyä mieltä suurempaan tietoisuuteen, spirituaaliseen ja supramentaaliin tietoisuuteen, joka tulee muuttamaan ja jumalallistamaan ihmisluonnon.

Ashramin ja Aurovillen Äiti

Nuori etsijä

Juuri Egyptistä Pariisiin muuttaneet pankkiiri Maurice Alfassa ja hänen vaimonsa Mathilde saivat toisen lapsensa, Blanche Rachel Mirran helmikuussa vuonna 1878 (ks. kuva 4). Porvarillisesta taustastaan huolimatta Mirran vanhemmat olivat antaumuksellisia kommunisteja ja ateisteja. Jo kouluikäisellä Mirran sanotaan inhonneen muodollista koulutusta eikä hän oppinut aakkosiakaan ennen kuin oli kahdeksanvuotias, mikä luonnollisesti ahdisti hänen tunnollisia vanhempiaan. Kuitenkin innostuttuaan Mirra – kuten Sri Aurobindokin – oli ahkera ja lahjakas opiskelija. Yhdeksänvuotiaana Mirra kiinnostui valtavasti maalauksesta ja musiikista ja kolmen vuoden kuluttua taiteellisesti lahjakas lapsi maalasi jo öljyvärimaalauksia ja muotokuvia. (Purushotham 1990, 25 – 6.) Myöhemmin Alfassa kertoi vanhempiansa luoman kasvatuksellisen perustan olleen oleellinen hänen tulevan kehityksensä kannalta. Itse asiassa Alfassa koki ”valinneensa” omat vanhempansa.

“I have chosen my parents to have a solid physical base, for I knew the work I had to do was very, very difficult and needed a solid base.” She also said that for her start in life no better training was imaginable than the no-nonsense attitude of the materialistic Mathilde with her constant hammering on the necessity of perfection. Not an easy environment for a child, but “a wonderful education” for someone who had come to do a great and difficult work. (Van Vrekhem 1999, 31.)

Jo lapsuudessaan Alfassa koki olevansa yhteydessä yliluonnolliseen (Purushotham 1990, 26). Hän piti kokemuksiaan todellisina siitä syystä, että ne olivat alkaneet aivan yllättäen, ilman kokemusta vääristäviä ennakko-odotuksia. Alfassan mukaan ennakko-odotukset rajoittavat yliluonnollisia kokemuksia ja usein jopa luovat niitä itsestään, jolloin kokemukset ovat keinotekoisia ja mielikuvituksen tuotetta (toisin kuin tietenkin Alfassan autenttiset kokemukset). (Van Vrekhem 1999, 31). Myöhemmin Alfassa kuvasi lapsuuden yliluonnollisil-

ta vaikuttaneita kokemuksiaan, joissa hän tunsi olevansa eräänlainen henki, joka poistui usein ruumiistaan ja paransi ihmisiä:

When I was a child [...] every night as soon as I had gone to bed it seemed to me that I went out of my body and rose straight up [...] above the city [Paris], very high above. Then I used to see myself clad in a magnificent golden robe, much longer than myself; and as I rose higher, the robe would stretch, spreading out in a circle around me to form a kind of immense roof over the city. Then I would see [people], the sick, the unfortunate coming out from every side [...] and gather[ing] under the outspread robe, begging for help, telling of their miseries, their sufferings, their hardships. In reply, the robe, supple and alive, would extend towards each one of them individually, and as soon as they had touched it, they were comforted and healed, and went back to their bodies happier and stronger than when they had come out of them. (Ibid., 32.)

Tällaiset kokemukset saivat nuoren Mirran uskomaan, että tulevaisuudessa hänen elämällään olisi tärkeä tehtävä, mikä tunne voimistui hänessä ajan myötä. Alfassa kertoi myös saaneensa hengellistä opetusta noilla yöllisillä retkillään ja vakuuttuneensa jumalolennon olemassaolosta. Tällä tavalla hän kertoo myös saaneensa tietää, että oli olemassa eräs mies, joka voisi yhdistää hänet – ja ihmiskunnan – jumaluuden kanssa. (Ibid., 33.) Vuonna 1896 18-vuotias Alfassa hyväksyttiin *École des Beaux-Arts* -nimiseen kuuluisaan pariisilaiseen taidekouluun, jossa hän tapasi tulevan miehensä Henri Morriset'n. Alfassin vanhemmat eivät olleet kovin ilahuneita tyttärensä taideinnostuksesta, sillä heidän mielestä taide oli vain ajankulua ja taiteilijat vastuuttomia ihmisiä. Alfassa vihittiin Morriset'n kanssa seuraavana vuonna ja pian aviopari sai ainoan lapsensa. (Purushotham 1990, 26.)

Alfassin avioliitto kesti vuoteen 1904 asti (virallinen ero v. 1908), jonka jälkeen hän matkusti Algeriaan opiskelemaan okkultismia siihen aikaan kuuluisan Max Theonin luokse. Kahden vuoden opiskelun jälkeen Alfassa tunsi okkulttisten voimiensa kasvavan, mutta niiden harjoittamisen hän koki kuitenkin kovin vaaralliseksi, sillä usein hän tunsi jopa kuolevansa ollessaan okkulttisessa tilassa. Palattuaan Pariisiin, Alfassa kertoo menettäneen muistinsa koko Algeriassa viettämästään kahdesta vuodesta. (Ibid.) Kuitenkin Alfassa on jotenkin onnistunut kertomaan paljonkin tuosta ajasta, sillä hän kertoo saaneensa Algeriassa tietää mm. sen, että hän on hindulaisuuden tunnustama *Mahashakti*, Universaali Äiti, joka on ollut aina olemassa ja manifestoinut itseään eri muodoissa (Van Vrekhem 1999, 34), mikä lienee kohottanut Alfassin itsetuntoa huomattavasti ja valanut uskoa tulevaisuuteen.

Morriset'sta erottuaan Alfassa avioitui indologiaan perehtyneen lakimiehen ja teobgin, Paul Richardin kanssa, joka myös oli kiinnostunut okkultismista. Hänen kauttaan Alfassa tutustui Sri Aurobindoon. Kun aviopari matkusti vuonna 1914 Pondicherryyn, he tapa-

sivat Aurobindon, jonka Alfassa tunnisti henkilöksi, josta hän oli jo useiden vuosien ajan kokenut visioita. Tällöin hän vakuuttui siitä, että hänen tulisi työskennellä Aurobindon rinnalla. (Purushotham 1990, 27.) Ensimmäisen maailmansodan alkaessa Alfassa matkusti vuodeksi Pariisiin, jonka jälkeen hän päätyi miehensä mukana Japaniin, jossa pari asui sodan loppuun saakka. Huhtikuussa vuonna 1920 Alfassa palasi Pondicherriyn tullakseen Sri Aurobindon ”hengelliseksi seuralaiseksi”¹. Tällöin Alfassan toinenkin avioliitto oli lopullisesti ohi.

[Paul Richardin lähdettyä] Mirra jäi tyytyväisenä istumaan Sri Aurobindon jalkojen juureen, valittuaan tämän sisäisesti henkiseksi mestarikseen... Tähän aikaan oli tämän ympärille koontunut vain pieni ryhmä ihmisiä; mutta nyt heidän määränsä alkoi nopeasti kasvaa. Sri Aurobindo katsoi tämän Mirran dynaamisen luonteen ansioksi, jota hän alkoi pitää oman olemuksensa täydentäjänä. [...] Siitä alkaen Äiti ja Sri Aurobindo lähtivät kulkemaan yhdessä eteenpäin, kiiveten samaa supramentaalisen nousun vuoria ja kutsuen lukuisia muita seuraamaan heitä. (Luoma 1994, 48.)

Koska Aurobindo seuraajineen eli melko järjestäytymättömästi, otti Alfassa ensimmäiseksi tehtäväkseen nostaa Aurobindon ympärille muodostuneen yhteisön elintasoja ja järjestystä. Vuosien 1922 – 26 aikana Aurobindo ja Alfassa pitivät yhdessä lukuisia keskustelutilaisuuksia, joita kutsuttiin ”iltakeskusteluiksi” (evening talks) ja joissa käsiteltiin mm. ihmisen henkistä kehitystä. Vuonna 1926 Aurobindo ilmoitti seuraajilleen vetäytyvänsä *sadhanaan*, mietiskelyyn, jonka tarkoituksena oli työskennellä Aurobindon käsityksen mukaisen evoluution hyväksi. Aurobindo ilmoitti Alfassan – jota jo silloin kutsuttiin Äidiksi – jäävän yhteisön asioiden johtoon. Tämän katsotaan olevan Sri Aurobindo -ashramin virallinen perustamistapahtuma. (Ibid., 28.) Vallan siirtyminen ei kuitenkaan tapahtunut ilman, että jotkut aurobindolaiset olisivat sitä kyseenalaistaneet. Aurobindo joutuikin jatkuvasti todistelemaan seuraajilleen, että Äidin ja hänen välillä ei ollut erimielisyyksiä. Aurobindo ilmoitti myös, että hänen yogansa oli parin yhteinen luomus. Pönkittääkseen Äidin asemaa Aurobindo jopa väitti, että Äiti oli päässyt hengellisen kehityksen asteilla korkeammalle kuin hän itse, mikä oli monien ashramiittien mielestä epäilyttävää. Äidin johtajuus saatiin kuitenkin legitimoitua ja ashram pääsi aloittamaan nopean kehityksen kauden. (Minor 1999, 39 – 41.)

¹ On vaikea sanoa, oliko Aurobindon ja Alfassan suhde ainoastaan ”hengellinen”. Virallisesti pari oli mitä suurimmassa määrin ”kaiken lihallisen yläpuolella”.

Ashramin johtaja

Äidin johdon alaisena ashram kasvoi laajaksi, hyvinvoivaksi instituutioksi. Joulukuussa vuonna 1943 perustettiin ashramin koulu, joka alkoi toteuttaa uutta, hengellisesti rikasta koulutusohjelmaa, jonka tarkoituksena oli valmistaa oppilaitaan omaksumaan uusi jumal-tietoisuus. Äiti työskenteli ahkerasti luodakseen kollektiivisen ja hengellisen elämään kas-vua kannustavan ympäristön. (Purushotham 1990, 28.) Äitiä on myös kuvattu tiukaksi ash-ramin asioiden hoitajaksi, sillä lähes kaikki ashramia koskevat päätökset tuli ennen toteutus-taan hyväksyttävä hänellä. Häntä kunnioitettiin – ja kuka ties pelättiin – Sri Aurobindon aikaan ashramin vahvana, matriarkalisena johtajana. Kun Sri Aurobindoa pidettiin teoreet-tisesti ja kirjallisesti lahjakkaana, mutta etäisenä auktoriteettina, oli Äiti puhutun sanan mes-tari, käytännöllinen, elämänläheinen ja herkkä taiteilijasielu. (Lorenzo 1993, 222 – 7.) Sri Aurobindon kuolema vuonna 1950 asetti Äidin lopullisesti ashramin johtoon ja vastuuseen yogasta, jota varten ashram oli perustettu (Purushotham 1990, 28). Äidin asema muuttui käytännön asioiden hoitajasta ashramin viralliseksi johtajaksi ja – mikä merkittävintä – Sri Aurobindon yogan ja samalla hänen koko tietoisuutensa perijäksi (Lorenzo 1993, 109). Au-robondon kuoleman jälkeen Äidin kannattajat jatkoivat Aurobindon aloittamaa Äidin juma-lallistamista. Jopa rouvan harrastusten (filatelia, tennis jne.) katsottiin kuvastavan universu-min luonnetta. (Minor 1999, 42.)

Uskonto oli kuitenkin jotain taantumuksellista Äidille. Hän ajatteli, että uskonnon kor-keampi seuraaja on hengellisyys. Uskonto oli ehkä sopivaa harjoitusta vähemmän kyvyk-käille, mutta kehitykselle parempaa oli seurata hengellisiä opetuksia. Minor ironisoi Äidin logiikkaa toteamalla, että ero uskonnon ja hengellisten opetusten välillä oli se, että hengelli-set opetukset vastasivat Äidin uskomuksia. Jos jotkut opetukset eivät edistäneet Äidin mu-kaista evoluution kehitystä, ne olivat uskontoa. Niin kuin monet uskonnolliset johtajat, Äiti oli vakuuttunut kantansa totuudesta. Hän ei kyennyt kyseenalaistamaan omaa asemaansa samalla tavalla kuin hän kyseenalaisti muut uskonnot, toteaa Minor. (1999, 45.)

Vuosi 1956 oli merkittävä Sri Aurobindon ja Äidin integraaliyogan kannalta, nimittäin silloin haudantakaisen Aurobindon ja Äidin työ otti uuden askeleen. Jumaluuden maanpääl-linen toteuttaminen oli nyt mahdollista, sillä voima oli Äidin sanojen mukaan vihdoin las-keutunut maahan. Nyt oli enää jäljellä viimeinen, pitkä prosessi, tuon voiman maallinen to-teuttaminen eli ihmisten itsensä muuttaminen jumaluuden kaltaiseksi. Vuonna 1960 perus-

tettiin Sri Aurobindo Society (SAS) ja yhteisön presidentiksi valittiin Äiti, jonka katsottiin olevan valaistunein elossa oleva Aurobindon yogan harjoittaja. Myöhemmin lukuisia SAS:n haarayhteisöjä perustettiin ympäri Intiaa. (Purushotham 1990, 28.) 1960-luvun alkupuolella Äiti koki usean perättäisen sydäninfarktin, mikä pakotti hänet paljolti vetäytymään ashramin johtotehtävistä. Hänen terveytensä pysyi huonohkona ja ashramin asioihin hän kykeni vaikuttamaan enää nimellisenä ja symbolisena johtohahmona, sillä vointinsa takia hän vietti suurimman osan ajastaan omassa huoneessaan. Jotkut ashramiitit pelkäsivät myös Äidin mielenterveyden alkaneen järkkyyä. (Lorenzo 1993, 291.)

Viimeinen Äidin merkittävä projekti oli Auroville-yhteisön perustaminen vuonna 1968. Äidillä oli jo pitkään ollut haaveena perustaa sellainen yhteisö, jossa eri puolilta maailmaa tulleet ihmiset, joilla on hyvää tahtoa, voisivat elää rauhassa ilman uskonnollisia, sosiaalisia, kulttuurisia tai taloudellisia ristiriitoja. Ilmeisesti Äiti koki ashramin jo jäykistyneen liiaksi institutionaaliseen muotoonsa, joten uusi alku ashramin hengelliseltä pohjalta oli tarpeellinen. Aurovillen tuli toteuttaa ihmisykseyttä ja olla perustana Uuden Ihmisen – Yliihmisen – synnylle. (Purushotham 1990, 29.) Äiti oli vakuuttunut siitä, että jumalallinen voima oli Aurovillen toteutuksen takana ja siitä johtuen Aurovillen päämäärä toteutuisi jonnain päivänä. Äiti koki Sri Aurobindonkin, eri olomuodosta huolimatta, vaikuttavan Aurovillen syntyyn. (Minor 1999, 46 – 9.) Auroville perustettiin lähelle Pondicherryä, keskelle Tamil Nadun hedelmätöntä aavikkoa. Äidistä tuli heti Aurovillen voimakas hengellinen johtaja, kunnes vuonna 1973 hän kuoli 95-vuotiaana.

5. AUROVILLEN SYNTY

*I dream'd in a dream I saw a city invincible to
the attacks of the whole of the rest of the earth.
I dreamed that was the new city of Friends,
Nothing was greater there than the equality of
robust love, it led the rest,
It was seen every hour in the actions of the
men of that city,
And in all their looks and words.*

(Walt Whitman)

Ihmisykseyden alkutaival

Suunnitteluvaihe

Äidin unelma Aurovillestä muotoutui pitkän ajan kuluessa. Jo vuonna 1912 hän pohti ihmisykseyteen perustuvan uuden mallikaupungin perustamista. Visiossaan hän kuvitteli paikan, jossa ihmiset voisivat elää vapaasti maailmankansalaisina, yhden ainoan auktoriteetin, Ylimmäisen Totuuden, palvelijoina. Tuossa kaupungissa koko ihmismielen kapasiteetti käytettäisiin voittamaan ihmisykseyden aiheuttamat kärsimykset ja ongelmat. Tämä visio, Mother's dream (ks. liite 5), toistui Äidin mielessä ajoittain, aina Aurovillen perustamiseen saakka. (Sullivan 1994, 39 – 40.)

Suunnitelmat ihannekaupungin rakentamiseksi tulivat melkein toteutetuiksi 1940-luvun loppupuolella, kun Hyderabadin osavaltion hallitus halusi lahjoittaa maata Sri Aurobindo -ashramille. Ainoa ehto oli, että yhteisön tuotteet tuli kuluttaa yhteisön sisällä eikä tuotteita saanut käyttää kauppaan ulkomaailman kanssa. Neuvottelujen edistyessä hallituksen edustaja kuoli yllättäen, jolloin suunnitelman toteutus jäädettiin. Idea rakentaa kaupunki, jossa ihmiset voisivat elää rauhassa ja harmoniassa elvytettiin vuonna 1964, kun yksityiskohtainen ehdotus yhteisöstä esitettiin Sri Aurobindo Societyn (SAS) konferenssissa. Helmikuussa vuonna 1965 ranskalainen arkkitehti ja Sri Aurobindon seuraaja, Roger Anger, nimitettiin Aurovillen pääarkkitehdiksi. Anger ja hänen arkkitehtijoukkonsa työskentelivät tiiviissä yhteistyössä Äidin kanssa, minkä tuloksena syntyi kolme erilaista yhteisön mallia, joista viimeisen Äiti hyväksyi Aurovillen suunnitelmaksi. (Purushotham 1990, 36 – 37.)

Aurovillen kaupungin alkuperäinen suunnitelma on ns. galaksimalli (ks. kuva 5): 15 neliökilometrin kokoinen ympyränmuotoinen kaupunki on jaettu neljään kolme kilometriä leveällä viheralueella (green belt) ympäröityyn vyöhykkeeseen. Asuin-, kulttuuri-, teollisuusvyöhykkeet ja kansainvälinen vyöhyke alkavat spiraalimaisina kaupungin keskustasta. Kaupungin sydämessä on *Matrimandir*, Jumaläidin temppeli, Aurovillen sielu, jonka valtava pallomainen rakenne on ympäröity vesialtaalla ja 12 puutarhalla. Rakenteen sisällä on kammi, jota tukee 12 pilaria ja jonka keskellä on iso kristallipallo (ks. kuvat 6.1 – 6.4). Kammi ei ole minkään rituaalien toimituspaikka, vaan tila on pyhitetty ainoastaan hiljaisuudelle. Suunnitellun kaupungin asemakaava on tiheä keskustassa, mutta ulospäin mentäessä rakennustiheys vähenee. Angerin mukaan ympyrämaisessa kaupungissa energia virtaa keskustaan, mikä parantaa ihmisten välisiä kontakteja ja antaa kaupungille elinvoimaa. Asuinalueen kadut eivät ole tavanomaisia ruuhkaväyliä, vaan ”luovien naapurustojen valtimoita”. Vaihtelevuutta, ajanviettoa ja silmänruokaa tarjoavat lukuisat aukiot, lähteet, puistot, altaat, amfiteatterit, ravintolat ja kaupat. Kulttuurivyöhyke on asukkaiden vapaa-ajan aktiviteetin alue, inspiroivien juhlien ja muiden tapahtumien pitopaikka. Kansainvälisellä vyöhykkeellä eri kansat järjestävät paviljonkeja, joissa pysyvät näyttelyt eri kulttuureista edistävät ihmiskeskeyden asiaa. (Sullivan 1994, 23 – 29.)

Koska Aurovillen tuli olla kokeilullinen kaupunki, ajatteli pääarkkitehti kaupungin vielä kehittyvän poikkeavasti suunnitelmiinsa nähden, eikä kaupunki ehkä koskaan tulisi edes valmiiksi. Organisaatiotasolla kaupungin rakentaminen annettiin SAS:n tehtäväksi. Auroville-projektin esittäminen SAS:n kansainvälisessä konferenssissa¹ sai positiivista vastakaikua eri puolilta maailmaa. UNESCO:kin julisti tukensa Aurovillelle vuoden 1966 yleiskokouksessaan, mikä aiheutti suurta mielenkiintoa uudenlaisesta elämästä haaveilevissa. Perustamistilaisuuteen mennessä SAS oli ostanut 1500 eekkeriä maata ja neuvotteli jo 12000 lisäeekkerin ostosta. Vuonna 1967 edistyksellinen siirtokunta nimeltään *Promesse* kuusine mallitaloineen rakennettiin yhteisöä rakentavia teknikkoja varten. Tamil Nadun hallitus alkoi auttaa SAS:ää maaostoissa. (Purushotham 1990, 39 – 40.)

¹ Yhteisö oli vähitellen levinnyt ympäri maailmaa, mm. Eurooppaan, Yhdysvaltoihin ja Etelä-Amerikkaan.

Filosofisen perustan luominen

Auroville wants to be a universal town where men and women of all countries are able to live in peace and progressive harmony above all creeds, all politics and all nationalities. The purpose of Auroville is to realize human unity. (Ideals of Auroville 1999, 7.)

Edellinen lainaus on ensimmäinen julkinen lausunto Aurovillestä vuodelta 1965. Kolme vuotta myöhemmin, 28. helmikuuta 1968, kansainvälinen yhteisöprojekti julistettiin aloitukseksi, kun perustamistilaisuudessa 124 maan ja jokaisen Intian osavaltion edustajat asettivat kukin kourallisen kotimaansa maata marmoroituun uurnaun keskellä kuivaa ja lähes elotonta Tamil Nadun tasankoa (ks. kuvat 7.1 ja 7.2). Tapahtuma julisti aloitetuksi kokeilun, joka oli omistettu ihmisyksyydelle ja kansainväliselle yhteisymmärrykselle. Juhlassa painotettiin, että ajatus yhteisöstä perustui filosofi-yogi Sri Aurobindon ja hänen seuraajansa Äidin elämäntyöhön ja ajatuksiin. Auroville oli oleva kaikessa erilaisuudessaan ilmentyvän ihmisyksyyden manifestaation paikka ja laboratorio, 50 000 asukkaan kaupunki, jonka tavoitteena oli ihmisen evoluution seuraava askel. (G. 1997, 8.)

Yhteisön tarkoituksesta oli paljon tulkintoja, joten Äiti päätti lopulta asettaa väljästi Aurovillen perustusfilosofian¹ esittämällä kriteerit, joita toteuttamalla voi olla ”oikea aurovilleläinen” (ks. liite 6). Lisäksi ns. Aurovillen julistuksesta (Auroville Charter) tuli yhteisön aatteellinen kulmakivi:

1. Auroville ei kuulu erityisesti kenellekään. Auroville kuuluu ihmisyydelle kokonaisuudessaan. Elääkseen Aurovillessä täytyy olla halukas palvelemaan Jumalallista Tietoisuutta.
2. Auroville tulee olemaan loppumattoman koulutuksen, jatkuvan kehityksen ja vanhentumattoman nuorison paikka.
3. Auroville haluaa olla silta menneisyyden ja tulevaisuuden välillä. Auroville tulee rohkeasti ponnistamaan kohti tulevaisuuden toteuttamista, käyttäen hyväkseen sisäisiä ja ulkoisia löytöjä (discoveries).
4. Auroville tulee olemaan materiaalisen ja hengellisen tutkimuksen paikka, oikean Ihmisyksyyden elävää toteutumista varten. (Auroville Introduction 1997; oma käännös.)

¹ Ns. perustusfilosofiaan kuuluu julistuksen lisäksi yleensäkin kaikki Äidin antamat – merkittäviksi katsotut – lausunnot Aurovillestä ja sen kehityksen suunnasta. Äidin merkittävät lausunnot on koottu kansiin esim. teoksessa Mother on Auroville (1993).

Auroville oli aikansa lapsi, sillä maailman uudistaminen oli 1960-luvun vallitseva teema. Industrialismia ja omaisuudenkeräämistä vastaan alettiin kapinoida, ja lukuisat mielenosoitukset ympäri maailmaa olivat osoitus nuorison halusta etsiä jotain muuta materialististen tavoitteiden asemesta. Monet etsivät vaihtoehtoja itämaisistä filosofioista. (Purushotham 1990, 1 – 2.) 1960-luvun nuorisolle oli tärkeää intensiivisten kokemusten etsiminen, erilaisen identiteetin ja yhteisyyden löytäminen, jota konventionaalinen yhteiskunta ei näyttänyt tarjoavan, sillä vanhat kulttuuriset kategoriat ja tapa määrittää kansalaisuutta eivät tyydyttäneet yhä enemmän yhteiskunnan ulkopuolisiksi itsensä tuntevia nuoria. (Ks. esim. Mills 1973, vii – viii.) 60-luku siis oli henkisesti suorastaan räjähtävä aikakausi. Äidin ajatus uudesta ihmisrodusta, joka omistaisi itsensä Jumalallisen Tietoisuuden löytämiselle ja harjoittamiselle vastasi monien 60-lukulaisten kapinallisten kysymyksiin elämän uudesta suunnasta. Intiassa projekti aiheutti liittovaltion hallituksessa innostuneen reaktion, sillä ihmiskseyden toteuttaminen vastasi hallituksenkin tavoitteita tuossa kymmenien kielten ja satojen kansojen maassa. Auroville näytti olevan yritys harjoittaa liittovaltion ideaalipolitiikkaa käytännössä. (Purushotham 1990, 2.)

Kun monet hengelliset yhteisöt Intiassa pyrkivät maailmasta vetäytymiseen, oli Aurovillen hengellinen päämäärä päinvastainen. Yhteisön tarkoitus oli tavallaan "tuoda vuori Muhammedin luokse" eli vapauttaa perinteisten yogien tavoittelema jumalallisuus maailmaan, mistä seuraisi parempi maailma koko ihmiskunnalle. Poliittikkaa yhteisön rakenteisiin ei haluttu, mikä oli Äidin nimenomainen vaatimus. Luonnollisesti politiikan kaihtamisella¹ oli hyvät ja huonot puolensa. (Ibid., 4.) Jonkinlainen organisationaalinen rakenne tietenkin tarvittiin, mutta rakenteen tuli olla vain välttämätön paha yhteisön alkuvaiheessa.² Vähäisen hallinnon tuli olla joustava ja vapaa kaikenlaisesta dogmaattisuudesta ja institutionalismista (Lorenzo 1993, 245 – 8; Sullivan 1990, 50).

Aurovillen lopullinen tarkoitus oli Yli-ihmisen syntyminen. Täten se ei eronnut Sri Aurobindo -ashramin tarkoituksesta, mikä antoikin monille aihetta kyseenalaistaa Aurovillen perustaminen, kun kerran alkuperäinen Sri Aurobindon ja Äidin johtama kokeilu oli yhä toiminnassa. Aurovillen oikeutusta perusteltiin kuitenkin monin tavoin. Äiti itse kertoi ashramin olevan eräänlainen keskustietoisuus, jolloin Auroville olisi yksi ulospäin suuntautuva

¹ Todennäköisesti Äiti tarkoitti politiikalla nimenomaan kaikenlaisia politiikan *varjopuolia*, ei niinkään politiikkaa itsessään.

² Samanlainen tarkoitus esiintyy myös monissa muissa utopiayhteisöissä ja -suunnitelmissa, kuten esim. kuten psykologi B. F. Skinnerin viime vuosisadan alussa suunnittelemissa ihanneyhteisöissä, Walden Two:ssa (Wiklander 1989).

ilmaisu yrittää toteuttaa ihanteellisempaa elämää maanpäällä. Ashram, joka sijaitsi Pondicherryn kaupungin ydinkeskustassa, oli myös tiloiltaan rajoitettu, mikä loi paineita perustaa eräänlainen satelliitti kokeilun laajentamista varten. Lisäksi, koska uuden ihmisyyden harjoittajien yhteisöllä tuli olla paljon kontakteja ulkomaailman kanssa, Auroville oli perustettava mielellään avoimeen ympäristöön. (Purushotham 1990, 32 – 3.) Saattaa olla, että Äiti koki ashramin olevan jo jäykistynyt institutionaaliseen muotoonsa, tullessa itsetarkoitukseksi ja jopa byrokraattiseksi organisaatioksi.

Aurovilleä perustettaessa oltiin luomassa uutta tapaa elää. Sosiaaliselta, poliittiselta ja ekonomiselta kannalta yhteisön tuli olla radikaalisesti erilainen verrattuna olemassa oleviin yhteisöihin. Koska ihmisyyksyys oli yksi yhteisön tarkoituksista, yhteisön tuli täten manifestoida itsessään kulttuurien synteesiä, minkä puolestaan tuli luoda yhteisön jäsenille tarpeelliset olosuhteet tulevaisuuden uutta voimaa varten. Tätä ei odotettu saavutettavan yhdenmukaisuuden tai vallankäytön avulla, vaan kaikkien kansakuntien synteettisen organisaation kautta saavutetun perusteellisen ja asteittaisen yhdentymisen avulla. Eri kulttuurien piirteet tuli olla kaikkien saatavilla, kaikkien opittavissa, taiteessa, muodissa, leikissä, teollisuudessa ja ruuassa. Tätä tarkoitusta varten alettiin suunnitella mm. kulttuuripaviljonkeja, joissa jokainen yhteisön kulttuuri voisi olla elävänä museona. (Purushotham 1990, 34.) Yrityksessä murtaa olemassa olevia sosiaalisia muotoja, Äiti kielsi sukunimien käytön Aurovillessä. Tämän piti auttaa murtamaan konventionaalinen perheen rakenne, minkä lopullisena päämääränä oli kollektiivisen tietoisuuden saavuttaminen. Samassa hengessä myöskään avioliittoinstituutiota ei haluttu Aurovilleen. Äidin mukaan avioliitto oli lapsellinen ajatus.

If a man and a woman loved each other they were free to live together without any ceremony. This again was a step towards undoing existing patterns of family life. (MOA 1993, 78.)

Poliittisella tasolla Äiti teki selväksi, että Aurovillessä ei tullut olla hallintoa tai poliittista hierarkiaa. Kun Äidiltä kysyttiin ihanteellista poliittista rakennetta, saatiin vastaukseksi käsitys *Jumalallisesta anarkiasta* (Divine Anarchy), jossa ihmiset tulisivat tietoisiksi seluistaan ja järjestäytyisivät spontaanisti ilman asetettuja sääntöjä tai lakeja. Tämän tuli olla Aurovillen filosofinen viitekehys.¹ (Purushotham 1990, 34 – 5.) Aurovillen talous tuli perustua yhteisön itseriitaisuuteen ja kaikkien tuli ottaa osaa yhteisön hyvinvoinnin tuottamiseen, joko tehden työtä tai luovuttaen yhteisön käyttöön tarpeellisia tuotteita tai rahaa. Teollisuus-

¹ Äiti sai innoitusta pariisilaisesta yhteisökokeilusta, *Paris Commune*'ista vuodelta 1867.

den tuli antaa osa tuloistaan tai tuotteistaan yhteisön kehittämiseen. (Ideals of Auroville 1999, 16.) Äiti piti työntekoa yogan yhtenä muotona, joten hän määräsi viiden yhteisön hyväksi vietetyn työtunnin vastuuksi, jonka jokaisen yhteisön jäsenen tuli täyttää (Joining Auroville sa.). Yksityisomistuksella ei tullut olla sijaa systeemissä, vaan kaikki omaisuus tuli kuulua kollektiiville. Ekologisesti valveutuneena Äiti kielsi myös kemiallisten lannoitteiden ja tuholaismyrkkujen käytön. (Purushotham 1990, 35.) Koska yoga oli luonteeltaan universaaliala, Äiti vastusti vahvasti uskonnonharjoittamista Aurovillessä. Futuristisessa yhteisössä Äiti kannusti käyttämään hyödyksi modernin teknologian saavutuksia. Yhteisöön tulijoiden kokeiluajaksi määrättiin vuoden mittainen jakso, jonka aikana kokelaan tuli elää omilla varoillaan ja omaksua yhteisön ihanteet. (Joining Auroville sa.)

Utopian pioneeriaika

Auroville oli rakennettava miltei tyhjästä, joten ihanneyhteisön alku oli kaukana utopiasta, tai kuten Purushotham kertoo: *"The builders of Auroville were certainly not moving into a land of milk and honey."* Aurovillen alueella oli suuria ongelmia: vettä oli erittäin niukasti ja jo kauan sitten miltei puuttomaksi hakattu maaperä oli karua ja kuivaa (ks. kuva 8). (Purushotham 1990, 45.)

Here one could see the process of a living earth slowly dying into a moon: the great marks of canyons ripping off the plateau and the glistening surface of exposed red clay, like a coral sea bed, reversing the evolutionary cycle as life falls slowly back into inert matter. There was a certain abstract beauty to the landscape, a certain magnificence in the cold austerities of the desert as the sun's red orb flattened out over the canyon lands. But it was not an organic beauty, it was the awesome and breathtaking beauty of death. (Sullivan 1994, 77 – 8.)

Aurovillen alueella sijaitsevat 25 tamilikylää, joiden väestö eli köyhyysrajan alapuolella ja lukutaidottomana. Aurovillen ensimmäiset asutukset olivat hajallaan sirpaleisen kuuden neliökilometrin alueella. Suuria suunnitelmia ei edes ajateltu toteutettavan, vaan ensimmäiset aurovilleläiset – utopian pioneerit – keskittyivät jokapäiväiseen selviämiseen melko primitiivisissä oloissa. (Purushotham 1990, 45 – 6.) Silti he tunsivat työllensä olevan suurta merkitystä.

I was milking cows, being happy. I was working through the world [nauraa]. [...] [A]t that time I was living – actually I didn't even have a room. I had a bed in the barn with fifty cows. [...] And then we'd get up every morning, and milk the cows [nauraa][.][...] I liked it

actually, but not so many people would have. We lived simply. I still live very simply. (Bhavana / JJ.)

One didn't think about [the design of the city], just wanted to be there, and push the wheelbarrow, that's all. Just be with it, physically, in all the ways one could. [...] [T]hat was my day. [...] One had to build a hut, take care of a bit of land and all that, so the workday was here. And then one had to manage with how to get water – everything had to be organized – from zero. There was not even a road, there was nothing. (Divakar / AuAr.)

Maaliskuussa vuonna 1968 vaatimaton terveystoimintakeskus avattiin Promesse-yhteisössä, mikä auttoi aurovilleläisiä luomaan suhteita paikallisväestöön, sillä kyläläiset olivat usein kipeästi sairaanhoidon tarpeessa. *Forecomers*-niminen yhteisö perustettiin amerikkalaisen parin toimesta keskelle yhteisön aluetta. Koska teitä ja vesijohtoja ei ollut, vedenhakumatkat Promesse'ista (jossa oli yhteisön ainoa vesijohto) olivat hyvin vaivalloisia. Kuitenkin pikku hiljaa kaivoja alettiin rakentaa ja maata ostaa luomuviljelyä varten. Maavalleja rakennettiin monsuunisateiden veden keräämiseksi ja maaperän eroosion vähentämiseksi. Paikallista työvoimaa alettiin käyttää apuna maataloustöissä. Vuoden 1969 lopussa Aurovillessä oli 14 asuinrakennusta ja yhteisö alkoi tuottaa ravintoa omiin tarpeisiinsa – mutta ei suinkaan itse-riittävästi. Aurovillen arki pyöri lähinnä perustarpeista selviämisen ympärillä, mutta silloin tällöin jopa pieniä näytelmiä esitettiin vapaa-ajan ratoksi. (Purushotham 1990, 46 – 7.)

Samoihin aikoihin Auroville alkoi tulla tutummaksi ulkomaailmalle. UNESCO pyysi jäsenvaltioitaan ja muita tahoja osallistumaan Aurovillen rakentamiseen. Yhteisön koettiin toteuttavan UNESCO:n arvostamia ihanteita kansainvälisestä yhteistyöstä ja monikulttuuristen arvojen kunnioittamisesta. Sri Aurobindo Society aloitti mainoskampanjan, jossa ei kaihdettu science fiction -elementtejä: Tulevaisuuden Kaupunki oli rakenteilla. (Ibid., 22 – 4.) Marraskuussa vuonna 1968 Intian yleisradiossa käsiteltiin Aurovilleä ja sen ihanteita, joiden esittäjänä oli arvostetun SAS:n edustaja. Myös Ranskan radio ja eurooppalainen lehdistö levittivät tietoa yhteisöstä. Vuonna 1969 Äiti perusti viisihenkeisen hallintokomitean käsittelemään mm. yhteisön kehitysohjelmien koordinoimista sekä sovitteluun yhteisössä ilmenneitä erimielisyyksiä. Kaikki komitean jäsenet olivat ashramista, mutta vajaan kahden vuoden jälkeen kolme aurovilleläistä sai luvan osallistua kokouksiin, tosin eivät jäseninä. 1970-luvun alussa komitea ei kuitenkaan enää pystynyt toteuttamaan tarkoitustaan, joten se lakkautettiin. (Purushotham 1990, 48 – 9.)

Vuoden 1969 alussa Promesse'issa elänyt italialainen kuvanveistäjä Vincenzo palasi Eurooppaan järjestämään karavaania, jonka tarkoituksena oli tuoda työntekijöitä rakentamaan uutta tulevaisuuden kaupungin pieniyhteisön prototyyppiä, *Auromodele'*ia. Yli kaksi-

kymmentä työntekijää aloittikin yli kuusiviikkoisen matkansa maateitse läpi Aasian. Sillä aikaa työntekijöille valmistettiin asuntoja läheisen *Kuilapalayamin* kylän läheisyyteen. Työntekijöiden yhteisö, *Aspiration* (ks. kuva 9), oli tiheästi rakennettu, toisin kuin muut Aurovillen pienyhteisöt. Pikku hiljaa pienteollisuuttakin alettiin kehittää ja väkiluvun kasvaessa enemmän rakennuksia alkoi kohota ympäri Aurovilleä. *Aspiration*issa avattiin vuonna 1971 yhteisön ensimmäinen koulu, *First school*, jonka oppilaiksi tuli heti 35 aurovilleläistä lasta. Koulukuljetus eri puolilta yhteisöä hoidettiin pakettiautolla, joka kuljetti amerikkalaisia, eurooppalaisia ja tamililapsia opiskelemaan yhdessä. (Ibid., 49 – 50.)

Matrimandirin, Aurovillen Sielun, rakentaminen aloitettiin helmikuussa 1971 (G. 1997, 13). Tällöin asutus alkoi levitä kohti yhteisön maantieteellistäkin keskustaa.¹ Matrimandirin taimitarha perustettiin jo edellisenä vuonna, tarkoituksenaan kasvattaa kasveja alueelle suunniteltuihin kahteentoista puutarhaan. Taimitarhan ympärille muodostui lopulta oma pienyhteisö. Uusi pienyhteisö perustettiin myös luoteisen *Kottakarain* kylän liepeille. Yhteisön asukkaat toimivat lähinnä amerikkalaisen säätiön rahoittaman uudelleenistutusprojektin parissa, mutta monet alkoivat harjoittaa maanviljelystä ja käsitöitä, mitä varten läheinen tamilikylä tuotti hyvää työvoimaa. (Purushotham 1990, 52 – 3.) Australiasta tullut Johnny kehitti kätevän uuden asumismuodon, ”kapselit” (ks. kuva 10), jotka olivat pieniä, yleensä bambusta tehtyjä majoja (AVA 1998, 117 – 8). Muutenkin Aurovillen rakennustyö haki ”utooppista” tyyliään. Useita hedelmäpuutarhoja (ks. kuvat 11.1 ja 11.2) perustettiin vuonna 1971 ja saman vuoden kesäkuussa yli neljä metriä korkea ja lähes kaksikymmentä metriä leveä pato rakennettiin suojelemaan istutus- ja viljelymaata. Saksalaisen säätiön avustuksen turvin kyläläisille järjestettiin lastentarha sekä vesijohto *Kuilapalayamiin*. (Purushotham 1990, 53.)

Aurovillen perustusfilosofiassa pyritään yhteisön sisäisen rahankäytön hylkäämiseen. Pioneeriaikana tämä tapahtuikin melkein itsestään yhteisöllisen jakamisen hengessä. Lähinnä SAS:lta, yksittäisiltä ihmisiltä ja säätiöiltä rahoituksensa saanut *Prosperity fund* perustettiin auttamaan niitä, joilla oli vaikeuksia perustoimeentulon kanssa. Väestömäärän kasvaessa rahaston varat kuitenkin hupenivat, jolloin (1973) rahasto jouduttiin lakkauttamaan. Myöhemmin rahaston seuraajaksi perustettiin *Central fund*, mistä enemmän luvussa 7. Erikoista kyllä, mutta rahaston lakkauttamisen aikoihin aurovilleläiset kokoontuivat kaikki ensimmäistä kertaa yhteiseen kokoukseen käsittelemään asiaa. Siihen asti yhteisö oli kehittynyt

¹ Sinä aikana, kuten nykyäänkin, asutus oli keskittynyt yhteisön kaakkoiselle alueelle, *Kuilapalayamin* kylän läheisyyteen.

lähinnä yksittäisten ihmisten yritysten tuloksena. Kokouksessa päätettiin, että yksittäiset pienyhteisöt yrittäisivät ylläpitää oman toimeentulonsa mm. henkilökohtaisten varojen avulla. Keskusjohtoinen ruuanjakelusysteemi perustettiin hankkimaan tarvittava lisämäärä ruokaa Pondicherryssä. (Ibid., 54.)

Futuristisen suunnitelman mukainen kaupungin rakentaminen oli alusta alkaen jäänyt taka-alalle, sillä aurovilleläiset panostivat enemmän ekologisiin arvoihin. Heidän elämänsä oli riippuvainen maaperästä, vedestä ja kasvillisuudesta, joten SAS:n ajama ”teknotopia” vaikutti yhteisön jäsenistä ennen aikaiselta. SAS:n taas täytyi pitää kiinni futuristisesta suunnitelmasta, sillä Aurovilleä oli jo mainostettu niin paljon Tuleva isuuden Kaupunkina, että suunnitelman jättäminen taka-alalle olisi asettanut SAS:n kiusalliseen asemaan. Aurovilleläisten mielestä SAS:n marssijärjestys oli takaperoinen. (Lorenzo 1993, 344 – 5.) Matrimandirin rakentaminen oli erittäin hidasta ja *Bharat Nivasin*, intialaisen kulttuurin keskuksen rakentaminen alkoi hiljalleen vuonna 1971. Kuitenkin kolmessa vuodessa keskukseen saatiin valmiiksi iso auditorio ja ravintola. Vuonna 1974 SAS:n arkkitehdit ja kaupunkisuunnittelijat näyttivät keskittyvän lähinnä Auromodele'in, prototyypiyhteisön, rakentamiseen. (Purushotham 1990, 55.)

Pioneeriaikana suhteita tamiliväestöön yritettiin kovasti kehittää. Suurimpana tekijänä olivat erilaiset työsuhteet, mutta esim. vuonna 1970 *Edayanchavadin* kylän lapsille alettiin tuottaa ilmaiseksi mm. leipää ja maitoa. (Ibid.) Kyläläiset olivat syystäkin hieman kummisissaan Aurovillen tapahtumista. Jotkut olivat toiveikkaita, odottaen Aurovillen parantavan kylien elinolosuhteita, toiset taas suhtautuivat hyvin varautuneesti ”valkoisen miehen” puuhiin. Erään tamilikylän vanha johtaja kuvailee tilannetta seuraavasti:

[S]ome thirty years ago we heard a scheme named after Sri Aurobindo called ”Auroville” which was to be built in this area. Some of the villagers were very scared because they felt that the white people would come and rule them again. (AVA 1998, 25.)

Vaikka yhteisö kehittyi materiaalisesti, ei kollektiivista tietoisuutta juuri päässyt muodostumaan. Yhteisön jäsenet toteuttivat yksilöllisiä suunnitelmiaan, olivat paljolti omissa oloissaan ja jotkut jopa näyttivät erakoituvan. Mitään kehitystä yhteisöllisellä tasolla kordinoivaa elintä ei syntynyt. Tähän oli osasyynä vahvalla auktoriteetilla varustetun Äidin karmismaattinen asema. Aina kun ongelmia tai valintatilanteita syntyi, matkasivat yhteisön jäsenet kukin vuorollaan, oman projektinsa asialla, Äidin luokse Pondicherryn ashramiin neuvoa kysymään. Äidin sana oli laki eivätkä yhteisön sisäiset konfliktit enää päässeet kasvamaan

tuon sanan jälkeen, sillä kaikki kunnioittivat Äidin mielipiteitä ja Äiti päätti lastensa puolesta. (Purushotham 1990, 56.) Aurovillelle keskeisistä päätöksistä neuvoteltaessa Äidin sanoja siteerattiin ahkerasti ja hänen neuvoihinsa vedottiin ristiriitatilanteissa (Lorenzo 1993, 5 & 247). Joskus Äidin sanan palvominen ylitti järkevyyden rajat, ja Äiti itsekin valitteli siteerausvillitystä.

I was wondering: is the Mind going to have to fail completely before people understand? [...] [P]eople are always asking me for "messages" [...] and they take it all so seriously! They believe it's so terribly important... (Sullivan 1994, 55.)

Yhteisöjen välillä oli vähän kommunikointia myös siksi, että ne sijaitsivat hyvin hajallaan. Joskus yhden yhteisön jäsenet eivät edes osanneet neuvoa tietä naapuriyhteisöön. Pioneeriaikana, alkeellisista oloista huolimatta, usko Aurovillen asiaan oli vahva. Nuoret 60-lukulaiset tunsivat olevansa oikealla asialla ja he uskoivat, että kovalla työllä Aamuruskon kaupunki saataisiin rakennettua. Ensimmäisten kuuden vuoden aikana Aurovilleen oli muodostunut viisitoista pieniyhteisöä, joiden asukkaina oli yhteensä 322 Totuuden etsijää. (Purushotham 1990, 56 – 57.) Tämä pioneeriaika onkin säilynyt monien aurovilleläisten konkareiden mielissä yhteisön hengen kulta-aikana, esimerkillisenä tilana, johon nyky-Aurovillenkin täytyisi pyrkiä.

Kohti jumalatonta anarkiaa

Mirra Alfassa kuoli vuonna 1973 95-vuotiaana ja jätti jälkeensä valtatyhjiön. Auroville oli Äidin rakas lapsi, joka tarvitsi Äidin neuvoja ja tukea vaikeassa lapsuudessaan. Kun Äitiä ei enää ollut, joutui Auroville kriisiin, joka järjensi yhteisön filosofista perustaa ja melkein mursi sen. Kuusi vuotta on jo pitkä elinkaari utopiayhteisölle ja Aurovillen kohdalla aika näytti loppuvan. Lain mukaan Aurovillen omisti Sri Aurobindo Society ja luonnollisesti se myös päätti Aurovillen kohtalosta. SAS koordinoi Auroville-projektia ja – mikä osoittautui kohtalokkaaksi – myös kanavoi yhteisön rahoitusta. Suunnitelman mukaan Aurovillen tuli olla SAS:n hallinnassa niin pitkään, että Auroville saavuttaisi itseriittoisuuden. (Purushotham 1990, 61 – 2.)

Aurovillen alkuvuosina yhteisön asukkaat ilmaisivat usein tyytymättömyyttään SAS:n kykyyn hoitaa Aurovillen asioita. SAS:n johtoporras vaikutti Pondicherrystä käsin eikä heillä täten ollut käytännön kokemusta yhteisön tilanteesta. Aurovillestä päätettiin liian kauka-

na. (Lorenzo 1993, 362.) Äidin vielä eläessä ristiriidat olivat lievempiä, sillä Äitiä kohtaan tunnettu kunnioitus oli suurta molemmin puolin. Myöhemmin asiat riistäytyivät asteittain käsistä. (Purushotham 1990, 63.) Aurovilleläisten asenteet SAS:n edustajia kohtaan alkoivat olla negatiivisia, eikä vastapuolikaan ollut tyytyväinen Tulevaisuuden Kaupungin asukkaisiin. SAS:n mielipiteet aurovilleläisistä sisälsivät voimakkaimmillaan seuraavanlaisia elementtejä: aurovilleläiset edustivat länsimaista kaaosta, jota hallitsi vapaa seksi, huumeet, shokeeraava käytös, perversiot, mukavuudenhalu, henkilökohtaiset intressit ja ylipäättään ihmisyyden alemman tason fyysisyys. SAS:n mukaan aurovilleläiset kiistelivät, olivat epäyhteisöllisiä, vieraita ulkomaalaisia eivätkä käsittäneet alkuunkaan Aurobindon filosofiaa. Aurovilleläisten mielipide SAS:stä ei ollut sen viehättävämpi, sillä Pondicherryn väki edusti heille konventionaalista auktoriteettia, vallanhalua, perustelemattomia sääntöjä ja standardeja, epäaurobindolaista instituutiota, tiukkojen valtarakenteiden toteutumista, moralismia, kiivettyntä sosio-ekonomista näkökantaa ja jopa fasismia, rasismia ja fanaattisuutta – kaikkea sitä, mitä Auroville heidän mielestään syntyi vastustamaan. (Lorenzo 1993, 345 – 52, 368 & 413.) Ei liene kukaan yllätys, että osapuolet olivat ajautumassa vaikeaan konfliktiin.

Äidin kuolema aiheutti SAS:ssä valtataistelun, mikä puolestaan kiristi ilmapiirin äärimmilleen. Äidin opetuslapsi, entinen liikemies Sri Navajatha, korotti vihdoon itsensä SAS:n johtoon Äidin paikalle. (Ibid., 362.) Tämä suututti ashramin maltillisen puolen, jolloin Navajatha vetäytyi nimittäen itsensä puheenjohtajaksi ja toisen ashramiin, Aurovillemyönteisen Shyamsunderin, pääsihteeriksi. Sen jälkeen johtokunta päätti aloittaa Aurovillen ja siihen liittyvien organisaatioiden yhdistämisen yhdeksi keskusjohtoiseksi yksiköksi. Tämä soti Äidin ja Sri Aurobindon käsityksiä vastaan, sillä he pyrkivät nimenomaan valtarakenteiden minimoimiseen. Aurovilleläiset alkoivat menettää uskoaan SAS:n kykyyn hoitaa yhteisön asioita. Uudistukset näyttivät Aurovillestä käsin yhteisön kaupallistamiselta ja alistamiselta, joten mielenilmaisuja SAS:ää vastaan alkoi ilmetä yhä enenevässä määrin. (Purushotham 1990, 64 – 5.) SAS vastasi levottomuuteen yrittämällä elvyttää CAA:n, jo kerran lopetetun hallintokomitean¹ (Lorenzo 1993, 357 – 60). Toisen CAA:n oli tarkoitus selvittää Aurovillen ongelmia SAS:n kanssa, mutta jo komitean sisällä oli erimielisyyksiä (Purushotham 1990, 64 – 5).

Aurovillen ja SAS:n erimielisyydet johtuivat lähinnä eri prioriteeteista. Kun Aurovillessä tarvittiin varoja perusasioihin, kuten ruokaan, veteen ja hedelmällisen ympäristön ke-

¹ The Committee for the Administration of Auroville. Ensimmäisen komitean lopetti Äiti, sillä hän tuli siihen lopputulokseen, että komiteat eivät olleet Aurovillen idean mukaisia.

hittämiseen, näytti SAS keskittyvän vain futuristisiin rakennusprojekteihin. SAS:n johtokunta ei pitänyt aurovilleläisten avoimesta tyytymättömyyden ilmaisuista, sillä siitä seurasi huonoa julkisuutta koko projektille. (Lorenzo 1993, 344 – 5.) Lisäksi SAS:llä oli hieman taloudellisia vaikeuksia, mikä näkyi siinä, että CAA leikkasi Aurovillen budjettia ja lopetti Aurovillen metsänistutusprojektin tukemisen. Aurovillen greenwork-yhteisöissä eli 66 ihmistä, jotka olivat työskennelleet laajan metsänistutustyön parissa uudistaakseen ympäristöä, mutta nyt he joutuivat jakamaan kuukaudessa vaivaiset viisituhatta rupiaa, jonka he saivat SAS:n yleisestä rahastosta. Istutusprojektin lopettaminen oli shokki Aurovillelle eivätkä yhteisön jäsenet voineet uskoa, että heidän prioriteettinsa erosivat niin paljon CAA:n kanssa. Protestointi oli turhaa. (Purushotham 1993, 66.)

CAA:n sisäiset ja ulkoiset kiistat johtivat siihen, että aurovilleläiset lähestyivät useaan kertaan Sri Navajathaa (Shyamsunder oli jo eronnut tehtävistään) pyytäen autonomiaa Aurovillelle. SAS:n autoritäärinen rooli koettiin ahdistavaksi, kuten eräs aurovilleläinen kuvasi.

We had no choice to determine our priorities or communicate ourselves, no way even to be recognized except through the SAS. Even the land we worked was held in their name. They could swallow us alive and everything was legal. (Lorenzo 1993, 379.)

SAS ei kuitenkaan suostunut autonomiaan. Lokakuussa vuonna 1975 Aurovillen metsänistutusprojekti sai ulkopuolisen lahjoituksen, josta SAS käytti puolet lainakorkojensa lyhennyksiin ja päätti antaa vain toisen puolen projektille. Tämä suututti aurovilleläisiä vielä enemmän, mikä johti siihen, että SAS piti lahjoituksen kokonaan itsellään. SAS alkoi myös käyttää propagandaa, syyttäen ongelmista yhteisön "ulkomaalaisia", mikä oli selvä rikkomus Äidin ajamaa ihmisyyden kansainvälisen kaupungin ideaa vastaan. Intialainen lehdistö oli SAS:n puolella kuvaillen aurovilleläisiä ryhmäksi, joka koostui enimmäkseen ulkomaalaisista, jotka harrastivat vapaata seksiä ja huumeita sekä uhmasivat laillista auktoriteettiansa, SAS:ää. SAS jatkoi yhteisön budjetin leikkaamista, minkä oletettiin saavan aurovilleläiset taipumaan. (Purushotham 1993, 67 – 8.)

Yhä paheneva taloudellinen tilanne sai Aurovillen jäsenet hakemaan ratkaisua muualta kuin SAS:stä. Shyamsunderiin otettiin yhteyttä, sillä hän oli koulutukseltaan asianajaja ja osoittanut olevansa Auroville-myönteinen. Aurovillen edustajat ja Shyamsunder alkoivat itse suunnitella Aurovillen rekisteröitymistä itsenäiseksi yhteisöksi. Tällöin SAS yritti ehkäistä toimet tarjoamalla aurovilleläisille paikkaa SAS:n johtokunnassa. (Lorenzo 1993, 279.)

Neuvottelut kariutuivat johtokunnan erimielisyyksiin sopivista Aurovillen edustajista. Sillä aikaa Aurovillen rekisteröimistoimet jatkuivat kiireellä. Marraskuussa Auroville kirjoitettiin valtakunnalliseen yhteisörekisteriin seitsemän Aurovillen edustajan toimiessa lakisääteisinä perustajajäseninä, minkä tuli erottaa Auroville lopullisesti SAS:stä. Ashram ja SAS protestoivat kovaan ääneen, jolloin päätettiin osapuolten välisestä avoimesta kokouksesta Aurovillessä. Kokouksessa SAS tuomitsi täysin vastaperustetun yhteisön ja lakitoimilla uhaten vaatischen välitöntä purkamista. Auroville halusi lisäneuvotteluja, mutta SAS piti niiden ehtona rekisteröitymisen peruuttamista. Epäily alkoi kalvaa joitakin aurovilleläisiä, ja kohta kaksi yhteisön seitsemästä perustajajäsenestä perääntyi kiistasta ja erosi toimestaan. (Purushotham 1993, 68 – 9.)

Lopulta SAS:n Sri Navajatha nosti syytteen Aurovilleä vastaan, kun puhumisen ei katsottu enää auttavan (Lorenzo 1993, 385). Seuraavat viisi vuotta kuluivat oikeustoimissa, joiden mukana konflikti vajosi alhaiselle tasolle. SAS lopetti kaiken tukensa Aurovillelle ja järjesti useiden aurovilleläisten maastakarkoituksen epäämällä heidän jatkoviisuminsa¹. (Purushotham 1990, 70 – 1.) Jopa väkivaltaisia välikohtauksia tapahtui SAS:n agitaattoreiden riehuttua Aurovillessä (Lorenzo 1993, 395). Aurovilleläiset ja ashramilaiset syyttivät toisiaan rikollisuuksista, ja vuosina 1978 – 1980 jopa 25 rikosilmoitusta kirjattiin poliisille. Aurovilleläisten toimeentulo oli erittäin niukkaa, sillä oikeustaistelun vuoksi rahoitusta ei tullut juuri mistään. Lisäksi SAS oli vuokrannut aurovilleläisten hoitamia hedelmätarhoja ja maatiiloja ulkopuolisille. Aurovilleläiset yrittivät jakaa pienet resurssinsa jäsenten kesken tasan. (Purushotham 1990, 70 – 1.) Niukka toimeentulo ja oikeustaistelut eivät olleet Aurovillen ainoat ongelmat. Yhteisö oli myös jakaantunut kahteen leiriin. Pienempi ryhmittymä, joka kutsui itseään *neutraaleiksi*, ei ollut täysin SAS:ää vastaan, vaan halusi yhä etsiä sovitteluratkaisua. Radikaalimpi enemmistö taas halusi ehdotonta itsenäisyyttä SAS:n vallasta. Yhteisön sisäinen vastakkainasettelu johti välien viilenemiseen ja jopa kanssakäymisen kieltämiseen eri puolten välillä. Ihmisykseyden ihanne näytti menevän täysin pääläelleen. (Lorenzo 1993, 416.)

Lopulta SAS:n todettiin käyttäneen väärin Aurovillelle tarkoitettuja varoja ja laki asetui Aurovillen itsenäisyyden puolelle, mutta ei ehdoitta. Intian keskushallitus erotti Aurovillen SAS:stä, mutta asettui itse yhteisön hallintaan uuden lain² voimalla vuonna 1980. Keskushallitus perusteli haltuunottoa sillä, että SAS ei kyennyt hoitamaan yhteisön asioita eikä

¹ Aurovillen jäsenet saivat jatkoa viisumeihinsa ainoastaan SAS:n suostumuksella.

² Auroville Emergency Provisions Act.

nähtävästi Aurovillekään ollut kypsä täyteen itsenäisyyteen. Hallitus oli sponsoroinut Aurovilleä, joten sen oli tarpeen varmistaa rahoituksensa oikea käyttö. Tunteet Aurovillessä olivat sekavat, mutta enimmäkseen oltiin tyytyväisiä piinaavaan tilanteen loppumisesta. Auroville vapautui SAS:n vallasta, sai liitovaltion suojan ja pystyi jatkamaan Aamuruskon kaupungin rakentamista. Itsenäisyys ei syntynyt ilman arpia: Aurovillen lapset olivat joutuneet olemaan kuusi vuotta ilman säännöllistä koulua, aurovilleläisten kahtiajaon katkerat tunteet kytivät vielä pitkään pinnan alla ja SAS:n valta oli korvattu valtiovallalla, jonka vaikutuksesta oltiin epävarmoja – ainakaan se ei toteuttanut unelmaa Jumalallisesta anarkiasta. (Purushotham 1990, 71 – 2.) Aurovillessä ei vielä tänäkään päivänä ole päästy yksimielisyyteen siitä, oliko valtiovallan väliintulo Tulevaisuuden Kaupungille astinlauta vai pakkopaita.

Uusi alku

Nopea kehitys

Intian keskushallituksen laatiman lain tarkoitus oli olla väliaikainen, kahdesta seitsemään vuotta. Vaikka SAS menetti kaiken valtansa Aurovilleen, oli Aurovillen tästä lähtien vastattava teoistaan valtiolle. Yhteisöä koskevat päätökset tuli hyväksyttävä keskushallituksella, joka nimitti edustajansa valvomaan Aurovillen kehitystä. Uusi laki määritteli myös muita hallinnollisia tahoja yhteisöön. Keskushallituksen asettama kansainvälinen neuvosto (International Advisory Council) koostui viidestä Aurovilleen perehtyneestä yhteisön ulkopuolisesta asiantuntijasta ja sen tehtävänä oli neuvoa keskushallitusta kaikissa Aurovillen asiainhoitoon liittyvissä asioissa ja täten taata, että yhteisön filosofiaa tulitaisiin mahdollisimman hyvin toteuttamaan. Kaikki yhteisön sisäiset konfliktit tuli selvittää käräjäoikeuden valtuudet omaavalla yhden miehen tribunaalilla, jonka myös keskushallitus nimitti. Lisäksi laki oikeutti keskushallituksen säätämään Aurovilleen haluamiaan sääntöjä. (Purushotham 1990, 78 – 9.) Uusi laki antoi Aurovillelle turvan keskittyä yhteisön rakentamiseen ja kehittämiseen. Päänvaivaa aiheutti ainoastaan se, että periaatteessa tällainen byrokratisoituminen oli juuri päinvastainen suunta mihin yhteisön piti pyrkiä. Kuten monessa muussa perustusfilosofian kanssa ristiriidassa olevan ilmiön kanssa, niin myös tässä oletettiin ja toivottiin byrokratisoitumisen olevan vain ohimenevä vaihe.

Koska koulutus Aurovillessä oli ollut monta vuotta olematonta, perustettiin vuonna 1984 SAIER¹ kehittämään yhteisön koulutusta, tutkimusta ja kaupungin rakentamista eri tasoilla. (AVA 1998, 70). Organisaatio keskittyi myös Sri Aurobindon filosofian ja Äidin ajattelun tutkimiseen, mutta varsinkin infrastruktuurin rakentamiseen keskityttiin suurella innolla. Aurovillen peruskoulujärjestelmä vakiintui ja lukiotason koulutusta oli saatavilla vuodesta 1984 lähtien. (Purushotham 1990, 81 – 3.) Aurovillen ja tamilikylien välisiä suhteita alettiin kehittää järjestämällä työ- ja koulutusmahdollisuuksia kaikenikäisille kyläläisille. Samana vuonna perustettiin Auroville Village Action Group (AVAG), jonka päätehtävänä oli hoitaa kylien kehitysprojekteja. Nykyään AVAG:iin kuuluu useita sosiaalityöntekijöitä, opettajia, ympäristöosaajia ja terveydenhuollon ammattilaisia. (ACEN 1998, 8.) Vuonna 1984 perustettiin myös intialaisen kulttuurin keskus, jonka tarkoituksena oli luoda kansainväliseen yhteisöön osaksi intialainen identiteetti, sillä Aurovillen jäsenten katsottiin olevan velvollisia tutustumaan isäntämaansa kulttuuriin. Keskukseen rakennettiin mm. suuri sali kokouksia varten, näyttämö intialaisia tanssi- ja näytelmäesityksiä varten ja intialaisen kirjallisuuden kirjasto. Vuonna 1987 kaksi uutta *Indian Studies* -keskusta perustettiin yhteisöön. (Purushotham 1990, 85 – 6.)

1980-luvun aikana Aurovillen väkiluku kaksinkertaistui neljästä kahdeksaan sataan (AuAr). Väkiluvun myötä kasvoivat myös pienteollisuus ja pienyritysten määrä. Yhteisö alkoi tuottaa omaan ja ulkopuoliseen käyttöön kankaita, koruja, taide-esineitä, nahkatuotteita ja jopa tietotekniikkaa (ks. kuva 12). Samalla ulkopuolisen työvoiman käyttö tuli entistä tarpeellisemmaksi. Vuosikymmenen loppuun mennessä Aurovillen kaupalliset yksiköt työllistivät 800 kyläläistä² ja 70 aurovilleläistä. Tekniikan alalla aurinko-, biokaasu- ja tuulivoiman mahdollisuuksia tutkittiin ja käytettiin, sillä Auroville halusi olla pioneeri myös uusiutuvien luonnonvarojen käytössä. (Purushotham 1990, 87 – 8.)

Myös Aurovillen alueen uudelleenistutusprojekti koki uuden alun 1980-luvulla, jolloin Intian keskushallituksen ympäristöosastokin heräsi tukemaan Aurovillen arvokasta työtä metsänistutuksessa. Yhteisö veti puoleensa yhä enemmän ekologisesti suuntautuneita ihmisiä, joten vuosikymmen oli suurta puuistutusten ja eroosionvastaisen toiminnan aikaa. Autio, aavikkomainen maa alkoi muuttua vihreäksi ja hedelmälliseksi. (AVA 1998, 6.) Vaikka Auroville näyttikin olevan ekologian riemuvoitto, oli asialla yhteisön päämäärän kannalta epä-

¹ Sri Aurobindo International Institute of Educational Research.

² Kyläläisten työvoima Aurovillessä oli huomattavan suuri, kuten on vieläkin, mikä on ristiriidassa yhteisön itseriitaisuusperiaatteen kanssa ja on myös omiaan luomaan työnjakoon liittyviä idealistisia ongelmia, mistä enemmän luvussa 8.

toivottavia lieveilmiöitä. Ympäristösuuntautuneet aurovilleläiset nimittäin alkoivat olla niin omistautuneita asialleen, että heistä monet kieltäytyivät osallistumasta Aurovillen kaupunkisuunnitelman toteuttamiseen. Urbanisoituminen ei sopinut heidän ihanteisiinsa ja näkemys alkoi aiheuttaa yhä enemmän kontrastia tulevana vuosina. (Purushotham 1990, 88 – 9.)

"Sodanjälkeinen" vuosikymmen oli Aurovillen kehityksen aikaa. Yhteisö nousi huimalla vauhdilla alkeellisesta majayhteisöstä infrastruktuuriltaan ympäristöön nähden kehittyneeksi alueeksi, mistä on osaksi kiittäminen Intian hallitusta ja se väliintuloa Aurovillen itsenäisyystaistelussa. Filosofisesti se oli monille askel taaksepäin matkalla Utopiaan, mutta käytännössä yhteisön elämä helpottui valtavasti. Sama ilmiö toistui ja toistuu yhä Aurovillessä monessa muussakin asiassa, mistä myöhemmissä luvuissa lisää.

Intian keskushallitus jatkoi vuonna 1980 toimeenpanemaansa väliaikaista lakia kahdesti samalla vuosikymmenellä. Toisella kertaa hallitus ilmoitti, että seuraava jatkoaikaa ei tule, joten ratkaisu Aurovillen hallinto-ongelmaan oli saatava aikaiseksi. Yhteistyö Sri Aurobindo Societyn kanssa ei tullut kysymykseenkään ja ilman keskushallitusta Auroville olisi ollut enemmän tai vähemmän tuuliajoilla. Kansainvälinen neuvostokin painosti Aurovilleä pysyvään ratkaisuun. Yhteisö alkoi ratkoa ongelmiaan perustamalla toimiryhmän, johon kuului seitsemän kokenutta aurovilleläistä. He alkoivat pohtia ratkaisua liennyttääkseen suhteita SAS:ään ja määritelläkseen optimaalisen yhteistyömallin hallituksen kanssa. Vuonna 1988 keskushallituksen, Aurovillen ja SAS:n edustajat kokoontuivat yhteen ja hahmottivat uuden lain – Auroville-säätiön – piirteitä. Uusi laki tarvittiin, että epäselvyydet pystyttiin saamaan lopullisesti päätökseen. (Lorenzo 1993, 325.)

Ehdotus uudesta säätiöstä sai positiivista vastakaikua yhteisöltä, mutta aiheutti myös hämmennystä, sillä suunnitellun lain yksityiskohtia ei juuri tiedetty. Spekulointi ja huhut valtasivat Aurovillen, kun säätiöitymisen uhka- ja toivekuvia pohdittiin. Yksityiskohtaista tietoa laista aurovilleläiset saivat vasta kun lakiesitys kuultiin parlamentissa. Aurovillekokeilun sanottiin olevan tärkeä Intialle ja koko maailmalle, joten liittovaltion mukana olo koettiin välttämättömäksi yhteisön suotuisan kehityksen kannalta. Aurovillen tulevaisuuden turvaava *Auroville Foundation Act* tuli vihdoin voimaan. (Purushotham 1990, 93 – 4.)

Säätiö

Pääpiirteissään säätiölaki selvitti lopullisesti ristiriidat SAS:n kanssa ja määräsi kaiken Auroville-yhteisön kehitykseen liittyvän omaisuuden, joka oli ollut SAS:n ja kolmentoista aurovilleläisen organisaation hallussa, kuuluvaksi uudelle Auroville-säätiölle. Mitään kompensatiomaksuja ei tullut suorittaa entisille omistajille, koska omaisuus oli muodostunut yksityisten ja julkisten tahojen lahjoituksista. (Ibid., 98.) Säätiö muodostui kolmesta eri tahosta: hallintolautakunnasta (Governing Board), kansankokouksesta (Residents' Assembly) ja jo toimineesta Aurovillen kansainvälisestä neuvostosta. Hallintolautakunnan katsottiin muodostavan kolmion kärjen. Lautakunta koostui enintään yhdeksästä keskushallituksen valitsemasta jäsenestä, joista seitsemän tuli olla tunnettuja henkilöitä ihmisykseyden tavoittelussa (ei välttämättä aurovilleläisiä) ja kaksi keskushallituksen virkamiehiä. Yhdeksän jäsenen joukosta keskushallitus nimitti puheenjohtajan. Laki vaati hallintolautakunnan kokoontuvan Aurovillessä vähintään kerran vuodessa. Lisäksi keskushallitus nimitti lautakunnalle sihteerin, jonka tuli asua vakituisesti Aurovillessä ja hoitaa säätiön asioita puheenjohtajan alaisuudessa. (G., 1997, 21 – 2.) Säätiöitymisen aiheuttamat rakenteelliset muutokset ovat yhä tänä päivänä voimassa Aurovillessä.

Hallintolautakunnan valta ja tehtävät ovat seuraavanlaiset:

- a) Edistää Aurovillen ihanteiden tavoittelua ja valvoa yhteisön toimintaa sekä konsultoida kansankokousta tavoitteenaan yhteisön yhtenäisyys ja yhteistyö.
 - b) Tarkastella yhteisön perusohjelmia ja käytäntöjä sekä antaa ohjausta Aurovillen tulevalle kehitykselle.
 - c) Turvata säätiön varojen oikea käyttö sekä Auroville-suunnitelman toteuttaminen yhteistyössä kansankokouksen kanssa.
 - d) Oikeuttaa ja valvoa yhteisön varainkeruuta ja turvata siitä aiheutuva kirjanpito ja varojen sijoitus.
- (Purushotham 1990, 96 – 7.)

Kansankokouksen, jonka jäsenenä on jokainen vähintään 18-vuotias aurovilleläinen, tehtävänä on päättää yhteisön päivittäisistä toiminnoista ja neuvoa hallintolautakuntaa yhteisöä koskevissa asioissa. Koko yhteisöä koskevat suunnitelmat ja kehitysideat kuuluvat niin ikään pääsääntöisesti kansankokoukselle, joka valitsee keskuudestaan työkomitean (Working Committee) välittäjäksi kansankokouksen ja hallintolautakunnan välillä. Työkomitean jä-

senistön määrä ei saa ylittää seitsemää. Työkomitean valtaan ja tehtäviin kuuluvat lisäksi seuraavat kohdat:

- a) Hyväksyä yhteisön uudet jäsenet sekä poistaa ei-toivottavat jäsenet hallintolautakunnan sääntöjen mukaan.
 - b) Kaavoittaa Auroville-suunnitelmaa ja tehdä tarpeellisia suosituksia hallintolautakunnalle.
 - c) Ehdottaa varainkeruuideoita hallintolautakunnalle.
- (Ibid., 97.)

Arvovaltaisen viisijäsenisen *kansainvälisen neuvoston* tehtävä on neuvoa keskushallitusta ja hallintolautakuntaa kaikissa Aurovillen hallintoon ja kehitykseen liittyvissä asioissa sekä varmistaa, että Auroville kehittyy periaatteidensa mukaisesti (G., 1997, 2).

Säätiölaki velvoittaa Intian parlamentin rahoittamaan Auroville-säätiötä vuosittain tarpeelliseksi katsomallaan summalla.¹ Laki antaa parlamentille myös vallan purkaa säätiö, jos se katsotaan tarpeelliseksi toimenpiteeksi. Purushothamin mukaan laki otettiin vastaan optimistisessa mielialassa ja se merkitsi uuden aikakauden alkamista yhteisössä.² Totta on, että uusi aikakausi Aurovillessä alkoi. Aurovillen väestö kasvoi, mutta kaikki eivät sentään olleet optimistisia. Tarvittiinko ihmisykseyden toteuttamiseen keskushallitusta, hallintolautakuntaa, kansainvälistä neuvostoa, kansankokousta ja työkomiteaa? Mitä Äiti, Jumalallisen anarkian kannattajana, olisi ajatellut yhteisönsä muutoksesta? Eikö establishmentin paholaiselle oltu tehty myönnitys ja byrokraatisoitu 60-luvun hengen hyvätahto, spontaanisuus ja yhteisymmärrys? Monista tuntui, että säätiöityminen kahlitsi Aurovillen hengen. Toiset taas kokivat Aurovillen tulevaisuuden turvatuksi keskushallituksen toimesta.

Kummatkin puolet olivat osaltaan oikeassa, sillä olojen vakiintuminen Aurovillessä mahdollisti aineellisen kehityksen, joka oli nopeutuva entisestään tulevaisuudessa, mutta vapaan ja henkisen ihmisykseyden kokeilun institutionalisoituminen näytti ottavan terän pois yhteisön filosofialta, laimentaan sen monissa tapauksissa menneiden aikojen iskulauseiksi, joilla ei enää ollut samaa inspiroivaa vaikutusta kuin pioneeriaikana. Äidin toivoma "ei sääntöjä" -periaate koki kuoliniskunsa, sillä nyt suuri joukko sääntöjä virallistettiin ja tulevaisuudessa, kun väestö ja vauraus alkoivat kasvaa, alkoi sääntöjen tarve kasvaa samaa vauhtia. Toisaalta monet käytännölliset ihmiset huokasivat helpotuksesta. Enää ei tarvinnut taistella

¹ Apurahojen, lainojen, yms. muodossa.

² Purushotham myös omistaa pari sivua tutkimuksestaan liittovaltion toiminnan ylistämiselle, mikä ajaa miettimään tutkijan motiiveja. Hän puhuu säätiölaista verraten sitä juhlallisuudessaan vuoden 1968 yhteisön perustamistapahtumaan. (1990, 99.) Pohdinnassaan hän jopa väittää, että Aurovillellä – organisaatiomuutosten jälkeenkään – ei ole minkäänlaista poliittista rakennetta, joten yhteisö kulkee Äidin viitoittamalla tiellä (Ibid., 109.), mikä on liioittelua tai sitten Purushotham määrittelee poliittisen rakenteen aivan uudella tavalla.

jokapäiväisestä toimeentulosta tai pelätä yhteisön hajoamista. Nyt kukin pystyi keskittymään oleelliseen eli kaupungin kehittämiseen ja itsensä kasvattamiseen Sri Aurobindon ja Äidin hengessä. Instituutio väistyi aikanaan, kunhan ihmisykseys olisi kasvanut tarpeeksi korkealle tasolle ja tehnyt säätiön tarpeettomaksi.

Tämän päivän Auroville

Nykyään Aurovillessä asuu puolisentoistatuhatta jäsentä yli kolmestakymmenestä eri maasta (Alain & Tim 1998, 2; ACEN 1998, 3). Fyysinen Auroville on kehittynyt virkeäksi ja elinvoimaiseksi yhteisöksi, jonka elintaso ja poikkeavuus ovat kuuluisia ympäröivällä Tamil Nadun maaseudulla. Auroville on onnistunut vetämään puoleensa paljon koulutettua työvoimaa, jonka edustajat kehittävät innokkaina yhteisön rakennustekniikkaa, arkkitehtuuria, tietoverkkoa ja maataloutta tehokkaampaan, mutta samalla ekologiseen suuntaan. Yhteisön päivittäinen toiminta on lukuisten työryhmien (working groups) käsissä. Ryhmät kattavat yhteisön toiminnan kannalta tärkeimmät alueet¹ ja nauttivat suhteellisen suuresta autonomiasta. Tärkeät yhteisöä koskevat kysymykset esitetään pohdittavaksi yleisissä kansankokouksissa. (Ibid., 4.)

Vaikka Auroville on kehittynyt huomattavasti, ei yhteisö ole silti kehittynyt lähellekään itseriittoisuutta. Aurovillen Keskusrahasto (Central Fund), jolle aurovilleläiset, tulokkaat ja kaupalliset yksiköt antavat kuukausittaisen oman veronsa², on yksi tärkeimmistä yhteisön rahoituslähteistä. Intian keskushallitus, muut hallitukset ja ulkomaiset viralliset ja yksityiset rahoittajat tukevat monia Aurovillen projekteja, mm. energiatalouteen, kehitystyöhön ja metsänistutukseen liittyviä projekteja. Työvoiman suhteen Auroville on auttamattomasti riippuvainen ympäröivien tamilikylien panoksesta. On arvioitu, että nelisentuhatta kyläläistä käy päivittäin töissä Aurovillessä. Aurovillen väestön kasvaessa (ks. liite 7) myös yhteisön sisällä sijaitsevien pieniyhteisöjen määrä on kasvanut. Nykyään Aurovillen maaseutumaisemaa kuvittaa yli 80 erikokoista asutusaluetta. Taloudellisia yksiköitä on Aurovillessä satakunta kappaletta, jotka harjoittavat jälleenmyyntiä, valmistusta ja palveluita mm. vaate-, elintarvike-, rakennus- ja tietotekniikan alalla. (Ibid., 5 – 8.) Silti yhteisön jäsenten yk-

¹ Mukaan lukien metsänistutus, talous, terveys, koulutus jne.

² Veroa kutsutaan termillä ”contribution”.

sityinen rahoitus on säilynyt merkittävimpana yhteisön taloutta tukevana tekijänä (AVA 1998, 58 – 9).

Jokapäiväiseen selviytymiseen liittyvien ongelmien poistuttua on aurovilleläisillä vastassaan uusia, rakenteellisia filosofisia ongelmia. Aurovillen yksi tarkoitushan on muodostaa yhteisö, jolla on tietty asemakaava. Tätä asemakaavaa varten hankitaan jatkuvasti maata, ostamalla sitä ympäröivien kylien maanviljelijöiltä tai muilta maanomistajilta. Tästä on seurannut Aurovillelle kiusallinen ilmiö, sillä maanhinta alueella jopa kymmenkertaistui 1990-luvun aikana. Siksi monet maanomistajat eivät suostukaan myymään maataan, vaan odottavat hintojen yhä nousevan. Auroville ei siis ole yhtenäinen maa-alue vaan kuin repaleinen tilkkutäkki (ks. kuva 13). Maa-alan vähyys ei ole ainoa asemakaavaan liittyvä ongelma, vaan sen lisäksi näyttää siltä, että galaksisuunnitelma saattaa kaatua epärealistisuuteensa ja epäkäytännöllisyyteensä. Sitä paitsi Aurovillen kaupalliseksi keskustaksi on muodostumassa Kuilapalayamin kylän ympäristö, missä sijaitsee mm. Aurovillen kaksi koulua, pankki, elintarvikemyymälä ja lukuisia kyläläisten perustamia liikkeitä (ks. kuvat 14.1 ja 14.2). Tämän lisäksi nykyinen rakentamissuuntaus on jo ristiriidassa galaksimallin kanssa.

Yksi aurovilleläiset kahtia jakava ongelma yhteisössä on asuminen. Aurovillessä on samaan aikaan huimia palatsimaisia yksityistaloja (ks. kuva 15), kun taas monille, vähävaraisille tulokkaille ei tunnu löytyvän asuntoja. Tulokkaille suositellaankin oman talon rakentamista yhteisöön, sillä omasta takaa Aurovillessä ei ole juuri tarjota majoitusta. Tämä puolestaan lisää eriarvoisuutta, sillä läheskään kaikilla ei ole varaa – vaikka kustannukset ovatkin suhteellisen alhaisia – rakentaa omaa taloa, vaan moni asuisi mieluummin vaikkapa yhteisasuntolassa tai muuten vuokralla. Eriarvoisuuden lisääntyminen yleensäkin on aurovilleläisiä huolestuttava ongelma, jota käsittelen lisää myöhemmin.

Ulkopuolisen rahoituksen merkityksen kasvaminen ilmentyy Aurovillessä vierailijoiden määrän kasvussa. Pitkäaikaisia vieraita asuu yhteisössä yli kolmesataa ja turismi on osoittautunut olevan hyödyllinen tulonlähde, mihin suhtaudutaan sekä positiivisesti että negatiivisesti. Monissa matkaoppaissa Auroville kuvataan kiehtovana kommuunina, jonka rauhassa voi levähtää muutaman päivän ajan kesken Intian matkan. Myös Matrimandir-temppeli ja sen läheisyydessä oleva amfiteatteri vetävät huomattavat määrät lähinnä intialaisia turisteja kunnioittamaan kuuluisien Äidin ja Sri Aurobindon muistoa. Varsinkin Aurovillen juhlapäivinä (uusi vuosi, perustamispäivä, Sri Aurobindon syntymäpäivä ja Intian itsenäisyyspäivä) turistimäärät ovat laskettavissa lukuisina bussilasteina (ks. kuva 16).

Hyvinvoinnin myötä Aurovillen arvot näyttävät muuttuneen tai ainakin polarisointuneen. Kun ilmeinen keskiluokkaistuminen ei haittaa monia erilaista elämää hakevia tulokkaita tai yhteisön kukoistukseensa rakentaneita pioneereja, vieroksuvat monet ”oikeaoppiset” aurovilleläiset kulutuksen ja materialismin tuomia hyötyjä tuomiten ne konsumerismiksi. Seuraavassa luvussa käsittelen mm. edellä mainittuja ongelmia haastattelujen esiintuomista näkökulmista ja pohdin Aurovillen kulttuurin muutosta. Aloitan Aurovilleen tulijoiden taustatekijöiden ja motiivien tarkastelulla.

6. MIKSI UTOPIAAN?

*Auroville is an anthropologist's nightmare.
The individuality of belief and behaviour is
extremely diverse.*

(Jerome Glenn, amerikkalainen tulevaisuudentutkija)

Auroville on jo yli kolmenkymmenen vuoden ajan vetänyt puoleensa hyvin erilaisia ihmisiä eri syistä. Tarkoitukseni on tässä luvussa selvittää millaiset ihmiset kiinnostuvat ja ovat kiinnostuneet Aurovillestä sekä mitkä seikat ovat saaneet aurovilleläiset hylkäämään entisen elämänsä ja omistamaan aikansa ja työnsä utopialle. Pyrin myös vertaamaan Aurovillen alkuaikojen ja 1990-luvun uusien jäsenten motiiveja, sillä näyttää siltä, että yhteisön kasvaessa ja kehittyessä ovat myös jäsenten liittymismotiivit muuttuneet. Uskon, että jäsenten liittymismotivaation muutos heijastaa Aurovillen yleistä muutosta. Kaikki Aurovillessä asuvat eivät ole hankkineet yhteisön virallista jäsenyyttä, vaan lukuisat vierailijat¹ ovat päätyneet Aurovilleen asumaan, kuka mistäkin syystä. Vierailijat ovat täten pysyvä osa Aurovillen elämää, joten pidän oleellisena tutustua myös heidänkin motiiveihinsa.

Aurovillen alkuaika

1960-luku ja Aurovillen arvot

Maailman uudistaminen oli 1960-luvun nuorison vallitseva teema. Ahdasta yhteiskuntajärjestystä ja vallanpitäjiä vastaan kapinoitiin. Elämän tarkoituksiksi yritettiin löytää jotain muuta materialististen tavoitteiden asemesta. Monet etsivät vaihtoehtoja itämaisistä filosofioista, vastapainona länsimaisen elämäntavan hengettömyydelle. Monesti uusi suunta löytyi rock-musiikista, vapaasta rakkaudesta, tajuntaa laajentavista huumeista ja rauhanliikkeestä. Ajattelutavan murroksessa ja valtavirran ulkopuolella kamppailevat etsijät hakivat utopiaa ja vastauksia ihmisyyden ongelmiin muualta kuin keskiluokkaisista arvoista.

¹ Vuodenajasta riippuen n. 10 - 25 % väestöstä.

Kun vuonna 1968 Aurovilleä perustettiin, oltiin luomassa uutta tapaa elää. Karulle eteläintialaiselle tasangolle perustettiin yhteisö, josta oli kehittyvä Tulevaisuuden Kaupunki. Sosiaaliselta, poliittiselta ja taloudelliselta kannalta yhteisön tuli olla radikaalisti erilainen verrattuna olemassa oleviin yhteisöihin. Yksi yhteisön tavoitteista oli ihmisykseys. Aurovillen tuli toteuttaa kulttuurien synteesiä, jota ei kuitenkaan saavutettaisi yhdenmukaisuuden tai vallankäytön avulla, vaan kaikkien kansakuntien harmonian kautta saavutettavan perusteellisen ja asteittaisen yhdentymisen avulla. Eri kulttuurien piirteet tuli olla kaikkien saatavilla, kaikkien opittavissa, taiteessa, muodissa, leikissä, teollisuudessa, ruuassa jne. Vanhanaikaiset sosiaaliset rakenteet oli murrettava eikä hallintoa tai poliittista hierarkiaa saanut olla. Aurovillen hallinnossa tuli toteuttaa ”Jumalallista anarkiaa”, jossa ihmiset tulisivat tietoisiksi sieluistaan ja järjestäytyisivät spontaanisti ilman asetettuja sääntöjä tai lakeja. Työtä ei pitänyt tehdä rahan takia, vaan työnteon tuli olla itsensä kehittämisen muoto, eräänlainen yoga. Yksityisomistuksella ei ollut sijaa uudessa systeemissä, vaan kaiken omaisuuden tuli kuulua kollektiiville. Samaan henkeen kuului myös uskonnonvastaisuus: Sri Aurobindon filosofia, elämä ja ajatukset tekivät uskonnon harjoittamisen turhaksi. (Purushotham 1990.) Ainoa ”uskonto” olisi Ylimmäinen totuus (Supreme Truth), joka saavutettaisiin mm. Aurobindon karma yogaa harjoittamalla ja rakentamalla Aamuruskon kaupunkia, niin henkisellä kuin fyysisellä tasolla. Aurovillen synty ei olisi voinut osua parempaan aikaan.

Nuoret pioneirit

Aurovilleen alkuaikoina muuttaneet ihmiset olivat yleensä nuoria etsijöitä, jotka tunsivat olevansa yhteiskunnan valtavirran ulkopuolella. 1960-luvun hengen mukaisesti tajuntaa pyrittiin laajentamaan monin tavoin ja ajattelutapa haluttiin muuttaa vapaamielisemmäksi, suvaitsevamaksi ja irti perinteisistä arvokäsityksistä. Hippiaate tuntui käyvän hyvin yksiin Aurovillen ihmisykseyteen ja kulttuurien yhteisymmärrykseen pyrkivän filosofian kanssa.

USA:sta kotoisin oleva AVAG:in kehitystyöntekijä, Bhavana, oli yksi 60-lukulaisuuden hengen esikoisista. Jo vuosikymmenen alussa hän koki kuuluvansa jonnekin muualle kuin poporvarilliseen perhemiljööseen, jonka elämän tarkoitus tuntui olevan kiinni materiassa ja vailla henkistä pohjaa. Teini-iässä hän jätti turvallisen, mutta tylsän kotinsa Mainen osavaltiossa ja matkusti ystävänsä kanssa New Yorkiin etsimään uutta elämää.

I left the mainstream... before I was twenty [...] and I never re-entered. I stayed completely outside. [...] I didn't hate the mainstream. I wasn't one of those who rebelled against it. I thought it was very nice that all those people were creating so much affluence that we could furnish our flat, for instance, with the things that we picked up on the street. So we felt that was OK [nauraa]. [...]

I did like getting into altered states of consciousness, 'cause I was one of those early people, in sixty-three, I... became acquainted with the [...] psychedelic things. And then I took a whole bunch of morning glory seeds, and that actually really did bring me into a state of consciousness of which there is no return. Once you've seen that everything is really one, and that the mental consciousness is not [...] the last rung of the ladder of consciousness. That there is something way beyond that makes all mental thinkings seem very silly, actually. Silly or delightful [nauraa]. (Bhavana / JJ.)

Saksalainen Karl-Heinz opiskeli nuorempana filosofiaa ja valtiotiedettä. Hän oli hyvin kiinnostunut hippiaatteesta ja itämaisestä filosofiasta – nimenomaan Aurobindon ajatuksista. Siksi Auroville tuntui tarjoavan häntä kiinnostavien asioiden synteessin.

I was always attracted by hippies, and Auroville is a child of that age... flower power thing[.] [...] And then of course the mind-blowing idea, or philosophy, or whatever you will call it, Karma Yoga of Sri Aurobindo and the Mother. You can see that it is a... extension... enlightenment for us human beings. (Karl-Heinz / JJ.)

Harvoilla etsijöillä oli mitään tietoa koko yhteisöstä, joten monen päämääränä oli usein vain jokin uusi ja tuntematon, erilainen elämä. Levottomimmat jättivät kotimaansa ja matkustivat – usein hyvin vähin varoin – Aasiaan etsimään itämaista viisautta. Esimerkiksi amerikkalainen Verne halusi löytää elämän tarkoituksen muualta kuin Yhdysvalloista. Mystinen Itämaa veti häntä puoleensa ja Auroville sopi hänen suunnitelmiinsa hyvin.

I was, at the end of the 60's one of those people who felt the desire to discover my soul and unravel the mysteries of life, to determine what the meaning of life is. So I had left my place in the States, and [...] traveled a lot in Europe and at some point became very interested in metaphysical realms. [...] It was a natural progression to want to go to the east. After becoming interested in meditation and an inward journey. After several tries drove overland from Stuttgart Germany to Auroville. The reason I came to Auroville was that an American woman [...] dropped me a post card from Auroville[...] [a]nd it said: "This is the place I've been searching for my entire life – come." (Verne / AuAr.)

Bhavanakin kaipasi kipeästi jotain uutta ja parempaa elämäänsä eikä hänen etsintämatkaansa haitannut se, että rahaa ei juurikaan ollut. Jonkin verran tuloja sai matkan varrella opettamalla englantia Keski-Aasian maissa. Ylipäätään hänen matkansa oli kaikin puolin hapuilemista jotain erilaista kohti.

[S]omething in your heart is yearning, yearning for something that's more, and there's got to be more, and you keep on going with your mind... after it, and there's no satisfaction. [...] So I went out, and [...] I had no money, and no visa, and no direction, actually. (Bhavana / JJ.)

Ranskalainen Divakar sanoi jopa fyysisesti tunteneensa eräänlaisen uuden voiman, joka veti puoleensa aikakauden nuoria ihmisiä. Hän päätti lähteä etsimään tuon muutoksen voiman lähdeä.

I was, actually it was the second time I came to India. And I didn't know why I was having to come to India, I didn't know why I had to move anywhere. But I had to move all the time, I was restless. [...] It was something that was entirely new, it was functioning in a new way. It was drawing the people in a new way, and there had to be a source. There had to be a source for that, so I was looking for it. (Divakar / AuAr.)

Vaikka Intia koettiin usein hyvin hengelliseksi maaksi eivät kaikki kuitenkaan löytäneet maan uskonnoista vastauksia. Monet hindulaisuuden yogit uskoivat elämän tarkoituksen olevan elämän kieltäminen. Elämä oli harhaa (*Maya*), josta täytyi vetäytyä. Useat länsimaiset hengellisyyden etsijät eivät kuitenkaan halunneet vetäytyä maailmasta, vaan kokea maailman syvemmin ja muuttaa sitä. Tällöin Auroville tuntui oikealta vaihtoehdolta.

I had been in India looking for some spiritual, something or other, but I didn't know... and I'd been to some ashrams, but the whole idea that the world was an illusion [...] I thought there was something wrong [t]here, and here in Auroville there wasn't that request from you that you give up everything. You were meant to continue living. [...] [Auroville] was a place where I could work. And I like working. I had been on the road, just... working for some money, and then traveling, and spending very little money, and moving out. I'd been, since... I left the States in sixty-three. So I'd been living like [...] just a vagabond. (Bhavana / JJ.)

Filosofi-yogi Sri Aurobindon ajatukset ja hänen kehittämänsä yoga poikkesivat perinteisestä hindulaisesta traditiosta. Elämää ei saanut kieltää, vaan koko elämä oli yogaa. Myös olemassaolon materiaallinen puoli oli Aurobindon mukaan tärkeä. Monille Aurobindon ajatuksiin tutustuminen antoi aivan uudenlaisen ajattelumallin.

It was like so many things that I'd been concerned about and interested in. It was like they were different rooms inside my head. There hadn't been any connection between them, and the doors opened and everything fitted together and [...] made a totally convincing whole. (Shradhavan / AuAr.)

Aurovillen alkuaikoina maailma ja varsinkin nuorisokulttuuri oli käymässä läpi ideologisia vallankumouksia ja murtamassa vanhan tietoisuuden rajoja. The Beatles villitsi nuorisoa laulamalla rauhasta ja rakkaudesta ja Jim Morrisonin shamanistiset kokemukset rohkaisivat et-

simään jotain uutta mielen rajojen takaa. 1960-luvun nuorisokulttuuri yritti muuttaa maailmaa kohti rauhaa ja uutta tapaa elää. Aurovilleen tulijat tunsivat tuon vallankumouksellisen muutoksen voiman ja uskoivat Etelä-Intian Tamil Nadusta käsin muuttavansa lopulta koko maailman. Varsin utooppinen idealismi toimi merkittävänä motivaattorina Aurovillen alkuaikana, mutta karismaattinen ”liima” vahvisti uskon vielä pitävämmäksi. Aurovillen lapset turvautuivat Äitiinsä.

Äidin voima

Aurovillen alkuaikoina utopian pioneerien motivaatiota lujitti siis uuden aikakauden arvomaailmaa peilaavan perustusfilosofian lisäksi Aurovillen perustaja, *Äiti*, jonka karsima valoi uskoa yhteisön tulokkaisiin. Lähes kaikki Äidin henkilökohtaisesti tavanneet kertovat kokemuksen olleen erittäin vaikuttava. Äidillä katsottiin olevan mystisiä kykyjä ja monet kokivat elämänsä muuttuneet kertaheitolla vierailtuaan Äidin luona. Vaikka alkuaikojen pioneerityö oli vaativaa ja elinolot melko ankeat, oli Äiti monelle aurovilleläiselle kannustava tekijä ja energian lähde. Läheisestä Pondicherryn kaupungista käsin Aurovilleä johtava karismaattinen vanharouva oli lukuisten aurovilleläisten vierailukäyntien kohde. Häneltä pyydettiin neuvoja koko yhteisöä koskevista asioista aina lapsen nimiehdotuksiin asti. Usein toistuva kuvaus Äidin tapaamisesta on samankaltainen kuin Judithin, joka myös koki Äidin energian erittäin syvästi.

[H]er presence was so incredibly powerful I almost just stopped. Because it was so strong. Her energy was like a force field as you entered her room. It was like a, like hitting a brick wall it was so powerful. And then when you sat in front of her your mind totally, any thoughts disappeared. [...] And she looked very intensely into your eyes and into your soul[.] [...] She smiled the smile of the world. Smile of the universe. And the smile made your heart open and shine. I had then experienced the matriarchal love on it's highest, which is divine love. [...]

So from that moment my life changed. And then I began to understand and perceive and acknowledge, the meaning of existence. And the value of life. And the path that I would therefore take for the rest of my life, which was the path not only of self realization, but the path of the yoga of Sri Aurobindo and the Mother. [...] [T]he mind was a bit wiped out with the blackboard duster, but there really wasn't somehow any question anymore. I don't think I had ever any thoughts anymore ever of going away, actually[.] [...] [T]here was [...] all this wish for the whole new world, the new way, the new everything[.] (Judith / AuAr.)

Italialainen Gloria saapui aviomiehenä kanssa Aurovilleen uusien arkkitehtonisten keilumahdollisuuksien innoittamana heti yhteisön perustamisen jälkeen. Heidänkin suhtautu-

minen Aurovilleen muuttui merkittävästi Äidin tapaamisen jälkeen. Siitä lähtien yhteisö sai enemmän hengellistä arvoa.

So we met Mother a few days after we arrived [...] [a]nd that was a very strong experience. [...] It is very difficult to communicate, because she was not a normal human being. She was communicating such an incredible vastness something behind, behind time, behind space, something. I don't think I can communicate these things. But I think if we had remained for so many years here in spite of the difficulty through which we had gone in Auroville, you know, it is because of the experience we had with Mother. There's something behind it very very deep. (Gloria / AuAr.)

Eivät toki kaikki vaikuttuneet Äidin "voimakentästä". Charlie, joka on yksi mielenkiintoisimmista henkilöistä Aurovillessä, tuli konservatiivisesta amerikkalaisperheestä ja tavallaan pakeni vanhempiaan Intiaan ja lopulta Aurovilleen, vietettyään ensin teini-iässä vastentahtoisesti neljä vuotta sotilasakatemiassa (josta hänet tosin erotettiin vähän ennen valmistumista). Hän ei juuri piitannut Aurovillen hengellisestä puolesta, vaikka jotkut seikat Aurobindon filosofiassa häntä kiinnostivatkin ja Aurovillen tavoitteet tuntuivat hienoilta. Hän halusi lähinnä olla rauhassa ja tehdä töitä vapaassa ympäristössä, mikä täytti hänen vaatimuksensa onnellisesta elämästä. Äitiä hän kyllä kunnioitti, mutta ei kokenut häntä sen syvemmin kuin ketään muutakaan ihmistä.

I'm not very open to that sort of stuff. For me, I saw an old lady in front of me and I felt nothing, I mean, I didn't feel anything bad. But I felt absolutely nothing. No experiences, anything, and darshans [= ajankohdat, jolloin Äiti tervehti kansaa parvekkeeltaan] I stopped going, for me I didn't like a crowd of people and to stand there. I liked to stay in Auroville. (Charlie / AuAr.)

Charliella oli alkuaikoina muutenkin melko huoleton – jopa piittaamaton – asenne elämään ja Aurovillessä oleskeluun. Viisumiasioilla hän ei vaivannut päätään eikä häntä juuri kiinnostanut, onko hän sopiva ja hyväksytty yhteisön jäsen vai ei.

But it was all like nothing for me. All formalities meant absolutely nothing, and whether things were accepted or rejected made absolutely no difference. You just did what you want. [...] [A]ctually [I] didn't care whether anyone gave [me] permission to stay here or not. Maybe other people. [...] [F]or me nothing mattered. I was doing what I want. I felt I could be here, and whether someone from Indian Government or Mother gave me permission or not, I think actually it made no difference to me at all. I wouldn't have cared. I would have just gone on doing on what I was doing. And as a matter of fact I didn't have a visa for a couple of years, because I was just totally ignorant. (Ibid.)

Äiti oli kuitenkin useimpien pioneeriaurovilleläisten innoittaja. Rouvan karsima on kertomusten mukaan ollut uskomattoman vaikuttava, joten ei ihme, että häneen on liitetty jopa jumalallisia ominaisuuksia. Luonnollisesti tällaisen johtajuuden voima on pakostakin auttanut nuoria aurovilleläisiä sopeutumaan uuteen ja vaativaan ympäristöön sekä antanut uskoa ja merkitystä aurovilleläisyydelle. Yhä tänään Äidin haudantakainen karisma vaikuttaa niin aurovilleläisten konkareiden kuin tulokkaidenkin elämässä, vaikkakin monesti 60-lukulaisuutta nuoremman sukupolven edustajien on enää vaikea nähdä jo kohta kolmekymmentä vuotta sitten kuolleen Äidin sädekehää.

Nykyaurovilleläinen motivaatio

Vaihtelu, vapaus ja virkistys

Aurovillen hengellisyys on yleinen motiivi liittyä yhteisöön, mutta muitakin syitä on, eivätkä kaikki ole kiinnostuneet esim. Sri Aurobindon filosofiasta. Aurovillen puunistusprojektit kiehtovat monia ympäristöasioista kiinnostuneita, monet arkkitehdit tulevat yhteisöön rakentamaan tulevaisuuden kaupunkia ja jotkut kokevat paikallisen tamiliväestön auttamisen tärkeimmäksi. Idealismikaan ei ole mikään säännönmukaisuus aurovilleläisten motiiveissa. Jotkut pitävät yhteisöä yksinkertaisesti miellyttävänä ja rauhallisena paikkana ja toiset ovat tulleet Aurovilleen hakemaan vaihtelua elämäänsä. Haastattelemani aurovilleläisen peruskoulunopettajan mukaan nykyään jopa suurin osa ihmisistä tulee Aurovilleen muista kuin yhteisön filosofiaan liittyvistä syistä, lähinnä helpon elämän toivossa (Partha / JJ). Väite oli ehkä hieman liioiteltu, mutta suuntaa-antava. Aurovilleläisten liittymismotivaatiot näyttävätkin muuttuneen aika lailla. Kun 1960 – 70-luvun pioneerit olivat nuoria henkisen vallankumouksen etsijöitä, oli 90-luku enemmän keskiluokkaisten ja keski-ikäisten (ks. liite 8) virkistyneiden aikaa. Tosin kukaan ei myönnä tulleensa Aurovilleen *pelkästään* huvia vuoksi, mikä lieneekin melko lailla totta, sillä todennäköisesti lähes kaikki Aurovilleen saapuvista ovat edes jollakin tavalla kiinnostuneita Aurovillen aatteista tai hengellisyydestä yleensä. Pelkkään hauskanpitoon ja virkistykseen on huomattavasti kiehtovimpia ja ylellisempiä paikkoja kuin unelias Auroville. Silti voidaan väittää, että yleinen motivaatio liittyä yhteisöön on ainakin jonkin verran muuttunut mukavuudentavoitteluksi, joka ilmenee vapauden, rauhan, kiireettömyyden tai eksoottisen ympäristön tuoman vaihtelun muodossa.

Mielenkiintoinen tuttavuus oli saksalainen filosofi ja psykologi, Jehuda, joka irtisanoutui kaikista Aurovilleen ja ylipäätään elämään liittyvistä *ismeistä* sekä kielsi uskovansa yhtään mihinkään. Aurovillen filosofiaa hän piti kiehtovana fantasiana, jota ei voi toteuttaa ja Sri Aurobindon ja Äidin kirjoituksia tyhjänpäiväisinä – tosin Aurobindon hän myönsi olevan kielellisesti hyvin lahjakas. Aurovillessä hän ihastui yhteisön leppoisaan ilmapiiriin ja ihmisiin, joilla oli elämänläheinen asenne. (Jehuda / JJ.) Kun haastattelin Jehudaa sähköpostitse pro seminaari-työtäni varten, totesin muilta aurovilleläisiltä saamani sähköpostin perusteella, että ihanneyhteiskunnan rakentamisen täytyy olla kiireistä. Hän vastasi hyvin epäaurovilleläiseen, kyyniseen tyyliin, mitä ajatteli yhteisön elämänmenosta.

Perhaps you should take ordinary laziness as a constant anthropological factor into consideration (something to learn there?). We are not permanently busy with dreams and the like and don't always bustle about to make whatever come true. (Jouhki 1999, 21.)

Hollantilainen lääkäri Ron yksinkertaisesti kyllästyi työhönsä ja elämäänsä ja halusi keilla jotain uutta. Kun rahavaratkin antoivat siihen mahdollisuuden, hän tuli Intiasta ja henkisyystään kiinnostuneen vaimonsa kanssa Aurovilleen. Aurovillessä avioparin aika kului lähinnä lasten kanssa. Ron kävi silloin tällöin töissä *Quietissa*, Aurovillen terveystarantolassa ja Janet-vaimo suunnitteli liiketoimia vaatealalla. Aurovillen hengelliseen puoleen ei juuri ollut aikaa tai kiinnostustakaan.^{1,2}

R: I for myself was fed up with the work that I did. It was quite boring. [...] I worked as a doctor to do check-ups on people who go to a blood bank [...], and at that time I thought it was enough. I wanted to do something else. [...] So we don't know if we stay here very long time. [...]

J: [W]e sold our house, so we have the money. We can live from it... for some years, I think. [...]

What do you think about the philosophy behind Auroville, the writings of Sri Aurobindo and the Mother? [...]

J: Yeah, I don't know... I'm not so busy with it at the moment. [...] [A]t the moment I'm too busy with the practical things in life. (Ron & Janet / JJ.)

¹ Elettyään Aurovillessä muutaman vuoden ajan, Ron ja Janet lapsineen muuttivat takaisin Hollantiin vuonna 2000.

² Haastattelulainauksissa omat puheenvuoroni ovat aina kursivoituina. Jos haastattelulainauksissa on minun lisäksi useampi puhuja, erotan eri puhujien puheenvuorot etunimen alkukirjaimella. Haastatteluihin, joissa on ollut samanaikaisesti kaksi haastateltavaa, on viitattu ilmoittamalla kummankin haastateltavan etunimi, esim. (Ron & Janet / JJ), mutta lähdeluettelossa jokainen haastateltava on merkitty erikseen.

Brittiläisellä Priyalla oli ennen Aurovilleen tuloa takanaan jäsenyys intialaisen *Osho Rajneeshin* hengellisessä yhteisössä, joka joiltain osin muistuttaa hiukan Aurovilleä. Priya ei kuitenkaan liittynyt Aurovilleen vastalauseena länsimaiselle kulttuurille, vaan halusi miehensä kanssa matkustella ympäri maailmaa, jolloin Aurovilleen tulo tuntui "seuraavalta askeleelta" hengellisistä yhteisöistä kiinnostuneelle sosiologille.

[Western culture] didn't make me come here [...] because there are aspects of Western culture which I really miss. [...] I guess we could've gone on living there. Easily, because we were both professionals, we both earned good money, and... without too much sweat. [...] We just thought it was a good time to change, and go somewhere else, and we did. (Priya / JJ.)

Intialaisten motiivit: elintaso ja rauha?

Usein Aurovillen naapurikyliissä elävät tamilit kokevat Aurovillen mahdollisuutena parempaan elintasoon. Monesti Auroville tarjoaakin työpaikan niille kyläläisille, jotka eivät ehkä muuten saisi työtä muualta Intiasta. Eräs tamilinuorukainen kertoi minulle olevansa luku- ja kirjoitustaidoton, joten mikään työnantaja yhteisön ulkopuolelta ei häntä palkkaisi. Auroville on kuitenkin antanut hänelle mahdollisuuden tehdä töitä ja samalla opiskellakin. Aurovillen jäseneksi hän ei ole vielä päässyt, mutta hän pyrkii kovasti mm. siksi, että virallinen jäsen saa vähintään neljäsosan enemmän palkkaa kuin kyläläinen ja työajatkin ovat lyhemmät. Eräs toinen nuori kyläläinen kertoi myös työskentelevänsä Aurovillessä, mutta hän oli jo menettänyt toivonsa yhteisön jäseneksi pääsystä. Tulokkaalla pitäisi olla tarpeeksi rahaa, että Auroville ottaisi tämän vakavasti. Eräs Pohjois-Intiasta kotoisin oleva poika ei halunnut lainkaan liittyä Aurovilleen, sillä hänen mielestään intialaisen asema yhteisössä ei ole hyvä. "To be an Indian in Auroville is to be a slave", hän kommentoi kärkkäästi. (KPK.)

Monille rikkaammille tai koulutetuille intialaisille, jotka ovat kyllästyneet kaupunkien meluun ja ihmispaljouteen, Auroville on tarjonnut rauhallisen ja turvallisen asuinpaikan. Kasvatustieteitä opiskellut Senthil tunsu olevansa hiukan tuuliajoilla elämänkatsomuksensa suhteen eikä kaupunkielämäkään oikein kiinnostanut häntä, mutta Auroville tuntui tarjoavan miellyttävän vaihtoehdon.

I was looking for a job. I came back into Auroville, and I found that something here is very peaceful. My mind was at that time restless. Same time [in Auroville it was] very very peaceful[.][...] So it came to my mind that oh, this is the place that where I should live. [...] So I selected this place, because I thought we should live peaceful[ly]. (Senthil / JJ.)

Pohjois-Intiasta kotoisin oleva Govind olisi kyllä saanut töitä muualtakin – ja vielä paremmalla palkalla – mutta kuultuaan Aurovillestä Pondicherryn ashramissa käydessään, hän päätti tutustua yhteisöön ja lopulta ihastuikin siihen, varsinkin yhteisön rauhallisuuteen.

[I]t was in my mind that I must stay 8... 9 [km] far from [-] a city, and that place would be quiet, calm, and peace, and free from any discriminances, like that. And that should be safe also. (Govind / JJ.)

Aurovillessä puhutaan usein kyläläisten – kuten myös länsimaalaistenkin – vääränlaisista motiiveista. Elintaso ja rauha eivät saisi olla tulokkaiden päämotivaattoreita. On kuitenkin muistettava, että vaikka varmastikin monet intialaiset tulevat yhteisöön elintason ja rauhan vuoksi, Aurovilleen tulevista intialaisista moni tulee nimenomaan omistautuneina Sri Aurobindon seuraajina. Aurobindohan on Intiassa suuresti arvostettu ja tunnettu filosofi, mikä on pitkälti hänen laajan kirjallisen tuotannon ja ympäri Intiaa perustettujen Sri Aurobindo -ashramien ansiota. Todennäköisesti Aurovillen ydinfilosofia, Aurobindon karma yoga, onkin parhaiten juuri Aurovillen oppineiden intialaisten hallussa. Näiden – monesti entisten ashramiittien, opettajien tai kirjailijoiden – vakaa usko Aurobindon filosofiaan ja ahkera opetustyö pitävät vakaasti yllä Aurovillen filosofian teoreettista puolta. Eri asia on se, kuinka moni aurovilleläinen enää on kiinnostunut uppoutumaan syvälle Aurobindon ajatteluun. Joka tapauksessa intialaiset eivät mielestäni pyri Aurovilleen sen enempää taloudellisista syistä tai mukavuuden halusta kuin länsimaalaisetkaan, minkä useimmat aurovilleläiset tietävätkin. Aurovillen ongelmana vain usein pidetään sitä, että intialaiset ja nimenomaan paikalliset kyläläiset eivät ole tarpeeksi varakkaita halutessaan liittyä yhteisöön.

Ashramista Aurovilleen

Aurovillen alkuaikoina yhteisö kuului osana Pondicherryn kaupungissa sijaitsevaan Sri Aurobindo -ashramiin, jossa myös yhteisön perustaja ja ashramin johtaja, Äiti, asui. Kanssakäymisen kahden yhteisön välillä oli runsasta aina Äidin kuolemaan (1973) asti, jolloin Auroville halusi itsenäistyä ashramin alaisuudesta. Kuten edellä tulikin jo ilmi, tällöin ashramin ja Aurovillen välit kylmenivät avoimeen konfliktiin asti. 1980-luvun loppupuolella yhteisöjen välit kuitenkin lämpenivät ja monet ashramin jäsenet alkoivat vieraila säännöllisesti Aurovillessä. Monet ashramiitit alkoivat tuntea voimakasta vetoa Aurovilleen, sillä ashramin elämä oli he i-

dän mielestään alkanut institutionalisoitua ja byrokratisoitua, kun taas Auroville vaikutti yhä houkuttelevammalta vaihtoehdolta tuoreemman idealisminsa ja vapaan ilmapiirinsä takia. Goalaissyntyinen Charu tienasi leipänsä taiteilijana ennen kuin päätti muuttaa elämänsä kohti hengellisempiä arvoja ja liittyä ashramiin. Usean ashramissa vietetyn vuoden jälkeen Auroville alkoi kuitenkin yhä enemmän kiinnostaa tätä henkeväää taiteilijaa.

I used to come to Auroville whenever I had free time from the ashram[...][L]ife in the ashram for me was blocked. [...] And I came to a conclusion that the ashram today is nothing but an organization, where... it's just an organization. [...] The people are willing to help you etc., but they expect you to behave in a certain manner, and all that, you know?

Do you think Auroville was more... free?

Yeah, in principle the idea of Auroville is... excellent. The... it is basically a practical equality. There should be no hierarchy, there should be no police[...]. Everybody is equal. [...] And the central spirit is a service for the Divine. It's for the Divine that you want to live in Auroville. (Charu / JJ.)

Amerikkalainen Suzie liittyi Sri Aurobindo -ashramiin vuonna 1973, innoituksenaan Aurobindon vallankumouksellinen filosofia maailman muuttamisesta. Hänen tarkoituksenaan ei kuitenkaan ollut Aurovilleen siirtyminen, sillä hänellä ei ollut mitään ashramia vastaan, vaan hän oli aina ajatellut, että edesmennyt Äiti viestittäisi hänelle tavalla tai toisella, jos siirtyminen oli suotavaa. Näin kävikin vuonna 1980, kun Suzien mieli alkoi pyöriä yhä enemmän Aurovillen ympärillä, minkä hän tulkitsi Äidin viestiksi.

I never intended to come to Auroville, and I sort of said to myself, well if Mother wants me to come to Auroville, she'll give me an *adesh* [= sisäinen käsky]. [...] So I said if I didn't have that I wasn't going to leave the ashram, because I was actually quite happy there. But then, what happened was – yeah, I had a sort of period where I was just flooded with Auroville in my consciousness. I was dreaming about Auroville [...]. I don't know, it's hard to describe it because it is such a subjective experience that came very clear to me at that time. Yeah, it was a bit unexpected for me. I didn't know where to come, because I didn't really know that many people in Auroville[.] (Suzie / JJ.)

On hyvin ymmärrettävää, että ashramiitit ovat yhä kiinnostuneempia Aurovillestä, varsinkin jos muuttoa harkitseva aurobindolainen ei ole täysin vakuuttunut ashramin tiukkojen sääntöjen tarkoituksenmukaisuudesta. Jos byrokratisoituminen, selibaatti ja tiukkaa taloudellisen kollektivismi ovat ahdistavia tekijöitä ja jos Pondicherryn vilkkaassa ja meluisassa keskustassa sijaitsevan hengellis-taloudellisen konglomeraatin lieveilmiöt vaikuttavat liian häiritsevästi Sri Aurobindon yogan harjoitukseen, on siirtyminen Aurovillen rauhaan ja va-

pauteen melko luonteva vaihtoehto. On tietenkin muistettava, että harvat ashramiitit kuitenkaan pitävät Aurovilleä sopivana vaihtoehtona hengelliselle elämälle. Ei lienekään liioittelua väittää, että jotkut ashramin jäsenet pitävät Aurovilleen muuttamista tietynlaisena antautumisena, sopivana tekosyynä päästä eroon ashramin asketismista. Aurovilleen muuttaneet ashramiitit kuitenkin kokevat pystyvänsä Aurovillessä paremmin toteuttamaan Äidin ja Sri Aurobindon julistamia elämänarvoja.

Mystistä johdatusta

Koko Aurovillen historian ajan yllättävän merkittävä ja muuttumaton tekijä Aurovilleen päätymisessä on ollut mystinen johdatus. Monet saapuvat Aurovilleen tietoisesti uuden elämän etsijöinä, mutta monille Auroville on aluksi ollut vain luku turistioppaassa tai nähtävyys läheisen Pondicherryn liepeillä. Yhteisöön tutustumisen jälkeen aurovilleläiset tai yhteisön filosofia (tai molemmat) tekevät usein vaikutuksen matkailijaan, jolloin uuden elämän aloittaminen Aurovillessä saattaa tuntua kiehtovalta idealta. Tällöin jotkut päättävätkin ulkomaanmatkansa jälkeen palata tai jäädä heti yhteisöön mielenkiintoisen elämäntavan houkuttelemana. Myöhemmin sattuma, joka johti Aurovilleen, tulkitaan usein jumalallisen voiman tai Äidin hengen johdatuksena, kuten mm. brittiläisen sosiologirouvan tapauksessa: *"I don't feel that I chose to come here but that I was drawn here by a higher force (Priya / SäJJ)."* Olin itse asiassa yllätynyt, kuinka usein aurovilleläiset kertoivat tulleen Johdatuksen kautta "valituksi" Aurovilleen. Kun tiedustelin aurovilleläisiltä heidän liittymismotivaatiostaan, aloittivat he usein tapaan *"Actually I feel I was chosen to join Auroville."*²

Aurovilleläiset antavat yleensäkin elämänsä käännekohtiin sekä myötä- ja vastoin käymisiin mystisiä lisämerkityksiä, jotka ovat pedagogisia tai siunauksellisia. Vaikea elämänmuutos on voi aurovilleläisten mielestä olla Äidin opetusta tai onnekas yllätys voi olla lahja Äidiltä. Jotkut aurovilleläiset ovat sitä mieltä, että jokainen matkailija, joka on edes käväissyt Aurovillessä, on tullut yhteisöön Johdatuksesta (esim. Tekeste / JJ). On toki muistettava, että läheskään kaikki aurovilleläiset eivät ole kokeneet mystisen johdatuksen tunteita, vaan monet ovat tulleet Aurovilleen pitkän ja vaikean harkinnan jälkeen sekä päätyneet ratkaisuun-

¹ Äidin paikalla mystisenä toimijana voi olla myös Sri Aurobindo, Kohtalo, Jumaluus jne.

² Kysyessäni asiasta, käytin usein muotoa "Why did you *choose* to come to Auroville?" Vastajat saattoivat ehkä provosoitua käyttämään itsekin *choose*-verbiä tyylisiin "I didn't *choose* to come here, but I feel I was *chosen*..."

sa perin arkisten ajatteluprosessien kautta. Johdatuksesta kuitenkin puhutaan paljon Aurovillessä ja sen avulla perustellaan ja selitetään monia muitakin toimintoja ja tapahtumia.

Amerikkalainen kirjailija ja teatterityöntekijä Jill kuuli 90-luvun alussa Intiassa matkustaessaan jotain epämääräistä Aurovillestä. Hän päätti ohikulkiessaan käväistä yhteisössä, mutta vierailu venyikin pitemmäksi ja yhteisö alkoi tuntua mukavalta paikalta elää. Jill ei kuitenkaan tällöin vielä vaikuttanut yhteisöstä niin paljon, että olisi harkinnut kotimaastaan muuttoa.

And for me it was just a place in the guidebook. I didn't know anything about Auroville, or Sri Aurobindo or the Mother. [...] [S]o we were here for two and a half weeks [...] and it was very pleasant. [...] Auroville was [...] interesting but it wasn't anything more or less interesting to me 'cause [...] [i]t was India that I had come to see. Not a bunch of ex-patriot foreigners [nauraa]! (Jill / JJ.)

Kotimaassaan Jill kertoi kuitenkin pohtineensa pitkään mahdollista suurta elämänmuutosta, mutta saatuaan mystisen viestin, jossa Äiti vahvisti Jillin myönteisen päätöksen oikeaksi, hän koki olevansa oikealla asialla. Lopulta Jill päätyi palaamaan takaisin Aurovilleen pysyvästi.

[O]ne day I remember asking The Mother if this is what I should do. I was lying on my back [nauraa]. I said: "Should I really get going to Auroville? Is this what I should be doing?" and the answer came back to me: "Yes you should go there." And she said: "This is what you should do." [...] I asked inside: "Is this the thing I should be doing, or is this something... am I doing something crazy?" And then there was this inner voice that said to me: "No, you should go to Auroville, and this is... you should make a show, you should do a play about The Mother's life." Music and dance – that was my message. I haven't done it yet [nauraa]. That was my message. So I thought, oh, OK. And somehow, because I got a message that was so clear, then it all started make sense to me. (Jill / JJ.)

Tim perheineen kiersi 70-luvun lopulla ympäri Afrikkaa ja Aasiaa autolla, joka sattui lopulta hajoamaan¹ Aurovilleen. Muutaman päivän korjaustauosta muodostuikin useiden viikkojen tutustumisjakso, kun mielenkiinto yhteisöä kohtaan kasvoi.

So we had to stay on a little bit longer. Then we started to ask questions. What is this place? What impressed us so much was, it was the first time in our lives that people were saying something about an ideal, and were actually trying to *do something about it*. They were actually trying to *live* that ideal themselves. This was something fantastic. We had never encountered that before. So we became very interested. [...] And then we started to participate. [...] We were so happy. We were enjoying it, and these fantastic people. So we thought, okay, we won't rush away. (Tim / AuAr.)

¹ Myöhemmin Tim tulkitsi auton hajoamisen yliluonnolliseksi merkiksi Äidiltä.

Rock-yhtyeen rumpalina maailmanympärimatkan ansainnut kanadalainen Stuart ei tullut Johdatuksen myötä Aurovilleen, vaan hän kuuli ystävältään "jostain kommuunista Pondicheryn lähellä", jossa hän päätti käväistä saavuttuaan Kaakkois-Aasian kierroksella Intiaan 80-luvun alussa. Auroville teki häneen lähtemättömän vaikutuksen, joten hän päätti liittyä yhteisöön, kunhan oli saanut sosiologian opintonsa loppuun.

I went to Bangalore, and thought OK, it's time for me to visit this place. [...] I was extremely impressed[.] [...] Everyone I met was so helpful, and so facilitating... I found the people I met – the Aurovillians – very special. So, I decided, OK, I won't stay a week, I'll stay longer. And... to make a long story short, I ended up staying three months [...] and deciding I would live here permanently. (Stuart / JJ.)

Englantilaisen Roynkin päätyminen Aurovilleen tapahtui maallisin keinoin. Roylla oli vaimonsa kanssa selvät suunnitelmat eläkeikaansa varten, omassa kodissa Britanniassa. Vaino sattui kuolemaan, jolloin puutarhanhoito yksinään ei kiinnostanut eikä iso talo enää tuntunut kotoisalta koleassa Englannissa. Entinen poliisi päätyi melko odottamattomaan ympäristöön.

So I thought I'd go to India for three months, to have a look. I [...] wandered around and eventually, in different ways, I finished up in Auroville one morning. Somebody said, you know, there's New Creation School over there. If you're interested in children, go and look. I went [and asked] is there any possibility for me working here for a few weeks. To help you with English. I was taken up at once, and then... I stayed. And within two years I was running the place. Which I never ever expected[.] (Roy / JJ.)

Jotkut herkäät aurovilleläiset saavat syvästi hengellisiä kokemuksia jo saapuessaan Aurovillen alueelle. Toiset heistä kokevat Äidin energian viimeistään yhteisön keskipisteeseen rakennetussa Matrimandir-temppelissä (esim. Smitha / JJ). Amerikkalainen Kathryn pistäytyi Aurovillessä työmatkansa ohessa ja vaikutui syvästi, ennen kuin edes oli tarkemmin tutustunut yhteisöön.

And I felt as if I had walked into a field of resonance, for the first time since I had been alive on this planet. It was a sense of "Oh my God! I DO belong somewhere!" (Kathryn / JJ.)

Omien sanojensa mukaan hyvin realististi – eikä juuri hengellinen – Kathryn yllättyi kovasti kokemastaan ja alkoi miettiä Aurovilleen muuttamista. Hän epäili jonkin verran yhteisön filosofian toteutettavuutta, mutta päätti lopulta, että yhteisö olisi arvokas kokemus ja sen tarkoitus oli jotain, jolle kannattaisi omistaa työnsä.

[F]or me it was always “Well, I could do that, I could do that, I could do that, but what’s WORTH doing?” you know, what is worth devoting a human life to. And when I got here I said OK, I can see it’s impossible, in a certain way, what Auroville is trying to do and to be. But in the end, you have to devote yourself to something, and apply, and invest your time and energy and love in something. This is the most worthwhile thing that I’ve seen. (Ibid.)

Sen verran mystiikan rooli Aurovilleen liittymisessä on kuitenkin muuttunut, että nykyään harva Aurovilleen liittymistä harkitseva jää noin vain asumaan yhteisöön sinne kerran päädyttyään, vaikka Aurovillen kokemiseen olisikin liittynyt syvästi hengellisiä tai selittämättömiä kokemuksia. Sitä vastoin ennen 60-lukulainen totuudenetsijä saattoi tehdä liittymispäätöksensä lantinheittoon turvautuen, muuttaa puumajaan ja lypsää muutamaa lehmää elannokseen sekä uskoa samalla jumalallisen voiman olevan päätöksensä takana. Nykyäänkin monet Aurovilleen tulijat uskovat jumalallisen voiman vaikuttavan heidän päätöksiinsä, mutta elämänmuutoksen prosessi on paljon pitempi ja pragmaattisempi. Muuttoa suunnitellaan pitkään, toimeentulotapoja harkitaan läpikotaisin ja yhteisön elämään saatetaan totutella vähitellen, esim. viettämällä parin vuoden ajan kesälomat Aurovillessä. Nykyään tuskin yksikään Aurovilleen tulija heittäytyy mystisen johdatuksen varaan niin täydellisesti, etteikö varalla olisi jonkinlainen taloudellisesti vakaa suunnitelma kotiinpaluun suhteen. Valitettavia tapauksia ovat ne aurovilleläiset pioneerit, jotka aikoinaan uskoivat yhteisön utopiaan niin lujasti, että antoivat kaiken omaisuutensa yhteisön käyttöön, mutta pettyivät myöhemmin Aurovillen kehityssuuntaan. Nykyään he elävät hyvin niukalla toimeentulolla ja seuraavat Aurovillen kehittyvän kohti systeemiä, jota vastustaakseen he alun perin liittyivät Aurovilleen. Näillä pioneereilla ei ole varaa palata kotimaahansa, ja vaikka olisikin, he todennäköisesti tuntisivat olonsa siellä hyvin ulkopuoliseksi. Ainoa lohtu heille on usko siihen, että yhteisön vääjäämättömältä näyttävä kehitys kohti markkinataloutta ja eriarvoisuutta on vain yksi pakollinen ja väliaikainen askel kohti ”oikeaa Aurovilleä”, mystistä Jumalallista anarkiaa.

Vierailijat: aurovilleläisyyden ulkorajat

Väkilukuunsa nähden Auroville vetää puoleensa paljon vierailijoita (turistisesonki tammi-helmikuussa). Aurovilleläisten suhtautuminen vierailijoihin on hieman ristiriitainen, sillä monet kokevat vierailijoiden ja varsinkin lyhytaikaisten turistien aiheuttavan turhaa häiriötä, kun taas toiset ovat tyytyväisiä rahavirrasta, joka tulee vierailijoiden mukana Aurovilleen. Jotkut suhtautuvat vierailijoihin mahdollisina tulevina aurovilleläisinä ja yrittävät täten olla mahdollisimman auttavaisia heitä kohtaan ja kertovat mielellään elämästään yhteisössä. Toiset taas pelkäävät Aurovillen pikku hiljaa muuttuvan turistipaikaksi ja pitäytyvät siksi omissa oloissaan eivätkä seurustele vierailijoiden kanssa. Monista vierailijoista saattaakin tuntua siltä, että jotkut aurovilleläiset ovat yllättävän sisäänpäin lämpiäviä, minkä itsekkin usein huomasin yrittäessäni luoda kontakteja yhteisön asukkaisiin. Auroville mainitaan kuitenkin useiden matkoppaiden sivuilla, Internetissä on yhteisön laajat kotisivut ja Aurovillen lukuisat ympäri maailmaa olevat *Auroville International* -toimistot levittävät Auroville-tietoutta yhteisöstä kiinnostuneille, joten on selvää, että monet Intiassa matkaavat piipahtavat tutustumaan Aurovilleen tai jäävät pitemmiksikin ajoiksi kokemaan erilaista elämäntapaa. Jotkut saattavat asua jopa vuosikausia Aurovillessä vierailijan statuksella.

Haastattelin Aurovillessä useita vierailijoita lähinnä sen vuoksi, että pyrin heidän kautaan selvittämään aurovilleläisen motivaation ulkoisia rajoja. Selvittämällä miksi Aurovillestä kiinnostuneet vierailijat eivät kuitenkaan halua jäädä Aurovilleen ja tulla aurovilleläisen utopian rakentajiksi, oletin saavani välillistä tietoa aurovilleläisestä motivaatiosta. Esim. jos vierailija piti Aurovilleä muuten kiinnostavana paikkana, mutta vierasti yhteisön mystisiä elementtejä, sain lisävahvistusta mystisyyden merkityksestä Aurovilleläisille. Jos vierailija taas hyljeksi Äidin tai Sri Aurobindon persoonaan kohdistuvaa ihailua ja palvontaa muistuttavia elementtejä, katsoin sen vahvistavan olettamustani perustajaparin merkityksestä Aurovillessä. Toki aurovilleläiset itsekkin voivat hyljeksiä mystisiä elementtejä ja kaihtaa perustajaparin kunnioitusta, joten vierailijoiden kautta Aurovillen peilaaminen ei ole tyhjentävä metodi, mutta silti katson sen olevan suuntaa antava. Vähimmilläänkin ulkopuolisten vierailijoiden näkemykset ovat mainio lisä omiin havaintoihini aurovilleläisyydestä. Vierailijoiden motiivit muistuttavat pitkälti Aurovillen jäsenten motiiveja. Sri Aurobindon filosofia, ekologiset arvot, ihmisykseys, rauhallisuus ja sattumakin ovat syitä, jotka tuovat myös vierailijoita Aurovilleen. Mikä erottaa

vierailijat¹ Aurovillen jäsenistä on itsestään selvä seikka: syystä tai toisesta he eivät halua jäädä Aurovilleen.

Torontolaisen kielitiedettä opiskelevan Caycen äiti oli aikoinaan kertonut pojalleen meditaatiosta, yogasta ja hengellisistä asioista. Kun Cayce tapasi Meksikon matkallaan miehen, joka oli ollut Sri Aurobindon oppilaana, kiinnostui hän ajatuksesta matkustaa Intiaan ja Aurovilleen. Aurovillessä tuo vauraan perheen vesa mieltä yhteisön rauhalliseen ilmapiiriin ja vapauteen – ei niinkään yhteisön filosofiaan.

For me, personally, I think it's just a really good atmosphere to calm down and to get in touch with yourself, and meet people with similar ideas who are not so much into their own religion, and are willing to learn from different ideas (Cayce / JJ).

Caycen mielestä Auroville on mukavampi paikka kuin hänen kotikaupunkinsa. Motivaatiotaan selvittäessä torontolainen nuori mies päätyi melko lailla perusasioihin. Tosin rauhallinen ja muuhun Intiaan suhteellisen vähäväkinen Auroville saattoi Caycestä usein tuntua melkoisen tylsältä paikalta (tylsyys vaivasi kieltämättä minuakin toisinaan), mutta kanadalainen onnistui näkemään asian positiivisen puolen.

OK, ahm... I guess it's the weather [nauraa]. It's not frigging cold [nauraa]. I'd say that it's [Auroville] just smaller. Like it's not so big. Whereas, like in a big city, you can get lost, and there's just too many influences. [...] People's ideas [in Auroville] are more towards self-development [...] as opposed to controlling the external. [...] You don't need to believe the philosophy to enjoy this place. I mean it's like Club Med. [...] It's not very expensive... Yeah, it's just a very calm place to relax, and just to be quiet [...]. Get away from the traffic in the city. [...] I find it boring sometimes. There's nothing to DO. But that's why it's so great if you're interested in stuff like meditation, and yoga, because that keeps, like, you busy. [...] It's nice, it's healthy to be boring – to be bored. To just sit and watch yourself think. (Ibid.)

Vaikka Cayce ei haastattelussa asiasta puhunutkaan, näytti siltä, että hänen motivaatiionsa sisältyi tekijöitä, joita ”tosi” aurovilleläisiltä ei hyväksyttäisi. Hänen mielenrauhaansa edistivät rauhoittumisen lisäksi myös edullinen intialainen olut ja muut vastaavat leppoosaa elämää edistävät tuotteet. Saksalainen Robert sen sijaan päätyi Aurovilleen melko lailla erisyistä kuin Cayce. Ahkera Robert tuli yhteisöön suorittamaan orgaanisen maanviljelyn opinto-

¹ Olen rajannut aineistosta pois ne vierailijat, jotka eivät ole kiinnostuneita Aurovillen elämästä sinänsä eli ns. turistik, jotka ovat tulleet Aurovilleen vain muutamaksi päiväksi lepäämään yhteisön kauniilla rannalla tai nauttimaan esim. *Quietin* (hoitola, jossa saa kokeilla monenlaista eri terapiaa tai harrastaa yogaa, meditaatiota yms.) palveluista. Turisteiksi lasken myös ne matkajat, jotka viettävät muutaman yön Aurovillen Center Guest Housessa toipumassa reppumatkailun rasituksista, kunnes taas jatkavat matkaansa, yhteisöstä sen enempää kiinnostumatta.

harjoittelua. Hän ei tiennyt Aurovillestä muuta kuin pelkän osoitteen eikä ollut kiinnostunut yhteisön filosofiasta muuten kuin Sri Aurobindon aforismien muodossa.

I read some of Aurobindo's aphorisms. I happened to like it, but it's not the thing that really attracts me in Auroville. Not so much the spiritual... But the agricultural work here is really fascinating. I saw some pictures of this space forty years back... It was quite deserted place, like wasteland. They really did big work here. (Robert / JJ.)

Robertin arki Aurovillessä oli melko työntäyteistä, mutta hän arvosti aurovilleläistä, ekologisesti järkevää maanviljelyä. Yhteisön filosofia vaikutti hänestä omituiselta eivätkä filosofian vankat kannattajat saaneet häntä puolelleen. Liekö Robertin työnantajan, kyynisen konkari-Charlien esimerkki vaikuttanut Robertin mielipiteisiin?

[It's] quite hard work. They hardly use any machines here, for example. It's totally different that in Germany. In Germany I had to work with tractor, chainsaw, and things like this. [...] [There's] [r]eally not a single machine in Aurogreen. [...] [Aurobindon filosofiasta:] I only got vague ideas. I'm not too much into what Aurobindo was doing, and the Mother. But some things seem to be a little extreme for me, some people here... But I don't take it too seriously what they... Sometimes I think they pretend to do something they don't really do, with all that yoga, and... (Ibid.)

Robertin mielestä useimmat aurovilleläiset päätyvät yhteisöön pikemminkin hyvin maallisista syistä kuin vallankumouksellisen idealismin vuoksi. Silti hän arvosti yhteisön kansainvälistä ilmapiiriä.

So, what kinds of people do you think end up in Auroville?

Ha... [nauraa]. I think a lot of people who cannot cope so easily with life in the Western world. Who got stress with their jobs, who really want to get out. I don't think that too many people nowadays get *drawn* here to Auroville by spiritual ideas etc. [...] [But] it's nice to have such an international population. This idea, for example, I appreciate it. (Ibid.)

Belgialainen sosiaali-alan opiskelija, Yoeri, tuli Sri Aurobindon innoittamana Aurovilleen etsimään henkisyttä. Yhteisö, jolla on hengellinen pohja ja jonne jokainen hyvätahtoinen ihminen oli tervetullut, vaikutti kiinnostavalta, vaikka hän ei täysin uskonutkaan kaikkea, mitä Sri Aurobindosta ja Äidistä puhuttiin.

Just the idea of the whole community that has a spiritual base as... yeah. I didn't know of such a place. [...] [A book about Auroville] also said like everybody is welcome to come. If you have a good will, and you believe in the unity of all people. I mean, it didn't seem dogmatic to me. [...]

What do you think of [Sri Aurobindo] and the Mother? What kinds of people they were.

Yeah, I must say that they were special kind of people. They had a great vision. The Mother, and, yeah, in the book it says that they were the one and the same. They are two in one. Avatars. But I don't really believe everything that the people say about them.

Like what?

Like all these...they had these occult powers, and...like in the Second World War they were...they fought a battle with Hitler. He was possessed by an evil demon. [...] This I find hard to comprehend. (Yoeri / JJ)

Yoeri piti mahdollisena, että hän liittyisi yhteisöön, mutta vasta jossain myöhemmässä elämänvaiheessa, kunhan olisi ensin saanut kokemuksia työelämästä ja ehkäpä perustanut perheenkin. Auroville ja varsinkin ”kunnan” aurovilleläinen pienyhteisö Vérité, jossa hän asusti, kiehtoi erilaisella elämäntavallaan.

Do you think you might live here, become an Aurovillian?

Not in the next five years I think. Maybe after that. But I want to go back to my country, and try to...make it there. And even if it works out, maybe I will come here, but that's too far in the future to say anything. [...]

I [...] find that the people [in Vérité] are more connected with each other. Also because they have their... they share all the tasks that need to be done... inside Vérité, and they have a common account, they have sharing moments. So I think they... in other communities you don't find the... too much of that. [...] I would say like it's a good place to experience another way of living...than what we have. [...] These people are interested in seeing how, what other ways people can live together. And it's quite interesting. (Ibid.)

Belgialaisen opiskelijan tavallisen päivän kuvauksesta kuitenkin ilmenee, että Aurovillen leppoisa ja kiireetön elämänmeno on osa yhteisön viehätysvoimaa.

What is your typical day like...here in Vérité?

[Nauraa.] [...] Yeah, I mean, usually I try to get up at 7.30 for breakfast. I have breakfast, and then I do some reading... [...] Then I go to the bakery and have a coke, and smoke a few cigarettes. Then talk to some people, come back for lunch. Then I do some reading again, and study, go to a place to eat, drink something. Then come back in the evening, eat and go to sleep [nauraa]. (Ibid.)

Aurovillen merkityksen Yoeri näkee lähinnä siinä, millaisena esimerkkinä rauhaan ja kulttuurien ykseyteen pyrkivä ihanneyhteisö kehittyessään ja menestyessään voi olla ulkomaailmalle.

I think its [significance] is a bit like... to show people how living together can be different. It's an experiment, living together. That way if it, in the future, turns out to be successful and to grow, so people who come here they also see this, and maybe they want to have a community like that. Many people even come here to look around, and get ideas to build their own community. I mean this way it can be useful for the world. (Ibid.)

Edellä mainitut vierailijat tulivat eri syistä Aurovilleen, mutta näyttää siltä, että he eivät kovin mielellään kuitenkaan halunneet liittyä yhteisön jäseniksi. Ehkä yhteisön vaatimukset, vaikka ne ovatkin melko vähäiset eikä niitä juuri käytetä jäsenten painostamiseen, olivat liian korkealla heille. Ehkä tutut ja turvalliset kotioloit vaikuttivat heistä kuitenkin paljon miellyttävimmiltä kuin Aurovillen olo, joten he tuskin aikoivat ryhtyisivät rakentamaan utopiaa. Toki monet, kuten Robert, tulevat Aurovilleen *ainoastaan* vierailulle, vailla minikäänlaisia suunnitelmia liittyä yhteisöön. Vaikka Aurovillessä on rauhallista ja vapaata, ei yhteisössä ole juuri kummempia mukavuuksia, ja jos vierailija ei ole erityisemmin kiinnostunut Sri Aurobindon tai Äidin ajatuksista tai yhteisön tärkeistä projekteista (metsänistutus, kehitystyö jne.) ei hän todennäköisesti ole kiinnostunut Aurovillen jäsenyydestäkään. Kuten jo mainittu, ilmastosta, merestä ja alhaisista elinkustannuksista voi nauttia miellyttävimmisäkin paikoissa.

Seuraavana esitelty vierailija sen sijaan edustaa niitä, jolle yhteisön vaatimukset ovat liian *alhaalla*. Vaikka Aurovillen pohjana on utooppinen suunnitelma, ei yhteisön käytäntö miellytä kaikkia, ainakaan niin paljon, että nämä olisivat valmiita liittymään yhteisöön sen tämänhetkisessä tilassa. Harkittuaan perinpohjin eri vaihtoyhteisöjen välillä, kanadalainen Matthew matkusti tyttöystävänsä kanssa tositarkoituksella Aurovilleen. Yhteisö veti ekologisesti erittäin valveutunutta pariskuntaa kovasti puoleensa, vaikkakin Aurovillen todellisuus oli heille monilta osin melkoinen pettymys.

So I was excited. It's beautiful. It's a lot greener than I imagined. [...] I'm still very impressed by the whole thing, but there's definitely disappointments. They fall into the category of the ecology. And just people's attitudes... around that, and I'm surprised that the Aurovillians lead lifestyles the way they do.

Can you, like, elaborate on that?

[...] There's lots of luxuries to be had, and there's a lot less of Indian culture. I know it's an international place, but it seems like there is a great separation between the Aurovillians [...] and the Indian culture. It seems [...] that most of the hard labor, the people I see working, are all Indian. And I haven't seen any Europeans really putting their [effort] into anything. Which is surprising. Also the amount of motor vehicles in Auroville is very disappointing for me. [...] [T]here is a need for some motor vehicles, but I think that the use of them is way

beyond any need. [...] It's a social thing, and people are doing it for fun, and... I think that they should stop, and think about it. (Matthew / JJ.)

Sen lisäksi, että Aurovillen ekologiassa olisi parantamisen varaa, Matthew oli pettynyt yhteisön avoimuuden puutteeseen ja monien aurovilleläisten valitettavan varautuneeseen asenteeseen vierailijoita kohtaan.

[T]hrough exploring Auroville, and going to places and people that I've been interested in finding things out from... People have been very skeptical, and also, immediately very closed to me. And after speaking with them they sort of open up, but the immediate reaction for me has been... like "I don't really have time to talk to you" or "I don't want to", or like "You're a tourist!" you know? [...] Auroville is supposed to be an open experiment for the world to learn from. [...] People seem very secretive, and the idea is that nothing is owned by anybody, but I have felt many times walking through places, just to explore, that people are saying like "What are you doing here?" like "Who are you, and what do you want?" (Ibid.)

Diplomaattiseen sävyyn Matthew kuitenkin kertoi arvostavansa aurovilleläisiä ja yhteisön ilmapiiriä, vaikka hänen suunnitelmansa eivät oikein toteutuneetkaan. Lopuksi hän kertoi pelkäävänsä, että Aurovillen hieno filosofia tulee hautautumaan materialistisen kehityksen alle.

But there's incredible people here. [...] I came here expecting to maybe get practical work, learn some skills, and maybe organic farming or some arts, handicrafts, and things like that. And... I haven't been able to do that so far [nauraa vaisusti]. But the space provides a lot of self-learning. And I'm learning tons on my own. I think that just this – the environment is fertile for that. I hope that the children that are being born and brought up here, I hope that they know that [ecological] side of it as well, and it will carry on. Because, I think if it doesn't, Auroville just might end up as another really large village, with more and more cars, and more loudness, and televisions, and less trees. (Ibid.)

Matthew'n taidetta opiskeleva tyttöystävä, Natalie, oli myös ennen matkaa hyvin vaikuttanut Aurovillen pyrkimyksistä. Vaikka aurovilleläiset eivät tahdo varsinaisesti *mainostaa* yhteisöään, antavat heidän esitteensä ja Internet-sivustonsa ehkä liian positiivisen kuvan yhteisön edistykellisyydestä ja luonnonmukaisuudesta, joten Nataliekin oli melko pettynyt Aurovillen todellisuudesta.

I thought it was much more advanced. Like advanced not being better or worse, but just that I thought that there was more infrastructure here, and I thought there would be more weaving going on than there really is. It is there on a very small scale though I think. But ahm... I don't know, I guess so - that, and environmentally it seemed like a really - it seemed like nice things were going on. They had a lot of... I don't know if you've seen the website, but it has some listings of what kind of work is happening. So, I was reading things like different

services, like the eco-service, and I was just like imagining all these things that you could get involved with, right? Because there are all wonderful, like eco-service, and... spirulina farm, like health stuff. Really good organic farms, and... "Friends of the arts" is another group in Kalamitra that I've heard about, and read about, and... Just a whole bunch, like a listing of all these things that I was like "Wow! It's really together! There's everything!" [nauraa]. (Natalie / JJ.)

Matthew ja hänen tyttöystävänsä palasivat pian haastattelun jälkeen Kanadaan, huomattavasti suunniteltua ajankohtaa aikaisemmin. He eivät olleet ainoat paremman maailman etsijät, joiden odotukset Aurovillen suhteen olivat suuremmat kuin mitä yhteisön arki pystyi tarjoamaan. On vaikea arvioida, kuinka paljon vierailijoiden ja tulokkaiden odotuksiin vaikuttavat yksilön omat epärealistiset kuvitelmat ja kuinka paljon pettymys johtuu esim. Aurovillen kotisivujen ja mainoskirjasten antamasta hyvin positiivisesta omakuvasta, mutta vaikka Aurovillen filosofian radikaalit tavoitteet saattavat pelottaa monia vierailijoita yhteisön *arkitodellisuus* ei missään nimessä lannista kaikkia ainakaan *liiallisella* utooppisuudellaan.

Motiivien moninaisuus

Aurovilleläisiä tyypejä

Edellisissä luvuissa esittämäni Aurovilleen tulijoiden motiivijaottelut ovat lähinnä viitteellisiä, sillä yleensä syyt muodostuvat lukuisista limittäin menevistä tekijöistä, joita on vaikea asettaa kategorioihin. On myös vaikeaa jakaa aurovilleläisiä eri tyypeihin sortumatta karkeisiin yleistyksiin. Kuitenkin jonkinlaisia jakoja on mahdollista tehdä, ja aurovilleläiset itse jakavat mielellään yhteisönsä jäsenet eri tyypeihin. Seuraavana muutama hiukan kärjistetty esitys aurovilleläisistä tyypeistä.

Lorenzo jakaa tutkimuksessaan länsimaiset Aurovilleen tulijat kahteen tyyppiin. Yhdysvalloista Aurovilleen tulleet ovat yleensä yliopistokoulutuksen saaneita humanisteja, joihin Aurovillen monikulttuurisuus on tehnyt vaikutuksen. He ovat monesti myös ekologisen maailmankatsomuksen kannattajia ja kiinnostuneita Aurovillen ympäristöasioista, luonnonmukaisesta maanviljelystä, eroosiontorjunnasta ja metsänistutuksesta. Sen sijaan Euroopasta tulevat ihmiset ovat joko taiteilijoita (muusikoita, maalareita, näyttelijöitä jne.), jotka saavat inspiraationsa Aurovillen vapaamielisestä ja -muotoisesta ilmapiiristä tai sitten ammattitaitoisia kau-

punginrakentajia (insinöörejä, arkkitehteja), jotka ovat tulleet rakentamaan tulevaisuuden mallikaupunkia. Sekä amerikkalaiset että eurooppalaiset ovat yleensä myös tutustuneet Sri Aurobindon filosofiaan. (Lorenzo 1993, 150 – 4.)

Yksi aurovilleläisten painottama tyyppitys jakaa Aurovillen *virkamiehiin* ja *filosofeihin* tai toisin sanoen *hallinnollisiin* ja *hengellisiin* ihmisiin¹. Aurovilleläisen virkamiehen stereotypia on byrokraatti, joka yrittää kehittää yhteisön rakennetta tai erilaisia projekteja järjestämällä tiheään tahtiin kokouksia muiden virkamiesten kanssa. Hän on luonnollisesti yhteisön filosofian kannattaja, mutta hänen toteuttamistapansa perustuu tarkkaan suunnitteluun ja yhteisön materiaalisen puolen kehittämiseen. Yleisissä kansankokouksissa hän luettelee numeroita ja muita konkreettisia asioita sekä ehdottaa rationaalisia parannussuunnitelmia. Stereotypia filosofista taas esittelee omiin oloihinsa vetäytyvän elämäntapayogin, joka painottaa yhteisön aatteiden *Jumalallisen anarkian* puolta. Filosofin mielestä yhteisöä tulisi kehittää kehittämällä omaa henkisyyttään. Myös usko Äitiin ja perustusfilosofiaan on filosofille tärkeä asia. Käytännön asioiden hoito on kuitenkin filosofin heikko puoli eikä hän juurikaan osallistu yhteisön materiaaliseen kehitykseen, paitsi ehkä maata viljellen. Yleensä hän ei juuri haluakaan osallistua yhteisön ”materiaalisen tason” (material plane) rakentamiseen, vaan keskittyy karma yogaansa viljelemällä pientä maatilkkuaan tai ikuistamalla unessa näkemiään visioita öljyväreillä kanakaalle.

Eräs kärjistetty – ja ehkä eniten aurovilleläistä muutosta kuvaava – jako on myös kah-tiajako, jonka osapuolina ovat yhteisön *pioneerit*² ja *modernit*. Pioneerit ovat 60-luvun konkareita, jotka tekivät kovaa työtä rankoissa olosuhteissa. He rakensivat yhteisön ja heidän yhteis-henki oli voittamaton. He pyrkivät yhä elämään yksinkertaisesti ja heissä on jäljellä tiettyä alkuajan taikaa (joka tulee esim. Äiti-yhteyden kautta). *Pioneerien* mielestä yhteisön moottori-pyörät ovat saastuttavia leluja ja isot, kalliit talot turhamaisuutta. *Modernit* taas ovat 80 – 90-luvuilla Aurovilleen tulleita kohtalaisen hyvin toimeentulevia ja akateemisesti koulutettuja ihmisiä. Heidän mielestään konkarit ovat menneisyyttä ja muisto turhan idealistisesta ja ruohorikkaasta hippiajasta. Modernit asuvat hyvin ja käyttävät usein tamilityövoimaa esim. talou-denhoidossa. Aurovillen taloudellinen kehittäminen on heidän mielestä tärkeää eikä palvelui-den ja kulutushyödykkeiden käyttö ole heistä paheellista. Myös 60-luvun pioneerit voivat olla moderneja, jos he antautuvat liiaksi materialismille. Samoin myöhemmin yhteisöön tulleet voivat olla pioneereja, varsinkin, jos he pukeutuvat tamilityyliin, opettelevat paikallista kieltä

¹ Jotkut aurovilleläiset puhuvat myös jaosta johtajiin (managers) ja yogeihin.

² Pioneerien kohdalla voidaan myös puhua *konkareista* (old timers).

ja asuvat vaatimattomasti (ks. kuvat 17.1 – 17.4).

Brasilialaissyntyinen Ila jakaa Aurovilleen tulijat motiiviansa perusteella neljään eri tyyppiin: *ekologisesti suuntautuneisiin, kaupunkisuunnittelijoihin, pakolaisiin ja ”aitoihin” idealisteihin*. Mielestäni jakoehdotus on melko hyvä, vaikkakin Ilan esittämä viimeinen tyyppi, johon hän ilmeisesti lukee itsensä, on mielestäni melko epämääräisesti määritelty ja turhan arvolatautunut. Jaottelusta Ila kertoo seuraavaa:

[W]e have these **ecological minded** people who only think of planting trees, and strongly believe that [building the city] is something really harmful [...] so they work against the city. Th[e]n we have **urban planner[s] and architects** who [...] want to develop a city. Then we unfortunately have a lot of **refugees**: refugees from [...] the hippie time, the refusal of society [...] with [...] heavier or lighter drugs and now they claim ecology to hide their need for privacy so that the drugs don't come too much to the open. We have lots of Russian refugees, or other European[,], even Korean who don't want bureaucracy, or authority, or cold climate, or work or whatever[.] Then we have **genuine idealists** who have dedicated all their li[v]es to this place and ideal, and who quietly do their share of work [...] for those who do not want to [work][,] and I believe these are the people through whom Auroville is built and keeps [living] in spite of many difficulties[.] (Vahvenus JJ:n.) (Jouhki 1999, 19.)

Jaotteluehdotukset eivät ehkä ole täysin perusteltuja tai kovin tarkkojakaan, mutta ne kertovat kuitenkin suuntaa-antavasti Aurovillen jäsenten arvoista ja siitä, kuinka he itse hahmottavat aurovilleläisten motiiveja. Joskus jaottelut voivat olla hyvinkin mustavalkoisia, esim. yhteisön tamileiden ja länsimaalaisten välillä. Aurovillen tamilit saattavat nähdä länsimaalaiset rikkaina siirtomaavallan jatkajina, kun taas länsimaalaiset voivat pitää yhteisön tamilijäseniä oman edun tavoittelijoina ja primitiivisen ajattelu- ja elämäntavan edustajina. Onneksi näin karkeat yleistyksset ovat marginaalisia.

Good will vai good wealth?

Kuten alussa lainasin Jerome Glenniä, Aurovillessä on todellakin havaittavissa melkoinen annos individualismia, mikä kuvastuu myös Aurovilleen tulijoiden motiiveissa. Toisin kuin utopiyhteisöissä yleensä, aurovilleläiset ovat erittäin heterogeeninen yhteisö, johon liitytään lukemattomista eri syistä. Monissa uskonnollisissa yhteisöissä tämä olisi suorastaan mahdotonta. Menestyvän utopiyhteisön vaatimuksena onkin yhteinen aate ja yhdenmukainen väestö, jolloin homogeenisuus on yhteisön menestyksen kannalta ikään kuin kollektiivinen hyve. Hyvänä esimerkkinä homogeenisuuden tärkeydestä ovat Teuvo Peltoniemen (1985) kuvaamat suo-

malaiset ihannesiirtokunnat, jotka kaatuivat usein eri katsontakantojen kirjoon; yhteisön tavoitteista ei päästy yksimielisyyteen, jolloin päätöksenteko oli mahdotonta.

Aurovillen kohdalla yllättäen heterogeenisuus näyttää homogeenisuuden asemesta olevan yhteisön hyve, ainakin julkisen retoriikan tasolla. Toki yhteisöllä on yhteinen aate tai filosofia, mutta sitä on mahdollista toteuttaa ja tulkita monin eri tavoin eikä – mielenkiintoista kyllä – monitulkinnallisuus ole yhteisöä rapauttava tekijä, vaan päinvastoin. Moniarvoisuutta kunnioitetaan suuresti ja sitä pyritään edistämään, ainakin puheissa. Aurovilleläiset myöntävät kyllä itsekkin, että käytännössä moniarvoisuus tuo lukuisia ongelmia, varsinkin päätöksenteossa, mutta heidän mukaansa se kuitenkin ratkaisee enemmän ongelmia kuin mitä luo.

Yhteisön perustajan, Äidin, kerrotaan sanoneen, että tulokkaiden kriteerinä tulee olla ainoastaan hyvä tahto. Käytännössä kuitenkin oletetaan, että tulokas olisi edes jonkin verran kiinnostunut Aurobindon filosofiasta, mutta kuten eräs aurovilleläinen tamilinuorukainen minulle väitti, joskus kylmä käteinenkin ajaa saman asian. Kun pystyy elättämään itsensä omilla varoillaan eikä täten kuluta yhteisön pääomaa, voidaan hengellisen kunnianhimon puutetta katsoa läpi sormien. Näyttää siltä, että tällainen käytäntö voimistui varsinkin 1990-luvulla. Viimeisen kymmenen vuoden aikana yhteisöön on noussut suuria ja kauniita omakotitaloja ja moottoriajoneuvojen määräkin on moninkertaistunut. Enää Auroville ei houkuttele yhtä paljon varattomia kapinallisnuoria kuin 1960 – 70-luvulla. Ehkä heitä on maailmassa huomattavasti vähemmän nykyään tai ehkä Aurovillen idealistipioneerit vaatimattomine elämäntyylyineen ovatkin rikastuneet ja alkaneet elää leveämmin.

Näyttää kuitenkin siltä, että sapattivuosista nauttivat keskiluokan edustajat ovat alkaneet rynnistää leppoisaan yhteisöön. Toki köyhälistönkin edustajia olisi Aurovilleen tulossa: tamililylien työläisille Auroville edustaa parempaa elintasoja ja mahdollisuutta korottaa sosiaalista statustaan. Valitettavasti tamileiden pääsyä yhteisöön on rajoitettu voimakkaasti. Nykyään heitä varten on oma odotuslistansa, jolla saa viipyä useita vuosia, ennen kuin voi yrittää saada jäsenyyden. 1970-luvun Aurovillessä tällainen lista olisi ollut kauhistus. Saksalainen Jehuda mieltä vertailemaan antiikin Kreikan polista – jossa oli laaja orjaluokkansa – ja Aurovilleä, joka tukeutuu kyläläisten työpanokseen. (Jehuda / JJ). Roy, tamilikoulun rehtori, ilmaisi oman näkemyksensä tamilien ja Aurovillen välisen suhteen varjoisemmasta puolesta.

”Auroville is NOT interested in the villages. Oh, he likes, he needs his gardeners, needs his amma to clean the house. The interest is there.” (Roy / JJ.)

Auroville työllistää asukasmääräänsä verrattuna noin kolminkertaisen määrän kyläläisiä. He toimivat rakennuksilla, siivoojina, puutarhureina, keittäjinä, vahteina jne., mutta harva heistä pääsee kuitenkaan yhteisön jäseneksi (ks. kuva 18). Kehitystyöntekijä Bhavana perustee käytäntöä taloudellisin syin, mutta saman tien muistaa tuomita ajattelutavan yhteisön filosofian vastaisena.

Well, from a practical point of view, I understand [the waiting-list for Tamils]. If you're taking economy in a normal way they are an economical liability. Every one of them. Because not only they come to Auroville, they funnel money out to their families, which they should do, from a moral point of view. But if you're looking just at the economics, then each one of them is a hole in a ship [nauraa]. [...] This economic outlook is disgusting. We should NOT be like that. It's the OPPOSITE what Mother wanted. We're not supposed to be ruled by economic rules[.] (Bhavana / JJ.)

Hivenenkin pessimistinen tarkkailija voisi päätellä, että Auroville on kääntynyt päinvastaiseen suuntaan, kuin mihin sen tuli pyrkiä. *Good wealth* on syrjäyttämässä *good willin* tai ainakin nousemassa jälkimmäisen rinnalle aurovilleläisyyden valintakriteerinä. Yhteisön pioneriaika houkutteli etsijöitä ja kapinallisia julistaen rahan vallan hylkäämistä ja ihmisykseyttä. Aurovilleen tultiin tekemään kovaa työtä, sillä hedelmättömälle aavikolle oli perustettava ihannekaupunki. Elintarvikkeet olivat pääasiassa yhteisiä ja syömässä käytiin yhteiskeittiöissä tai milloin kenenkin majassa. Paikallisia tamileita pidettiin – ainakin *pioneerien* mukaan – veljinä. Nykyään monet aurovilleläiset elävät isoissa taloissaan, jotka monesti sijaitsevat aidatuilla alueilla, ja antavat halvan tamilityövoiman tehdä rakennustyön ja keittiöapulaisten valmistaa heille aterioita. Rahankäyttöä ei pyritä karttamaan, vaan pikemminkin annetaan pääoman kasvaa, että kyettäisiin säilyttämään riittävän hyvä elintaso. Neokolonialismi on termi, jota yhteisönsä pettyneet aurovilleläiset saattavat käyttää, kun taas toiset katsovat tekevänsä hyvää työtä rakentaessaan yhteisön materiaalista puolta ja antaessaan kyläläisille mahdollisuuden hankkia elantonsa.

Heinäkuussa vuonna 1999 Aurovillessä järjestettiin yleinen kokous, jonka aiheena oli yhteisön taloudelliset arvot. Väkeä saapui kokoukseen yllättävän paljon (tällä kertaa myös ei-aurovilleläiset saivat osallistua). Vanhemmat aurovilleläiset väittivät kulutusjuhlan saapuneen Aurovilleen. Heidän mielestään ihmisiä kiinnostaa Aurovillessä rauhallinen ja halpa elintaso. Monilla Aurovilleen tulevilla sanottiin olevan sellainen kuva, että yhteisön jäseneksi päästäkseen täytyy olla rikas. Elintasokuilun katsottiin syntyneen yhteisön rikkaiden (lähinnä länsimaalaisten) ja köyhien (lähinnä tamileiden) välille. Talouskoneiston katsottiin paisuneen liiaksi. Monet kaipasivat takaisin ”vanhoja hyviä aikoja” ja toiset jopa syyttivät yhteisön perusta-

jaa, Äitiä, virheellisistä suunnitelmista. Katsottiin, että samaan aikaan jotkut elivät palatsimaisissa taloissa ja toiset kärsivät kroonisesta asuntopulasta. Lukuisia puheenvuoroja käytettiin tamiliasian edistämiseksi: tamilityöläiset ja kyläläiset yleensä tuli saada lähemmäksi Aurovilleä, jonkinlainen integraatioprosessi täytyi kehittää ja hyväksyä huomattavasti suurempia määriä kyläläisiä yhteisön jäseniksi. Tämä siksi, että Auroville pystyisi paremmin ponnistelemaan kohti itseriittoisuutta ja että kyläläisten asema Aurovillen työväenluokkana murtuisi eikä Aurovilleä pidettäisi ”herrakansana”. (KPK.)

Aurovillen kansankokous osoitti sen, että itsekritiikki on yhteisössä voimissaan. Elämänmeno ja motivaatio liittyä yhteisöön haluttiin suunnata uudelleen kohti perustusfilosofian toteuttamista, mutta keinot tuntuivat olevan vähissä. Joku julisti asioiden hoituvan yksinkertaisesti uskon avulla. Muutamat uskalsivat ehdottaa lisää taloudellisia investointeja, mutta useimmin toistuvana teemana oli kuitenkin alkuaikojen anteliaisuuden hengen vaatiminen niin aurovilleläisiltä itseltään kuin Aurovilleen muuttavilta. (Ibid.)

Auroville on yli kolmenkymmenen vuoden aikana muuttunut valtavasti. Näin on käynyt myös yhteisöön tulevien motiiveille. Kapinalliset vaeltajat ja totuudenetsijät ovat vaihtuneet työelämäänsä kyllästyneisiin keskiluokkalaisiin, yogi-lypsäjät ja luomuviljelijät työnjohtajiin ja liikkeenharjoittajiin. Kumpienkin on vielä elettävä samassa utopiassa, joten kompromisseja täytyy tehdä. Muutoksista huolimatta harva kuitenkaan tulee Aurovilleen pelkästään materialistisista syistä ja tuskin kukaan saapuu Aurovilleen ainoastaan tietyn projektin toteuttajana. Uusiin tulokkaisiin vetoavia seikkoja ovat vähimmilläänkin yhteisön vapaus ja individualismi, kun taas idealistisimmat tulevat Aurovilleen perustamaan Tulevaisuuden Kaupunkia, jossa ihmisluonnolle tyypilliset poliittiset, uskonnolliset ja sosiaaliset ristiriidat tulevat ratkaistuksi Sri Aurobindon viitoittaman henkisen tien avulla. Aurovilleen muuttamisen motiiveihin liitetään yleensä suuria merkityksiä, olivat ne sitten ekologisia, hengellisiä tai jopa evolutionaarisia, mutta motivaatio voi nykyään syntyä hyvin arkisista, mutta entisestä elämästä eroavista pikkuseikoista, kuten sveitsiläisen Martinin tapauksessa.

You know, little details [make] the whole thing at the end. Or how you start a day, that for example, yeah, maybe you put some flowers in front of Sri Aurobindo’s picture or, the people in the village, they make a *kolam*, you know these drawings? That’s how people here start the day. Not all but many. And we [in Europe] rather start a day with having a strong coffee, a cigarette, and the 7 o’clock news. (Ibid.)

Mielestäni Martinin tapaiset Aurovilleläiset ovat muodostumassa yhteisön selkärangaksi, eräänlaiseksi kompromissiksi elintasosiirtolaisten ja Yli-ihmis-utoopikkojen välillä. Tämä

yhteisöllisen selkärangan voisi sanoa toteuttavan jonkinlaista jalat maassa -utopiaa, pragmaattista filosofiaa, jonka tarkoituksena on asua rauhaan pyrkivässä yhteisössä, jossa kansalaisten hyvyttä ei mitata rahayksiköissä – jos mitataan ollenkaan. Aurovillen maltillisten martineitten tavoitteina onkin hiljainen vallankumous, jonka edistyessä ihminen pikku hiljaa ja pienin askelin kitkee itsestään vallanhimon ja omaneduntavoittelun minimiinsä. Tämä Aurovillen selkäranka ei ehkä vie yhteisöä Nirvanan ja sci-fi-elokuvien yhdistelmän kaltaiseen utopiaan, mutta ei myöskään luotsaa yhteisöä kohti kylmää markkinataloutta tai ankaraa kollektivismia, sillä vanhat systeemit on jo todettu kestäättömiksi. Utooppisimmillaan nämä maltilliset nykyaurovilleläiset ehkä toivovat jonain päivänä aurovilleläisen hyvätahdon mentaliteetin leviävän myös muualle maailmaan.

7. TALOUS TULEVAISUUDEN KAUPUNGISSA

Rahan hankkimisessa on vaivaa, sen säilyttämässä levottomuutta ja harmia, sen menettämässä ja kuluttamisessa kärsimystä. Kirottu olkoon koko kiusa, joka ei koskaan lopu!

(*Pantšantara* -satujen sananlasku)

In this place money will be no sovereign lord.
(Mirra Alfassa)

Aurovillen talouden kehitys

Aurovillen perustamisasiakirjan mukaan aurovilleläisten täytyy harjoittaa kokeilumentali-teettia sosiaalisen ja hengellisen elämän lisäksi myös materiaalisella tasolla. Aurovillen tabus on olennainen osa yhteisön filosofiaa, jonka yhtenä materiaalisena pyrkimyksenä on saavuttaa itseriittoinen ja rahaton taloussystemi. Aurovillen talous on lyhyen historiansa aikana muuttunut huomattavasti, lähinnä olosuhteiden pakosta. Savitran mukaan alussa Auroville oli kuin liikkuva juna, jota yritettiin estää suistumasta raiteiltaan. Ei ollut aikaa pohtia mihin suuntaan juna kulki, kunhan se kulki eteenpäin. (Savitra 1980, 253.) Samaa voidaan sanoa myös Aurovillen taloudesta, ainakin viime aikoihin asti.

Prosperityn aika

Lähes kaikki Aurovillen alkuaikoja koskevat kertomukset korostavat samaa asiaa: alussa ei ollut mitään. Aurovillen Genesis oli täynnä ahkeruutta ja asketismia. Kaikki oli rakennettava itse: aavikko oli metsitettävä, vesiputket vedettävä ja ylipäätään koko infrastruktuuri oli perustettava alusta lähtien. Luonnollisesti alkuaika oli materiaalisesti hyvin vaativaa ja niukkaa, mutta *aivan* tyhjän päälle utopian pioneerit eivät kuitenkaan joutuneet. Koska Auroville kuului alussa vielä Sri Aurobindo Societyn alaisuuteen, saivat aurovilleläiset nauttia vaatimattomasta perusturvajärjestelmästä, jota kutsuttiin nimellä *Prosperity* (esim. AVT nro 147/2001, 5). Lisäksi monilla aurovilleläisillä oli omia säästöjä tai muita tuloja kotimaas-

taan. *Prosperity* oli Äidin asettama järjestelmä, jossa aurovilleläiset saivat perustarpeitansa varten rahaa ja tavaroita. Käytännössä systeemi oli kuitenkin riittämätön eikä ilmeisesti yksikään aurovilleläinen kyennyt elämään pelkästään *Prosperity*-systeemiin tukeutuen.

When I joined Auroville, I was put on Prosperity. I would get clothing, and soap, and the things that I needed. It was a very prescribed, limited amount. And some spending money. It was a hundred rupees a month. (Bhavana / JJ.)

Niukka toimeentulo ajoi aurovilleläiset etsimään taloudellisempia yhdessäelämisen muotoja. Käytännön sosialismia toteutettiin mm. yhteisaterioiden muodossa. Jokapäiväinen kokoontuminen Aurovillen muutamaaan yhteiskeittiöön toimi myös sosiaalista integraatiota vahvistavana tekijänä. Niukkuus kannusti yhteisöllisyyteen ja yhteinen arvokas tavoite rohkaisi jakamaan.

The collective kitchens were still very much in vogue. [...] And all the food was prepared by Aurovilians¹. [...] There might have been somebody helping, with washing up or something like that. But Aurovilians were doing all the work in those days. The other thing was, eating together as we were doing mostly, it was very strong like a way of binding people together. At the end of the day finally you sit down and you're eating in company with your fellow Aurovilians, as people do now in the Solar Kitchen, it really helps to break the barriers. (Tim / AuAr)

Luonnollisesti ne, joilla oli omia säästöjä tai tuloja yhteisön ulkopuolelta, pystyivät nauttimaan enemmän elämän materiaalisesta puolesta. Esim. ryhmä suhteellisen vauraita ranskalaisia aurovilleläisiä aiheutti katkeruutta muissa aurovilleläisissä ”vitaalisen” elämälään, minkä johdosta heitä kutsuttiin *vitaaleiksi* (the Vitals)². Ranskalaiset eivät poteneet huonoa omatuntoa siitä, että he ajoivat työpäivän jälkeen Pondicherryyn syömään ja juomaan hyvin. Sen sijaan monet varattomat aurovilleläiset kokivat niukkuuden tietynlaiseksi hyveeksi eikä ylellisyyttä ravinnon suhteen aina pidetty sopivana aurovilleläisille.

And it was terribly, you know, if you wanted to improve your diet, I mean people looked at you a bit sideways. I remember once bringing a bottle of marmalade up from Pondy so to put it on my bread, you know, my one slice of bread. And everybody looking at me sideways. And then of course there were all the children, so in the end you had to give all your marmalade to the children because you know you just couldn't be that mean, right, to just sit there with your pot of marmalade, so it didn't last long you know. (Judith / AuAr.)

¹ Aurovillessä englanninkielinen sana *Aurovillian* kirjoitetaan usein ranskalaista sanaa muistuttavassa muodossa *Aurovilian*. Toisen l-kirjaimen puuttuminen oli aikoinaan Äidin kirjoitusvirhe, mutta väärä kirjoitusmuoto otettiin käyttöön yhtenä monista Aurovillen erilaisuutta symboloivista ilmaisuista.

² Vitaalisuus on aurovilleläinen eufemismi ja tarkoittaa kiintymystä maallisiin asioihin.

Alkuaikoina asuminenkin oli vaatimatonta, vaikkakin SAS oli miltei heti Aurovillen alettua rakennuttanut Aurovilleen muutaman futuristisen mallitalon, jotka toimivat lähinnä yhteisön mainoksena SAS:n haalimille rahoittajille. Suurin osa aurovilleläisten asunnoista oli rakennettu puusta tai savesta ja katot lehdistä. Jotkut jopa elivät äärimmäisen yksinkertaisissa ”kapseleissa”. Vähitellen ammattilaisten käden jälki alkoi näkyä rakentamisessa. Aurovillen perustusfilosofia ei kuitenkaan painottanut asketismia, vaan päinvastoin, kehotti yhdistämään materiaalisen ja henkisen elämän kehittämisen. Silti aurovilleläinen vaatimattomuus ravinnossa, vaatetuksessa ja asumisessa ilmensi eräänlaista *saddhukin* – pyhän miehen – hyvettä, perusintialaista pyhyyttä, jossa materiaalinen elämä oli toissijaista. Vaikka asketismia ei vaadittu perustusfilosofiassa, oli niukkuus helpompi kestää arvostamalla sitä kunniaakkaana vaatimattomuutena ja hengellisesti otollisena tilana. Myös senaikaiseen hippimentaliteettiin kuului oleellisesti materialismin vastustus, mutta oli myös niitä, jotka eivät yksinkertaisesti välittäneet rahasta tai huolehtineet juuri muistakaan materiaalisista seikoista.

But those days having no money here, didn't matter at all. [...] I didn't feel I needed any money at all. There were people around and you could just go and eat with them. [...] I wound up living with a guy who was also totally broke, but must have had a few more rupees than me. Nice guy. And he lived in a hut in a village. [...] So I lived in that hut with him. [...] Houses then were nothing like they are now. My place is a palace compared to what it was then. (Charlie / AuAr.)

Kun perusturvaverkkoa kannatteli *Prosperity* ja kun aurovilleläisten vaatimukset materiaaliselta elämltä olivat vähäiset, aurovilleläisillä oli loistava mahdollisuus toteuttaa kollektiivitalouden ihanteita. Alkuaikana raha ei juuri liikkunutkaan Aurovillen sisällä, vaan esim. maataloilta pystyi noutamaan tarvitsemansa määrän elintarvikkeita veloituksetta.

Auroville had a very different way of economy working. No question of buying or selling anything. There was money around of course, there had to be. But in Auroville it was sort of, invisible in a sense. Between Aurovilians, nothing. You wouldn't have dreamt it was possible that anything, a workshop or a farm, if it produced things, would sell it to other Aurovilians. No way. You just gave to other Aurovilians. (Ibid.)

Raha oli silti tärkeä tekijä yhteisön *ulkopuolisissa* taloudellisissa suhteissa, sillä itse-riittöisen yhteisön ihanne oli vielä kaukana ja suuria määriä tarpeellisia tavaroita täytyi ostaa kymmenen kilometrin päästä Pondicherryssä.

It wasn't that there was no money, we still needed money. And actually starting this place I needed lots of money. And I had to go spend lots of money outside, in Pondicherry and

whatnot, all the time. So I recognized money as an important thing. But I never would have dreamed that within Auroville, it would be like today. (Ibid.)

Sota-aika ja Common Pot

Kun Aurovillen vaikea ja pitkä itsenäistymisprosessi SAS:n alaisuudesta alkoi, Aurovillen entinen rahoittaja lopetti Aurovillen toiminnan tukemisen. Yhtäkkiä aurovilleläiset huomasivat olevansa taloudellisesti tyhjän päällä ja poliittisestikin sekavassa tilassa. SAS ei ainoastaan vetänyt pois taloudellista tukeaan, vaan yritti lisäksi monella tavalla vahingoittaa Aurovillen taloutta, tarkoituksenaan saada aurovilleläiset takaisin ruutuun ja SAS:n hallinnon alaiseksi. *Prosperityn* lakattua aurovilleläiset pystyivät tukeutumaan vain toisiinsa. Monet palasivatkin turhautuneina kotimaahansa, mutta ne jotka jäivät yhdistivät taloudellisen voimansa hyvin idealistisella tavalla. Aurovilleen perustettiin systeemi, jota alettiin kutsua arkisesti *Common Pot* -järjestelmäksi. Systeemissä kukin aurovilleläinen laittoi kirjaimellisesti rahansa yhteiseen purkkiin ja otti purkista kulloinkin elämiseen tarvitsemansa rahamäärään. Yhteisön ravinnontarve, jota Aurovillen maatilat eivät pystyneet tyydyttämään, hoitui köntättilauksina Pondicherryssä. Yhteisäteriat jatkuivat, mutta niukempina kuin aikaisemmin. (AVT nro 147/2001, 5.) Eräs aurovilleläinen lääkärirouva, joka asui 70-luvulla vielä Pondicherryssä, kertoo Aurovillessä asuneesta tyttärestään ja ravinnon niukkuudesta, mutta myös hyvästä yhteishengestä.

I said, how is it you are eating only peanuts? She said "That was our lunch today." So I asked what happened. It was interesting for me to hear this. She said, "Well everyone is eating the same, we're all eating this." [...] It's the spirit I'm telling you. I was amazed. I said, "I can give you, you come home I'll give you a meal." She said "No, if everyone is having this, I'm having this – I'm not changing." (Kamala / AuAr.)

Vaikka niukkoja aikoja muistellaan nostalgisesti Aurovillessä, monet myöntävät, että talouskokeilut epäonnistuivat ja elämä oli kovimmillaan hyvin kurjaakin. Kun rahavarat ja käytettävissä oleva ravinto hupenivat, nälkäisten aurovilleläisten oli vaikea keskittyä ihanyhteisön rakentamiseen.

I remember how completely frantic I could get, you know, if there was like, if I missed a meal for some reason because I worked too long, or, you know, sort of totally emotional and completely freaky because certain things didn't work, because it was like we were living so much on the edge, you know, in a very unfamiliar environment in very unfamiliar conditions, and at the same time just the very basics of survival were marginal[.] (Judith / AuAr.)

Common Pot -systeemi kokikin pian konkurssin, sillä yhteisestä kassasta nostettiin enemmän rahaa kuin mitä sinne laitettiin. Idealismin taso oli korkea, mutta taloudellinen todellisuus ja resurssien niukkuus pakottivat aurovilleläiset luopumaan systeemistä.

[W]e were really idealistic, and not in the least bit practical, so this meant of course that a lot more money went out of the kitty than went into the kitty so one day it went broke. [...] [I]t wasn't a workable system, actually. It was a beautiful system. It was based entirely on faith. But it didn't work. (Judith / AuAr.)

Kirjesysteemi

1970-luvun loppupuolella yhteisrahaston kaaduttua usko kollektiivitalouteen ei vielä kaatunut. *Common Pot* -ideaa kehitettiin edelleen kirjesysteemiksi, joka oli muutoin samanlainen kuin edeltäjänsä, mutta hallitumpi. Rahavarat oli jaettu eri toimialoille tarpeen mukaan ja kuukausittaisissa kokouksissa päätettiin kuinka paljon korvamerkittyä rahaa kukin sektori Aurovillessä tarvitsi. Mutta vaikka kirjesysteemi oli hallinnollisesti kehittyneempi kuin *Common Pot*, ylittivät aurovilleläisten tarpeet yhä rahavarantojen tarjonnan. (AVT nro 147/2001, 5.) Lisäksi ne, jotka eivät luottaneet yhteiseen rahastoon, alkoivat lahjoittaa siihen vähemmän ja ostaa tavaransa suoraan Pondicherrystä, mistä aiheutui eräänlainen hävikki-kierre, kun yhä useammat alkoivat hoitaa yksityisesti omat raha-asiansa. Yhteisruokailun ravintotaso säilyi samalla riittämättömällä tasolla ja köyhimmät joutuivat suorastaan kerjäämän ruokaa muilta aurovilleläisiltä.

And at that point it just got more and more difficult because we were all really fighting to feed our children, you know? So we were much less willing to share, to be easy and relaxed, and it became excruciatingly important how much milk you got and. [...] I mean we sort of managed to be on good terms with each other, but we couldn't keep up this communal eating story with the children. It collapsed eventually. (Judith / AuAr.)

Rahavaikeuksissa painiskellut Aurovillen maatalouskin joutui muuttamaan talouspolitiikkaansa kohti markkinataloutta, sillä maatilojen oli tehtävä hankintoja yhteisön ulkopuolelta ja täten turvauduttava käteiseen.

I said, "It's finished. We will give no milk to anyone unless they have cash in their hands." [...] I didn't believe in it at all. But it was just *reality*. It was either that, or it was all finished. [...] I was a bit pissed off when it came down to that. [...] Some people went into it much easier, and some resisted it even longer. (Charlie / AuAr)

Pour Tous

Kun kollektiivitalous ei onnistunut, yritettiin kollektiivisuuden ideaalista pelastaa edes jotain Aurovillen taloudelliseen järjestelmään. Koska yhteisö ei ollut läheskään itseriittoinen, vaan pikemminkin hyvin riippuvainen Pondicherryn kaupungista, aurovilleläiset päättivät perustaa (tai pikemminkin *herättää henkiin* Äidin perustaman) *Pour Tous* -organisaation hoitamaan keskitetysti kaupankäyntiä Pondicherryn kanssa. Ideana oli se, että aurovilleläiset tekivät tilauksensa ja maksoivat niistä normaalin kauppahinnan *Pour Tous*'lle, mutta *Pour Tous* piti tukkukaupan kautta saamansa hintaerotuksen itsellään ja ohjasi saadun voiton yhteisön käyttöön. (AVA 1998, 67 – 8.)

Systeemi alkoi pikku hiljaa kehittyä ja nykyään *Pour Tous* onkin oleellinen osa Aurovillen sisäistä taloutta toimiessaan tavaroiden osto- ja jakelukeskuksena sekä aurovilleläisten pankkina. Käytännössä *Pour Tous*'n kauppa on nykyään melko lailla normaali myymälä, kuitenkin sillä erotuksella, että se ei ota vastaan käteistä, vaan veloittaa aurovilleläisten ostokset suoraan heidän omilta tileiltään¹. Vaikka aurovilleläiset pitävät käteisrahan puuttumista osoituksena pyrkimyksistä kohti rahatonta taloutta, on ilmiössä kuitenkin vielä kyse vain seteli- ja kolikkorahan muuttumisesta sähköiseen muotoon. Silti monet aurovilleläiset pitävät tilisysteemiä alkuaikojen kollektiivirahastojen kehittyneempänä muotona.

[I]n the beginning days people who came just put all their money in a common pot. Whatever they had they gave to Auroville. So from that common pot you took out what you needed. So it still works that way. There's still the Central Fund. And there's still the Pour Tous account. Everybody puts their money into that account, but now it's more regularized. There's an amount that you have to give as a newcomer, there's a contribution you have to make as an Aurovillian. [...] [T]hat money goes to a common pot, which is called the Central Fund. And from that Central Fund gets drawn the money for schools, for development, for roads, for common things. (Jill / JJ.)

¹ Jokaisella aurovilleläisellä ja useimmilla vierailloilla on oma *Pour Tous* -korttinsa, jota voi käyttää käteisen sijaan kaikissa yhteisön myymälöissä ja palveluyksiköissä ja jota näyttämällä voi nostaa omalta tililtään käteistä. Kylmä käteinen kelpaa kuitenkin yhä maksuvälineenä lähes kaikkiin yksiköihin, itse asiassa näyttää siltä, että käteinen on usein jopa suositumpi maksuväline kuin kortti. Erään väliaikaisen majapaikkani isäntä otti mieluummin Intian rupioita maksuksi, vaikka tarjosinkin hänelle *Pour Tous* -korttia. Isäntä selitti majatalonsa kärsivät käteisen puutteesta hiljaisina aikoina.

Todellisuudessa tilisysteemin erottaa alkuaikojen kollektiivitaloudesta kuitenkin se merkittävä seikka, että vaikka tilejä verotetaankin yhteisön hyväksi, jokainen aurovilleläinen on oman tilinsä haltija ja ainoa käyttäjä, mikä ei ilmennä sen enempää kollektiivista taloutta kuin normaali verotusjärjestelmäkään.

Säätiöityminen kasvun perustana

Intian keskushallinto puuttui Aurovillen ja SAS:n väliseen konfliktiin ottamalla Aurovillen haltuunsa vuonna 1980. Tällöin Aurovillen olot alkoivat vähitellen vakiintua, niin taloudellisesti kuin sosiaalisestikin, ja ihmiset alkoivat luottaa tulevaisuuteen. Toisille valtion väliintulo oli katastrofi, sillä se merkitsi heille Aurovillen epäonnistumista. Monet jättivätkin yhteisön 1980-luvulla juuri hallinnon siirtymisen vuoksi. Toiset taas olivat tyytyväisiä siihen, että vihdoin Aurovilleen saatiin vakaa perusta, uudenlainen turvaverkko, jonka varaan yhteisöä voitiin rakentaa.

Kun Auroville sai uuden aseman Intian hallinnon suojeluksessa, alkoivat erilaiset järjestöt kiinnostua Aurovillen projekteista rahoittajina. Vuonna 1984 Intialta saatiin mittava apuraha yleisiin tarkoituksiin, mikä tehosti yhteisön taloutta huomattavasti. Aurovillen pieniteollisuus ja taloudelliset yksiköt alkoivat lisääntyä ja kasvaa, mikä sai aurovilleläiset pohtimaan ansiotulon ongelmaa. Siihen asti Aurovillen hallinnon palveluksessa olleet eivät olleet saaneet ansiotuloja (tai tulot olivat satunnaisia, organisaatiosta riippuen), kun taas kaupallisten yksiköiden hoitajat saattoivat nauttia verrattain huomattavistakin tuloista. *Maintenance* -systeemi virallisti aurovilleläisen ansiotulokäytännön. Kaupallisten yksiköiden tuli maksaa palkkaa (jota kutsuttiin termillä *maintenance*) työntekijöilleen ja lisäksi lahjoittaa¹ osa tuloistaan yhteisön käyttöön. Niiden aurovilleläisten, jotka työskentelivät ulkopuolisen järjestön projektissa, tuli saada toimeentulo itse projektista, ei *Maintenance* -systeemistä. Eniten parantui ei-kaupallisessa työssä toimivien aurovilleläisten asema, sillä he alkoivat nauttia yhteisön taloudellista ylläpitoa. (AVT nro 147/2001, 5.)

¹ Aurovillessä ei puhuta *verotuksesta*, vaan *lahjoituksesta* (contribution), koska kuukausittain yhteisölle annettava summa on kaupallisen yksikön itse määräämä, parhaaksi katsoma summa. Lisäksi eufemismin käyttö lieenee symbolinen irtiotto konventionaalaisesta palkkausjärjestelmästä. Aurovillessä vierastetaan myös *maksaa*-verbin käyttöä. Kirjoituksissa *pay*-verbi laitetaan usein lainausmerkkeihin tai sen tilalla käytetään verbejä *contribute* tai *donate*.

Lopulta vuonna 1989, vuosi Aurovillen säätiöimislain voimaantulon jälkeen, Aurovillen talouspolitiikka siirtyi keskusrahaston (Central Fund) alaisuuteen. Keskusrahasto määräsi kaikkien Aurovillen ei-kaupallisten yksiköiden (terveysasema, virastot jne.) tekemään vuosittaiset budjetit ja taloudellisten yksiköiden tuli määritellä budjetissaan yhteisölle karoitavat varat. Yksityistenkin aurovilleläisten tuli ”lahjoittaa” (contribute) yhteisölle kuukausittain määrätty summa rahaa (nyk. 1000 rupiaa)¹. Aurovilleen siis perustettiin eräänlainen valtiovarainministeriö, keskusjohtoinen rahavarantojen käytöstä määräävä elin. Keskusrahastoa palvelemaan perustettiin *Economy Group*, organisaatio, joka vastasi keskusrahaston käytännön tehtävistä ja keräsi yhteisön taloutta koskevaa tietoa keskusrahaston käyttöön. Muutamia vuosia sitten Aurovillen ei-kaupallisten yksiköiden kehitysnäkymien katsottiin olevan hyvin rajoittuneita. Yksiköillä oli vaikeuksia pitää yllä palvelutasoaan, palveluiden kehittämistä puhumattakaan. Tällöin päätettiin, että palveluyksiköiden ei kannattanut enää tarjota ilmaisia tai puoli-ilmaisia palveluita yhteisön kustannuksella, vaan yksiköiden tuli ottaa täysi maksu palveluistaan ja sisällyttää maksuihin mahdolliset kehittämiskustannukset. Monet pitivät päätöstä taantumuksellisena suhteessa rahattoman talouden pyrkimykseen, vaikka mitä ilmeisimmin kyseessä oli taloudellisen pakon sanelema päätös. (Ibid.)

Uuden ajan talous

”And now? It’s more middle-aged and middle-classed.”

1970-luvun idealistisiin kollektiivitalouden kokeiluihin Auroville ei voi palata – ainakaan yhtä totaalisesti kuin ennen. Useimmat aurovilleläiset ovat tulleet siihen johtopäätökseen, että taloudellista utopiaa ei voi saavuttaa hetkessä – jos koskaan. Monet alkuaikojen pioneeritkin saattavat kokea oikeudekseen nauttia ahkeran työnsä tuomista vaurauden hedelmistä. Kun yhteisö on keski-ikäistynyt, nuorekasta kokeiluhenkä ja idealismia on vaikea siirtää käytäntöön, vaikka revitalisointipyrkimyksiä esiintyykin.

Aurovillen taloutta ja sen tulo- ja menovirtoja verrataan monesti spagettikattilaan. Aurovillen pääasialliset rahoituslähteet (suuruusjärjestyksessä) ovat aurovilleläisten yksityiset tulot, ulkomaiset lahjoitukset, intialaiset lahjoitukset, hallituksen apurahat ja Aurovillen

¹ Nykyään tulokkailtakin vaaditaan 8000 rupian (intialaisilta 4000 rupiaa) könttälahjoitus Aurovillelle, kun he asettuvat yhteisöön.

kaupallisten yksiköiden tuotto. Aurovilleläisten yksityinen rahoitus ylittää määrältään kaikki muut tulot yhteensä. (AVA 1998, 52.) Viime vuosikymmenellä Aurovillen talous kehittyi huimaa vauhtia, mikä näkyi aurovilleläisessä katukuvassakin: polkupyörät alkoivat vaihtua moottoripyöriin, asutus alkoi tihentyä ja taloja rakennettiin isommiksi ja komeammiksi, kauppojen valikoimat alkoivat monipuolistua. Auroville Today -lehdessä (nro 143/2001, 6) kritisoitiin Aurovillen vähäistä itseriittoisuutta ja joidenkin taloudellisten yksiköiden suoranaisesti päinvastaisia pyrkimyksiä. Esim. luomukauppojen katsottiin muuttuneen minisupermarketeiksi, joiden valikoimassa on amerikkalaista suklaata, italialaista pastaa, espanjalaista oliiviöljyä, eteläafrikkalaisia omenoita ja purkitettua makkaraa Australiasta (ks. kuva 19). Onkin totta, että nykyaurovilleläinen siemailee kahvilassa kookosmaidon sijaan Coca Colaa ja nauttii vauraasta elämästään ilman pioneeriajan vaivalloisuutta. Keski-ikäistymisen katsotaan edistäneen järkiintymistä ja nuoruuden idealismin maltistumista.

In those early days we were very idealistic. [...] [N]ow, many people have... their parents have died, they've inherited money, they've built houses. [...] There's many things that are different. That naive hopefulness of beginning of adventure, we can't indulge it, we can't be naive anymore. We have gone through our midlife crisis, and realized [...] that many of those dreams are not even possible anymore. (Bhavana / JJ.)

Konsumerismi ja rahan de-demonisointi

Kulutusjuhla on käsite, jota tuntuisi olevan vaikeaa yhdistää aurovilleläiseen todellisuuteen, mutta silti monet aurovilleläiset ovat huolissaan yhteisönsä lipumisesta markkinatalouden varjopuolien suuntaan. Kuten aikaisemmin jo mainitsin, elokuussa vuonna 1999 kulutuksen lisääntymisestä huolestuneiden aurovilleläisten massa kasvoi niin kriittiseksi, että aiheesta järjestettiin kansankokous, johon kutsuttiin myös Aurovillen kansainvälisen neuvoston kunnianarvoiset edustajat. Konsumerismin pelko jakoi Aurovillen kahtia. Toiset katsoivat moottoriajoneuvojen ja kalliiden yksityistalojen lisääntymisen ja talouskoneiston paisumisen joltaneen yhteisön arvojen vastaiseen itsetarkoitukselliseen kulutukseen. Toiset taas pitivät talouden kasvamista pelkästään positiivisena ilmiönä yhteisön tulevaisuuden kannalta.

Jehudan mielestä konsumerismin pelko on turhaa. Auroville vaurastuu – voiko sitä kutsua konsumerismiksi? Konsumerismia on hänen mielestään se, että yrittää ilmaista ja toteuttaa itseään ostamalla tavaroita, mutta Aurovillen talous ei ole sitä. Vauraus on kylläkin

levittäytynyt epätasaisesti ja ihmiset kuluttavat eri määriä, mikä ei kuitenkaan ole konsumerismia. Rahan jakautuminen on ihmisyyden perusongelma – kuinka sen voisikaan välttää? ”Ongelman” poistaminen on epärealistista. Kaupallisuutta tulisi rohkaista, jolloin taloudellinen tasa-arvo leviäisi. Taloudellisesti Aurovillellä menee hyvin, verrattuna Saksaan tai Intiaan, joten miksi huolehtia, kysyi Jehuda. (Jehuda / JJ.)

Karl-Heinzkaan ei pitänyt konsumerismia vakavana asiana. Jos jotkut haluavat nauttia materiaalisista iloista, niin nauttikoot. Paljon tärkeämpää on kiinnittää huomiota ympäristöasioihin.

Oh, this is the most superficial issue. This is a thing which can change in no time. It can last, or it might not last. It doesn't really... and it's up to yourself, you know, if you're into consumerism, then do – have it! Enjoy it! If you can do it in Auroville. [It's] fine for the people who need it, but, as I said, it's a superficial thing. Much more profound to think about the issue like [...] how to live in a healthy environment. So people can have their bikes and cars and fancy houses. People can buy everything, every gadget in the West you can buy here. It's your choice. (Karl-Heinz / JJ.)

Lähes kaikki em. kokoukseen osallistujat olivat kuitenkin samaa mieltä elintasokuilun syvenemisestä ja asunto-ongelmasta. Vaurauden koettiin jakaantuneen liian epätasaisesti Aurovillessä. Monet rikkaat aurovilleläiset ovat rakennuttaneet itselleen aurovilleläisittäin kohtuuttoman suuria asuntoja, kun taas köyhät aurovilleläiset joutuvat tyytymään hyvinkin huonokuntoiseen ja ahtaaseen majoitukseen.

Tarkastellessaan 1970-luvun Aurovilleä Savitra (1980, 238) mainitsi, että raha ei estänyt tai helpottanut Aurovilleen pääsyä. Tällöin oltiin huolissaan pikemminkin rikkaiden tulokkaiden mahdollisuuksista harjoittaa yhteisön ihanteiden mukaista elämää. Nykyään Aurovillessä ollaan yhä huolissaan tulokkaiden rahatilanteesta, mutta pikemminkin rahan *puuttumisen* kannalta. Pragmaattisia piirteitä saanut yhteisöihanne vaatii nykyään tulokkaita huolehtimaan itsestään ensimmäisten kahden vuoden¹ ajan, ilman yhteisön tukea. Oman talon rakentamista painotetaan voimakkaasti. Rahan ei-toivottu vaikutus ja epätasa-arvon leviäminen myönnetään, mutta muutakaan ei voida, kuten 90-luvulla Aurovilleen muuttaneen amerikkalaisen oikeustieteilijänaisen kommentista ilmenee.

[I]n some ways, I feel [some things are going] to wrong direction, especially economics, since I've been here. I can say from my personal perception that we're going to that polar...opposite from the intended direction, in four years, I think.

¹ Vielä kenttätöaikanani, kesällä 1999, tulokkaiden täytyi elää ilman yhteisön apua ainoastaan vuoden verran.

Can you tell me a bit more about that?

Hmmm... just more towards privatization, personalization, the collective economy, more personal money. More, you know, "Forget it! You're on your own!"...that kind of... sense. [...] [T]here's been sort of capitulation. The most often quoted one are the Tamils of the villages who see a better quality of life, da da da. They join Auroville for this reason, but [...] on the other end, I don't think that we should let people join just because they have a lot of money, they can come here, they can build their own big house, and then they're not going to be any problem or burden. This is the other economic reason Auroville has been joined for, and I'm JUST as strongly opposed to that.

For me, I'm strongly in favor of adopting certain number of square meters per person in housing. You know for me one person in a big mansion is just like a fly in Tamil Nadu. And a lot of individuals own cars, which in the last year and a half have [increased]. [...] And just this private ownership thing! You know, it's like – come on! – we're trying not to do this. And personally I [...] would have given anything if there had been collective housing that I could've come and stay. And there IS this division of labor. It's like when I came... because I had a background of planning, mediation... I was a legislative analyst, you know... and someone from the Entry Group says: "Please don't go and plant flowers!" [na uraa]. You know it's like "Don't just start gardening! We need you to do what you can do!" (Kathryn / JJ.)

Vaurauden keskittymisellä on kannattajansa – yllätyksettömästi – kaupallisten yksiköiden hallinnon jäsenissä. Heistä usean mielestä Aurovillen ahkeroivien business-henkilöiden tulee saada nauttia generoimastaan vauraudesta. Se, että kaikki olisivat luonnostaan tasa-arvoisia, voi olla tämän ajattelusuunnan joidenkin edustajien mielestä valheellinen ajatus.

We also feel that not everybody is equal. This is a basic thing we feel. Whether it's in your spiritual growth, or your material needs, in your intellectual capacity – we are not all equal. And we do have certain needs, that need to be met at this time which to other people in the Community, may look like it's extravagant – why don't we live more simply – more money could be put into the Community. This is not the Law of how money works.

This is not how we feel, and it's not been working this way for us. We feel it's necessary that we take care of ourselves. We do work long hours. We feel very much responsible for this unit, and for the people who work here. [...] We need to live in a certain way, we need sometimes to dress in a different way, because we often to meet people. Our needs are different. (Laura / AuAr.)

On myös mielenkiintoista havaita, kuinka aurovilleläiset vetoavat Äidin sanoihin hyvin vastakkaisissakin mielipiteissä. Vaikka yleisesti oletetaan Äidin olleen rahataloutta vastaan ja että Aurovillen tulisi toteuttaa Äidin ajattelua, myös monet rahatalouden kannattajat vetoavat Äidin esimerkkiin.

In the mind of some people in Auroville, they make the mistake by considering the money not clean. If this is so, Mother would have never accepted any money. Right? And the way of transformation of the money is the way you work with the money. (Paul / AuAr.)

Aurovilleläisten käsitys *rahasta sinänsä* on muuttunut, nimenomaan vaurastumisen myötä. Monet kyseenalaistavatkin rahattoman talouden järkevyyden ja muokkaavat perustusfilosofiaa yhteisön taloudellista kehitystä vastaavaksi. Ennen hyljeksitty raha on muuttunut ”Jumalallisen voiman työkaluksi” ja rahan ansaitseminen aurovilleläisessä yrityksessä on työn yögaa siinä missä fyysinenkin työ.

[A] lot of people do have misconception just basically about money. And the hardest part is for people to realize that money is not a bad thing. Number one. And once you get over that aspect, you see that you can be a channel for money. [...] We are channeling this money through our work, and it's going to Auroville, or to the Divine. The work is basically your yoga, whether you are working in a business unit, a service unit, a teacher or whatever you are. (Laura / AuAr.)

Asenteiden pragmatisoituminen

Modernisaation vaikutuksista huolimatta kollektiivisen talouden ideologinen arvo ei ole unohtunut, vaan lukuisia positiivisia esimerkkejä alkuajan ihanteista on vielä. Ainakin kolme aurovilleläistä kauppaa (Nandini, The Freestore ja Mahasaraswati's Free Store) ei veloita tuotteistaan mitään, vaan aurovilleläiset saavat käydä valitsemassa tarvitsemiaan käytettyjä vaatteita ja talouskoneita kaupoista ilmaiseksi. Aurovillen keskuskeittiö, *Solar Kitchen*, tarjoilee lounaan ja päivällisen n. 600 ihmiselle päivittäin ja veloittaa aurovilleläisiltä asiakkaiden omatunnon mukaan (käytännössä 0 – 40 rupiaa / aterian).¹ Keskusrahasto korvaa keskuskeittiölle ilmaisruuasta aiheutuneet tulojen menetykset. Lisäksi Aurovillessä on lukuisia pienimuotoisia kollektiivitalouskokeiluja, vaikkakin monet pitävät niiden merkitystä kosmeettisena. Aurovillen lehdissä peräänkuulutetaan usein yhteisöllisyyden tunnetta ja valitetaan yhä vahvemmin ilmenevää mentaliteettia, jonka mukaan jokaisen on pidettävä huoli itsestään. Yhteisön taloudellinen itsereflektio on siis voimissaan, ja aurovilleläiset järjestävätkin säännöllisesti seminaareja, joissa pohditaan Aurovillen talouden suuntaa ja punnitaan eri kokeilumahdollisuuksia. Idealismi todellakin elää yhä, mutta harkiten ja varovaisesti – tai hampaattomasti, joku voisi sanoa. Kasvavan yhteisön mahdollisia tulevia jäseniä ei haluta peläs-

¹ Asiakkaan omatunnon mukainen maksu on ollut Solar Kitchenissä voimassa vuodesta 2000 lähtien, vuoden 1999 konsumerismikeskustelun innoittamana.

tyttää liian radikaalilla talouspolitiikalla, mutta toisaalta virkeän innovatiivista idealismiaan ei haluta lannistaa ohjaamalla Aurovilleä kohti tavanomaista markkinataloutta.

Aurovillen taloudellinen kulttuuri on todellakin muuttunut huomattavasti. On vaikeaa arvioida, kuinka paljon yhteisön talous on enää verrattavissa junaan jonka suuntaa ei voida määrätä, vaan joka täytyy ainoastaan pitää raiteillaan. Vaurauden myötä Aurovillen yhteisöllisyys on vähentynyt, sillä ihmisten ei tarvitse enää samalla tavalla hakea turvaa toisistaan kuin 70-luvulla, jolloin niukkuuden lisäksi yhteisöllisyyttä vahvensi yhteinen vihollinen, SAS. Nykyään myös asenne työhön on muuttunut. Ennen yhteisön pioneerit toteuttivat todellista työn yoggaa rankan fyysisen työn kautta, mutta nykyään koulutetut ja ehkä mukavuu-denhaluisemmat aurovilleläiset saattavat hiukan vierastaa ruumiillista vaivaa.

Aurovilians *did* everything in those days. [...] And also the attitude was different. The Aurovilians did more of the dirt work in those days. And actually enjoyed and wanted to do that type of work, plus felt that that was an important thing to do. Now that's quite different. People don't necessarily enjoy or want to do that as much, and even – not to say, totally incorrectly – would consider it a bit of a waste to put a lot of your energy. [...] And that has a truth to it. I also believe that, and I also act accordingly. But it can go overboard, and it can be questioned whether it's not a bit overboard in Auroville. And particularly how good a model it is for youth. [...] [I]t's not so great to raise up a generation of managers. (Charlie / AuAr)

Vaikka aurovilleläiset suhtautuvat nykyään myönteisemmin rahaan kuin ennen, ei se aina merkitse sitä, että kollektiivisen talouden ihanteet olisi hylätty. Amerikkalainen Jill ei pidä rahaa itsessään pahana asiana, vaan epätasa-arvoa, joka seuraa vaurauden keskittymisestä. Kollektiivitalous on mahdollinen, jos ihmiset uskovat siihen ja ovat valmiita tinkimään omasta vauraudestaan.

I think anything is possible. [...] [I]t depends on the will – people have a will... to do it. It can be done, and... for those people who need to have those [housing and food] for free. You know, some people don't... some people have money that they get from an outside source. They have a separate income. A pension, or a private source of money, and they can say: "OK, I don't need it but I can help my brothers and sisters who do need it." Yeah it would be wonderful. Of course it can be done. [But] [e]very time there's a good idea there's also obstacles to overcome. [...]

So let's see. I'm sure there is a strong will to do it. Then the obstacles can be met, but it will be interesting what will be the response of the community. It's a call. Let's see who answers the call, because nobody can be forced to do anything. You can't force people to give. We have to only ask them to look at what Auroville is supposed to be, is meant to be, and how do we realize it together, how can we do this. (Jill / JJ.)

Tällä hetkellä Aurovillen kollektiivitalouden revitalisaatiokysymys ja samalla eräänlainen symbolinen tienhaara kollektivismiin ja markkinatalouden välillä, on imainen ruoka

ja asuminen, joista ilmainen ruoka on jo osittain toteutunut *Solar Kitchenin* kokeilun myötä.¹ Monien mielestä näiden kahden perustarpeen tyydyttäminen yhteisön toimesta auttaisi yksilöitä keskittymään enemmän henkiseen kehitykseensä ja olisi rohkaiseva osoitus Aurovillen halusta pyrkiä kohti alkuperäistä kollektiivisen talouden ihannetta. Vaikka perustarpeita ei vielä tyydytetäkään yhteisön toimesta, on yhteisössä jo paljon muita ilmaisia palveluja ja pienemmän mittakaavan kollektiivitalouskokeiluja.

Reaalitalous ja talouden ihanteet

Joka tapauksessa Auroville on taloudellisesti hyvinvoiva yhteisö. Kolmessakymmenessä vuodessa yhteisö on kehittynyt valtavasti, ottaen huomioon olosuhteet, joissa se syntyi ja kasvoi. Talous on kuitenkin asia, joka on miltei jatkuvasti yhteisön puheenaiheena. Aurovilleläiset yrittävät löytää yhteistä suuntaa taloudelleen ja samalla pohtia, onko nykyinen taloudellinen hyvinvointi paha vai hyvä asia yhteisön filosofian kannalta. Kärjistäen ilmaistuna, aurovilleläiset kysyvät itseltään täytyykö taloudellisen hyvinvoinnin takia kärsiä huonoa omatuntoa. Monet pitävät rahataloutta välttämättömänä pahana tai tarpeellisena mukavuutta tuovana asiana, kun taas toiset haluaisivat kertaheitolla hylätä rahankäytön, kuten alunperin oli tarkoituskin. Yhteisön filosofia on yhtä joustava kuin yhteisön jäsenetkin, joten mitään suurta painetta rahanottomuuteen ei ole.

Suurin osa aurovilleläisistä pitää rahanottomuutta kuitenkin oikeana tavoitteena – se vain ei ole tällä hetkellä realistinen mahdollisuus. Yhteisön ollessa kasvuvaiheessa, on usean mielestä tärkeää, että rahaa on – mitä enemmän sen parempi. Näin ulkoiset puitteet ihanneyhteisölle saavutettaisiin mahdollisimman nopeasti. Voi toki miettiä mikä sitten on sellainen taloudellisen kehityksen taso, jonka saavutettuaan aurovilleläiset mieluusti siirtyisivät rahanottomaan talouteen ja yhteisömistukseen. Yhä kasvavaan elintasoon totutaan aina nopeasti, joten voi olla, että aurovilleläiset kokevat tulevaisuudessakin olevansa jonkinlaisessa kehitysvaiheessa, jolloin uuden talouden käyttöönottoa voidaan aina lykätä määrittelemättömän ajan päähän tulevaisuuteen.

¹ Todennäköisesti Solar Kitchenkään ei voisi julistautua *täysin* ilmaiseksi ruokalaksi, vaan maksun on parempi jäädä omantunnonkysymykseksi, jolloin moni vähintään kohtalaisesti toimeentuleva aurovilleläinen maksaa yhä entisen hinnan ruuastaan ja todennäköisesti vain harva aurovilleläinen jättää kokonaan maksamatta ateriansa.

Aurovillen taloutta tutkineen Henk Thomasin mielestä Aurovillen on oltava hyvin varovainen, ettei se omaksuisi sellaista rahatonta systeemiä, joka myöhemmin osoittautuisi kelvottomaksi. Thomasin mukaan rahatonta taloutta Aurovillessä on mahdollinen, kunhan tarvittavat kriteerit ensin täytetään. Thomas ei kerro kriteereistä tarkemmin, mutta mainitsee samalla, että vain neljä prosenttia (sic!) aurovilleläisistä haluaa täysin rahattoman talouden. Tällainen havainto on melko yllättävä, ottaen huomioon, kuinka merkittävä osa (ei kuitenkaan *merkittävin*) yhteisön alkuperäistä filosofiaa rahattomuuteen pyrkiminen kuitenkin aikoinaan oli – ja on yhä yhteisön julkisessa retoriikassa. Olen pitkälti samaa mieltä Thomasin kanssa siitä, ettei rahattoman talouden kysymys lopulta ole oleellinen asia ihanneyhteisössä, vaan tärkeämpää on keskittyä tasavertaisuuden edistämiseen. (AVA 1998, 58 – 9.)

Kapitalismin ja globalisaation maailmassa epätasavertaisuus on sääntö, joka pätee myös Aurovillessä. Tämä ei sovi yhteen kollektiivisuuden ja solidaarisuuden periaatteen kanssa. Tähän epätasa-arvoon täytyy puuttua – ei vain Aurovillessä, vaan Aurovillen ympäristössäkään. Thomas kehottaa aurovilleläisiä pohtimaan, mikä on hyväksyttävä toimeentulo yhteisössä ja – mikä tärkeää – mikä on hyväksyttävä tuloero aurovilleläisten ja Aurovillessä työskentelevien tamileiden välillä. Osittaisena ratkaisuna Aurovillen talouden ongelmaan Thomas näkee teollisuuden. Teollisuutta ei ole kehitetty tarpeeksi eikä ole ymmärretty sitä, että sosio-ekonomiset tavoitteet voivat todellakin sopia yhteen hengellisten pyrkimysten kanssa. (Ibid.) Sri Aurobindon integraalisen filosofian osa, jossa painotetaan materiaalista kehitystä henkisen kehityksen osana, on varsinkin tämän päivän Aurovillessä saanut suuren merkityksen. Vaikka Aurobindon integraalisuus houkutteli ihmisiä Aurovilleen jo alkuaikoina, näyttää siltä, että nykyään taloudellisen kehityksen aikakautena Aurobindon filosofian materialistista puolta painotetaan usein samaan hengenvetoon kun todetaan talouskasvun ja hallitun rahankäytön olevan hyvä asia.

Mielenkiintoista on siis havaita, että monilla aurovilleläisillä on ikään kuin huono omatunto siitä, että yhteisö voi taloudellisesti hyvin. Vaatimattomuus on yhä yhteisöllinen hyve Aurovillessä eivätkä monet kaikesta huolimatta – vastoin Thomasin ajattelua – katso taloudellisen menestyksen (tai ainakaan ylellisyyden) sopivan yksin hengellisen kehityksen kanssa. Uskoakseni huono omatunto ei johdu ainoastaan Äidin ihanteesta luoda rahattoman talouden yhteisö, vaan myös intialaisen kulttuurin ”askeettisen pyhyiden” käsitteestä. Aurovillen jäsenistä kolmasosa on intialaisia ja monet Aurovillen länsimaalaiset asukkaat arvostavat suuresti intialaisia uskontoja ja niiden filosofioita, mikä luo paineita omalle käyttäytymiselle, vaikka Auroville onkin hyvin suvaitsevainen yhteisö. Aurovillen pioneerit suoritti-

vat mahdolltomalta tuntuvan urakkansa ja rakensivat Aurovillen alulleen toteuttaen samalla voimakasta yhteishenkeä hyvin niukassa ympäristössä. Aurovillen pioneerit ovat ehkä muodostumassa monille tietynlaiseksi Kultaisen Ajan myyttiksi, johon nykyajan arvoja peilataan. Alkuaikojen pioneerihenkeä etsitään vielä, mutta liiallisen idealismin hätiköidyt virheet pyritään eliminoimaan.

Aivan viime aikoina aurovilleläiset ovat alkaneet pohtia vakavasti yhteisönsä taloudellista suuntaa. Äidin pyhiä lauseitakin kyseenalaistetaan. Julkisen keskustelun avainkysymyksiä ovat: Voiko Auroville olla vauras ja tasa-arvoinen, kollektiivitaloutta harjoittava yhteisö? Kuinka paljon aurovilleläistä työkuultuuria voidaan tehostaa, etteivät vapauden ja työn mielekkyyden ihanteet kärsi? Auroville voi taatusti kehittyä hyvinkin vauraaksi hyvinvointiyhteisöksi, mutta voiko se tehdä niin säilyttäen samalla idealistiset ihanteensa? Viime aikoina Aurovilleen on myös saapunut paljon uusia tulokkaita, joilla ei ole alkuaikojen filosofista asennetta Aurovillen periaatteisiin. Äidin voimakkaan karisman kokeneiden määrä on Aurovillessä nykyään vähäinen ja yhä useampi vierastaa ”Äidin henkeä”, ”Johdatusta” tai Sri Aurobindon karma yogaa. Tällöin on vaarana, että karisman ja hengellisten arvojen innoittamaa suurta motivaatiota kollektiivitalouden kehittämiseen ei ole. Tosin ne, jotka tulevat Aurovilleen nauttimaan vapaasta ilmapiiristä ja muutamasta sapattivapaavuodesta, eivät useimmiten ole kiinnostuneita yhteisön politiikastakaan. Siispä he eivät sinänsä vaikuta yhteisön kehitykseenkään. Joka tapauksessa, varsinkin tulevaisuudessa, ne keskiluokkaiset ”lomailijat”, jotka liittyvät Aurovilleen tarkoituksenaan usein vain väliaikainen vetäytyminen kiireisestä työelämästä, tulevat olemaan haaste Aurovillen talousaatteelle. Tämä uusi tulokaspolvi on hyvin vähän kiinnostunut asketismista tai jakamisesta. He ovat ehkä omistautuneita yhteisön arvoille, mutta eivät halua sekaantua yhteisten asioiden hoitoon – ”I’m committed, but not involved”, kuten eräs juuri aurovilleläiseksi hyväksytty sanoi (KPK).

Jo mainittu hollantilaisen lääkärin rouva valitteli minulle hyvän uima-altaan puuttumista ja länsimaisten ihmisten vähäistä määrää asuinalueellaan. Yhteisöllisyyden arvoja hän katsoi osoittavansa siivotessaan pihapiiriään kaksi kertaa kuukaudessa yhdessä naapureidensa kanssa. Hänen huolensa taloudellisesta pärjäämisestä osoittaa, kuinka taloudelliset arvot saattavat muuttua hyvinkin radikaalisti konventionaalisen globaalitalouden arvojen suuntaan tulevaisuudessa.

[I]n Auroville it's not easy to get money. You can work six and half days somewhere [and] then you can get a maintenance, maybe. It's 3000 rupees. About 50 guildens. So we cannot live from this money. So it's necessary to find something where you can get money out of it. (Janet / JJ.)

Alkuaikojen pioneerit olisivat riemastuneet ikihyviksi, jos olisivat saaneet kolmetuhatta nykyrupiaa vastaavan määrän taloudellista tukea kuukausittain.

Toisaalta Aurovillen filosofiaan kuuluu materiaalisen ja hengellisen yhdistäminen. Millä tavoin yhdistäminen tapahtuu ja mitä se käytännössä tarkoittaa, onkin sitten moninaisen tulkinnan kohde. Varmaa on, että Sri Aurobindo painotti filosofiansa karttavan elämästä vetäytymistä. Elämä täytyy kohdata, sitä ei saa paeta. Aurovillessä ei välttämättä kamelin ole vaikea päästä neulansilmän läpi eikä varakkaan aurovilleläisen utopiaan. Se, kuinka paljon filosofian materiaalista puolta painotetaan, riippuu siitä kuinka paljon yhteisön jäsenet ovat valmiita tinkimään elintasostaan muiden hyväksi. Ei ole yllättävää, että vauraimmat aurovilleläiset painottavat aurovilleläisten hanteiden materiaalista puolta hengellisen elämän tukijana ja täten oikeuttavat talouden kehittämistä markkinatalouden lakien mukaisesti. Sen sijaan vaatimattomasti ja niukasti elävät aurovilleläiset suosivat kollektiivitalouteen pyrkiviä linjauksia ja korostavat aurovilleläisen filosofian jakamisen etiikkaa ja hengellisten arvojen ensisijaisuutta. Lähivuodet näyttävät, mihin suuntaan Aurovillen talous jatkaa: tehdäänkö radikaaleja muutoksia ja aloitetaan nopea kollektivisointi vai annetaanko rahan vapaasti virrata yhteisöön. Kummallakin toimintamallilla on vankat kannattajansa.

Aurovillen tulevaisuuteen ja talouteen vaikuttaa myös kyläläisten ja Aurovillen suhde. Vaurastuva Auroville on yhä houkuttelevampi vaihtoehto köyhille kyläläisille, joista yli neljätuhatta käy töissä Aurovillessä (AVA 1998, 60). On selvää, että Auroville ei tulisi enää mitenkään toimeen ilman kyläläisten työpanosta. Silti tamilit tuottavat Aurovillelle jonkin verran päänvaivaa, mistä enemmän seuraavassa luvussa. Tosiasiassa nykyään täysin taloudellisesti kollektiivista Aurovillessä on vain yksi asia: kaikki rakennukset kuuluvat yhteisölle. Ensin Jumalalliseen Anarkiaan hyväksyttiin valtiovalta, sitten rahattoman talouden utopiaan päästettiin raha ”jumalallisen energian työkaluna”. Selvää on, että mikä tahansa Aurovillen taloudellinen suunta on jatkossa, reformoitu filosofia seuraa perässä.

One hopeful thing always in Auroville is that nothing is set in stone. There's always the moment, there are of course moments of opening and opportunity. But we keep growing and changing, and trying new things, always examining, trying to see how to work with money. (June / AuAr.)

8. ENSIMMÄISET AUROVILLELÄISET

Everybody from the West came along with his pre-fixed notions about "development", making himself superior by the very concept.
(Aurovilleläinen Bill Sullivan)

Vaikka koira syntyy bramiinien kadulle, se ei silti tunne Vedaa.

(Intialainen sananlasku)

Kyläläisten työ

Utopian työväenluokka

Aurovillessä on n. 1500 asukasta, mutta Auroville työllistää melkein yli neljätuhatta ei-aurovilleläistä tamilikyläläistä. Kun yhteisössä on asukasmäärän nähden kolminkertainen määrä ulkopuolisia työntekijöitä, on selvää, että asia herättää jatkuvaa keskustelua ilmiön sopivuudesta yhteisön ideaaleihin, jotka painottavat mm. itseriittoisuutta. Aurovillessä onkin järjestetty lukuisia seminaareja ja kirjoitettu lähes lukemattomia palstamillimetrejä koskien kyläläisten työllistämistä. Ei olekaan yllättävää, että heterogeenisessä yhteisössä mielipiteetkin vaihtelevat suunnattomasti: jotkut kannattavat Aurovillen puritaanista itseriittoisuutta työvoiman suhteen ja toiset tulkitsevat tamileiden työllistämisen olevan parasta kehitysapua ympäröivälle maaseudulle. Monien mielestä realiteetti on se, että kouluttamattomat tamilit eivät juuri pysty tekemään muuta kuin fyysistä työtä.

The Tamil workers...well they work in the garden, and there are a lot of ammas for cleaning all rooms etc. But [...] there's always this distinction, because they always do...work, you know, where you don't need so much education. And this will take, I think, for some generations before it's really... on the same level. But it will always be problem, because these people are happy to have their work, and have this income, but often you notice they show different expectations. And they often don't understand the things so... First they have to be educated, and learn proper English... (Ron / JJ.)

Kyläläisten työpanos Aurovillessä alkoi Matrimandirin perustan kaivamistyöstä, johon aurovilleläiset eivät olisi pystyneet yksinään (ks. kuvat 20.1 – 20.4). Siitä lähtien tamilien työ on koko Aurovillen historian ajan suuntautunut lähinnä fyysiseen työhön, mikä ei ensi kädessä olekaan monen mielestä ongelma, vaan se, että aurovilleläisten itsensä osuus fyysisessä työssä on lähes romahtanut yhteisön alkuajoista. 1970-luvulla fyysinen työ oli oleellinen osa aurovilleläisten karma yogaa. Ihanneyhteisöä ei pelkästään rakennettu ideaalitasolla, vaan konkreettisesti kädet mullassa ja vasara kädessä. Kuten maatilan hoitaja Charlie sanoi, nykyään aurovilleläisistä kasvatetaan ”johtajien sukupolvea” (Charlie / AuAr). Täytyy kuitenkin muistaa, että Aurovillen väestö on muuttunut ajan myötä yhä koulutetummaksi. 1970-luvulla monet aurovilleläiset olivat hyvin nuoria ja kouluttamattomia, kun taas nykyään yhteisöön tulee vanhempia ja koulutettumpia ammattilaisia, joiden kädet eivät tavoittele niinkään multaa ja vasaraa kuin kynää ja paperia. Pitäisikö siis yhteisöön tullut lakimies tai arkkitehti laittaa ojaa kaivamaan? Ei tietenkään, mutta silti työn jakaantuminen johtavaan valkoiseen eliittiin ja uurastavaan tamilirahvaaseen on päivänpolttava aihe eivätkä monetkaan aurovilleläiset edistä työnjakoa *mielellään*, vaan ikään kuin olosuhteiden pakosta. Amerikasta tullut Kathryn, oikeustieteilijä, selittää kuvaavasti aurovilleläisten ”liukumista” työnjakoa vahvistavaan käytäntöön.

If you... it's kind of natural that for example people come here with management skills, and they take those jobs because it doesn't make sense for them to dig ditches. We can hire people to dig ditches if we need that. I'm not saying that we don't need to look at it. We do need to look at it. [...] You can see how it happens, you go "OK, I'm gonna share an *amma* with someone. Then I don't have to come home to this totally crapped out house", you know? So this is how you get into these things, and then... it's just... you get used to it. And I think that's how it all happens. And also when the culture is very, you know, people live on this... It's the standard thing. [...] Auroville does dump a bunch of wealth into this surrounding. (Kathryn / JJ.)

Kaikki aurovilleläiset eivät toki pidä työnjakoa ongelmallisena tai ainakaan kovin merkittävänä asiana Aurovillen kehityksessä, paitsi ehkä kyläläisten työkykyjen osalta. Kuulin erään saksalaisen työnjohtajanuorukaisen väittävän, että kyläläiset tekevät Aurovillessä töitä juuri sen verran, etteivät saa potkuja (KPK). Kulttuurierot ilmenivät myös jo tutun hollantilaisen tohtorinnan harrastuksenomaisessa kahvilatyössä, joka päättyi erimielisyyksiin työn siisteydestä.

First time I worked in the cafeteria at the visitors' center. I stopped the work, because it was so... I was frustrated, because it was absolutely not clean. And I tried to make it clean, the whole kitchen... and with these Tamil people it's not easy to make a change in their behavior. (Janet / JJ.)

Samainen rouva kertoi myös työpaikan intialaisen ruuan tuottaneen hänelle ongelmia, vaikka hän oli usein pyytänyt kyläläisiä vaihtamaan tarjontaansa länsimaisemmaksi. Tällaiseen asenteeseen kuuluu olennaisesti pyrkimys tamiliväestön akkulturoimiseen tai vähimmilläänkin haluttomuus olla tekemisissä paikallisväestön kanssa. Joillekin aurovilleläisille tamilikysymys onkin *tamiliongelma*, vaikka se usein ilmaistaankin ainoastaan rivien välissä.

R: [Omasta asuinalueestaan:] But... what I think, it's a pity that there are so less western people.

J: Yeah, it's a little bit too much Tamil Aurovillians, and too less – well Theo is here but he is not involved in Auroville or the whole community. It is only Martin. So it would be nice when there's one family more. It's more in harmony. (Ron & Janet / JJ.)

Vuonna 1996 Aurovillessä pidettiin kyläläisten asemasta seminaari, jossa harjoitettiin tervettä, provosoivaa itsekritiikkiä pohtimalla mm. sitä onko Auroville kolonialistinen yhteisö. Erään Yhdysvalloista vierailleen opiskelijan mielestä Auroville muistutti hänen muutamana vuosikymmenen takaista kotimaataan, jossa mustaihoiset pystyivät vaikuttamaan hyvin vähän politiikassa ja jossa valkoinen väestö käytti hyväkseen muuta väestöä. Eräs aurovilleläinen tamilinainen ei kuitenkaan pitänyt Aurovilleä rasistisena työnjaon vuoksi, sillä jos Auroville olisi perustettu Yhdysvaltoihin, olisi yhteisössä ollut yhdysvaltalaisia työntekijöitä. Eräs seminaarin yhdysvaltalainen osanottaja kuitenkin huomautti, että Yhdysvalloissa aurovilleläisillä ei olisi varaa palkata työvoimaa ulkopuolelta.

Nothing affects the lifestyle of Aurovil[l]ians more than the fact that we have an unending supply of cheap labour. We can't change this in a day. But at least we can be honest about it and stop pretending[.] (AVT nro 85/1996, 3.)

Tosiasiata on, että kyläläiset ovat enimmäkseen kouluttamattomia, joten monesti fyysinen työ on heille ainoa tapa ansaita elantonsa. Heidän niukat olosuhteensa kannustavat etsimään parempia tulonlähteitä, jolloin aurovilleläinen elämäntyö toimii magneettisena materiaalisesti paremman elämän esimerkkinä. Hallintotieteiden ylioppilas Noora Heinonen tutki kenttätyöni aikoihin Aurovillen terveydenhuoltojärjestelmää, jonka piiriin kuului myös usei-

ta tamilikyliä. Heinosen mielestä aurovilleläisten arkipäivää ovat monet sellaiset tekniikat ja tuotteet, jotka ovat kylissä haluttuja ylellisyyksiä. Heinonen kirjoittaa:

Aurovilleläisille tietyt olemassa olevat asiat, esim. polkupyörä, mopo, yksi puhdas vesihana, pyykkipulveri, ovat äärimmäisen pelkistettyjä ja yksinkertaisia asioita. Harva tuskin luokittelee niitäkään ylellisyyksiksi. Kyläläiselle jo nämä ovat ylellisyyksiä, joihin harvalla on varaa. (NH / SäJJ.)

Jotkut kyläläiset ovat kuitenkin saaneet maistaa modernin teknologian ylellisyyttä, mikä kuvastuu Heinosen kuvailemasta tamiliperheen kodista.

[K]ylien luonnollisiin ominaispiirteisiin kuuluvat myös länsimaalaisen mielestä absurdit asiat: 3 m² savimajan sisältä löytyvä väri-TV + lautasantenni, iso ja kallis moottoripyörä savimajan pihalla sekä perheen äidin kalliit, paksut kultakorut. Itse priorisoisin ehkä puhtauteen, ruoan laatuun ja asumisolosuhteiden parantamiseen (Ibid.)

Monesti Aurovillen tarjoama työ voi olla suoranainen onnenpotku niukoista olosuhteista tulleelle kyläläiselle.¹ Siksi työnjako Aurovillessä ei monien mielestä ole riistoa tai kolonialismia, kuten eräs aurovilleläinen kommentoi seminaarissa.

We are confusing economic realities with racism. If many Tamil people are doing manual work in Auroville, it's not because of the colour of their skin but because they are not qualified to do other things. (Ibid.)

Vaikka kyläläiset ovatkin enimmäkseen kouluttamattomia, Auroville rahoittaa lukuisia koulutusprojekteja kylissä. Varmastikin ideaalitasolla aurovilleläiset haluavat kohottaa tamilien koulutustasoa korkeammalle, mutta käytännössä tasolla kyliin suuntautuneiden koulutusprojektien saama painoarvo yhteisön politiikassa riippuu myös siitä, kuinka kiintyneitä aurovilleläiset ovat halpaan työvoimaansa. Mitä koulutettumpia kyläläiset ovat, sitä vähemmän heitä riittää siivous-, ruuanlaitto- ja ojankaivuutyöhön.

¹ Kaiken kaikkiaan olettaisin Aurovillen olevan melko hyvä työnantaja verrattuna intialaisiin "hikipajoihin", joissa valitettavan moni kouluttamaton intialainen joutuu tekemään erittäin pitkiä päiviä pahimmillaan suorastaan epäinhimillisissä oloissa.

Maanviljely ja kyläläiset

Näyttää siltä, että aurovilleläisillä maatalouden harjoittelijoilla on aina ollut mutkattomin suhde paikallisen alkuperäisväestön kanssa (ks. kuva 21). Kun alkuaikoina Aurovillen maaperää alettiin tehdä hedelmälliseksi, aurovilleläisten oli välttämätöntä saada neuvoja paikallisilta viljelijöiltä, jotka olivat oppineet harjoittamaan elinkeinoaan niukoissa olosuhteissa. Vaikka joitakin konflikteja ja paljon epäluuloakin esiintyi, yleensä aurovilleläiset farmarit olivat tamilikollegojensa kanssa hyvissä väleissä ja molemminpuolisessa hyötysuhteessa: paikallisilla farmareilla oli paljon tietoa kuivissa olosuhteissa viihtyvistä ruokakasveista ja aurovilleläisillä oli usein tietoa eroosion vastaisista tekniikoista. Lisäksi farmariaurovilleläiset olivat kyläläisten mielestä iloinen poikkeus muista historiansa aikana Tamil Naduun tulleista valkoihoisista: aurovilleläiset *tekivät itse* töitä ja kuuntelivat kiitollisina tamiliviljelijöiden mielipiteitä, mikä toimi usein perustavana luottamukselle ja ystävyydelle.

[Tamil villagers] were proud and quiet people, who would watch and observe, and not pronounce for a long time maybe. Generally the contacts were very good. [...] And then when they started to understand, that so many of us were coming to do something [...], and they saw that we were ready to do anything. Any kind of work. And there was no caste, there was no class, there was no hierarchy. It was a team. It was a spiritual building together [...]. (Divakar / AuAr.)

Well I'll tell you in the earlier days the greenbelt had a much more like natural relationship with the [villagers] [...] [b]ecause I mean they saw us working the whole day in the field, and they were also in the field. [...] So what all of a sudden is this Velakorra [= valkoihoinen (tam.)] doing right next to me and also sweating in the sun and planting trees and planting crops and some of them, you know, I can understand, okay, he's planting trees [...]. [W]hen there were problems we were kind of talking to each other, and so we had that you know like relationship. Unfortunately at a later time the farmers [that] were left, they were more kind of almost like businessmen, and that more natural relationship that wasn't as strong as it used to be. (Judith / AuAr.)

[T]here were periods where we were milking like by hand more than twenty cows a day, and when Charlie was sick I had to milk them all myself. So if you do these kind of things then you do get a more like natural relationship with the people who also do this. Like if you have a worker and occasionally he helps you milk a cow but he sees what you are doing and he talks to others and you know like you're [...] not that phantom who lands from abroad ordering everybody around. (Jürgen / AuAr.)

Usein kyläläiset saattoivat jopa luottaa enemmän aurovilleläisiin kuin naapureihinsa, sillä monissa kylissä kärsittiin – ja kokemuksen mukaan kärsitään yhä – melko armottomista valtataisteluista ja naapuruvihasta.

I think the people of Kottakarai [kylä luoteisen Aurovillen alueella] were fairly simple, warm-hearted lot actually. [...] [W]e had fairly harmonious relationships with them. I mean, sometimes we came to conflict. But as they deal with their conflicts by kind of yelling at each other, so we would yell at each other, so that was all kind of very understandable, and it seemed at that time everything was pretty harmonious [...].

[I]n one way they trusted us. Because every village at that time, and maybe still now, was completely full of their own feuds. They had incredible problems amongst themselves. Family against family, distrust. I'm sure than was a consequence of the impoverishment of the area. [...] So for example they had not been able to have their normal temple festival for more than ten or fifteen years because they could never find anybody that they could trust with the collection of the money from the village to do the painting of the temple and buying the fireworks and all these things.

So they actually, one day they decided that they wanted to do this, they gave the money to Daniel, because Daniel they could trust, no? Because they couldn't trust each other not to just simply run off with the money and not do what was necessary. So there was help there. [...] So in that way I think it was quite okay between us and the village. (Judith / AuAr.)

Nykyäänkin maataloutta harjoittavien aurovilleläisten suhtautuminen kyläläisiin on melko luontevaa, vaikkakin erilaiset viljelymetodit aiheuttavat usein kahnauksia. Siitä lähtien kun ihmeaineena pidetty DDT yleistyi kylissä, on myrkytyskierre aiheuttanut kyläläisten satojen pientymisen ja yksipuolistumisen suhteessa kustannuksiin. DDT tappaa kyllä viljelykasveille haitalliset tuholaiset, mutta myös kasveille hyödyllisen eliöstön. Lisäksi myrkkijä ei aina käsitellä varoen, vaan esim. sumutetaan omia lehmiä DDT:llä ja pestään DDT:n myrkyttämiä työkaluja vesialtaissa. Moni kyläläisen lehmä on sairastunut ja kuollut DDT:stä ja paljon kaloja on kuollut saastuneissa vesialtaissa. (esim. AVN nro 889/2001.) Monet tamiliviljelijät ovat myös sitä mieltä, että syy heidän maansa vähenevään hedelmällisyyteen on aurovilleläisten metsänistutuskampanjassa. Istutetut puut imevät kosteutta toistenkin mailta ja varjostavat kyläläisten viljelymaita. (AVT nro 8/1989, 2.)

Kyläläisten harjoittama maatalous on muuttunut paljon parissa kymmenessä vuodessa. Perinteinen orgaaninen maanviljely oli monien mielestä monipuolisempaa, mutta se on valitettavasti saanut väistyä myrkyttämisen ja uusien nopeakasvuisten riisilajikkeiden tieltä, mikä on altistanut sadot uusille tuhohyönteisille ja pakottanut maanviljelijät sijoittamaan kalliisiin kemiallisiin lannoitteisiin. Satojen tuottokin ailahtelee ja joka vuosi on käytettävä enemmän kemiallisia aineita. Silti joka vuosi kokonaissato pienenee. Tamilimaanviljelijät ovat oikeute-

tusti huolissaan elinkeinonsa tulevaisuudesta, ja voi olla, että monesti turhautunut viljelijä löytää syntipukiksi *vellakoran*¹, jonka metsänistutuksen katsotaan vaikuttavan haitallisesti alkuperäisasukkaiden maatalouteen. Helpommaksi asiaa ei tee se tosiasia, että innokkaat aurovilleläiset tekivät 70-luvulla useita virheitä mm. eroosioehkäisytyössään: väärin rakennetut padot aiheuttivat muutaman kerran ikäviä tulvia, jotka tuhosivat kyläläistenkin satoja. Pitkämuistiset kyläläiset saattavat pitää 70-luvun epäonnea oikeutuksenaan syyttäessään aurovilleläisiä myös tämän päivän maanviljelyksen ongelmista. Joka tapauksessa kyläläiset ovat melkoisessa välikädessä ja ristipaineessa. Yhtäällä valtion virkamiehet käskivät jatkamaan myrkytyksiä, mutta toisaalla aurovilleläiset yrittävät valaa kyläläisiin uskoa luonnonmukaisempaan viljelyyn, kuten eräs tamiliviljelijä kiteyttää asia nsa.

[T]he Aurovil[l]ians want us to stop using pesticides. But they give us a better yield; and the government people, who are also educated, are telling us to keep spraying. The big problem is that Auroville tells everybody all over the world that we are doing wrong. So foreigners may stop buying Indian cashews and make it difficult for us. If Auroville really wants us to change, it has to provide us with alternatives, not make things more difficult for us. (AVA 1998, 26.)

Raskas taakka tamiliviljelijöille on myös maatalouden pääoman keskittyminen muutamien vauraiden tamilien käsiin. Monet tamilit ovatkin joutuneet siirtymään vuokraviljelyyn, ja paljon maata on siirtynyt pondicherrylläisille suuromistajille, jotka pitävät usein parhaimpana kasvattaa maillansa cashew-puita ja antaa maanhinnan nousta. Aurovilleläiset yrittävät parhaimpansa mukaan ohjata kyläläisiä enemmän perinteisemmän viljelyn suuntaan, mikä tarkoittaisi vähemmän kemiallisten aineiden² käyttöä ja enemmän luonnonmukaisia menetelmiä³. Ongelma on valitettavasti se, että kyläläisillä ei ole sitä ylellisyyttä, että he voisivat kokeilla aurovilleläiseen tapaan eri viljelymetodeja. Sen sijaan monet innokkaat aurovilleläiset farmarit eivät joudu vararikoon, vaikka heidän kokeiluluontoiset satonsa joskus epäonnistuisivatkin. Tämän ongelman ratkaisemiseksi Aurovillessä ollaan suunnittelemassa jonkinlaista rahastoa tamiliviljelijöiden auttamiseksi, mutta sanoista tekoihin siirtymisen ajankohdasta ei ole vielä tietoa. Yhtä mieltä niin aurovilleläiset kuin tamilimaanviljelijätkin ovat siitä, että alueen maatalouden tulevaisuuden täytyy kehittyä yhdessä niin, että puheyhteys alkuperäisasukkaiden ja maahanmuuttajien välillä säilyy hedelmällisenä. (AVT nro 8/1989, 2.)

¹ Vellakora on tamilinkieltä ja tarkoittaa valkoihoista.

² Myrkylliset lannoitteet, DDT jne.

³ Orgaaninen viljely, lehmänlannan käyttö, biologinen tuholaistorjunta jne.

Tamileilla on sanonta, jonka mukaan maa puhuu omaa kieltään, mikä tarkoittaa vapaasti Aurovillen tilanteeseen sovellettuna sitä, että kylän maanviljelijöitä tulisi auttaa pikemminkin esimerkein kuin luennoimalla. Kunnan esimerkki voi saada kylän farmarin muuttamaan helpommin mieltään kuin useat kirjalliset tietoiskut tai vetoavat puheet.

So then also you do something, and you do something drastic, you know like building earth dams [that] hold a lot of water, and the water with which you can irrigate trees and other things. So that also has to be seen by some farmers to be believed. Because if you just go and say, "Now I want to make a dam here," he might say, "yeah, then what? Then maybe you have water for a few days and it's gone." But then you do it and you do it properly, and you actually wind up having water for two or three months, so that makes a lot of difference. And people bring their cattle there and you know, so it does make a lot of difference. So these kind of projects they were kind of growing and over the years we planted well over two million trees and made about 70 – 80 [...] dams and planted another million of Palmyra trees, so we created an enormous amount of biomass so to say for the grasses and the trees and you know all these things. (Jürgen / AuAr.)

Kyläläisten ja aurovilleläisten suhteen ongelmat voidaan kiteyttää erään aurovilleläisen käyttämän tiivistykseen, joka kliseisyydestään huolimatta kertoo erilaisten lähtökohtien aiheuttamasta vastakkaisasettelusta.

What is lacking on both sides, perhaps, is a genuine respect for each other's way of being, a respect which is the prerequisite for "working things out together". And this can only come from better understanding. Which means, for example, that Aurovillians need to appreciate why a village society which has existed, for so many years, on a close to subsistence level should value material prosperity and security so highly. While many villagers, on the other hand, need to understand why some Aurovil[l]ians have apparently given up precisely these "benefits" to live in a hot and dusty corner of India. (AVA 26 – 28.)

"The villagers are the first Aurovillians..."

Tamiliveljet ja tamiliongelma

Aurovillen filosofiassa alkuperäisen tamiliväestön ja Aurovillen suhde kulminoituu yllä olevaan Äidin lausuntoon. Sitä, että kyläläiset olisivat ensimmäisiä aurovilleläisiä on tulkittu monella eri tavalla. Positiivisin tulkinta on se, että kyläläiset tulisi automaattisesti hyväksyä yhteisön jäseniksi, sillä he ovat Aurovillen "isäntiä", alkuperäisväestöä, joka on kautta aikojen hoitanut maata ja karjaa Aurovillen alueella. Lisäksi tamilit ovat Äidin mukaan luon-

teeltaan erityisen henkisiä, koska elettyään vaatimattomissa oloissa karussa ympäristössä tamilit ovat lähempänä Jumalaa kuin esim. eurooppalainen älymystö. Todennäköisesti Äiti myös arveli, että rakennettaessa monikansallista, edistyksellistä yhteisöä Tamil Nadun maaseudulle, olisi viisainta, ettei kyläläisiä mitenkään suljettaisi pois Aurovillestä, vaan päinvastoin heidät enemmän tai vähemmän integroitaisiin ihanneyhteisöön. Negatiivisin tulkinta kyläläisistä asettaa tamilit *luonnostaan* alempaan asemaan. He ovat älyllisesti, henkisesti ja hengellisesti köyhempiä tai *vitaali-ihmisiä*. He elävät epäjohdonmukaisten tunteiden vallassa, tavoittelevat vain omaa hyötyään ja yrittävät käyttää hyväkseen Aurovillen materiaalista kehitystä. Tällainen ajattelutapa kannustaa joitakin aurovilleläisiä luokkajakoon, jossa rikkaat länsimaiset ovat siirtomaavallan asemassa ja tamilit heidän palvelijoitaan.

Kumpikaan edellä mainituista ääripäistä ei ole enemmistönä Aurovillessä, vaan yleisin suhtautuminen kyläläisiin edustaa jonkinlaista maltillista kompromissia näiden väliltä. Kyläläisiin saatetaan suhtautua hieman epäilevästi, mutta toisaalta heidän parhaimmillaan erittäin positiivista elämänasennetta arvostetaan ja sitä pidetään hyvänä esimerkkinä Aurovillen henkiselle kehitykselle. Selvää on, että Aurovillessä on voimassa melko vahva luokkajako: fyysinen työ teetetään pääasiassa tamileilla – olivat he sitten aurovilleläisiä tai kyläläisiä. Harvat aurovilleläiset tamilit ovat korkeammassa viroissa. Niin kuin aina, kun on kysymys elintasoeroista, on kuulun niukemmalta puolelta pyrkyä vauraammalle puolelle. Näin myös Aurovillessä. Aurovillen pioneeriaikoina kyläläisten liittyminen yhteisöön oli mutkattomampaa – jopa rohkaistua. Yhteisön väestöä haluttiin kasvattaa ja monipuolistaa, joten tamilit olivat tervetullut lisää Aurovilleen. Lukuisat tamilit liittyivät Aurovilleen kutsun kautta ja nekin, jotka liittyivät yhteisöön omasta aloitteestaan, huomasivat integroitumisprosessin olevan nopea ja mutkaton.

[When] I was born, [...] [my parents] were already Aurovillians. [...] [T]hey asked some locals who were already helping the foreigners who already came and lived here. My mother was here, a household... person in a family. So the family just said to my mother: "Would you like to join Auroville?" So my mother who was working with these people... The mother shared two little children [...], and she couldn't give milk. So she asked my mother, like, to feed them. So one of the girls is what she says she is sort of like my sister now. And my mother talked to my father, and they thought it would be nice to join Auroville.

So it was more simple at that time...

Yeah yeah, I mean, people *asked* who's gonna join Auroville. Nowadays... a lot of... have to go through. (Partha / JJ.)

In 1977 [...] I decided that I wanted to become an Aurovillian. I asked at a [...] meeting if it was possible, and everybody said "yes" – that's all there was to it then! (AVA 1998, 151 – 2)

Nykyään kyläläisten liittyminen Aurovillen on vaikeampaa. Tosin niin on myös kaikkien muidenkin tulokkaiden. Esim. vuosituhaten vaihteessa Auroville joutui olemaan useita kuukausia suljettu uusilta tulokkailta vaikean asuntopulan vuoksi. Kuitenkin erikseen kyläläisiä varten on 1980-luvun lopusta lähtien ollut oma jonotuslistansa Aurovilleen. Listaa perustellaan yhteisöön pyrkivien motivaation tarkastelulla.¹ Monien kyläläisten kohdalla motivaatio ei olekaan aurovilleläisittäin riittävä, virallisesti alhaisen koulutustason tai voimakkaan uskonnollisuuden takia (ks. esim. AVT nro 25/1991, 4). Aikoinaan Äiti asetti Aurovilleen liittymisen kriteeriksi ainoastaan hyvän tahdon ("Welcome all those with good will!") minkä painoarvo ja määrittely on ajan myötä muuttunut tarkoittamaan yksilökohtaista, taloudellista itsenäisyyttä.

Kysyin lukuisilta aurovilleläisiltä heidän tulkintaansa Äidin kyläläisiä koskevasta julistuksesta. Mielenkiintoista oli huomata, että aihe oli melko herkkä ja monitulkinnallinen. Monet aurovilleläiset ovatkin nyttemmin alkaneet tulkita Äidin sanomaa hyvin symbolisesti, ikään kuin Äiti olisi tarkoittanut jonkinlaisen "välittömän ja herkän tamilipersoonallisuuden" olevan tavoittelun arvoinen ominaisuus kaikille aurovilleläisille. Yksikään haastatteleman aurovilleläinen ei katsonut Äidin lausunnon tarkoittavan sitä, että kyläläisillä tulisi olla vapaa pääsy yhteisön jäseniksi. Erään yhdysvaltalaisen opettajan kommentti kuvaa hyvin aurovilleläistä kaksijakoista suhtautumista kyläläisiin: kyläläiset ovat hengellisesti herkkiä ihmisiä, mutta – J. F. Kennedyn iskulauseen tapaan – heidän tulisi olla hyödyksi Aurovillelle eikä vain päinvastoin.

I don't think it means that they... that everybody that comes from the villages can automatically apply and get accepted. I think what she [= Äiti] meant was that in their hearts they have a spirit that is closer to the spirit of Auroville than many Westerners who come. I don't think that she meant it as being literally an organizational input. I think she meant that the average village person is more tuned with nature and with Divine than many people who come from the west with not so much in touch with their spiritual side of their life.

So it should be easier for them to become Aurovillians, because they're more tuned?

¹ Ne aurovilleläiset, jotka puhuvat suoraan, myöntävät varattomien kyläläisten olevan liian suuri taloudellinen painolasti Aurovillelle, joten siksi heidän pääsyä yhteisön jäseniksi täytyy rajoittaa. On muistettava, että aurovilleläisenä samasta työstä (esim. siivoamisesta) saa monesti huomattavasti suurempaa palkkaa kuin ei-aurovilleläisenä.

Well [nauraa], it would be... it could be that way. Because they come very often with a freshness, and openness, and joy, and you feel this. There's this spontaneity to their way of being. It's very beautiful, very light. That's of course, the very qualities we need. But [...] they along with anybody else [have] to understand what is Auroville, and what it is that we'd like to do here. [...] [S]ometimes people from the village come [...] across the road because they're attracted to this lifestyle they see. They see peace, they see quiet at night. Very often the villages are noisy, people are quarreling, their fathers are drunk, their mothers get beat up. [...]

So, they come. Sometimes very sweetly... It's... and then we have to figure out OK, where're we going to put these people. 'Cause sometimes they come with nothing, no money... little education, little formal training in doing something, and being useful. So how can they be useful? How can they fit in? Where do they fit in? Just like anybody else they have to find their place in Auroville. [...]

[I]t's not that there are no Indians in Auroville [nauraa]. There's one out of every three... is Indian. But it means that many unskilled, uneducated, simple, sweet, kind, open-hearted people are here, and they have a place. Of course they have a place, but what do we do with them in terms of housing, in terms of improving their level of education. What skills do they bring? How can they be useful? Not just what Auroville can give to them, but what can they also give to Auroville. It's an important question. We ask that of everybody, not just Tamil villagers. (Jill / JJ.)

Vastoittain Aurovillen Entry Group kokoontui pohtimaan nimenomaan kyläläisten liittymistä Aurovilleen. Kokouksessa puhuneet aurovilleläiset tamilit muistuttivat osanottajia muutamista asioista: vaikka kyläläisten syytetään pyrkivän Aurovilleen taloudellisista motiiveista, on muistettava, että niin tekevät myös monet länsimaiset ihmiset, joten on diskriminointia viitata taloudellisilla liittymismotiiveilla ainoastaan tamileihin. Ylellisesti asuvat aurovilleläiset ja muutamat johtotehtävissä olevat tamiliaurovilleläiset ovat houkutteleva esimerkki kyläläisille. Viisainta aurovilleläisten tamilien mielestä olisi, jos tamilikyliä kehitettäisiin niin, että materiaaliset syyt eivät enää olisi syy kannustimena liittyä yhteisöön. Sekä tamileiden että länsimaista tulevien katsottiin nykyään keskittyvän yhä vähemmän Aurovillen hengelliseen puoleen. (AVN nro 905/2001.) Lienee totta, että taloudelliset syyt ovat merkitykseltään yhä suurempi tekijä niin tamileiden kuin muidenkin Aurovilleen pyrkijöiden motivaatiossa. Taloudellisen turvan lisäksi myös Aurovillen vapaampi ilmapiiri houkuttelee kyläläisiä murtautumaan kastirajoista ja ahdistavista sukupuolirooleista, kuten eräs tamilinainen kertoo.

[W]hile I was working in Auroville I could feel the freedom. I saw the way we could live in Auroville. I didn't know much about yoga or Mother, but I sensed a different future although I did not even know what exactly I was going to do. [...] [W]hat is most valuable to me is that in Auroville I am not expected to ask permission first, either from my husband or my parents, if I want to do something. I can decide for myself whether I want to go to a meeting, to a friend's house, or join a sightseeing tour. (AVA 1998, 154.)

Kaiken kaikkiaan näyttää siltä, että ”ensimmäiset aurovilleläiset” ovat muuttuneet jonkinlaisista sielunveljistä kehitysalueeksi. Vaikka monenlaisia tulkintoja tamilikysymyksestä on, yhä useampi aurovilleläinen kokee Aurovillen velvollisuuksien tamilien suhteen rajoittuvan kehitystyöhön, joka on kieltämättä erittäin arvokas asia kyläläisille, mutta myös omiaan juurruttamaan osapuolten asemia: aurovilleläiset utopian rakentajina ja kyläläiset sivustaseuraajina tai välillisesti utopian hedelmistä nauttivina työläisinä.

Bhavanan puheenvuoro

Bhavana tuli Aurovilleen aivan yhteisön alkuaikoina ja on työskennellyt pitkään Aurovillen kehitysyhteistyöorganisaatiossa, AVAG:issa, nykyään johtotehtävissä. Bhavanan räkökanta kyläläisiin edustaa mielestäni melko yleistä näkemystä Aurovillessä ja hänen ajatuksensa kuvaavat hyvin aurovilleläisten muuttumista tamilien suhteen. Kyläläisiä ei enää juuri pidetä romanttisesti luonnonlapsina eikä toisaalta epäilyttävinä oman edun tavoittelijoina. Bhavanan puheenvuoro on yhden aurovilleläisen antina pitkä, mutta katson sen pituuden oikeuteksi, sillä siitä ilmenee paljon sellaisia pohdinnan tuloksia, joita muussa haastatteluaineistossa ei ole samassa laajuudessa ja yhtä selkeästi kiteytettynä.

Bhavana aloitti haastattelun kertomalla Aurovillen alkuaajoista, jolloin kyläläisten ja Aurovillen suhde tuntui olevan ongelmattomampi, sillä ryhmien välinen elintasokuilu ei ollut vielä kovinkaan syvä. Vaatimattomat aurovilleläiset tekivät paljon työtä karun ympäristön vehreyttämiseksi eivätkä aiheuttaneet kateutta ylellisellä elämäntavalla.

In the very early days they [kyläläiset] [...] liked it that we were simple, that we rode bicycles, wore cotton, didn't live in big houses... Because they have a very simple, naive, and correct – I would – say, idea of what is a spiritual person. It's a person who is not much attached to material things, who is even-tempered, who is generous, and good, and loving. I mean, a saintly person. Actually everybody knows what is a saintly person. In the early days we were looking a bit like saintly persons – not much [nauraa]! But a little bit. Now I think it's very difficult. The ones who actually work here may know that their employers are quite even-tempered and generous.

But I think a lot of people may also just notice the big houses... the relative wealth, and the... Well, because there's, there're maybe larger gestures of generosity, there's also, you know, fencing, and DOGS, and... [In] Indian culture [...] the poor people don't envy the rich. They see themselves as part of hierarchical system, and they figure that in their next birth, if they're very good, they will be born with better circumstances. [...] And the poor could even feel that they were a little bit holy, because they were doing without – because holy men lived very simply. (Bhavana / JJ.)

Kehitystyössä Auroville on nykyään keskittynyt lähinnä tamilinaisten aseman parantamiseen, mm. perustamalla kyliin naisten kerhoja ja valistamalla naisia sukupuolten välisestä tasa-arvosta. Tavallinen tamilinaisen elämä onkin kieltämättä rankkaa ja turvatonta. Elämä köyhissä tamilikyliissä on muutenkin vaikeaa, mutta naiselle ehkä vieläkin vaikeampaa.

[O]h my God the women... are so oppressed, and [...] all they ever get to think about is how to survive in their fathers house, and then they get transferred to their husband's house... I mean, they're like rats almost! It's like "How do I survive? How do I not get beaten", [...] I mean, everyone accepts it. In a village it's just a fact. They believe that women are...they can't think, they can't take care of themselves, they're totally dependent on men. [...] And the women believe it also. So we begin to, you know, put them through exercises where you just present some of the facts. And they sort of begin to see, you know, and they love it! And of course any human being – they are starved if they don't have mental work. So they love it! (Ibid.)

Bhavanan mielestä kyläläiset suhtautuvat Aurovilleen eri tavoin. Aurovillessä työskentelevätkin jakaantuvat niihin, jotka käyttävät palkkansa huonoon elämään ja niihin, jotka nousevat kohti keskiluokkaa ja täten ulos kylän massasta. Kylissä on Aurovillen perustamisen jälkeen tapahtunut paljon edistystä, mitä useat kyläläiset arvostavat suuresti.

[T]here are all different kinds of villagers. There's villagers who have never even noticed that Auroville is here. There are villagers who think that Auroville is a place to come to steal from. There are villagers who come and work here, and there's some who have worked and then drink their money, and some who have built nice houses for their families and really made them, and become bourgeoisie, which is a good step! They've individuated. They've come out of the village mass, and become themselves. And there are people who've done business with Auroville, and done well, and there are people who've business elsewhere and hardly have anything to do with Auroville. [...]

People who've been helped by Auroville are honestly grateful, I can tell you. I could tell you who to go see. [...] [T]hey KNOW what it's done for them. And they [...] can remember what it was like... [...] [W]hen we came... people were SO skinny, so dark, so poor, the only wore loin clothes... And with no real... hope. [...] [T]hey would always start telling you their problems and wanting something. [...] There was no money, there was no fertility in the land, it was all wasteland, there wasn't any water, people were living in very very dark small houses. Not a house where you could read, or stand up straight, and the edu-

cation was even poorer than it is now. There was hardly – there was a lot of illiteracy. Now actually, I was sitting last year in a circle with fifty college students! (Ibid.)

Aurovilleläisten suhtautumisesta kyläläisiin Bhavana erotti eri tasoja. Hän itse sanoo suhtautuneensa kyläläisiin aluksi turhan romanttisesti, niin kuin monet muutkin tekivät. Nykyään hän on realistisempi; Aurovillen ja kyläläisten suhteisiin täytyy panostaa paljon aikaa ja työtä. Aurovilleläisten hieman arahko suhtautuminen polttavaan aiheeseen kuvastuu Bhavanan epäröinnissä, kun hän ilmaisi omaa suhtautumistaan. Bhavana tuntui potevan huonoa omatuntoa synkistä ajatuksistaan.

There are many different ways to feel the villagers. I think... some Aurovillians in the early days [...] would just see them as beautiful living simple lives, and loving, smiling, helpful, you know. [...] I remember Johnny, from the Fertile Windmill; he really had one of his finest moments in the village houses. He really appreciated the culture, the family culture... As a social worker I don't have any illusions. [...] I mean, it's really a large portion of the houses where the husband comes home drunk every night, and beats... And a lot of disease... And... yeah, very little mental development. I mean, we were enjoying them as [...] yogis. We thought it was nice to just be in the, you know, in the moment with these people, and their simplicity, and all this stuff. But actually lack of mental development means that the emotions are not controlled. One is ruled by the emotions. And mostly negative emotions actually, because life is hard[.] [...]

If I start talking about this it will sound very elitist... And I wouldn't want it to be quoted... without the provision that this is only one way – see I really believe that there is no... single verbalized truth. [...] But there were many Aurovillians already [...] [who] felt that the villagers had a much lower developmental level, intellectually, and... and they didn't, I mean, from hygiene, it's a very – like... ta ta ta taa [sekoaa sanoissaan]. I haven't, these ideas are not well in order, because they're forbidden.

Forbidden?

They're forbidden. By me. I forbid them. But they're coming out now. See, one of the things I had to learn when I came, when I started doing village work was that it wasn't a state of emergency. If you come across, in Finland or in America, bunch of people who, you know, their houses are burnt down or the flood has [affected them], or something. And they're all standing there saying "Help us", you know, "we don't have anything". You give them a bunch of stuff, and they'll, you know, immediately start building, and pretty soon everything will be fine. But in the villages, there's been an erosion over years, for two hundred years, you know, since the British started modernization and urbanization.

All the bright people have left the villages. So who's left are the people who always did manual labor[,] [...] who always were ruled by the village, upper classes. So they don't have an organizational structure, really. They have a sort of a clan thing with several headmen, but often the headmen won't even speak to each other. They have some feuds between them. And they have no tradition of planning for the future, or taking care of community facilities or anything like that. It's more the culture of the lowest strata which is always trying to get what they can when the others are not looking, and this sort of thing.

So the whole set up is not conducive to a harmonious community life. So you [...] can't just help people like that, and expect them to just sort of... you know, like you give them some money, and they say thank you very much, and then they do something sensible with it. They won't. You have to re-build the whole society, which is what we're doing. [Nauraa.] And Aurovillians, some Aurovillians could see that right away. [...] And to a democratic, sort of modern humanist that would seem elitistic, and terrible. But if [...] you're able [...] to get beyond the simple mental into higher states, you see that hierarchy actually has its truth. (Ibid.)

Bhavana tukeutui Sri Aurobindon ajatteluun luokitellessaan ihmisiä eri tasoille henkisen (tai hengellisen) kehityksen mukaan, mikä on itse asiassa vain muunnelma intialaisesta kastilaitoksesta, mutta ikään kuin henkiselä tasolla. Nähtävästi tamilikyläläiset asettuvat kehitysasteikon alimmalle tasolle, minkä selvittämisessä antropologille Bhavana tunsi ilmiselvästi olonsa hiukan vaivautuneeksi.

Sri Aurobindo has redefined it so well... There's four levels. People at a level of consciousness who like to take orders [...] and whose real virtue is obedience, loyalty, and who do what they're told. And then there's people whose consciousness is more... wide, and see "Ah, you know, if I do this, and do this together with this, and put this together with that, I could sell it or...harvest its crop or make this business or whatever." The people who can organize, and who [...] look after [others]...

And then there's another level of people who begin to have more ideals, who are even willing to fight for an ideal, who look after large groups of people to take the... the whole commune or the whole state or the whole country or the whole world to, into consideration, you know, to make laws, see how organize it in a higher way. Not just what would look better for me and my family – what is ACTUALLY better, what REALLY is better, what's best, what's good. And then there are the people who go farther in that into knowledge, you know, who become the teachers and the advisors to the kings, the... and who ultimately will be wanting to go beyond mental knowledge into higher knowledge, to become priests...

So that's you Shudra, Vaishya, Kshadrya, and Brahmin casts. But taken in a sort of psychological description, or psycho-spiritual category, rather than a system that you're born into, which allows an increase on social injustices to hide behind it. So I'm not talking about that there's anything good about the Indian cast system as it's practiced. But if I look at that system, then actually when I... I can see how [...] you find your level. You come into Auroville. And you find where you fit. And many people do find that they fit in a different cast, or a different work than they were trained for. And then you can appreciate many things... (Ibid.)

Kerroin Bhavanalle, kuinka keskustelin muutamien Aurovillen tamilipolitiikkaa kritisoineiden kyläläisnuorten kanssa: työajat ovat pitkät, palkka vaatimaton ja yhteisön jäseneksi pääsyä täytyy kyläläisen odottaa vuosikausia, kun taas rikas eurooppalainen selviää jäseneksi hetkessä. Bhavana ymmärsi nuorten tamileiden suhtautumisen, mutta hänen mielestään Auroville on kuitenkin hyvä työnantaja eikä nuorilla välttämättä ole kokemusta ankarammista työolosuhteista muualla Intiassa.

I can understand that they would think that way, because [...] they don't know how poor they were, before. They just see the big gap, and they don't see that actually it's narrowed. And so they could feel that Aurovillians are hiring us is a cheap way to – actually we pay standard. It's not lower than anywhere else. It's a little bit higher actually. And wonderful conditions of work, which, if they're young they don't have any comparison. And Aurovillians themselves sometimes feel guilty that we pay so little. So they may even share that with the workers, and say it, and help them to get feeling that way.

And, but it is true, the workers are getting a thousand rupees a month, say. We think that we couldn't live on less than 2500, and many people are living on MUCH more than that, MUCH MUCH more. The villagers don't know how much is coming from foreign exchange. So they can say: "Oh, those people are paying us so little, and keeping all the money." So I can understand that they feel... But [...] [t]hey should just go to Madras and try to get a job, pulling a rickshaw or working in some sweatshop... (Ibid.)

Lopuksi kysyin Bhavanalta hänen mielipidettään Äidin sanoista, joiden mukaan kyläläiset ovat ensimmäisiä aurovilleläisiä. Bhavanalla oli Äidin lausunnoista uutta tietoa, jotka asettivat Aurovillen filosofian tämän osan hieman uuteen valoon. Bhavanan tietojen mukaan Äiti ei itse antanut usein siteerattua lausuntoaan, vaan joku hänen seuraajistaan ehdotti tällaista tekstiä, jonka Äiti ainoastaan hyväksyi ilmeisesti tarkemmin miettimättä. Kuitenkin Bhavana uskoo Äidin tarkoituksen olleen kyläläisten kunnioittaminen, sillä jokainen olento on osa Jumaluuksia ja omaa mahdollisuuden edetä kohti tätä.

What did Mother mean when she said that the villagers were the first Aurovillians?

One thing you should know that the... that didn't... she didn't write that. That was a letter that somebody else wrote. And she signed it and sent blessings on it, but she didn't write it. That was somebody who was writing to her about the villages. And she said "Yes yes". But it's as far as the practical reality, this is something that all Aurovillians have had to deal with, because we all believe that she said that. It's only very recently that the researchers [learned about it].

More important actually, the things she did write was to say that the nature of India, the culture of India, a country that has been *so* long striving after spiritual life, she said by its very nature... It means that a peasant in his field in India is closer to the Divine than the intellectuals of the Earth. So, she also wrote that you should always remember they are the host, this is their country, and you are the visitors. And she said don't try to teach them anything, you just do things, and when they ask questions, you answer. You help them. [...] I think actually she's talking about... human unity, and... although she as a, you know, highly developed spiritual person, she would be very aware of the hierarchy. Still, every human being has a potential to be... to be aware of the Divine, because everybody *is* the Divine. Just like the flowers and [...] so on. So a human being, by a virtue of being human, has the possibility of becoming aware of it. (Ibid.)

Bhavanan mielipiteet siis edustavat melko hyvin aurovilleläisten keskivertoasennetta kyläläisiin. Asenne ei ole aurovilleläisille itsellekään täysin selvä ja monet kamppailevatkin hyvin ristiriitaisten tunteiden parissa. Hengellisenä yhteisönä aurovilleläiset eivät haluaisi leimautua neokolonialisteiksi, köyhien tamileiden hyväksikäyttäjiksi, mutta toisaalta kaikkia ”ensimmäisiä aurovilleläisiä” ei voida hyväksyä aurovilleläisiksi, sillä se saattaisi olla yhteisön taloudelle tuhoisaa. Monet myös kokevat, että tamilitulva olisi myös yhteisön hengellisyttä rapauttavaa, varsinkin jos tamileiden katsotaan pyrkivän Aurovilleen vain taloudellisista syistä ja pysyvän samalla vahvasti uskonnollisina. Todellisia, käytännössä vaikuttavia pyrkimystä esim. integroida kyliä enemmän Aurovilleen ei valitettavasti ole, eikä elintasokuilun madaltaminenkaan tunnu olevan hyvin monien aurovilleläisten kiinnostuksena. Status quo’na pysynee vielä pitkään – kärjistetyksi ilmaistuna – isäntä ja orja -suhde, mikä ei itse asiassa merkittävästi haittaa isäntää tai orjaakaan. Aurovilleläiset saavat nauttia halvasta työvoimasta ja kyläläiset voivat nostaa elintasoaan Aurovillen maksaman kohtuullisen hyvän palkan avulla.

Liikuttaja muurin takaa

Muutos kylissä

Vaikka joidenkin aurovilleläisten suhtautuminen kyläläisiin saattaa olla melko epäluuloista, on Auroville tehnyt paljon kylien hyväksi. Auroville ylläpitää useata tamililapsille tarkoitettua koulua, joiden opetuksen laatu on huomattavasti korkeampi Tamil Nadun intialaisiin maaseutukouluihin verrattuna. Lisäksi opetus on maksutonta, mikä (yhtä korkeatasoisen opetuksen saavuttamiseksi) on mahdotonta muualla Intiassa. Monet kyläläiset, joilla ei ole varaa lähettää lapsiaan Pondicherryyn kouluun, laitavat lapsensa esim. New Creationin kouluun, joka on tarkoitettu *ainoastaan* kyläläisten lapsille (ks. kuva 22.1 – 22.2). Taloudelliselta kannalta Auroville ei kuitenkaan juurikaan kannusta tamililasten koulutusta, sillä yhteisön varsinaisesta budjetista ei ohjaudu ollenkaan tamilikouluihin. New Creationin koulun rehtori Roy kertoi kuinka hän ja koulun perustaja, André, joutuvat tekemään paljon työtä, että saisivat lasten opetukseen ja ruokailuun tarvittavat määrärahat kerättyä. Tätä varten Roy anelee jatkuvasti lukuisilta hyväntekeväisyysjärjestöiltä rahaa koululle. Valitettavasti esim. UNESCO ei rahoita ollenkaan koulua, sillä se ei ole Intian koulutusstandardien mukainen.

Opetus onkin erilaista verrattuna tavalliseen intialaiseen kouluun, sillä oppilaat ovat huomattavan motivoituneita. UNESCO:n tuen saaminen edellyttäisi vanhanaikaisten opetusmetodien käyttöä. Tähän mennessä New Creationissa ollaan pysytty uudenaikaisemmalla, mutta taloudellisesti niukemmalla linjalla.

Aurovillen terveyskeskus hoitaa kyläläisiä nimellistä korvausta vastaan ja pitää yllä kylissä terveydenhuoltoa ja mm. äitiyshuoltoprojektia. Myös terveyskeskus saa kamppailla määrärahoistaan, sillä se ei saa ollenkaan varoja yhteisön budjetista. New Creationin kouluun nähden terveyskeskus on kuitenkin paremmassa asemassa, sillä useammat hyväntekeväisyysjärjestöt – mukaan lukien WHO – avustavat sitä. Terveyskeskuksen hoidon laatu ei kylläkään ole länsimaista tasoa, sillä henkilökunta, joka on suurimmaksi osaksi ei-aurovillemäläistä, tekee töitä alipalkattuina, joten työmotivaatio ei välttämättä ole korkealla, kuten ei myöskään terveyskeskuksen varustustaso.

Aurovillen Village Action Group tekee myös – hyväntekeväisyysjärjestöjen avustuksella – arvokasta työtä kyläläisten parissa. Perus- ja ammattikoulutuksen lisäksi kyläläisiä neuvotaan, kuinka intialaisen byrokratian kanssa täytyy toimia ja kuinka valtion virastot saadaan toimimaan enemmän kylien hyväksi. Kyläläisiä on konsultoitu myös infrastruktuurin parantamisessa ja paljon AVAG:in määrärahoja käytetäänkin mm. teiden, viemäröinnin ja vesijohtojen kunnossapitoon. Yksilötasolla monet aurovillemäläiset adoptoivat orpoja tamililapsia tai järjestävät vaikeista perheolosuhteista kärsineille naisille ja lapsille asuintiloja ja huolenpitoa koulunkäynnin ohessa. Esim. Roylla on tusinan verran orpoja tai hyljättyjä tamililapsia, jotka asuvat vakituisesti hänen luonaan ja käyvät New Creationin koulua. Moneille lapselle aurovillemäläiseen perheeseen pääsy on oikea onnenpotku, kuten Royn haastattelu antoi ilmi.

There's a great need for care [...] for these children. And they all come from either desperately poor – as opposed to poor... They're all poor by European standards, but some of them are right down there on the poverty line. And if they've got some spark in them, it's going to be absolutely wasted. It'll never be developed in that home background. So I brought them into the house. Some of them are abused children. There's no provision here in India for abused children. If you're an orphan, yes, there's orphanages that you can get a child in there. But if he's just an abused child, particularly in a village situation, then that's just too bad for the child. (Roy / JJ.)

Aurovillemäläinen sosiologi *Thillai Ganapathi* (1992) tutki Aurovillen vaikutusta *yhteisön alueella sijaitseviin tamilikyliin* (myöhemmin lyhenteellä: AS-kylät) ja vertaa kehitystä Aurovillen *alueen ulkopuolella sijaitseviin kyliin* (myöhemmin lyhenteellä: AU-kylät). Seu-

raavaksi esitän muutamia Ganapathin kokoamia faktatietoja Aurovillen aiheuttamista muutoksista kyläläisten elämään.¹

- AS-kylien asukkaista korkean asteen koulutuksen saaneiden määrä melkein kaksinkertainen verrattuna AU-kyliin.
- Liiketoiminnasta tulonsa saavien määrä AS-kylissä kaksinkertainen verrattuna AU-kyliin.
- Kotiäitejä AS-kylien naisista 3 %, AU-kylissä 5 %.
- Alhaisimman tuloluokan (< 10 000 rupiaa/v) edustajia AS-kylissä kolmasosa verrattuna AU-kyliin.
- Korkeimman tuloluokan (25 – 50 000 rupiaa/v) edustajia AS-kylissä 50 % enemmän kuin AU-kylissä.
- AS-kylissä kolminkertainen määrä kastienvälisiä avioliittoja kuin AU-kylissä.
- AS-kylissä maataloustöissä 46,5 %, AU-kylissä 73,0 %.

- AS-kylissä 32 % ei tiennyt mitään Auroville-yhteisön elämästä, 46% arvosti Aurovilleä, 22 % vastusti Aurovillen vapaita perhearvoja, 22 % kouluikäisistä lapsista (lähes kaikkien perheet kuuluvat alhaisimpaan tuloluokkaan) opiskelee Aurovillessä.
- Aurovillessä työskentelevistä AS-kylien asukkaista yli puolet pitää Aurovillen vapaudesta ja kastittomuudesta, mutta 56 % harmittelee suuryritykseen verrattaessa pienempää palkkatasoa ja epävarmaa työn jatkuvuutta. Moni ei pitänyt Auroville olemattomasta sairaus- ja äitiyslomakäytännöstä sekä huonosta irtisanomissuojasta.
- 52 % AS-kylissä ei tiedä mitään Sri Aurobindosta ja Äidistä, 22 % pitää heitä jumalina ja 26 % on lukenut heistä ja ymmärtää Aurovillen ihanteita.

- Muita muutoksia AS-kylissä: taloudellinen kasvu, koulutuksen saannin helpottuminen, perhekoon pienentyminen sekä perheen työnjaon ja päätöksenteon tasa-arvoistuminen, pukeutumisen ja ruokavalion länsimaistuminen.
- Muutokset AS-kylissä koskevat enimmäkseen nuorisoa, alimpia kasteja, kouluttamattomia ja vähätuloisia kyläläisiä.

Muutokset ovat enimmäkseen positiivisia ja yllättäviäkin. Auroville on kieltämättä tuonut mukanaan vaurautta myös kyliin ja lieventänyt esimerkiksi tiukkoja kastirajoja. Toisaalta Auroville on tutustuttanut kyläläiset myös uusiin kulutusarvoihin, minkä vuoksi esim. monien köyhien tamilimpien unelmana on saada omakseen hieno japanilainen moottoripyörä, joita näkyy paljon Aurovillen teillä. Silti monet kyläläiset ovat melko epätietoisia ja epäluuloisia Aurovillen tarkoituksesta, mutta samoin aurovilleläisillekin kylät ovat hieman arasteltavia tai pelottavia paikkoja, tai kuten Auroville Todayn kokoelmateoksessa ilmaistaan:

¹ Aurovillen välittömässä läheisyydessään on 21 kylää ja Aurovillen alueella kolme: Kottakarai (n. 750 as.), Edayanchavadi (n. 3000 as.) ja Kuilapalayam (n. 3000 as.).

[F]or most Aurovillians today Kuilapalayam and the other nearby villages are terra incognita, places to hurry through on the way to somewhere else[.]” (AVA 1998, 25.)

Aurovillen olemassaolo on siis tuonut melkoisen muutoksen yhteisön naapurikyliin.¹ Muutos pitää sisällään katkeruutta, kateutta, pelkoa, omaneduntavoittelua, mutta myös materiaalsen hyvinvoinnin ja tasa-arvon lisääntymistä. Aurovillen alueella asuu tuhansia tamileja, jotka ovat ikivanhan ja rikkaan kulttuurin jälkeläisiä. Aurovillen täytyykin jatkaa tamiliasian pohtimista ja päästä epämääräisestä tilanteesta tyydyttävämpään ratkaisuun. Uhkakuvia on monia, länsimaisen materialistisen elämäntavan levittämisestä avoimeen vihanpitoon, mutta parhaimmassa tapauksessa Auroville saa, kuten Äiti todennäköisesti toivoikin, värikästä tamilikulttuurista yhteisön henkistä puolta rikastuttavan lisän ja jos perustusfilosofian vaatimaa hyvää tahtoa riittää, tamilikylät pystyvät nostamaan elinolosuhteitaan korkeammalle tasolle Aurovillen suotuisalla avustuksella.

Kieltämättä tamilikylien kehittämiseen löytyy paljon aihetta. Oma kokemukseni maaseudun tamileiden elämästä on, että se kelpaa valitettavan hyvin esimerkiksi Intian kurjista oloista. Maata viljellään DDT:n voimalla, ravinto on erittäin yksipuolista ja hygieniataaso heikko. Krooniset sairaudet vaivaavat niin vanhoja kuin nuoria ja brittivallan ajoista lähtien yleinen taantumus niin koulutuksessa, ekologiassa kuin arkipäivän taidoissa on omiaan vahvistamaan vallanpitäjien asenteita tamiliseudusta turhana takapajulana. Aurovilleläisillä riittää onneksi itsekritiikkiä eikä neokolonialismiin olla suistumassa – ainakaan hyvällä omatunnolla. Itsekritiikin harjoittaminen mahdollistaa tamiliasian pysymisen puheenaiheena. Yhtä mieltä Aurovillessä ollaankin siitä, että yhteisön kehityksen suuntaviivoja määriteltäessä on välttämätöntä käydä jatkuvaa arvokeskustelua ja pohtia alkuperäisasukkaiden asemaa Tulevaisuuden Kaupungissa, jonka ideaaliin kuuluu ihmisyyksyys – myös tamilikyläläisten kanssa.

¹ Toki Intian kehitys yleensä on vaikuttanut myös Aurovillen naapurikyliissä eikä olekaan helppoa erottaa Aurovillen ja Intian vaikutteita toisistaan.

Auroville: kupla Intiassa?

Eräs yli 20 vuotta Aurovillessä asunut hollantilaisnainen¹ kuvaa suhdettaan Aurovilleä ympäröivään kulttuuriin Auroville Today -lehdessä:

How much do I know about this country, about the state in which I am living? After all these years, I still can't manage to speak the local language properly and trying to read signs in Tamil is impossible. [...] I feel comfortable [...] in the protected environment provided by our community. [...] But as soon as I venture beyond the boundaries of our community, I am confronted with India – the noise, the dirt, the different expressions of the various religions, the men people, all the sacred or simply numerous animals, the foreign sounds. (AVT nro 91/1996, 4.)

Auroville on kieltämättä monin tavoin kuin kupla Intiassa, sillä auroviljeläiset elävät hyvin poikkeavaa elämää verrattuna ympäristöönsä. Jotkut vertaavat Aurovilleä keskiluokkaiseksi esikaupunkilähiöksi, mutta toiset julistavat Aurovillen olevan Intian ja koko maailman toivo. Yllättävän yleistä on, että auroviljeläiset eivät osaa alueensa kieltä, tamilia. Itse asiassa hyvin harvat länsimaista tulleet auroviljeläiset edes vaivautuvat opettelemaan auttavasti tamilia. Tamiliauroviljeläisten ja heidän puolisoitensa lisäksi ainoastaan jotkut maatalouden harjoittajat ja kehitystyöntekijät osaavat paikallista kieltä. Kielikysymys onkin yllättävän vähän käsitelty aihe muuten hyvin itsekriittisessä ja itsetutkiskelevassa ympäristössä. Näyttääkin siltä, että kielikysymys on ikään kuin ”virtahepo olohuoneessa”, Aurovillen ja tamilikylien suhteen kannalta jopa liian ilmiselvä tekijä, että siihen ei tajuta puuttua. Tai paremminkin: ei jakseta puuttua, vaikka kielitaito olisikin ensiarvoisen tärkeä asia Aurovillen ympäristöönsä sopeutumisen kannalta.

Valitettava ”Aurovillen kuplaa” vahvistava tekijä on rikollisuuden kasvu Aurovillen alueella. Kun varallisuuserot tamilikylien ja Aurovillen välillä ovat suuret, saavat auroviljeläiset kärsiä yhä enenevässä määrin kyläläisten tekemistä murroista ja varkauksista, jopa suorana isista ryöstöistä ja pahoinpitelyistä. Lisäksi Aurovillessä kiinnitetään yllättävän vähän huomiota auroviljeläiseen pukeutumiseen, mikä on omiaan lisäämään närkästystä traditionaalisten tamilien keskuudessa. Tamilikulttuuriin kuuluu oleellisesti länsimaisittain melko tiukat siveyskäsitykset ja täten myös pukeutumissäännöt. Tamilinaiset käyttävät paksua ja peittävää *sari*-pukua, joten moottoripyörillä farkkushortseissa ja hihattomissa t-paidoissa tukka hulmuten kiitävät auroviljeläiset naiset (ja miehet) saattavat herättää kyläläisissä mel-

¹ Ei kuitenkaan edellä esitelty tohtorinna.

koista närkästystä. Onhan toki helppo arvioida ihmistä tämän ulkoisen olemuksen perusteella, joten siveettömästi pukeutuva ulkomaalainen voi vaikuttaa muutenkin moraalittomalta ja epäilyttävältä. Siis ilmeinen vauraus, käyttäytyminen, pukeutuminen ym. erot tamilikulttuuriin nähden saattavat herättää kyläläisissä kateutta ja vihaakin, mikä ilmenee lukuisissa yhteisön jäseniin kohdistetuissa aggressioissa. Kun itsekkin jouduin ilmeisesti ihonvärini takia olemaan tällaisen vihanpidon kohteena, eräs Länsi-Intiasta kotoisin oleva aurovilleläismies yritti tehdä ymmärrettäväksi kyläläisten käyttäytymistä.

The villager is forced to face his inferiority, which makes him a little violent. The way people in Auroville live. The way young people in Auroville move about within Auroville and in the city. It's very attractive, you know, [...] you go on a Bullet [= moottoripyörämerkki] for example, and naturally you draw attention. And then the way some Aurovillians dress. I mean, they're virtually naked in the sense that – particularly the women, white women. This is sort of cultural shock to the Indian villager. And naturally the sexuality is aroused, and when this sexuality, for example, does not find an outlet, then there's frustration. And again the factor of money. The villager is poor anyway, so when he sees certain Aurovillians who do nothing. They do maybe stipulated number of hours of work in the community, which is five hours. But for the living, the way villagers slog, Aurovillians don't slog, but they get a band of demands, they get their maintenance, they can manage to have dinner, you know, in these flashy kind of restaurants. So naturally the villager feels a little... cheated. He should not be. If he were an enlightened person, he might not have felt so. But he is not an enlightened person. So you have hostility. (Charu / JJ.)

Onko Auroville siis kupla Intiassa? Fyysisesti yhteisö on laaja, repaleinen ja pitää sisällään ja lähinaapureinaan useita tamilikyliä. Tamilit ja muut intialaiset ovat yhteisön suurin kansallisuusryhmä, mutta intialaisten suhteellinen panos yhteisön politiikkaan on vähäinen. Nykyään tamilikylät ovat vain asutusta tienvarsilla. Kauppaa käydään Aurovillen *Pour Tous*'ssa tai Pondicherryssä (ks. kuva 23), ei enää kylissä. Aurovilleläisten talot ovat yhä enemmän aidattuja ja kanssakäyminen kyläläisten kanssa on rajoittunut AVAG:in kehitystyöhön ja työsuhteisiin. On kuitenkin muistettava, että aurovilleläiset kylläkin järjestävät toisinaan juhlia kyläläisten kanssa ja että Aurovillen maanviljelijöillä on yleensä hyvin läheisiä ystävyys-suhteita paikallisväestön kanssa. Henkisesti Auroville on enemmän tai vähemmän kupla Intiassa – tosin vielä kohtalaisen helposti läpäistävä sellainen, mutta jos karismaattinen Äiti yhä eläisi, voisin kuvitella tämän kauhistuvan kuplaa, joka hänen mielestään todennäköisesti olisi tiilimuuri.

9. SEKULAARISTUUKO UTOPIA?

Auroville wants to be the cradle of the Supermen.
(The Mother)

Yli-ihminen: aarre sateenkaaren päässä

Aurovilleläinen Rauf kirjoitti satiirissaan toivovansa Aurovillessä kehittyvän Yli-ihmisen, uuden lajin, olevan kaksijalkainen (AVT nro 89/1996, 3). Aurovillen lopullinen tavoite edustaa yhteisön utooppista ajattelua vahvimmillaan. Sri Aurobindon kehittämän yogan tarkoitus ei ole vain edistää onnellista elämää tai kehittää ihmisen henkisyttä, vaan se on apuväline paljon suuremmalle tavoitteelle, joka voidaan saavuttaa vasta kaukana tulevaisuudessa. Auroville kehityskaaren päätepiste, sateenkaaren päässä oleva aarre, on Yli-ihminen (Superman), psyykkisesti ja fyysisesti uusi ihmislaji¹, joka on voittanut kaikki ihmiskunnan eettiset, sosiaaliset, taloudelliset ja lääketieteelliset ongelmat ja jonka olemus on jatkuvassa jumalyhteydessä. Sri Aurobindo oletti Yli-ihmisen ilmaantuvan sitten, kun supramentaali jumaluusvoima viimeinkin saavuttaa koko ihmiskunnan. Aurobindo ei kuvaillut niinkään itse Yli-ihmistä, vaan prosessia, jonka avulla Uusi Ihminen synnytetään maailmaan. Äiti sen sijaan antoi jonkinlaisia viitteitä Yli-ihmisen olemuksesta, johon liittyi aivan uusi fysiologia. Yli-ihmisellä olisi vain yksi sukupuoli ja sen ruumis olisi ”värähtelyltään” hienompaa eikä täten käsin kosketeltavaa ainetta. Telepatia olisi tuon olennon viestimismuoto. Sri Aurobindo piti teoriaansa johdonmukaisena jatkeena Darwinin evoluutioteorialle, joka oli tehnyt hänen opiskeluvuosina ilmeisen syvän vaikutuksen.

Aurovilleläiset eivät kuitenkaan usein kuormita itseään Yli-ihmisen pohtimisella, vaikkakin monilla on melko selvä käsitys asiasta. Näyttää siltä, että Aurovillen lopullista tavoitetta on pohdiskeltu lähinnä yhteisöön liittymisen aikoina, jolloin asiassa on tultu tiettyyn johtopäätökseen ja jätetty sitten asia ”hautumaan”. Yli-ihmisen tuleminen tapahtuu vasta niin pitkän ajan kuluttua, että yhteisön filosofiassa on paljon ajankohtaisempiakin teemoja

¹ Usein Aurovillessä puhutaan lajin sijasta rodusta, mikä mielestäni kuvaa Yli-ihmisen olemusta huonommin kuin laji, sillä tulevaisuuden olennon katsotaan poikkeavan ihmisestä yhtä paljon kuin ihminen poikkeaa apinasta. Täten eroavaisuudet ovat nimenomaan lajitasolla.

pohdittavaksi. Toiset aurovilleläiset suhtautuvat teoriaan melkoisella varauksella, jotkut hieman ujostelevatkin aiheesta puhumista, mutta monien mielestä on kiehtovaa pohdiskella, millainen tuo Uusi Ihminen oikein tulee olemaan.

Entisenä Sri Aurobindo -ashramin jäsenenä Charu oli joutunut pohtimaan aurovilleläisittäin melko paljonkin Yli-ihmisteoriaa. Ashramissa tuntuukin yleensä olevan melko yhdenmukainen ajattelutapa, mitä tulee Sri Aurobindon ajatteluun, kun taas Aurovillessä tulokinnanvapautta harjoitetaan enemmän.

Can you imagine the new race – superhuman?

Not in my life-time, but if you read Sri Aurobindo's teachings of the evolution, how it is going to be, how it is becoming, then I have no reason to doubt it. Maybe I might not be alive. Maybe my great-grandson might have been there and gone. But one day superman is going to be born on this planet

And what will he be like?

That is so difficult to say. The Mother herself refused to say anything about superman. It seems it's pointless to imagine how he'll look and all. [...] She talks about superman having dynamic will and thought. The thought itself might have a will of its own. It's something like the moment you will, the moment you think something the thing is done. Something like that. [...] She said he will have no sex. He will... the difference will not be there. There won't be a woman and a man. Also the superman will be fair and tall, and his physical tissue might be of a different kind, she says. (Charu / JJ.)

Tukevasti jalat maassa elävä Charlie pitää yli-ihmisteoriaa mahdollisena, mutta tapansa mukaisesti hän ei juuri ota asiaa turhan raskaasti. Sri Aurobindon yoga on kuitenkin hänen mielestään järkevää, oli se sitten totta tai ei.

So the superman will be born in Auroville?

(Phew!) I don't know about that. I mean he said some things about [it][...], but actually I'm not worried about it at all. I mean I hope it's true what they said. Yeah, I'm a funny guy to be in this sort of thing, because – I mean maybe you can tell – I'm really not that type of guy at all. I'm not into mysticism, or exactly reverse. Aurobindo's yoga makes sense to me. If it's all true or not, I don't know. [...] Anyway, totally I shy away from those things. But it makes good sense to me, what he said, generally. (Charlie / JJ.)

Stuartin mielestä Yli-ihminen on vain jotain, johon Äiti viitasi joskus eikä sitä voi missään nimessä sanoa Aurovillen filosofiaksi. Niinkin utooppinen ajattelu tuntuukin karalalaisesta sosiologista ilmeisen hassulta ilmiöltä. Stuartin mielestä yli-ihmisyys – jos sitä

termiä on käytettävä – tarkoittaa pikemminkin sitä, että ihminen voi moraaliltaan kehittyä huomattavasti nykyisestä.

Oh, I don't think that's the philosophy of Auroville at all. [...] It's something that the Mother referred to. But the philosophy of Auroville is... trying to grow, progress, be the very best that you can be. That to me is the philosophy of Auroville.

You don't think it involves superhuman, and another – a new race?

I think that's a lot of nonsense. In other words, that would attract the largest egos in the world. Imagine a person that wanted to be a superman. Now that person is probably ridiculous [nauraa]. So, I recognize that we as human beings [...] can be much more than we are. Much much more. (Stuart / JJ.)

Haastatteleman nuorimies, Partha, vaikutti siltä, ettei hänkään ollut kovin kiinnostunut Yli-ihmisestä tai hengellisistä aspekteista. Kuitenkin hän käytti aurovilleläisiä fraaseja, joita hän ehkä oletti haastattelijan haluavan kuulla.

Auroville will be a place for a superman some day, like another race, you know... anything about that?

It can. But you have to work for it. Especially in spiritual... yoga, meditation. If you concentrate on the... this kind of things, not to living, thinking about money, car, and what can I do without work, and set your mind in certain peace, and [...] maybe something different will evolve [...]. And then you work work work. [...] Nothing goes to waste, if you're doing meditation or something... (Partha / JJ.)

Thillai, läheisestä kylästä kotoisin oleva New Creationin koulun opettaja, ajatteli yli-ihmisteorian olevan luonnollinen jatke Darwinin evoluutioteorialle. Hän, kuten monet muutkin aurovilleläiset, vertaa Yli-ihmisen ja nykyihmisen eroja nykyihmisen ja apinan eroihin (ks. kuva 24). Yli-ihmiseksi kehittyminen on hidas ja vaivalloinen prosessi – niin erilainen on oleva Uusi Ihminen.

[I]t's possible. [...] Darwin said that man was from one of the race of monkey. [...] [I]n future it will happen. Sri Aurobindo said, and Mother said... this is a stage, you know, the monkey[...] [...] So you'll begin to [go] to the next stage. [...] You should not complain about anything. You should not get anger, in any circumstances. So this is very very – for ordinary man this is very very difficult. [...] So what Sri Aurobindo said [is that] [o]ne day you will have a race which is better than the man. So that is superman. [...] First it starts with one person, then group of people, then... that's the idea for Auroville. [...] It's not very easy task, but... It will take time. (Thillai / JJ.)

Senthil, joka on myös tamilnadulainen opettaja, katsoi parhaimmaksi olla sanomatta mitään varmaa Yli-ihmisestä tai sen merkityksestä Aurovillelle. Asia oli liian outo hänelle, joten hän jätti suhtautumisensa avoimeksi.

[W]hen I talk about superman, I limit myself what I know, what I feel. I can't talk about that, I can't tell something about that. [...] I don't really understand. So I don't say it's possible or not possible. I really don't know. That's all I can say about that. I really don't know. (Senthil / JJ.)

Amerikkalainen Jill saattoi hieman aristella antropologin uteluja, mutta hänen asenteensa Yli-ihmiseen oli sekoitus uskoa, toivoa ja kunnioitusta Sri Aurobindoa ja Äitiä kohtaan. ”Sittenpäähän sen näkee” -asenne tuntuu olevan yleinen Aurovillessä, vaikka kyse onkin hyvin vaikuttavasta, mystisestä aiheesta, Aurovillen eräällä lailla eskatologisesta perustusfilosofian teemasta.

[E]volution of course happens over time. It's not something that happens over night.

And then, will people become supermen?

...I don't know. I have such a poor vision. I mean I can hardly see from day to day [nauraa] what will happen. [...] I don't know. I have – I don't even call it a hope – I just have a, somehow a feeling that, if those two beings, I mean they were after all also human, that the Mother and Sri Aurobindo through their work could... had a vision of what it might be, then I try also to hold this vision in my heart, and to live under their inspiration and under their guidance. Then we see what happens. (Jill / JJ.)

Ranskalainen arkkitehti, Satprem, korosti Yli-ihmisen valtavaa erilaisuutta verrattuna nykyihmiseen, mikä aiheuttaa sen, että Yli-ihmisen olemusta on erittäin vaikeaa spekuloida.

It will also not socially function the same way that we function with eating, sleeping and so on. That's why it's difficult to imagine how this man will be. But I would rather think of a being made of light. That means just moving with energies. [...] [B]ut this is on the absolutely occult level. But I'm sure it will be absolutely different also. (Satprem / JJ.)

Ravinto on yksi Yli-ihmisen ja nykyihmisen välillä oleva erottava tekijä. Yli-ihminen ei tarvitse ravintoa, ainakaan siinä muodossa kuin me ravinnon käsitämme. Hän ”imee” energiansa ehkä auringosta tai sitten kauniista elementeistä. Aurovillen eräässä pienyhteisössä, Véritéssä, joka on saanut erittäin henkevän maineen Aurovillessä, koin esimerkin siitä, millainen voisi olla Uuden Ihmisen lounas. Ihmettelin tilannetta kenttäpäiväkirjassani.

Menin klo 13 maissa Véritéen. Véritéssä oli juuri lounasaika. Ruuaksi oli kukkia! Erilaisia kukkia, joilla mukamas on erityyppisiä vaikutuksia ihmisiin (psykologinen kehitys, Kris hnatietoisuus, onnellisuus...). Jokainen otti lautaselleen eri kokoelman kukkia ja istui pöytään. Mala sanoi, että tulevaisuudessa syöminen voi olla sellaista; ihminen vain katsoo kukkia ja saa niistä energiaa. Yoeri [belgialainen vieras] ei tuntunut tulevan kylläiseksi lounaasta, joten menimme syömään Solar Kitchenille. [...] Illalla jazz-iltaan Visitors' Centerille. Gans [hollantilainen vieras] purki pettymystään lounaasta. Hän tekee fyysistä työtä ja suorastaan aina rientää aterialle. Ja kun tällä kertaa (silmän)ruokana oli kukkia, hän miltei raivostui. (KPK.)

Ei-aurovilleläisten vierailijoiden nälkää kukkalounas ei tyydyttänyt, enkä usko aurovilleläistenkään tulleen ähkyyn aterialta. Ehkäpä erilainen ateria oli esimerkki Auroville filosofiaan kuuluvasta sosiaalisten konventioiden murtamisesta. Lounaalla ei välttämättä tarvitse syödä, vaan voi kokoontua yhteen ja nauttia toisten seurasta kauniiden kukkien parissa (ks. kuva 25).

Vaikka alustavasti oletin Aurovillen sekularisoituneen suhteessa Yli-ihmisteoriaan, yllätyin kuinka monet aurovilleläiset yhä pitävät yhteisön lopullista tavoitetta, uuden ihmislajin syntyä, kaikesta huolimatta johdonmukaisena yhteisön hengellisen rakennusprosessin lopputuloksena. Usko ei Yli-ihmiseen ei ehkä ole vähentynyt, mutta kylläkin muuttunut. Mitä ilmeisimmin yhteisön pioneerit uskoivat aikoinaan Aurovillen utopian toteutuvan jo ehkä heidän elinaikanaan. Nykyään aurovilleläisten arviot uuden lajin synnystä ovat vallankumouksellisuudessaan vaatimattomampia ja sijoittuvat hamaan tulevaisuuteen, usein satojen vuosien päähän nykyisyydestä. Ehkäpä aurovilleläiset ovat pettyneet yhteisönsä henkisen kehityksen hitauteen. Ihmisykseyden yhteisössä riitoja ja erimielisyyksiä on paljon ja yhteisö on jakautunut eri motiivien perusteella byhärakenteisia poliittisia puolueita muistuttaviin ryhmiin, mikä ei varmaankaan edistä henkisemmän lajin ilmaantumista. Jocelyn kirjoittaa turhautuneena Aurovillen varjopuolista:

Auroville is an experiment. One description of what we are doing here is Karma Yoga. Another could be we are trying to push a load of sh-t uphill, and we are in danger of it gliding back downhill and crushing us... The planet is dying and here in Auroville we do not love each other, trust each other but justify bad will... We have people fighting and hurting another. (AVT nro 57/1993, 4.)

"Unity in diversity" -ihanteen hidas toteutuminen voi siis saada aurovilleläiset ajattelemaan kriittisemmin myös Yli-ihmisen tuloa ja sijoittamaan lopullisen utopian toteuttamisen paljon aiottua myöhemmäksi. Voi olla, että niiden määrä, jotka eivät ylipäätään usko Yli-ihmiseen, on kasvamassa tai sitten nykyaurovilleläiset uskaltavat ilmaista skeptisyytensä

vapaammin. Joka tapauksessa joitakin aurovilleläisiä huolestuttaa uusien aurovilleläisten uskonpuute – oli skeptikkoja sitten todellisuudessa entisaikoja enemmän tai ei. Hyvin monet kylläkin uskovat, että skeptikot eivät pysy Aurovillessä, sillä yhteisön eräänlainen hengellinen energiakenttä estää heitä sopeutumasta.

Now the only problem is, that there are no rules, no regulations. So there are people who come here who don't believe in Mother, who don't believe in Sri Aurobindo. Now they are divergent from the main focus of this place. Because the whole area is full of a grace which is there due to the souls who are there. [...] But if you have a divergent view, you can neither fit in; and you [...] create these counter vibrations which are difficult to handle sometimes. [...] I call it a natural selection, in a way. Because I feel that if someone doesn't fit in here, then circumstances will arise which ask him to leave. They cannot stay here. [...] It takes time, because the nature in itself gives you a chance. It keeps on giving you chances to try and change your attitude, to try and change your focus. And if you're not able to do it, then just too bad. Nature will finally give you a blow, and you go back, you cannot tolerate that. It happened to so many people I've seen. (Kamala / AuAr.)

Totta on, että skeptiselle ihmiselle Auroville voi olla turhauttava paikka elää, jopa ilman luontaantöntävää kenttää tai hengellisiä vastavärähtelyjä.

Yli-ihmisteorian kannattajalta vaaditaan paljon uskoa ja ehkä suuntautumista mystismiin, sillä vaikka olisikin houkuttelevaa uskoa tuon uuden olennon olevan Darwinin evoluutioteoriaan sovitettu uusi askel, on valitettavan selvää, että luonnonvalinta ei todellisuudessa tule koskaan tuottamaan moraalisempaa eläinlajia. Mutta miksipä ei ihminen voisi olla huomattavastikin moraalisempi kuin mitä nykyään on? Evoluutio ei kuitenkaan tule puuttumaan asiaan. Eri asia on se, jos uutta etiikkaa ja sitä kautta uudenlaista ihmistä haetaan uskonnoista tai uskontoa muistuttavista filosofioista. Tietenkin tarpeeksi suosittu uusi idealismi voi muuttaa merkittävästikin ihmislajin ajattelua ja hyvällä onnella ajattelu ei jää vain paikalliseksi muoti-ilmiöksi, vaan parhaimmillaan vähentää planeettamme väestön kärsimyksiä ja ehkä jopa pidentää ihmislajin olemassaoloa joillakin vuosilla. Tähän mennessä uudet ideologiat – olivat ne sitten uskonnollisia tai filosofisia – eivät ole vapauttaneet ihmisiä kurjuudestaan, vaan pahimmillaan hyvinkin moraaliset opit ovat lisänneet kärsimystä ja voimistaneet vastakkainasetteluja.

Aurovillen pioneeriaikana yhteisöön muuttaminen ja sen filosofian omaksuminen on varmasti ollut hyvin voimakas kokemus, varsinkin jos pystyi aistimaan karismaattisen Äidin mystisen energian. Tällaisessa taianomaisessa ympäristössä Yli-ihminenäkään ei välttämättä tuntunut hurjalta fantasiaa, vaan muutosten tuulien uskottiin tuovan mukanaan aivan uudella tavalla ajattelevan ihmisen. Nykyään Aurovilleen tulo muistuttaa enemmän pakettimatkaa

etelään kuin Yli-ihmisen tuloon valmistavaa mystistä seikkailua. Ehkäpä nykyinen, koulutumpi ja keski-ikäistynyt Auroville mieltää Yli-ihmisen pikemminkin itsekehityksen symboliksi kuin uudeksi roduksi tai lajiksi. Monet aurovilleläiset – niin konkarit kuin modernitkin – kokevat Aurovillen olevan merkittävä yhteisö ilman tien päässä olevaa Yli-ihmistä, jota kyynisimmät aurovilleläiset vertaavat sarjakuvien Teräsmieheen tai kriittisimmillään tuomitsevat rodunjalostusideologiana. Usko ja todellisuus ovat ylipäänsäkin eri maailmoja. Kuinka moni kirkollisveroa maksava kristitty uskoo Tuomionpäivään? Moniko buddhalainen todellakin tavoittelee Nirvanaa? Riippuu tietenkin uskon määrittelystä. Hindulainen voi yhä uskoa maailmansa lepäävän kilpikonnan kilven päällä, vaikka hän olisi lukenut maantiedettä ja kristitty voi yhä uskoa kaikkivoipaisen Jumalan olevan oikeudenmukainen ja hyvä, vaikka maailman täyttäisi kärsimys. Todellisuus ja usko eivät ole yhteismitallisia. Niiden funktio ihmiselle on aivan erilainen. Ehkäpä aurovilleläisten usko Yli-ihmiseen onkin todellisuudessa sitä monimutkaista liimaa, joka pitää utopiaa ja sen erilaisia asukkaita koossa. Ehkä tuota sosiaalista liimaa tarvittiin enemmän pioneeriaikoina, kun elämä oli hiljaista taistelua itsensä, toisten ja ympäristön kanssa ja kun ihmiset joutuivat tukeutumaan enemmän toisiinsa selviytyäkseen ja uskoakseen tulevaisuuteen.

Mitä olivat Sri Aurobindo ja Äiti?

Vladimir Lenin, George Washington, Jeesus Nasaretilainen, Siddharta Gautama, Romulus ja Remus... Edellä mainitut ovat kaikki erilaisen ja uuden yhteisön tai yhteiskunnan perustajahahmoja, poikkeuksellisina pidettyjä henkilöitä, joiden todelliseen tai kuviteltuun elämään on yhdistetty parhaimmillaan yli-inhimillisiä elementtejä. Aurovillen, kuten monen muunkin yhteisön syntyhistoriaa värittää oma mystiikkansa, joka liittyy yhteisön perustajahenkilöiden ympärille. Aurovilleläisten mielipiteet perustajaparinsa olemuksesta ja ominaisuuksista antavat lisävalaistusta siihen, kuinka yhteisön jäsenet suhtautuvat perustusfilosofiaansa, joka on Sri Aurobindon filosofian ja Äidin ajattelun yhdistelmä. Sri Aurobindo oli merkittävä henkilö jo Intian vapaustaistelun aikoihin. Hän oli kyvykäs puhuja ja runoilija. Hänen valtiopillinen tietonsa ja politiikantajunsa osoittivat merkittävää lahjakkuutta. Tämä kieltämättä monipuolinen mies vietti elämänsä jälkipuoliskon hengellisten harjoitusten parissa ja kehittäi uutta vallankumouksellisenä pitämäänsä yogaa. Mirra Alfassa, taiteellisesti lahjakas

ranskatar, jota Aurobindo piti Jumaläidin energian ilmentymänä (siitä nimitys *Äiti*), järjesti Aurobindon seuraajat organisaatioksi, joka aikojen kuluessa kehittyi yhdeksi Intian suurimmista ashrameista.

Kumpikin Aurovillen synnylle merkittävä henkilö on saanut lisäominaisuuksikseen mystisiä tekijöitä, alkaen jo ajasta ennen Sri Aurobindo -ashramin muodostamista. Lopulta, ashramin kehittyessä, kunnioitus paria kohtaan nousi jopa palvonnan tasolle. Ainoastaan aini harvat aurovilleläiset pitävät Sri Aurobindoa ja Äitiä ”tavallisina” ihmisinä. Koska Aurovillen tarkoitus on olla Tulevaisuuden Kaupunki ja lopulta Yli-ihmisen synnyinpaikka, on yhteisön perustajienkin oltava jotain muuta kuin vain tavallisia ihmisiä. Termi *avatar* (sanskrit.), Jumalan ilmentymä maan päällä, onkin termi, joka perustajapariin liitettynä toistuu usein keräämässäni haastatteluaineistossa. Mystikkoparia siis pidetään monesti Kristuksen kaltaisina jumalihmisinä, kuitenkin sillä erotuksella, että he eivät tulleet perustamaan uskontoa. Jos kaikki eivät pidä Aurobindoa ja Äitiä aivan Kristuksen veroisina, liitetään heihin muita yli-luonnollisia ominaisuuksia. Heillä oli esim. mystinen voima ihmisiin, he kykenivät tekemään ”astraalimatkoja” unissaan, he ilmestyivät ihmisille unissa, ympäristön omituiset tapahtumat olivat heidän ”merkkejään” (ks. luku 6). Mikä tärkeintä, Sri Aurobindo ja Äiti olivat hengellisesti niin edistyneitä, että heidän *ei olisi tarvinnut* kuollakaan, vaan he *valitsivat* kuoleman. Maltillisimmat aurovilleläiset pitävät perustajahahmoja korkeintaan erittäin vaikuttavina persoonina, karismaattisina johtajina, joilla oli suuret visiot hyvästä elämästä ja tarvittava määrä elämänkokemusta ihanneyhteisön kehittämistä varten.

Esitelmässäni kandidaattiseminaaria varten (1999) tutkin Aurovillen senaikaisia Internet-kotisivuja, joilla kerrottiin melko fantastisilta kuulostavia kertomuksia Sri Aurobindosta ja Äidistä. Sri Aurobindo, joka oli Hyvyyden ruumiillistuma, katkaisi jalkansa vuonna 1938. Tämä on joidenkin ashramiittien ja aurovilleläisten taholta tulkittu merkiksi siitä, että Pahuuden voimat olivat vahvoilla maailmassa. Alkoihan seuraavana vuonna toinen maailmansota. Sodassa mystikkopari oli aktiivisesti mukana, mutta ei fyysisesti, vaan okkultisesti. Esim. Äidin kerrotaan ilmestyneen itselleen Adolf Hitlerille¹ tämän neuvonantajan hahmossa ja käskeneen Hitleriä hyökkäämään Neuvostoliittoa vastaan. Näin Saksa joutui jakamaan voimansa kahdelle rintamalle, mikä hyödytti liittoutuneiden sotatoimia. (Ks. myös Lorenzo 1993, 155 – 8.)

¹ Hitler oli Äidin ja Aurobindon mukaan *Asuran* eli Pahuuden voimien edustaja.

Sri Aurobindoa käsitelleestä luvusta ilmeni, että Sri Aurobindon katsottiin kuolleen vain sen takia, että hän voisi paremmin työskennellä hengellisten tavoitteidensa eteen. Myös Äidin kuolemasta on samantyylistä tulkintaa. Itse asiassa Aurovillessä harvaa puhuukaan Äidin *kuolemasta*. Ehkä se on liian lopullinen termi, sillä monet kertovat tuntevansa Äidin voiman yhä Aurovillessä, joten tavallaan Äiti on yhä elossa ja toimelihaana. Joskus termien käyttö aiheutti haastatteluissa sekaannusta, kuten seuraavasta kappaleesta tulee esille.

All I can say that they must've been pretty powerful people.[...] I see them as spiritually powerful. Whether they're avatars, I mean, I don't really understand all that stuff anyway. [...] I would prefer to say, to make it much more neutral, and just to say they were extremely powerful, you know, spiritually powerful individuals, and their spiritual power, you know, coming from the Divine, because they aligned themselves so completely with the Divine. That's what I'd say.

Do you think they didn't have to die, but they chose to die?

No idea. No idea. I don't think they did anyway.

You don't think they died?

I don't think they did, no.

Like... yeah...

No, I mean I feel Mother's energy very much in Auroville. In many ways.

Yeah, but I mean by dying, like –

Leaving their bodies you mean?

Yeah. (Priya / JJ.)

Jillin näkemys Sri Aurobindosta ja Äidistä edustaa ehkä tavallisinta linjaa Aurovillessä. Heitä ei pidetä jumalina, mutta ei myöskään tavallisina ihmisinä, vaan jonain edellisten väliltä. Tähän näkemykseen käykin hyvin hindulaisuuden *avatar*-käsitys, joka tosin edustaa hieman yliluonnollisesti mahtavampaa näkemystä, asettaen *avatarin* Jumalan valituksi, kuten Karl-Heinzin ja Royn haastatteluista ilmeni.

I believe that they were divinely inspired. That they had a mission on Earth that was very very wide in scope. And... their vision of the future was so wide, so deep, so profound[.][...] [T]ogether they were here to give us a chance to lead a more deeply centered and rooted life, and to be in touch with more of this presence which you can call Divine or God [...]. But also to bridge the gap between man and god to help us to aspire up but also to – to Sri

Aurobindo and the concept of his work – to also bring the Divine light, the Divine force down into matter. (Jill / JJ.)

[H]e's been an exceptional man, no doubt about that. And the Mother also. But I don't worship them. I haven't raised them to a status of God. I just respect them greatly. I put them more on the level, perhaps, with Jesus Christ. I [...] don't feel that Jesus Christ was God. [...] He was an ordinary man, like me. [...] Avatars are [...] God's chosen people. [...] They were gifted people. [...]. And I think these two people are perhaps on that level. Avatars. Not the Divine. (Roy / JJ.)

Old souls. People who went through many many different things. They had to solve a lot of different things. Yes you can [...] say that they were even avatars. (Karl-Heinz / JJ.)

Entisenä ashramiittina Charulla on näkemys, johon liittyy buddhalaisia elementtejä. Bhavana taas näkee Äidin oman työnsä kautta. Äiti on hänelle Suuri Kehitystyöntekijä, joka yhä ohjaa ihmisiä, vaikka onkin ollut kuolleena jo melkein 30 vuotta.

[L]ike Buddha, at a certain state of evolution, he brought in a new principle of *maha nirvana*, the absolute state of consciousness where all dualities fall. It's a peculiar state which is very difficult to describe. Particularly for a person like me who knows virtually nothing about it. In terms of actually living in that state. But he did bring this new factor to the evolution of man. In the same way Sri Aurobindo brought a new thing, new light in to human awareness. Definitely. (Charu / JJ.)

I really see Mother as the ultimate development practitioner. She set up this project, and it attracts people from all over, and in all states of development... But I have a feeling of being in her teaching energy. That I'm being taught by her. (Bhavana / JJ.)

Charlien käsitys jättää eri mahdollisuudet auki. Hän ei tässäkään asiassa koe liian varmalta kuulostavien lausuntojen antamista tärkeänä. Merkittäviä ihmisiä he kyllä olivat, mutta Charlie ei halua turhaan pohtia asiaa sen enempää, sillä mitäpä väliä sillä olisi.

Aurobindo and Mother? Yeah, I think they must've been pretty advanced. Whether they were still human or not, I don't know. People say this or that. I don't know. It probably makes a big difference but I don't care. Anyhow I can't tell. I mean stuff they wrote, it's not my bible. They aren't my godheads or anything like that. I mean I'm willing to credit that they were way beyond what I was, but I feel no need to decide whether they're Divine, or this or that or whatever. I can't tell. I'm not that type of person. (Charlie / JJ.)

Muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta aurovilleläiset pitävät Sri Aurobindoa ja Äitiä vähintäänkin jumalallisen voiman innoittamina henkilöinä. Tällainen suhtautuminen on taroituksenmukaista, sillä Aurovillen päämäärätkin ovat korkeimmillaan yliluonnollisia. Lisäksi yliluonnollisen tekijän liittäminen perustajapariin tuo ilmeistä luottamusta ja varmuutta, mitä tulee yhteisön tulevaisuuteen. Arkipäivän ongelmat ja suuremmat, filosofiset

ristiriidat, ovat helpompia käsitellä ja päästä yli, kun uskoo, että esim. Äidin voima on yhä yhteisössä vaikuttamassa päätöksiin ja ongelmien ratkaisuihin. Mieleen tulee järjestäytyneen kristityn kirkon alkutaival ja yleiset kirkolliskokoukset, joissa päätettiin nuoren uskonnon dogmatiikasta. Kirkkoisät katsoivat, että päätöksenteko oli suoritettu Pyhän Hengen vaikutuksessa, mikä antoi tuloksille enemmän arvoa ja merkitystä.

Moni aurovilleläinen sanoo yhä tuntevansa Sri Aurobindon ja Äidin henkien vaikutuksen yhteisössä. Heidän kirjoituksensa kohoavat monesti raamatulliseen arvoon ja poikkeavissa tilanteissa ja olosuhteissa saatetaan nähdä heidän viestejään. Vastoinkäymiset yhteisön filosofian toteuttamisessa menettävät vakavuuttaan, sillä usein uskotaan, että Äidin tai Sri Aurobindon energia luotsaa yhteisön takaisin oikeille urille. Monet aurovilleläiset käyvät perustajaparin haudalla Pondicherryssä hiljentyvässä ja lataamassa energiaa tulevia koitoksia varten. Äidin jakamia ruusuisia siunauksia¹ säilytetään kuin pyhänjäännöksiä ja jotkut uskovat niiden pitävän pahuuden loitolla ja vetävän hyvää puoleensa (esim. Tekeste / JJ). Sri Aurobindon huone ashramissa on säilytetty ennallaan aurovilleläisten ja ashramiittien vierailua varten. Jotkut kokevat saavansa osan Aurobindon mystisestä voimasta käydessään poikkeuksellisessa elämäntilanteessa yogin huoneessa. Eläessään Sri Aurobindon voiman katsottiin olleen niin suuri, että se oli fyysisestikin havaittavissa. Eräs ashramiitti kertoi minulle, että kun Sri Aurobindo kerran istui keskittyneenä huoneessaan ja ulkona raivosi ukonilma, ei aukiinastasta ikkunasta tullut pisaraakaan vettä huoneeseen, sillä Aurobindon voimakenttä oli niin mahtava. (KPK.)

Sri Aurobindon ja Äidin kunnioitus näkyy Aurovillessä muutenkin kuin puheissa. Monia julkisia tiloja koristaa joko Sri Aurobindon tai Äidin kuva. Lisäksi joillakin seinillä on lainauksia heidän kirjoituksistaan. Lukuisat aurovilleläiset aloittavat päivänsä asettamalla kukkasia kotinsa Sri Aurobindon ja Äidin kuvien eteen. Suurin osoitus Äidin merkittävyydestä on Matrimandir-temppeli, jonka yläosassa sijaitsevassa hiljentyiskammiossa jotkut aurovilleläiset saattavat kokea Äidin energian suurimmillaan. Jopa ne, jotka aluksi suhtautuvat skeptisesti Äidin voimaan, saattavat kokea mystisiä elämyksiä Matrimandirissa ja tulkita ne Äidin voimaksi (esim. Smitha / JJ). Vierailin itsekin Matrimandirin kammiossa, mutta en valitettavasti kokenut poikkeavia tuntemuksia. Olin kylläkin erittäin vaikuttunut puhtaan valkean, mutta himmeästi valaistun kammion rauhoittavasta ilmapiiristä.²

¹ Pienessä kirjekuoressa olevia ruusun terälehtiä, jotka Äiti oli eläessään siunannut.

² Mitä ilmeisimmin kammio on erinomainen paikka rauhoittua ja meditoida. Kiehtova ja itse asiassa ainoa silmäänpiistävä yksityiskohta n. 25 m²:n tilassa on suuri pyöreäksi hiottu kristalli, johon oli suunnattu katolla olevan peilin kautta ohut auringonsäde, joka toimi kammion ainoana valaistuksena.

Sri Aurobindo ja Äiti ovat pyhydessään yhä merkittävä osa Aurovilleä, minkä huomaa yhteisön jokapäiväisessä elämässä. Perustajaparin kirjoitukset ja lausunnot kuuluvat yhä, ainakin perusteiltaan, jokaisen aurovilleläisen yleistietoon. Yleisillä paikoilla ja kodeissa Sri Aurobindon ja Äidin kuvat siunaavat ja ovat muistona menneistä ajoista ja toiveena tulevaisuudesta. Ainoastaan yksi haastatteleman aurovilleläinen (Jehuda / JJ) piti Aurobindoa ja Äitiä aivan tavallisina ihmisinä. Aurovillessä on kuitenkin nykyään kasvavaa skeptisismiä mitä tulee varsinkin Äidin kirjoituksiin ja lausuntoihin. Ennen Äidin neuvot olivat paavillisia, suorastaan jumalallisia käskyjä. Nykyään jopa Äidin karismaattisen voiman kokeneet pioneeritkin alkavat kyseenalaistaa rouvan ohjeiden järkevyyttä. Esim. Äidin hyväksymä yhteisön tuleva asemakaava, galaksimalli, on monien mielestä erittäin epäkäytännöllinen suunnitelma kaupungille. Myös Matrimandirin, jonka katsotaan symbolisoivan itseään Äitiä, rakennustöiden ja ylläpitokustannusten pelätään olevan uhka yhteisön taloudelle. Lisäksi monet (esim. Pierro / AuAr) väittävät Äidin olleen aikoinaan eräänlainen ”siunausautomaatti”, joka antoi hyväksyntänsä hyvinkin ristiriitaisille yhteisöä koskeville projekteille ja ehdotuksille. Kun ennen Äidin siunauksen katsottiin vahvistaneen ehdotuksen totuudellisuuden, nykyään sen, että Äiti sanoi: ”You have my blessings” uskotaan tarkoittaneen samaa kuin ”Voihan sitä yrittää.” Toisaalta monet aurovilleläiset ovat vakuuttuneita siitä, että jos Äidin neuvoja noudatettaisiin täsmällisesti, Auroville voisi paljon paremmin ja edistyisi nopeammin.

Joka tapauksessa, Äidin myytti on ehkä muuttumassa, mutta ei kuitenkaan murentumassa. Vaikka suurin osa aurovilleläisistä katsoo Äidin olleen jumalallista alkuperää, nykyään hänen toimintansa ymmärretään olleen myös erehtyvää, johtuen Äidin inhimillisestä puolesta.¹ Luonnollisestikin myytin muuttuminen ei helpota aurovilleläistä päätöksentekoprosessia, sillä Äidin erehtyväisyys altistaa hänen kehotuksensa, ohjeensa ja käskynsä yhä monipuolisemmalle tulkinnalle. Kuten jo mainitsin, Aurovillessä toki on niitäkin, jotka suhtautuvat Äidin sanoihin samalla tavalla kuin kenen tahansa muun yli 90-vuotiaan ohjeisiin. Vastapainona heille ovat ne fundamentalistit, joiden mukaan Äidin sana on jumalallista alkuperää eikä hänen tahtoaan saa kyseenalaistaa. Maltillinen vaihtoehto nyky-Aurovillessä

¹ Mystis-utooppisen suhtautumisen muutoksesta Aurovillessä sain havainnollisen esimerkin kun selailin Aurovillen ulkopuolelle (lähinnä tukijaorganisaatioille) suunnattua tiedotuslehteä, *Auroville Outreachia* Oli mielenkiintoista havaita, että Sri Aurobindoa, Äitiä ja varsinkin Yli-ihmistä käsiteltiin lehdessä äärimmäisen vähän, jos ollenkaan. Näyttääkin siltä, että Auroville haluaa ulospäin painottaa yhteisön käytännöllisempiä arvoja kuin mitä utooppinen perustusfilosofia vahvimmillaan viestii. Onkin helppo kuvitella, kuinka paljon paremmin rahoitusta saa yhteisö, joka ilmoittaa toteuttavansa ekologisia arvoja ja ihmisyyttä kuin yhteisö, joka kertoo olevansa yogin ajattelusta inspiroituneen okkultistin perustama ja pyrkii uuden ihmisrodun syntyyn.

on – jälleen kerran – pragmatistit, jotka ehkä uskovat Äidin hengelliseen poikkeavuuteen tai jopa yliluonnollisuuteenkin, mutta he myöskin uskovat Äidin ohjeiden kuuluvan omaan aikaansa, missä kontekstissa ohjeita täytyisi tulkitakin.

Monilla aurovilleläisillä on vahvoja kokemuksia Sri Aurobindon ja Äidin voimasta ja läsnäolosta ihanneyhteisön kehityksessä. Aurovilleläisille mystikkopari ei ole kuollut, vaan elää ja vaikuttaa yhä niiden joukossa, jotka uskovat Aurovillen tulevaisuuteen. Auroville ei ole merkittävästi sekulaaristumassa, vaikkakin viitteitä alkavasta prosessista on. Itse asiassa sekulaaristuminen riippuukin edellä mainitun ”vastavärähtelykentän” tapaisesta vaikutuksesta, nimittäin siitä, pitävätkö uudet aurovilleläiset yhteisöä aikansa, tarmonsaa ja rahansa sijoittamisen arvoisena paikkana. Pystyvätkö he omaksumaan radikaalin Yli-ihmisteorian merkityksen Aurovillen filosofiassa? Kykenevätkö he asettamaan Sri Aurobindon ja Äidin *avatarin* asemaan ja uskomaan heidän jumalalliseen voimaansa, vaikka he ovatkin olleet kuolleena jo kymmeniä vuosia? Jos Aurovillen hengellinen ja uskontoa muistuttava puoli on liian dogmaattinen tulokkaille, pystyvätkö he sivuuttamaan sen merkityksen Aurovillessä ja silti elämään Aurovillessä? Monet aurovilleläiset sanovat, että leppoisan elämän toteuttajat eivät tule jäämään Aurovilleen. Tämä oli totta varsinkin vielä 1970 – 80-luvuilla, mutta kuinka tänään ja tulevaisuudessa?

Aurovilleä voidaan yhä hyvällä syyllä kutsua hengelliseksi yhteisöksi ja yhä vielä useimmat tulokkaat ihastuvat Aurovillessä juuri yhteisön hengelliseen puoleen, joka nivoutuu yhteen yhteisön materiaalisen kehityksen ja ekologisten arvojen kanssa. Kuinka pitkään tilanne säilyy, riippuu lähinnä Aurovillen taloudellisesta ja ulkopoliittisesta kehityksestä. Joutuuko yhteisö taipumaan markkinatalouden paineiden alla ja hyväksymään yhä enemmän palatsimaisia yksityisasuntoja ja kasvavaa ylellisyyttä sekä avaamaan ovensa käyttäen ”Welcome to all those with good will” -kriteerin asemesta ”Welcome to all those with good wealth” -periaatetta. Auroville on utopiyhteisöksi hyvin pitkäikäinen. Yhteisö on myös kaltaisiinsa verrattuna hyvin vauras ja avoin. Ehkäpä siksi Aurovilleellä *on varaa* olla sekularisoitumatta. Yhteisön pyhiä ja utooppisia elementtejä sekä poikkeavuutta yleensä voidaan pitää yllä niin kauan kuin se on taloudellisesti siedettävissä ja kun ulkomaailmaan pidetyt suhteet toimivat enimmäkseen ulkomaailman ehdoilla.

10. ”IF AUROVILLE FAILS, THE WORLD WILL FAIL”

*Ihmisen historiasta tulee kilpajuoksu
sivistyksen ja katastrofin kesken.*

(H. G. Wells)

Aurovillelainen sosiologi Stuart kutsui Aurovilleä ”käänteiseksi Baabelin torniksi”¹. Ilmaisua on melko kuvaava puolentoistatuhannen asukkaan ja yli kolmenkymmenen kansallisuuden yhteisössä, jonka tarkoituksena on yhdistää kansat ja kulttuurit yhdeksi harmoniseksi kokonaisuudeksi. Aurovilleä voidaankin kuvailla huomattavasti traditionaalisesta yhteisöstä poikkeavaksi, mutta toisaalta näyttää siltä, että yhteisön arki, ongelmat ja muutos eivät sitenkään juuri poikkea totutuista kaavoista. Lieneekin paikallaan hiukan pohtia, kuinka Aurovillen muutos suhtautuu kulttuurin muutoksen mekanismeihin ja teorioihin, joita esittelin luvussa 2.

Diffuusion kannalta Auroville on suorastaan magneetti, joka vetää puoleensa kulttuuri- ja sosiaalisia vaikutteita Aurovilleläiset eivät suinkaan jatkuvasti keskity rakentamaan utopiaansa, vaan suuri osa aurovilleläisistä matkustaa kesäksi kotimaahansa ja monien asukkaiden kohdalla voidaan puhua jopa eräänlaisesta osa-aika-aurovilleläisyydestä, koska he viettävät esim. työn vuoksi pitkiäkin aikoja ulkomailla. Siksi Auroville muistuttaa mehiläispesää, jonka asukit pörräävät pitkiäkin matkoja mettä keräämässä ja palaavat sitten pesäänsä työstämään mettä hunajaksi, ts. käyttämään yhteisön ulkopuolisia kokemuksia itsensä ja yhteisön hyväksi. *Diffuusion* vaikutusta lisää se, että Aurovillen väestö lisääntyy pitkälti muuttovoiton kautta, mikä altistaa yhteisöä huomattavasti ulkopuoliselle vaikutukselle. Tällainen heterogeenisyyttä tuottava *diffuusio* on hyvin harvinaista menestyksessä utopiayhteisöissä. Joten vaikka Auroville on syrjäisessä paikassa, eivät aurovilleläiset itse ole suinkaan syrjässä maailman tapahtumista, vaan he liikkuvat sujuvasti kahden maailman välillä ja omaksuvat Aurovillen ulkopuolella mitä erilaisempia elementtejä, jotka ovat joko hyödyksi² tai haitaksi³ Aurovillelle ja sen periaatteille. Vaikka monet aurovilleläiset matkustavat sään-

¹ ”The Tower of Babylon in reverse.”

² Opiskelu, palkkatyö, innovaatiot yhteisön kehittämiseksi, yhteisöä hyödyttävät suhteet jne.

³ Esim. tottuminen materialistiseen elämäntyyliin, vieraantuminen toisinaan vaivalloisesta aurovilleläisestä ympäristöstä.

nöllisesti pois Aurovillestä, lähes kaikki haastatteleman ihmiset tunsivat itsensä vieraaksi entisissä kotimaissaan. Ahdistava suorittamisen ja menestymisen pakon ilmapiiri näyttää olevan erityisen luotaantyöntävä yhteisön ulkopuolelle matkaaville utoopikoille. Sksipä tuskin kukaan aurovilleläinen käy ulkomailla, jos kysymys ei ole sukulaisuussuhteita tai esim. työprojektista.

Akkulturaatio toimii Aurovillessä lähinnä yhteisöstä ulospäin. Kuten kahdeksannessa luvussa tuli esille, monet yhteisön naapurikylien asukkaat ovat alkaneet omaksua Aurovillen vaikutuksesta moderneja arvoja, olivat ne sitten parhaimmillaan kastimuurien murtamista tai materialistisimmillaan moottoripyörästä unelmointia. Näkyvimmin ja tietoisesti akkulturaatiota harjoittaa AVAG, joka pyrkii järjestelmälliseen asennemuutokseen tamilikyliissä. Tämän kehitystyöorganisaation monista ansioista muutamia ovatkin naisten oikeuksien parantaminen kylissä ja kyläläisten lasten paremman perusopetuksen järjestäminen. Mainittakoon vielä, että AVAG:in taitava henkilökunta ei missään nimessä pyri kääntymään kyläläisiä aurovilleläiseen ”uskoon” tai länsimaiseen kulttuuriin, vaan suurin osa työstä on tärkeää arkipäiväisten perustietojen ja -taitojen lisäämistä¹ sekä avustamista kylien infrastruktuurin kehittämiseksi. Jonkinlaista akkulturaatiota tapahtuu myös Aurovilleen päin, sillä tamilikulttuuri kiinnostaa monia Aurovilleläisiä (ks. kuva 26) ja yllättävän monet aurovilleläismiehet – lähinnä pioneerit – pukeutuvat tamilimiesten tapaan.

Myös hindulaisen filosofian ja ylipäättään intialaisen kulttuurin elementit ovat valikoidusti arvostettuja Aurovillessä, kuten myös buddhalainen ajattelu. Auroville yrittää myös tietoisesti pysyä mukana läntisen maailman teknisessä kehityksessä ja kehittää jatkuvasti esim. aurinko- ja tuulienergian käyttöään ja tietoverkkojaan. Kaikenlaiset tekniset ja hengelliset innovaatiot ovat Aurovillessä erittäin arvostettuja ja niitä omaksutaan melko ennakkoluulottomasti. Ainoastaan järjestelmällistä uskonnollista toimintaa ei yhteisössä hyväksytä. Myös uusinta taloustieteellistä kirjallisuutta seurataan tarkasti, minkä pohjalta käydään jatkuvaa keskustelua yhteisön talouden suunnasta ja kokeillaan pienillä ryhmillä uusia taloussystemeja. Orgaanisessa viljelyssä ”luomuinnovaatiot” ovat haluttuja ja aurovilleläiset maanviljelijät itsekin yrittävät kehittää yhä parempia tapoja hoitaa maataloutta ilman myrkyjä ja saasteita. Ei siis ole mitään tiettyä ryhmää, joka akkulturoisi Aurovilleä, joten ehkä

¹ Vierailin itse AVAG:in perustamissa kurssikeskuksissa, joissa annettiin opetusta mm. ompelemisessa, konekirjoituksessa ja myös peruslukutaidon kehittämiseksi. Jo verrattain yksinkertaisten taitojen omaksuminen mitä ilmeisimmin nostaa valtavasti syrjäytyneiden kyläläisten itseluottamusta ja innostaa opiskelemaan pitemmälle. Kyläläislasten opettaminen on erityisen kannustavaa ja lapsien omatoimisuutta kehittävä. Kaikista positiivisimman vaikutuksen minuun teki tamilikyläläisten opettaminen tamilikulttuurin historiasta ja perinteistä.

akkulturaatio onkin liian vahva termi kuvaamaan Aurovillen ulkopuolelta tulevaa muutosta. Pikemminkin voitaisiin puhua valikoivasta diffuusiosta.

On vaikea arvioida Aurovillen *adaptaatiota* ympäristöönsä, sillä oikeastaan aurovilleläiset alkoivat heti *itse muuttamaan* ympäristöään heille sopivaksi, minkä onnistumisesta oli kiittäminen jo ennen Aurovilleä hankittua tieto-taitoa. Massiivinen metsänistutusprojekti, joka jatkuu vieläkin, on muovannut karusta autiomaasta vehreän keitaan, jossa puunvarjossa istuskellessa on vaikea käsittää alueen olleen vielä parikymmentä vuotta sitten melkein joutomaata.¹ Aurovilleläisten ei siis tarvinnut sopeutua ympäristöönsä, vaan he sopeuttivat menestyksekkäästi ympäristönsä haluamukseen, mikä onkin Aurovillen tähän mennessä yhteisön parasta antia maailmalle. Totta kai aurovilleläiset joutuvat jollain tavalla itsekin sopeutumaan ympäristöönsä. Esim. vuodenajan vaihtelut vaikuttavat huomattavasti aurovilleläiseen elämänmenoon. Polttavan kuuma kesä² ajaa monet aurovilleläiset viileämpiin maihin, jolloin yhteisön tahti hidastuu eikä mitään tärkeitä asioita päätetä kesäkuukausina. Syyskuussa taas alkavat monsuunisateet, jotka kestävät marras-joulukuuhun, mikä myös on omiaan hidastamaan tai ainakin vaikeuttamaan huomattavasti aurovilleläistä elämänmenoa. Joulukuusta huhtikuuhun onkin Aurovillen aktiivisinta aikaa. Tällöin ilmasto on parhaimmillaan (ei liian kuiva eikä märkä) ja samalla myös turistikausi voimakkaimmillaan. Joka tapauksessa adaptaatiota on melko turha käsitellä Aurovillen kohdalla – ainakaan kovin luonnontieteellisessä mielessä – koska yhteisö ei ole itseriittoinen eikä kamppaile selviämisen ja kuoleamisen rajalla. Vaikka Aurovillen ympäristö olisikin niukka ja ilmasto oikuttelisikin, ravintoa, suojaa ja vaatetusta saa rahalla, jota monille aurovilleläisille tulee muualtakin kuin Aurovillestä.

Ympäristön vaikutusta korostavat antropologiset teoriat antavat kuitenkin Aurovillen suhteen mielenkiintoista pohdittavaa. Auroville on kylläkin niin ”ylellinen” yhteisö, että proteiininmetsästys tuskin vaikuttaa merkittävästi yhteisön kulttuurin luonteeseen eivätkä energiayksiköt *per capita* paljasta mitään oleellista Aurovillen muutoksesta. Mutta jos tarkastellaan muun kuin biologisen ympäristön vaikutusta voidaan esim. pohtia, kuinka vaikapa Pondicherryn kaupunki, josta Auroville hankkii suurimman osan elintarvikkeistaan ja kulutushyödykkeistään, vaikuttaa Aurovillen kulttuuriin. Ehkäpä kyse onkin jossain määrin proteiini- tai energiayksiköiden saannin vaikutuksesta, sillä jos tuota parinsadantuhannen

¹ Aurovillen uudelleenmetsittämisen menestys on kuuluisa kansallisellakin tasolla, ja aurovilleläisiä onkin pyydetty useampaan otteeseen toteuttamaan metsänistutusprojekteja muuallakin Intiassa.

² Toukokuun alusta kesäkuun loppuun tai heinäkuun alkuun.

asukkaan kaupunkia ei olisikaan olemassa, voisi Aurovillen todellisuus olla jotain aivan muuta. Ensinnäkin aurovilleläiset joutuisivat käymään huomattavasti enemmän kauppaa tamilikyläläisten kanssa, mikä merkitsisi paljon suppeampaa ruokavaliota ja vähemmän ylellisyystavaroita, tietoliikennettä, taloja jne., koska lähin suurempi kaupunki olisi tällöin yli sadan kilometrin päässä oleva Chennai (ent. Madras). Ehkä tällöin Aurovillen oma maatalous olisi huomattavasti runsaampaa, kun elintarvikkeita ei saisikaan kätevästi säilykkeinä kaupamatkallaan ja maidonkin joutuisi lypsämään itse tai ostamaan naapurilta. Todennäköisesti Aurovillen suhde kyliin olisi myös vähemmän ”herrallinen” ja enemmän kumppanuutta muistuttava. Joten ehkäpä varsinkin kulttuuriekologian avulla Aurovillen ympäristön vaikutus osoittautuisikin hedelmälliseksi teemaksi jatkotutkimuksessa. Mielenkiintoista olisi myös pohtia, kuinka Auroville pärjäisi, jos se joutuisi tukeutumaan pelkästään itseensä – ilman pääomatuloja ulkomailta tai halpaa tamilityövoimaa. Uskoisin Aurovillen kohtalon tällöin olevan samanlainen kuin suomalaisten perustamien lyhytikäisten ihannesiirtoloiden. Entä jos Auroville olisi New Yorkin kupeessa? Sen verran Aurovillen kaltaisissa utopiayhteisöissä ympäristön vaikutus merkitsee, että jos pääomaa on, Tulevaisuuden Kaupunki kannattaa rakentaa mieluummin kehitysmaahan kuin sellaiseen valtioon, jossa rakennusmiesten tai kuopankaivajien palkka on 50 kertaa korkeampi. Tämä havainto puolestaan saakin pohdittamaan Aurovillen utopia-astetta, sillä – kärjistetyksi – onhan helppo toteuttaa ihanteita, kun joku utopiaan kuulumaton tekee työt halvalla ja kun utopiaa rakennetaan ”vanhasta maailmasta” saaduilla säästöillä tai tuloilla.

Ympäristön merkitystä painottavan *kulttuurimaterialismi* ja ehkä *marxistinenkin* antropologiakin kelpaavat osiltaan tulkitsemaan Aurovilleä. Se tosiasia, että markkinatalous on hiipimässä Aurovilleen, voidaan Aurovillessä hyväksyä julistamalla ”Jumalallisen anarkian kulkevan moninaisia teitä”. Eli vaikka yhteisön ideaali onkin päästä eroon rahan vallasta, markkinatalous voidaankin kokea jonkinlaisena Kohtalon määräämänä vaiheena, joka on koettava, ennen kuin utopia alkaa häämöttää näköpiirissä. Ja vaikka raha oli Äidin mielestä pahan alku ja juuri, voidaan ideologiaa tulkita uudelleen ja pohtia juuri rahan tuottama *epätasa-arvon* olevan paha asia. Tällöin rahaa voidaan käyttää, kunhan sitä käytetään ”oikein” ja ”hyvään tarkoitukseen” ilman epätasa-arvon synnyttämistä. Businesskin voi olla näin työn yogaa, kun siihen suhtautuu oikealla tavalla. Mitä ilmeisimmin tuotannollinen todellisuus, Marxin termein *alarakenne*, vaikuttaa aurovilleläisten ideologisiin käsityksiin eli *ylärakenteeseen*. Kyseessä on siis perustavaa laatua oleva marxilainen esimerkki infrastruktuurin vaikutuksesta superstruktuuriin, kun vallitseva yhteiskuntajärjestelmä vaikuttaa ideologiaan,

joka puolestaan pönkittää järjestelmää. Tämän enempää Marxin annista ei olekaan hyötyä Aurovillen tapauksessa, mutta kuten myös kulttuurimaterialismin teeseihin kuuluukin, harvoin mikään uskonnollinen tai ideologinen käsitys voi loputtomiin laahata yhteisöllistä kokonaishyötyä vastaan. Rahasta ja talouden kasvusta on materiaalista hyötyä Aurovillelle, joten yhteisön filosofiaa on tulkittava niin, että se vastaa hyödyllistä järjestelmää:

Jos Äiti olisi aikoinaan tuominnut *öljyn* jonkinlaiseksi pahuuden materiaksi ja jos Aurovillen maaperästä olisi myöhemmin löytynyt öljyä runsain mitoin, uskoisin, että jonkinlaista uudelleen tulkintaa Äidin lausuntoon olisi harjoitettu – tai sitten koko tuomio olisi unohdettu konsanaan, jotta yhteisö voisi hyvillä mielin hyötyä uudesta rikkaudestaan. Äiti puhui aikoinaan paljon ja värikkäästi. Hän myös antoi lukemattomia neuvoja Auroville koirien, mistä vain pieni osa on päässyt Aurovillessä yhteisöllisesti merkittävien lausuntojen ryhmään. Äiti esim. kielsi koirien ja kissojen pitämisen Aurovillessä ja toivoi seksuaalisuuden kaikessa elämellisyydessään rajoittuvan ainoastaan välttämättömään lisääntymistoimintaan. Mutta koska vahtikoirista ja hiirien sieppareista on paljon hyötyä Aurovillessä ja kun seksikään ei ilmeisesti ole utopikoille vastenmielistä, ovat käskyt päässeet lähes täysin ”unohtumaan”.

Kuten niin monessa uskonnossa ja ideologiassa, myös Aurovillessä käytetään usein juuri niitä ”pyhiä lauseita”, joista on yhteisön kehitykselle eniten hyötyä. Surullisimmillaan infrastruktuurin vaikutus superstruktuurin näkyä niiden aurovilleläisten kohdalla, jotka uskovat tamilikyläläisten olevan ”luonnostaan” alempiarvoisia ihmisiä. Hyvällä mielikuvituksella tällaiseen päätelmään voi päästä Sri Aurobindon teorian kautta, jonka mukaan ihmiset kuuluvat eri henkisille tai hengellisille kehitystasojille. Kun tamilit ovat helppoa ja halpaa työvoimaa, voi vaarana olla, että yhteisöllistä filosofiaakin aletaan tulkita niin, että tamilit ovat hengellisesti alempiarvoisia. Tällöin heidän hyväksikäyttäminen olisi vielä vähemmän ongelmallista, koska heidän ”tarkoituksensa” olisi tehdä fyysistä työtä. Onneksi tällaista ideologiaa ei hyväksytä Aurovillessä, vaikka todellisuudessa tamilikyläläiset ovatkin Aurovillen proletariaatti. Aurovillessä infrastruktuurin vaikutus superstruktuuriin on todellinen, mutta aurovilleläisillä on ilmeistä potentiaalia kääntää vaikutussuhde päinvastaiseksi ja antaa superstruktuurin tai sen revitalisaation määrätä infrastruktuurista ja näin toteuttaa hieman

utooppisempaa elämää, ehkäpä jopa palauttaa arvoja enemmän 70-luvun jakamisen ja anteellisuuden aikaa vastaa vaksi.¹

Ylipäättään muutos Aurovillessä vastaa aika lailla muutosta (länsimaisessa) maailmassa yleensä. Aurovillen 60-lukulaisuuden hengessä elettyjä alkuaikoja kuvasi idealistinen uuden maailman synnyttäminen, tajunnan laajentaminen, uusien kokemusten hankkiminen ja luotuneista keskiluokkaisista asenteista ulosmurtautuminen. Kun Aurovillen ”itsenäisyysota” Sri Aurobindo -yhteisöä vastaan alkoi, yhteisön jäsenet kokivat jonkinlaisen realismin herätyksen, joka sitten 80 - 90-luvuilla näkyi kiihkeään rakentamisen ja taloudellisen kasvun sekä osittaisen sekularisoitumisen kautena. Uutta vuosituhatta aloittaessaan Auroville on tullut tienhaaraan, jossa valittavana näyttää olevan revitalisaatio tai sekularisaatio. Voi tietenkin olla, että Auroville valitsee jonkinlaisen synkretisaation globaalitalouden ja yhteisön ideaalin välillä, mutta on vaikea kuvitella millainen se tulisi olemaan. Joka tapauksessa Auroville kasvaa ja voi hyvin taloudellisesti, vaikkakin yhteisön itseriittoisuus vähenee ja tuloerot lisääntyvät, kuten modernisoituvassa maailmassa yleensäkin. Sekulaariksi yhteisöksi Aurovillellä on kaikesta huolimatta vielä pitkä matka: Sri Aurobindon ja Äidin asema yhteisön hengellisinä oppaina on vielä vakaa ja toivo Uudesta Ihmisestä paremmassa maailmassa jaksaa elää useimpien aurovilleläisten mielissä.

Utopiayhteisöistä parhaiten menestyvät yleensä ne, jotka edistävät yhdenmukaistavaa kollektivismia ja erottautuvat ympäröivästä maailmasta. Erottautuminen on usein tarkoituksenmukaista ja välttämätöntäkin. Utopiayhteisön luonteeseen kuuluu valtavirrasta poikkeaminen, sillä utoopikkojen näkemykset paremmasta maailmasta ovat erikoisia, radikaaleja tai jopa vallankumouksellisia. Vähintäänkin ne ovat tavalliseen elämään tottuneille ja vallitsevan yhteiskuntajärjestelmän kannattajille liian työläitä toteutettaviksi, vaikka utopiaa sinänsä arvostettaisiinkin. Monesti utopiayhteisöjen arvot ovat kuitenkin liian vieraita ympäröivälle maailmalle, mikä saattaa aiheuttaa vihamielisyyttä ihanneyhteisön rakentajia kohtaan tai ainakin utooppisen näkemyksen arvon kieltämisen. Tällöin on suotavaa, että utopiayhteisö pysyy suljettuna ja kollektiivisena.

¹ *Solar Kitchenin* ilmaiset ateriat olivat oiva osoitus päätöksestä, joka oli epätaloudellinen, mutta vastasi yhteisön ideaalia. Myös parasta aikaa yhteisössä ollaan ottamassa käyttöön omaa virtuaalista rahayksikkö, *aurosea* (1 aurose = 1 rupia.), jonka toivotaan lisäävän yhteisön sisäistä vaihtoa ja luovan uutta yhteishenkeä Aurovilleen.

Aurovilleläiset sen sijaan arvostavat suunnattomasti avoimuutta, monikulttuurisuutta, monikansallisuutta ja moniarvoisuutta. Yhteisö pyrkii tietoisesti vastustamaan eristäytymiseen johtavaa muutosta tai kuten Aurovillessä sanotaan, Auroville ei halua olla steriili kupla Intiassa. Mikä siis saa Aurovillen pysymään elossa ja virkeänä ja samalla miltei täysin alttiina ulkomaailman voimakkaille vaikutuksille? Lieneekin niin, että aurovilleläiset toteuttavat kukin yksittäisiä utopioitaan. Toiset toteuttavat itseään (ja utopiaansa) työskentelemällä ympäristön vehreyttämiseksi ja kokevat suurta iloa ja elämän täyttymistä nähdessään metsän hiljakseen kasvavan uudestaan ennen niin karulle alueelle. Jotkut vetäytyvät kauas yhteisön laitamille rikkumattomaan rauhaan, yksinään omine ajatuksineen ja yrittävät kehittää itseään hiukan perinteisten erakkomunkkien tyyliin. Monet taiteellisesti lahjakkaat taas saapuvat Aurovilleen murtamaan taiteenharjoituksellaan itseilmaisun ahtaaksi koettuja rajoja tai sitten he rakentavat outoja ja kiehtovia taloja yhteisölle (ks. kuvat 27.1 – 27.3). Kulttuurinen monimuotoisuus ja eri tapojen runsaus itsessään kiehtovat lukuisia ihmisiä, joten he saapuvat Aurovilleen oppimaan eri kulttuurien yhteiselosta. Utopian erikoinen asemakaava taas kiinnostaa lukuisia rakennusinsinöörejä ja arkkitehtejä, joten heidän täyttymyksensä on rakentaa fyysistä utopiaa. Tavallaan Aurovillestä ei voidakaan puhua yhtenä ainoana utopiana, vaan eräänlaisena *metautopiana*¹, useiden utopioiden viitekehyksenä.

Auroville on välttänyt jäykän kollektivisaation yhdenmukaistavan vaikutuksen ja keskittynyt pitämään erilaisuutta yhteisöllisenä hyveenä. ”Unity in diversity” on aurovilleläisten yhteisöstään käyttämä luonnehdinta, ja vaikka utopia on vielä puutteellinen – jopa laiminlyöty osin – jatkuva yleinen itsekritiikki ja -reflektio pyrkivät korjaamaan yhteisön käytäntöä ja periaatteita, pala palalta ja arvo arvolta, ikään kuin hermeneuttinen kehä pyörisi yhteisön sisällä pyrkimyksenään lopullinen tai edes melkein lopullinen ymmärrys paremmasta maailmasta ja siihen johtavasta toiminnasta. Väärin olisikin painottaa Aurovillen arvioinnissa liikaa yhteisön todellisuuden suhdetta takana oleviin periaatteisiin. Aurovillen arvo ilmenee silloin, kun yhteisön todellisuutta verrataan maailman muiden yhteisöjen ja yhteiskuntien arvoihin. Esim. kuinka moni yhteisö tai valtio pyrkii kansalaistensa jatkuvaan henkiseen itsekehitykseen?²

Kuten alussa mainitsin, paratiiseissa on tietenkin omat käärmeensä ja utopioilla ongelmansa. Aurovillen talous on kaukana yhteisön ideaalista ja tamlilikysymys luo paineita tietynlaiselle yhteisölliselle itsekkyydelle – uudesta jäsenestä on oltava *materiaalista hyötyä*.

¹ Metautopiasta on kirjoittanut mm. libertarianistifilosofi Robert Nozick (1974).

² Henkinen itsekehitys on tietenkin ongelmallinen käsite määriteltäväksi.

Monet utopiyhteisöt ovatkin kiinnostuneita ainoastaan yhteisön *sisäisestä* hyvinvoinnista, aivan kuten tavanomaisetkin yhteisöt. Näyttääkin siltä, että nuoren utopiyhteisön on oltava itsekäs selviytyäkseen. Auroville ei pysty tarjoamaan paikkaa suurelle määrälle kouluttamattomia ja varattomia ihmisiä, vaan sen on sitä ennen kehitettävä tarpeeksi tehokas taloudellinen koneisto. Totuus on surullinen: vahva talous ja raha ovat voimakas tekijä myös rahattomuuteen pyrkivässä utopiassa. Mutta voiko yhteisöllisestä itsekkydestä enää poiketa myöhemmin, kun aika olisi suotuisa? Ovatko jäsenet myöhemmin jo niin tottuneita hyvinvointiinsa, että uusien, ”*hole in the ship*” -jäsenten hyväksyminen horjuttaisi liikaa totuttua tasa-painoa? Mikä olisi niin riittävä kehityksen aste, että vähäosaisempia utopiaan pyrkijöitä voisi hyväksyä yhteisön jäseneksi? Kotimaamme Suomi on osoittanut sen, että taloudellinen hyvinvointi ei tee valtiota avoimemmaksi ulkopuolisille yhteisöön pyrkijöille. Suomen pakolaiskiintiö pysyy hävettävän pienenä taloudellisesta kasvusta huolimatta. Tällä hetkellä Auroville kamppailee taloudellisten tosiseikkojen ja ihmisyyden periaatteiden välillä eikä selvää suuntaa ole otettu kumpaankaan suuntaan. Niin Aurovillen kuin globaalistuvan maailman hyväosaisten on mietittävä, kuinka paljon pienemmän ja vauraamman ryhmän elintasosta voidaan tinkiä laajemman hyvinvoinnin saavuttamiseksi. Tällä hetkellä 200 maailman rikkainta ansaitsee enemmän kuin 2,5 miljardia köyhintä. Niin Aurovillessä kuin maailmassa yleensä, kakku on iso, epätasainen ja sillä on paljon jakajia.

Onko Auroville sitten menestynyt? Elisabeth Kanterin tutkimista utopiyhteisöistä vain yksi oli enää elossa, mutta silti Kanter piti utopiyhteisöjä menestyksinä. Jo yrittäminen on menestys, sillä se on merkki siitä, että ihmisillä riittää uskoa tulevaisuuteen ja muutokseen. Kieltämättä Aurovillen syntyminen ja kehittyminen on ollut vaikuttava prosessi. Aurovillen ympäristö on muuttunut karusta aavikosta vehreäksi keitaaksi, kiitos utopian pioneerien. Ihmiset asuvat viihtyisissä taloissa, tuottavat luomuruokaa ja ylläpitävät itseriitostesti suuren osan yhteisöllisistä toiminnoistaan. Myös yhteisön naapurikylät ovat hyötynneet utopiasta. Sitä paitsi *Auroville on olemassa*, mikä tarkoittaa sitä, että utopiyhteisöjen kontekstissa se on välttämättä menestys. Mutta jos verrataan kehitystä perustusfilosofian päämääriin, on Aurovillellä vielä valtavan pitkä tie kuljettavanaan. Mitä suurempi on toteutettava utopia-aste, sitä vaikeampaa on yhteisön menestyä. Siksipä Aurovillen uhkana on luisuminen pelkäksi isoksi kyläksi, jossa elää haaveilijoiden jälkipolvea, joka on pikku hiljaa omaksunut uudelleen ympäröivän, globaalistuvan maailman arvot. Parhaimmillaan Aurovillestä voi tulla hieno esimerkki siitä, kuinka seesteinen, suvaitsevainen ja ekologisesti järkevä elämä voi syntyä erilaisten, mutta toisiaan kunnioittavien ihmisten keskuuteen. Vielä

parempaa olisi se, että muutkin kuin aurovilleläiset alkaisivat toteuttaa sellaista elämää. Onneksi monet ovat näin tehneetkin, sillä ympäri maailman on perustettu monia pienempiä ja suurempiakin yhteisöjä, joiden asukkaat ovat kyllästyneet pinnallisen kulutuskulttuurin varjopuoliin. Jos unohdetaan hetkeksi Aurovillen utooppis-mystinen puoli, jonka jotkut aurovilleläiset ovat itse asiassa unohtaneetkin kokonaan, on Auroville yksinkertaisesti mukava paikka elää. Useimmat aurovilleläiset ovat erittäin ystävällisiä, auttavaisia ja kannustavia ihmisiä, mikä suorastaan pistää silmään. Mielestäni jo se, että on olemassa paikka, jossa ystävyyttä ja suvaitsevaisuutta arvostetaan ja harjoitetaan niinkin paljon kuin Aurovillessä, on ehdottomasti positiivista.

Aurovillen talous jatkaa kiusallisen tasaista kulkuaan kohti kapitalismia. Yhteisön jäsenten näyttää olevan erittäin hankalaa taistella tuota painovoiman varmuudella etenevää liikettä vastaan. Kiihkeäksikin nouseva keskustelu asiasta jatkuu, mutta käytännön toimet ovat vähissä, joten tämä yhteisön perustusfilosofian vastainen ilmiö kasvattaa voimiaan. Kuitenkin yrityksiä talouden suunnan muuttamiseksi on. Ainakin retorisella tasolla Aurovillessä tunnutaan elävän ”suurten muutosten aikoja”. Minkä suunnan aurovilleläiset päättävätkään taloutensa suhteen valita, tie ei ole helppo kuljettavaksi, sillä niin kuin tasa-arvoa ajavassa kapitalistisessa yhteisössä on omat ristiriitansa, on maailmanhistoria osoittanut vahvan sosialisminkin surulliset seuraukset. Ei liene liioittelua väittää, että Auroville on jatkossakin mitä mielenkiintoisin kulttuuriantropologinen tutkimuskohde. Yhteisön tulevaisuudessa on odotettavissa nykyistäkin suurempaa vastakkainasettelua. Kenties vahvempaa polarisoitumista tapahtuu *konkareiden* ja *modernien* välillä. Kenties Auroville alkaa hiljaksen muuttua erikoiseksi länsimaiseksi kyläksi, jonka kollektiiviseen muistiin sisältyy välähdykset menneisyyden yrityksistä muuttaa maailmaa paremmaksi paikaksi. Voi myös olla, että Auroville kokee jonkinlaisen perustusfilosofiaa koskevan uudelleensyntyminen ja toteuttaa radikaaleja muutoksia niin talouden kuin hengellisyyden piirissä. Ikävin skenaario kuvailee Auroville-nimisen turistikeskittymän, jossa rikkaat länsimaalaiset voivat tamilytyövoiman palveluista nauttien elää lokoisia päiviä korkotuloillaan.

”*If Auroville fails, the world will fail*”, kiteytti eräs aurovilleläinen yhteisönsä merkityksen maailmalle. Jos tuhatviisisataa motivoitunutta ihmistä yrittää tehdä yhteisön, jossa voisi elää rauhassa, mutta he eivät tehtävässään onnistu, voisi pessimisti ajatella, ettei maailmallakaan ole mitään mahdollisuuksia. Jos taas Auroville menestyy loistavasti, voisi kuvitella esimerkin ohjaavan muitakin yhteisöjä, kenties kokonaisia yhteiskuntia. Vaikka monet aurovilleläiset haluavatkin ajatella yhteisönsä olevan globaalisesti erityisen merkittävä, jää

yhteisön todellinen vaikutus maailmaan valitettavasti melko lailla vähäiseksi. Yhteisön lähettyvillä asuvien kyläläisten ja Pondicherryn asukkaiden lisäksi harva Tamil Nadun osavaltiossa asuva on edes kuullut Aurovillestä ja vielä harvempi on perehtynyt yhteisön tarkoitukseen. Maailmalla Auroville-tietous rajoittuu Auroville Internationalin järjestämiin näytelyihin ja julkaisutoimintaan, valtalehtien satunnaisiin matkailuartikkeleihin, joihinkin Sri Aurobindoa tai orgaanista maanviljelyä koskeviin tutkimuksiin ja satunnaisten vierailijoiden ja turistien kertomuksiin Internetissä. Mutta silti yli tuhatviisisataa ihmistä ympäri maailmaa on toiveikkaana tullut Etelä-Intiaan antamaan oman panoksensa paremman maailman syntymiselle. Miksi sitten Auroville vetää puoleensa ihmisiä? Mitkä seikat länsimaistuvassa maailmassa työntävät tietynlaisia ihmisiä Aurovillen kaltaisiin yhteisöihin? Mitä Aurovillen olemassaolo kertoo maailmastamme? Aurovilleen tulijoiden motiivit vaihtelevat melko lailla, mutta heidän omistautumisensa utopialle kertoo ainakin jotain siitä yhteiskunnasta, josta he ovat lähteneet. Millainen maailma sitten ajaa ihmisiä etsimään utopiaa?

Koko maailma on pian länsimaistunut. Suoritusyhteiskunnan arvot ajavat ihmisiä tekemään enemmän työtä ja tulevaisuuden epävarmuus pakottaa rakentamaan kattavampaa taloudellista turvaverkkoa. Poroporvarilliset hyveet ja materialistisuuden vyöry jättävät harvoille mahdollisuuden toteuttaa itseään miellyttävän työn, harrastuksen tai ystäväpiirin parissa. Merkkivaateyrityksen johtaja ansaitsee jopa 30 000 kertaa enemmän tunnissa kuin se lapsi, joka epäinhimillisissä olosuhteissa ompelee firman kauppamia moderneja fetissejä. Yhteisistä asioista päättämään valitaan missejä, urheilijoita, poptähtiä ja niitä, joilla on varaa ostaa mediajulkisuutta. Maailmanvaltiaat pakottavat meidät yksisilmäisyyteen: olemme joko heidän puolellaan tai heitä vastaan, kunhan emme kyseenalaista vanhoja totuuksia. Kehityksensä lapset kuolevat aliravitsemukseen ja tauteihin, jotka voitaisiin parantaa murto-osalla siitä summasta, jonka hallitukset käyttävät kehittääkseen sotakoneistoaan. Rahamäärä, jonka jalkineyritys käyttää markkinoidakseen logonsa luomaa vapaata elämäntapaa, voisi rokottaa koko Afrikan lapset poliota vastaan. Satoja miljoonia dollareita käytetään vähäkalorien ruokien kehittämiseen, sillä länsimaiset ihmiset kuolevat liikaan ravintoon. Samalla sadat miljoonat kamppailevat saadakseen tarpeeksi ravintoa. Mikä on *ihmisyksyden* tila maailmassa, jossa terrorismi, sodat ja köyhyys kukoistavat samaan aikaan, kun kulutuksen *potlach-juhlat* kietovat parempiosaisia uusien ”tarpeiden” lukinverkkoon, ja kun varakkaimpien valtioiden ihmiset tekevät eniten itsemurhia ja kärsivät eniten masennuksesta? Jos on onnekas, voi huijata itseään elämällä todellisuutta tietokoneen näyttöruudulla könttähintaan tai tuntea isänmaallisuutta ostamalla aina uudemman, värikkäämmän ja moniäänisemmän

kännykän, kuten Volkswagenin 60 vuotta sitten Saksassa. Parhaimpia ihmisiä maailmassamme ovat ne, jotka osallistuvat eniten taloudelliseen kasvusuhteeseen ja sankareina ihailaan niitä, jotka osoittavat eniten rohkeutta urheilukisoissa tai sensaatiomaista räväkkyttä ihmissuhdejulkisuudessa. Ihmiset puetaan ulkomailla halvalla (lapsi)työvoimalla tuotettuihin muotivaatteisiin ja upotetaan tv-visailujen, julkkismedian ja oikeata elämäntapaa kuvaavien mainosten juovuttavaan suohon. Ihmiset tekevät työtä, josta eivät pidä, saadakseen tavaroita, joita eivät tarvitse. Ihmissuhteita pohditaan korkeintaan aikakauslehdien parisuhdetestissä ja yksinäisten laitostettujen vanhusten kohtalo järkyttää vain iltauutisten ajan. Työttömät ja välittömästi voittoa tuottamattomat instituutiot kuihtuvat vähitellen olemattomiin uuden, uljaan talousdarwinismin edestä. Poliittinen näkemys ja hyvätahto ei ulotu yhtä tai kahta vaalikautta pitemmälle – eikä juuri valtion rajojen ulkopuolelle. Ihmisykseys on vähissä maailmassa, jossa naapurit eivät tunne toisiaan.

Edellä esittämäni mielikuvat ovat kovin provosoivia, mutta antanevat jonkinlaisen kuvan siitä, millaiset negatiiviset impulssit saavat länsimaisen ihmisen harkitsemaan radikaalia elämänmuutosta. Joten miksi ihmiset tulevat Aurovilleen? Mikä on Aurovillen merkitys jäsenilleen? Mitä ilmeisimmin Auroville edustaa pakoa ahdistavasta maailmasta, jonka on opetettu olevan hyvä ja oikea, mutta joka ei silti tunnu tarjoavan muuta kuin rahan ja vallan symbioosia, rutiinia, materialistisuutta ja hengettömyyttä. Monet aurovilleläiset ovat tulleet keskiluokkaisista olosuhteista etsimään jotain todellisempaa tarkoitusta elämäänsä. Toiset ovat kyllästyneet työpaineisiin, ruuhkaan, pinnallisuuteen ja saapuneet Aurovillen rauhaan. Jotkut ovat pettyneet kristinuskoon tai hindulaisuuteen ja uskovat karma yogan muuttavan maailman. Aurovillen anti ei ole rahassa tai muussakaan, ulkoisella tavalla mitattavassa, vaan aurovilleläisten motivaattoreina toimivat sisäisen maailman palkinnot. Kun Länessä itsekehitys tarkoittaa lähinnä vaurauden ja työuran kehittämistä, on tällainen protestanttinen etiikka unohdettu Aurovillessä ja sen asemesta hengellisyys, yhteisöllisyys ja mystisyyskin ovat ihmisten innoittajina. Nekin aurovilleläiset, jotka suhtautuvat kriittisimmin yhteisöönsä tai joiden motivaatioon kuuluu myös leppoisa elämä, arvostavat yhteisön vapautta ja suvaitsevaisuutta. Aurovillen suosio tarkoittaa sitä, että länsimaistuvan maailman palkinnot eivät enää tyydytä kaikkia. Elämän tarkoitusta ja merkitystä halutaan etsiä jostain muualta kuin valmiiksi pureskelluista opetuksista. Aurovilleä ei ole rakennettu turhaan.

LÄHTEET

Haastattelut

Su = sukupuoli (M/N), Sy = syntymävuosita, Lä = lähde (JJ = Auroவில்ssä suorittamani haastattelu, KPK = kenttäpäiväkirja, SäJJ = vastaanottamani sähköposti, AuAr = litteroidut haastattelut Aurovillen arkistosta).

Nimi	Su	Ammatti	Sy	Kotimaa	Haastateltu	Lä
Bhavana	N	kehitystyö	1943	USA	25.7.1999	JJ
Cayce	M	opiskelija	1974	Kanada	21.6.1999	JJ
Charlie	M	maatalous	1951	USA	3/1999	AuAr
					12.8.1999	JJ
Charu	M	keittiöapulainen, taiteilija	1963	Intia	5.8.1999	JJ
Divakar	M	insinööri	1950	Ranska	12.3.1999	AuAr
Gloria ¹	N	arkkitehti	1933	Italia	3/1999	AuAr
Govind	M	insinööri	..	Intia	16.7.1999	JJ
Heinonen, Noora	N	opiskelija	1975	Suomi	29.11.2001	SäJJ
Janet ²	N	kotirouva	1957	Hollanti	29.7.1999	JJ
Jehuda	M	psykologi, kirjailija	1954	Saksa	29.7.1999	JJ
Jill	N	opettaja	1947	USA	22.7.1999	JJ
Judith	N	hallinto	1946	Englanti	3/1999	AuAr
Jürgen	M	maatalous	1950	Saksa	3/1999	AuAr
Kamala	F	lääkäri	1927	Intia	3/1999	AuAr
Karl-Heinz	M	työnjohtaja	1952	Saksa	10.8.1999	JJ
Kathryn	N	taloushallinto	1953	USA	26.7.1999	JJ
Laura	N	liiketoiminta	1955	USA	3/1999	AuAr
Martin	M	puutarhuri	1953	Sveitsi	27.6.1999	JJ
Matthew	M	opiskelija	1973	Kanada	10.7.1999	JJ
Natalie	N	opiskelija	..	Kanada	16.7.1999	JJ
Partha	M	opettaja	1973	Intia	2.8.1999	JJ
Pierro	M	arkkitehti	1935	Italia	3/1999	AuAr
Priya	N	sosiologi, kirjailija	1946	Englanti	20.7.1999	JJ
					6.10.1998	SäJJ
Robert	M	opiskelija	..	Saksa	11.8.1999	JJ
Ron	M	lääkäri	1956	Hollanti	29.7.1999	JJ
Roy	M	rehtori (ent. poliisi, eläkkeellä)	1924	Englanti	23.6.1999	JJ
Satprem	M	arkkitehti	..	Ranska	10.8.1999	JJ
Senthil	M	opettaja	1973	Intia	22.7.1999	JJ
Shradhavan	N	kielenkääntäjä	1942	Englanti	3/1999	AuAr
Smitha	N	opettaja	1978	Intia	16.7.1999	KPK
Stuart	M	sosiologi	1957	Kanada	15.7.1999	JJ
Suzie	N	opettaja	1948	USA	13.8.1999	JJ
Tekeste	M	eläkkeellä (ent. diplomaatti)	..	Etiopia	27.6.1999	JJ
Thillai	M	opettaja, tutkija	1959	Intia	21.7.1999	JJ
Tim	M	tietoteknol.	1937	Englanti	13.3.1999	AuAr
Yoeri	M	opiskelija	1968	Belgia	3.8.1999	JJ

Tekijän suorittamat haastattelut tekijän hallussa.

Aurovillen arkiston osoite: Auroville Archives, Bharat Nivas, 605101, Tamil Nadu, India.

¹ Haastateltu samaan aikaa *Pierron* kanssa.

² Haastateltu samaan aikaan *Ronin* kanssa.

Kirjallisuus

Painamattomat

Jouhki, Jukka (1999): *Auroville. Tutkimus utopiyhteisöstä Intiassa*. Pro seminaari -työ, Jyväskylän yliopiston etnologian laitos.

Leard, Stuart R. (1993): *The International Township of Auroville, Tamil Nadu, India: the Routinization of Charisma in a Context of an Inner-Worldly Mystical Orientation*. Department of Sociology, University of Saskatchewan, Saskatoon, Kanada.

Lorenzo, David (1993): *How the Sun-Word Rises: Cultural Synthesis and Discursive Persistence in the Aurobindo Movement of India*. Faculty of the Graduate School of Yale University.

Purushotham, Surendran (1990): *Auroville: a Historical Study Since Its Inception*. Department of History, Madras Christian College (Autonomous), India.

Painetut

Alan & Tim (1998): *The Auroville Handbook*. Auroville Communication Center, Auroville.

Anttonen, Marjut (1999): *Etnopolitiikkaa Ruijassa. Suomalaislähtöisen väestön identiteettien politisoituminen 1990-luvulla*. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia 764, Helsinki.

*The Auroville Adventure*¹ (1998). Auroville Today, Auroshilpam, Auroville.

*Auroville News*². Auroshilpam, Auroville.

Auroville Today -lehti³. Bharat Nivas, Auroville.

Bates, Daniel G. (1996): *Cultural Anthropology*. Allyn & Bacon, Boston.

Bloch, Ernst (1986): *The Principle of Hope*. Basil Blackwell Ltd., Oxford.

Davis, J. C. (1983): *Utopia and the ideal society. A study of English utopian writing 1516 – 1700*. Cambridge University Press, Cambridge.

Donskis, Leonidas (1999): *The End of Ideology and Utopia? Moral Imagination and Cultural Criticism in the Twentieth Century*. Yliopistopaino, Helsinki.

G., Alain (1997): *Auroville. A Dream Takes Shape*. Alain G., Auroville.

¹ Tekstissä: AVA.

² Tekstissä: AVN. Viikoittainen uutisjulkaisu.

³ Tekstissä: AVT. Kuukausittainen uutisjulkaisu.

Goodwin, Barbara (1978): *Social Science and Utopia. Nineteenth-Century Models of Social Harmony*. The Harvester Press, Sussex.

Gothóni, René (1993): *Paradise within Reach. Monasticism and Pilgrimage on Mt Athos*. Helsinki University Press, Helsinki.

Harris, Marvin (1993): *Culture, People, Nature. An Introduction to General Anthropology*. Harper Collins College Publishers, New York.

Hitler, Adolf (1934): *Mein Kampf. Zwei Bände in einem Band*. München.

Hostetler, John A. (1983): *Amish Society*. The Johns Hopkins University Press, Baltimore.

Itkonen-Kaila, Marja (1984): *Thomas More ja hänen Utopiansa*. Teoksessa **More, Thomas: Utopia**. Werner Söderström Osakeyhtiö, Juva.

Ideals of Auroville. Extracts From Conversations and Statements about Auroville in Mother's Agenda (1999). Auroville Foundation, Auroville.

Jargon. Kulttuuriantropologian englanti-suomi oppisanasto (1994). Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunta, julkaisusarja n:o 35, Jyväskylä.

Joining Auroville (sa). Entry Group, Auroville.

Kanter, Rosabeth Moss (1972): *Commitment and Community. Communes and Utopias in Sociological Perspective*. Harvard, Cambridge.

Kateb, George (1963): *Utopia and its Enemies*. Collier-Macmillan Ltd., Lontoo.

Kautsky, Karl (1959): *Thomas More and his Utopia*. Russel & Russel, New York.

Keesing, Roger M. (1981): *Cultural Anthropology. A Contemporary Perspective*. Holt, Rinehart and Winston Inc., Chicago.

Kumar, Krishnan (1991a): *Utopia and Anti-Utopia in Modern Times*. Basil Blackwell Ltd., Oxford.

Kumar, Krishnan (1991b): *Utopianism*. Milton Keynes Open University Press, Buckingham.

Lehtonen, J. V. (1997): *Johdanto*. Teoksessa **Rousseau, Jean-Jacques: Yhteiskuntasopimuksesta**. Karisto, Hämeenlinna.

Luoma, Matti (1994): *Sri Aurobindo: modernin Intian johtava visionääriyogafilosofi*. Tampereen yliopisto, Tampere.

Mannheim, Karl (1976): *Ideology and Utopia. An Introduction to the Sociology of Knowledge*. Routledge and Kegan Paul Ltd., Lontoo.

Mills, Richard (1973): *Young Outsiders. A Study of Alternative Communities*. Pantheon Books, New York.

Minor, Robert N. (1999): *The Religious, the Spiritual, and the Secular. Auroville and Secular India*. State University of New York, Albany.

Moore, Henrietta L. (1999): *Anthropological Theory at the Turn of the Century*. Teoksessa **Moore, Henrietta L.** (toim.): *Anthropological Theory Today*. Blackwell Publishers Ltd, Oxford.

More, Thomas (1984): *Utopia*. Werner Söderström Osakeyhtiö, Juva.

*The Mother On Auroville*¹ (1993). All India Books, Pondicherry.

Murphy, Robert F. (1989): *Cultural & Social Anthropology. An Overture*. Prentice-Hall Inc., Englewood Cliffs, New Jersey.

Negley, Glenn & Patrick, J. Max (1962): *The Quest for Utopia. An Anthology of Imaginary Societies*. Doubleday, Garden City (N.Y.).

Nozick, Robert (1974): *Anarchy, State, and Utopia*. Basic Books Inc., New York.

Nykysuomen sanakirja 3 (1978). Werner Söderström Osakeyhtiö, Porvoo.

Orwell, George (1967): *Vuonna 1984*. Werner Söderström Osakeyhtiö, Porvoo.

Peltoniemi, Teuvo (1985): *Kohti parempaa maailmaa. Suomalaisten ihannesiirtokunnat 1700-luvulta nykypäivään*. Otava, Helsinki.

Pitkänen, Pirkko (1998): *Platon ja ideaaliyhteisö*. Teoksessa **Kotkavirta, Jussi & Laitinen, Arto** (toim.): *Yhteisö. Filosofian näkökulmia yhteisöllisyyteen*. Jyväskylän yliopisto.

Platon (1981): *Teokset IV. Valtio*. Otava, Helsinki.

Purani, A. B. (1995): *The Life of Sri Aurobindo*. Sri Aurobindo Ashram, Pondicherry.

Ricoeur, Paul (1986): *Lectures on Ideology and Utopia*. Edited by George H. Taylor. Columbia University Press, New York.

Rousseau, Jean-Jacques (1997): *Yhteiskuntasopimuksesta*. Karisto, Hämeenlinna.

Runciman, W. G. (1998): *Greek Hoplites, Warrior Culture, and Indirect Bias*. Artikkelijulkaisussa *Journal of the Royal Anthropological Institute*, 12/1998 nro 4. Blackwell Publishers Ltd, Oxford.

Sarmela, Matti (1984): *Kirjoituksia kulttuuriantropologiasta*. Suomen Antropologinen Seura, Mikkeli.

¹ Tekstissä: MOA.

Satprem (1996): *Sri Aurobindo or the Adventure of Consciousness*. Institut de Recherches Évolutives, Pariisi.

Savitra (1980): *Auroville. Sun Word Rising*. The Community of Auroville.

Spindler, Louise S. (1977): *Culture Change and Modernization. Mini-Models and Case Studies*. Holt, Reinhart and Winston Inc., Chicago.

Steward, Julian H. (1963): *Theory of Culture Change*. University of Illinois Press, Urbana.

Sullivan, W. M. (1994): *The Dawning of Auroville*. Auroville Press, Auroville.

Vesterinen, Ilmari (1992): *Geishat. Ja muita etnologisia kirjoituksia*. Karisto Oy, Hämeenlinna.

Wiklander, Nils (1989): *From Laboratory to Utopia. An Inquiry into the Early Psychology and Social Philosophy of B. F. Skinner*. Göteborgs universitet, Göteborg.

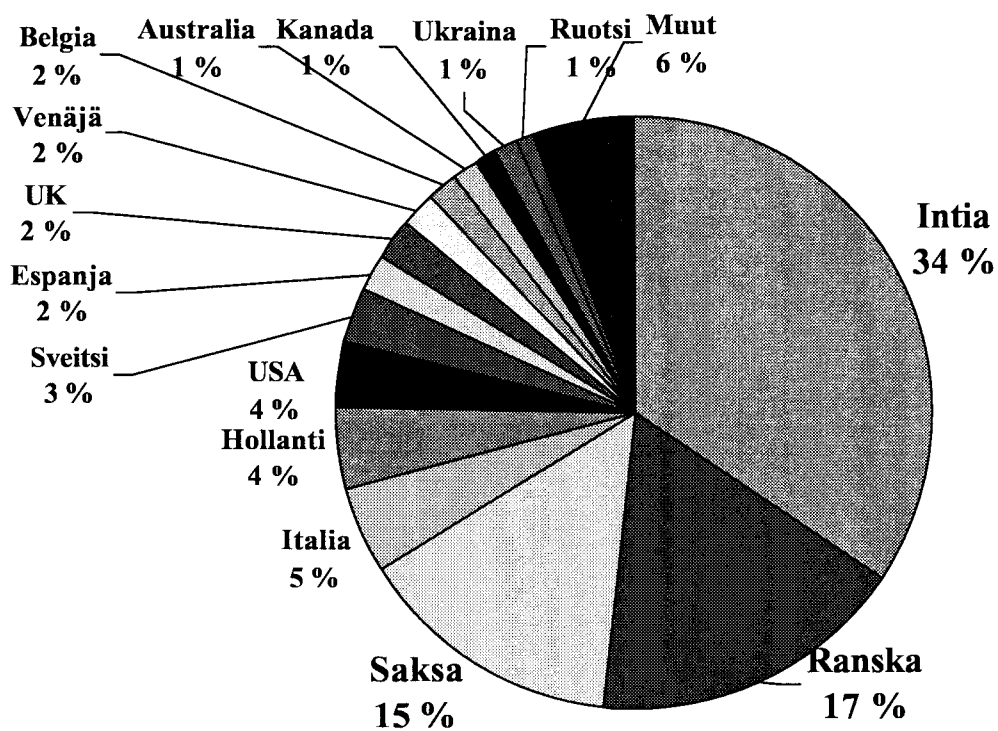
Vrekhem, Georges Van (1999): *Beyond Man. The Life and Work of Sri Aurobindo and the Mother*. HarperCollins Publishers, New Delhi.

Välimäki, Pauli (1984): *Vaihtoehtoinen elämäntapa. Kokemuksia ja unelmia*. Kirjapaja, Rauma.

LIITE 1. AUROVILLE INTIASSA.

LIITE 2. AUROVILLELÄISTEN KOTIMAAT (v. 1999).

(Lähde: <http://www.auroville-india.org/orgztion/orgztionfr.html> 16.3.2000 klo 13.56.)

LIITE 4. HAASTATTELURUNKO.

Mistä kuultit ensimmäisen kerran AV:stä?

Kuinka päädyit AV:een?

Mikä AV:ssä viehätti sinua eniten? Miksi?

Olitko jo tutustunut Sri Aurobindon tai Äidin ajatteluun?

Millaista uuden elämän aloittaminen AV:ssä oli?

Mitä teit / teet työksesi? Miksi valitsit juuri sen työn?

Kuinka Auroville on muuttunut sinun aikanasi / historiansa aikana?

Mistä arvelet muutosten johtuvan?

Mitkä ovat mielestäsi AV:n suurimmat haasteet? Miksi?

Miltä AV:n tulevaisuus näyttää?

Mitä mieltä olet AV:n kansainvälisestä / monikulttuurisesta ilmapiiristä?

Kuinka hoitaisit AV:n ja tamilikylien välisiä suhteita?

Mitä mieltä olet Sri Aurobindon ja Äidin ajattelusta?

Millaisia ihmisiä Sri Aurobindo ja Äiti olivat?

Mitä mieltä olet Aurobindon Yli-ihmisteoriasta?

Mitkä ovat AV:n perustusfilosofian tärkeimmät seikat? Miksi?

Mitä mieltä olet rahattomasta taloudesta? Entä Aurovillen talouden nykytilasta?

Kuinka usein käyt kotimaassasi? Miksi? Millaista siellä on käydä?

Aiotko asua loppuelämäsi AV:ssä? Miksi? Jos AV:ä ei enää olisi, mitä tekisit?

Millainen tavallinen päiväsi on?

Mitä teet vapaa-aikanasi? Missä liikut?

Kuinka muuttaisit AV:ä?

Mitkä ovat AV:n parhaimmat puolet?

Mikä on AV:n merkitys ulkomaailmalle?

Mikä on ulkomaailman merkitys AV:lle?

Mitä mieltä olet Aurovillen lopullisista tavoitteista?

(Haastattelukysymykset saattoivat vaihdella huomattavastikin haastateltavasta riippuen.)

LIITE 5. MOTHER'S DREAM.

”There should be somewhere upon earth a place that no nation could claim as its sole property, a place where all human beings of goodwill, sincere in their aspiration, could live freely as citizens of the world, obeying one single authority, that of the supreme Truth; a place of peace, concord, harmony, where all the fighting instincts of man would be used exclusively to conquer the causes of his suffering and misery, to surmount his weakness and ignorance, to triumph over his limitations and incapacities; a place where the needs of the spirit and the care for progress would get precedence over the satisfaction of desires and passions, the seeking for pleasures and material enjoyments.

In this place, children would be able to grow and develop integrally without losing contact with their soul. Education would be given, not with a view to passing examinations and getting certificates and posts, but for enriching the existing faculties and bringing forth new ones. In this place titles and positions would be supplanted by opportunities to serve and organize. The needs of the body will be provided for equally in the case of each and everyone. In the general organisation intellectual, moral and spiritual superiority will find expression not in the enhancement of the pleasures and powers of life but in the increase of duties and responsibilities.

Artistic beauty in all forms, painting, sculpture, music, literature, will be available equally to all, the opportunity to share in the joys they bring being limited solely by each one's capacities and not by social or financial position.

For in this ideal place money would be no more the sovereign lord. Individual merit will have a greater importance than the value due to material wealth and social position. Work would not be there as the means of gaining one's livelihood, it would be the means whereby to express oneself, develop one's capacities and possibilities, while doing at the same time service to the whole group, which on its side would provide for each one's subsistence and for the field of his work.

In brief, it would be a place where the relations among human beings, usually based almost exclusively upon competition and strife, would be replaced by relations of emulation for doing better, for collaboration, relations of real brotherhood”. (The Mother, 1954)

(Lähde: Sullivan 1994, 43 – 4.)

LIITE 6. OIKEA AUROVILLELÄINEN.

To be a True Aurovillian

1. The first necessity is the inner discovery in order to know what one truly is behind social, moral, cultural, racial and hereditary appearances. At the center there is a being free, vast and knowing, who awaits our discovery and who ought to become the active center of our being and our life in Auroville.

2. One lives in Auroville in order to be free from moral and social conventions; but this freedom must not be a new slavery to the ego, to its desires and ambition. The fulfillment of one's desires bars the way to the inner discovery which can only be achieved in the peace and transparency of perfect disinterestedness.

3. The Aurovillians should lose the sense of personal possession. For our passage in the material world, what is indispensable to our life and to our action is put at our disposal according to the place we must occupy. The more we are consciously in contact with our inner being, the more are the exact means given to us.

4. Work, even manual work, is something indispensable for the inner discovery. If one does not work, if one does not put his consciousness into matter, the latter will never develop. To let the consciousness organize a bit of matter by means of one's body is very good. To establish order around oneself helps to bring order within oneself. One should organize one's life not according to outer and artificial rules, but according to an organized inner consciousness, for if one lets life go on without subjecting it to the control of the higher consciousness, it becomes fickle and inexpressive. It is to waste one's time in the sense that matter remains without any conscious utilization.

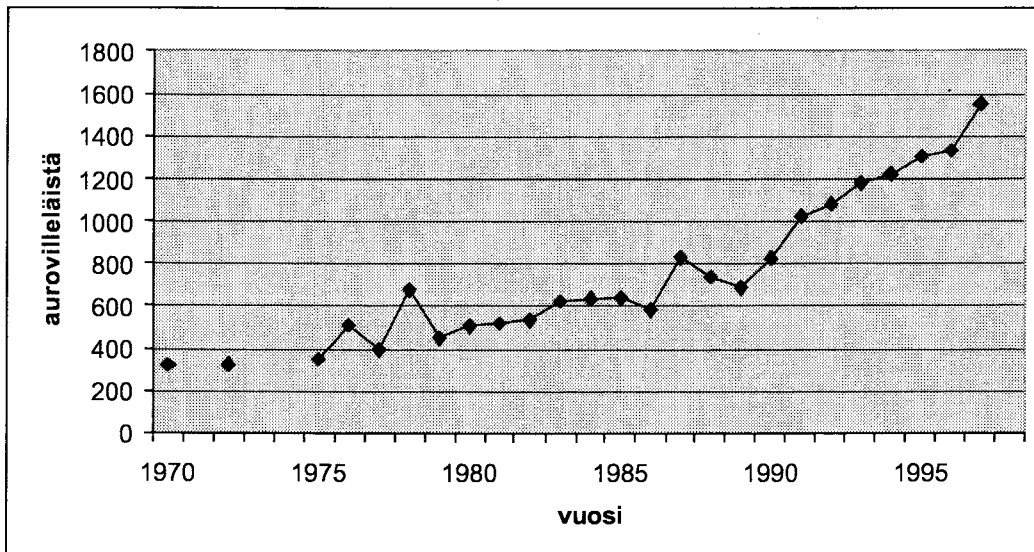
5. The whole earth must prepare itself for the advent of the new species, and Auroville wants to work consciously to hasten this advent.

6. Little by little it will be revealed to us what this new species must be, and meanwhile the best course is to consecrate oneself entirely to the Divine. The only true freedom is the one obtained by union with the Divine. One can unite with Divine only by mastering one's ego. (The Mother, 13 June 1970)

(Lähde: <http://www.auroville.org/vision/tobeatrueavlian.htm>, 21.1.2002 klo 20.30.)

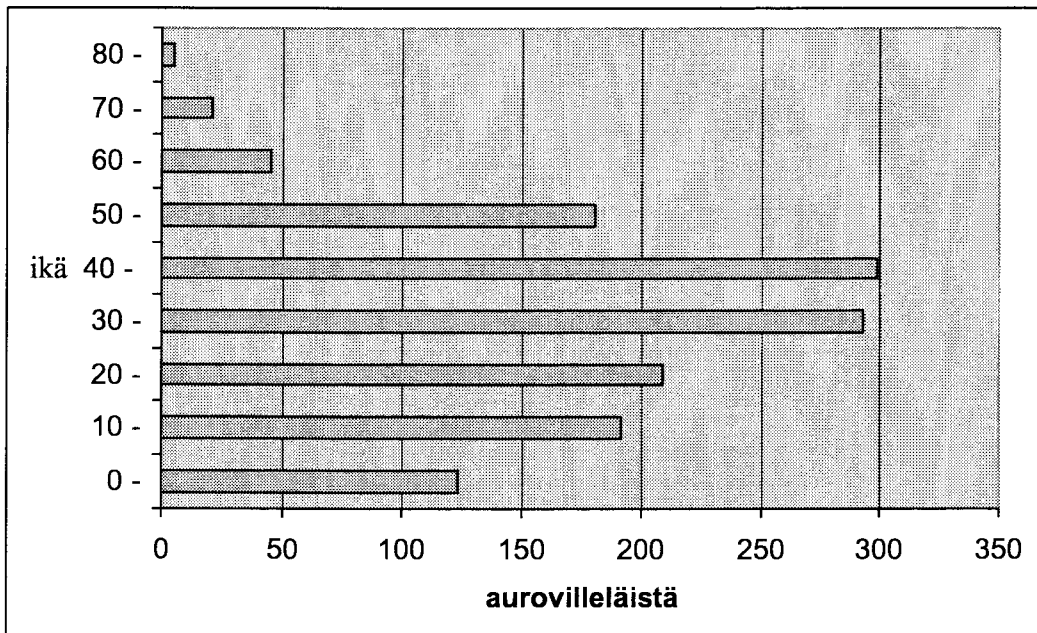
LIITE 7. AUROVILLEN VÄESTÖNKASVU (1972 – 1999).

(Lähde: AuAr.)

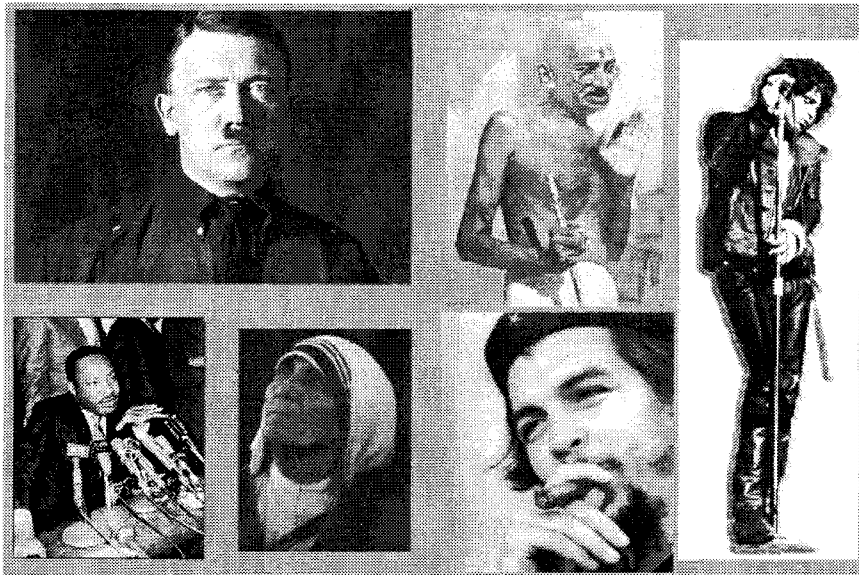

LIITE 8. AUROVILLELÄISTEN IKÄJAKAUMA (v. 1998).

(Lähde: Auroville Today 2/1999.)

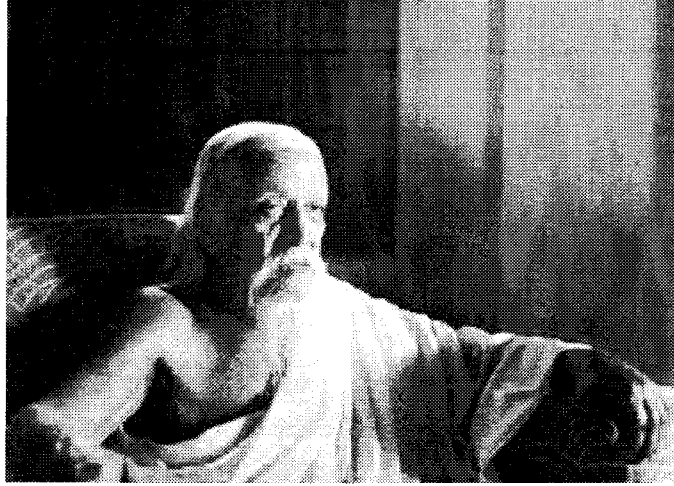
KUVAT

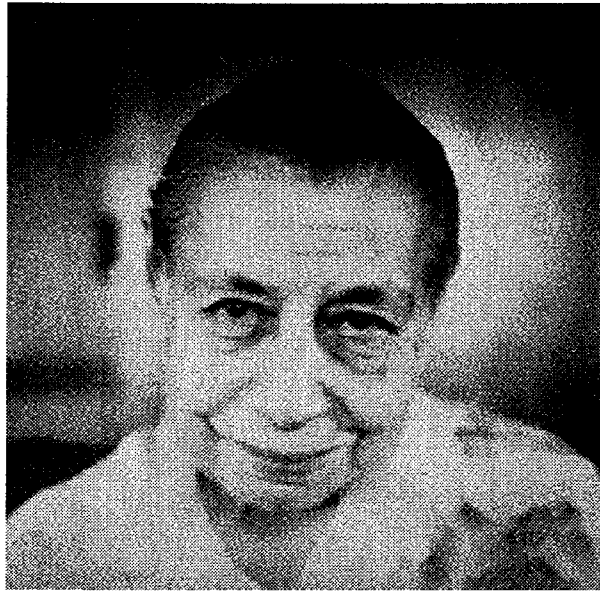
KUVA 1. Voiko olla yhtä utopiaa, joka miellyttäisi kaikkia?

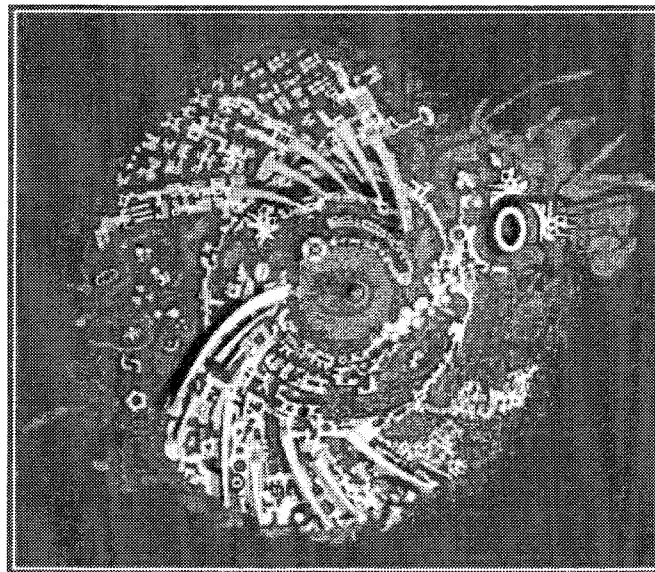
KUVA 2. Thomas Moren Utopia.

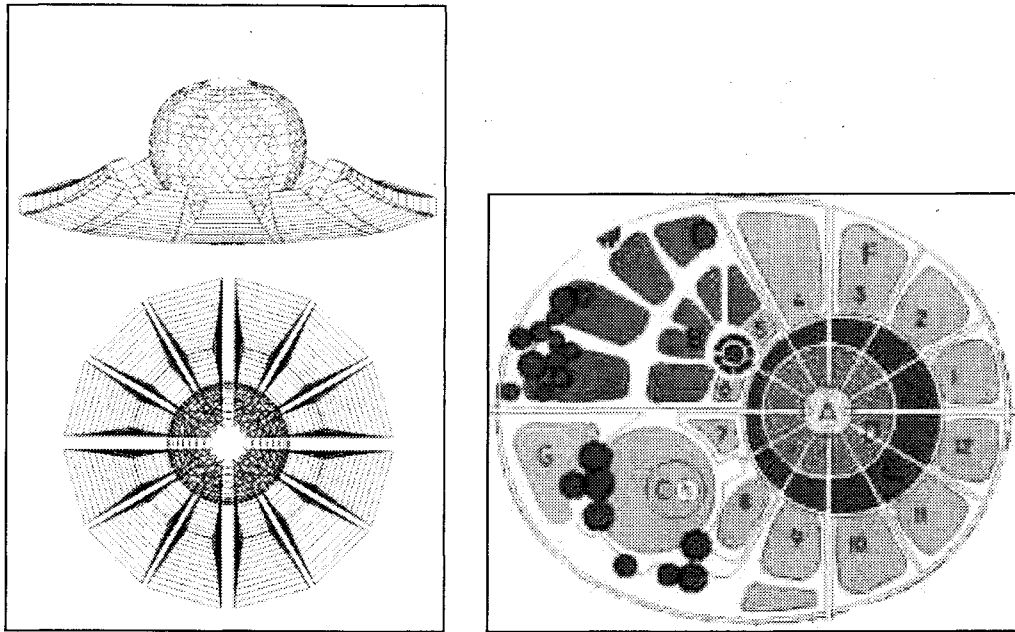
KUVA 3. Sri Aurobindo.

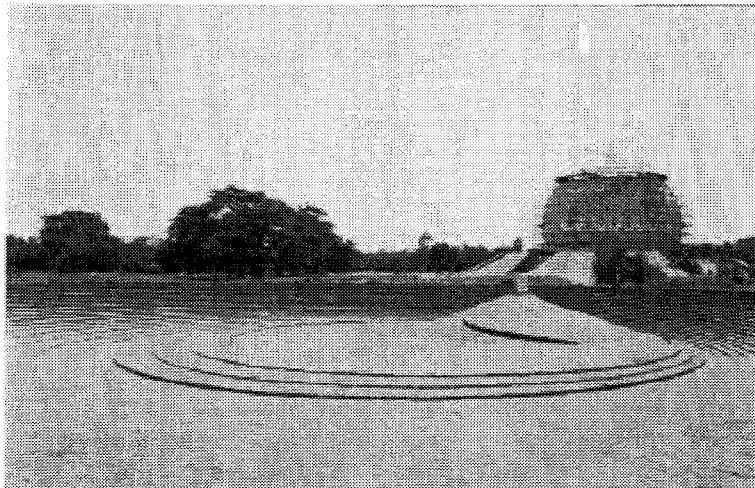
KUVA 4. Mirra Alfassa, Aurovillen Äiti.

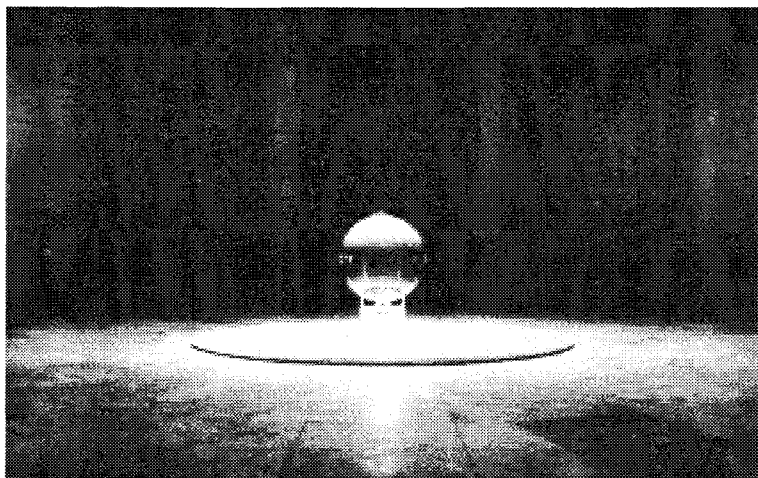
KUVA 5. Aurovillen galaksimalli.

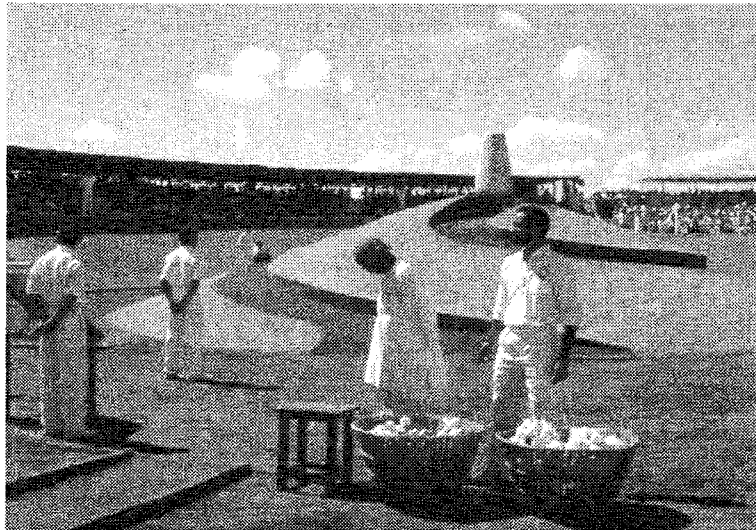
KUVA 6.1 ja 6.2. Suunnitelma Matrimandirin rakenteesta (vas.) ja puutarhoista (oik.).

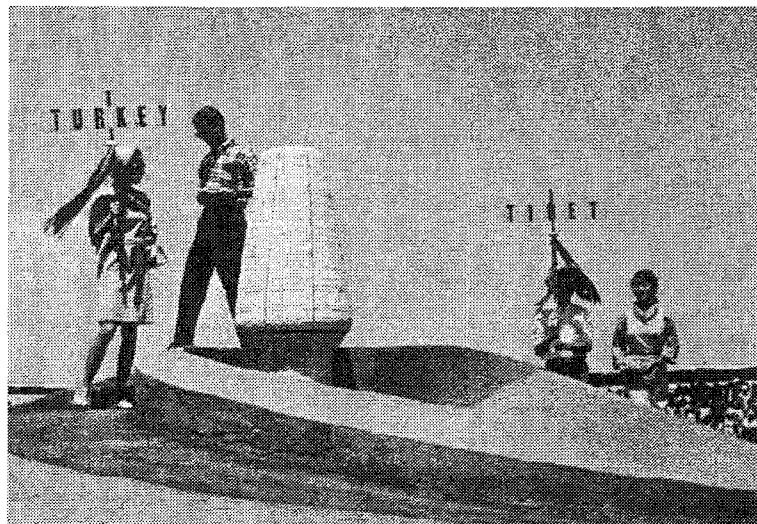
KUVA 6.3. Matrimandir ja amfiteatteri.

KUVA 6.4. Matrimandirin kammion kristalli.

KUVA 7.1. Aurovillen perustamistilaisuus.

KUVA 7.2. Eri maiden edustajia amfiteatterin uurnalla.

KUVA 8. Maa Aurovillen alussa.

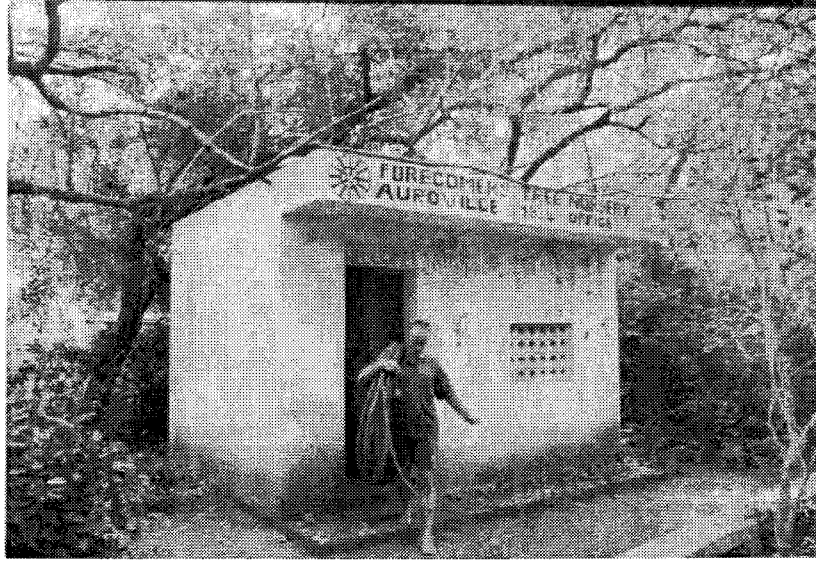
KUVA 9. Aspiration-yhteisö 1970-luvun alussa.

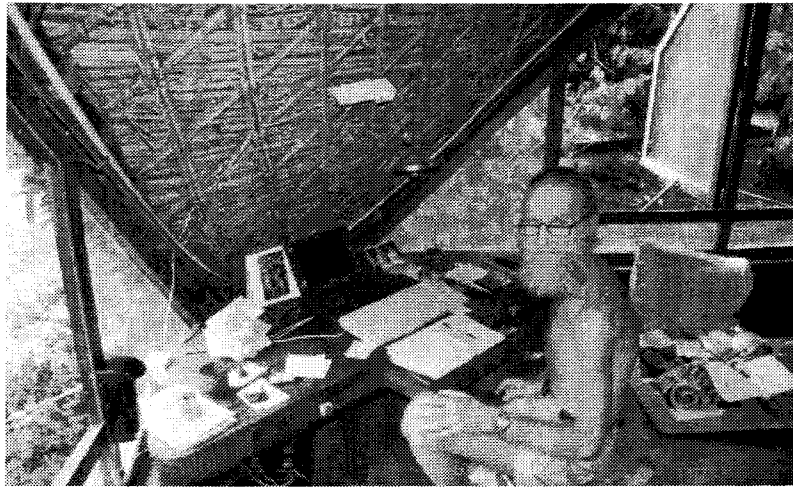
KUVA 10. "Kapseli" – aurovilleläinen asumismuoto.

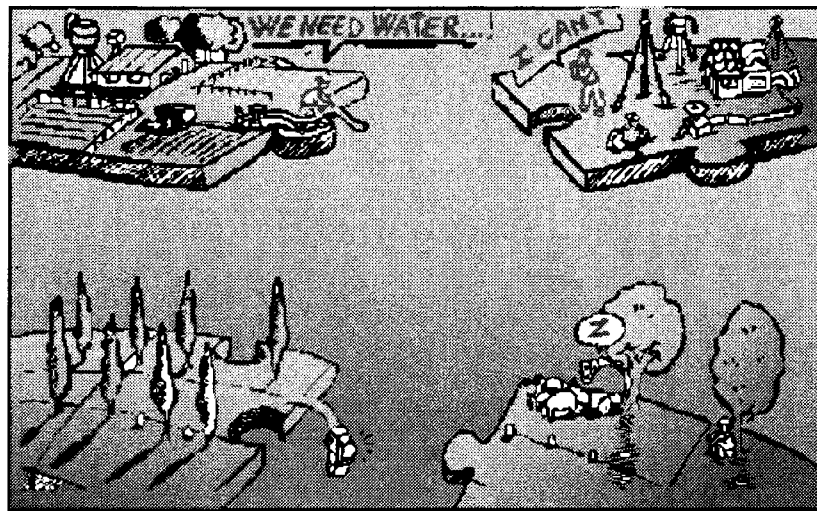
KUVA 11.1. Hedelmätarha aluillansa 70-luvulla.

KUVA 11.2. Aurovilleläinen taimitarhanhoitaja aloittaa päivänsä 90-luvulla.

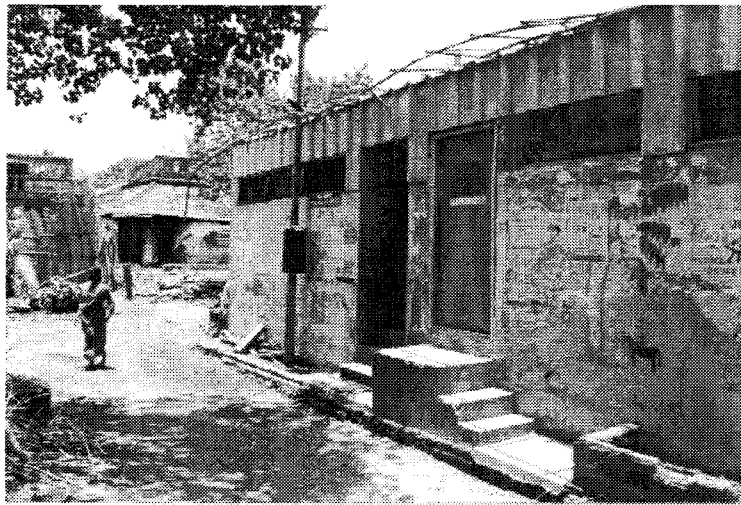
KUVA 12. Tietotekniikka on hyödyksi Aurovillen konkareillekin.

KUVA 13. Auroville ei ole vielä yhtenäisen maa-alue.

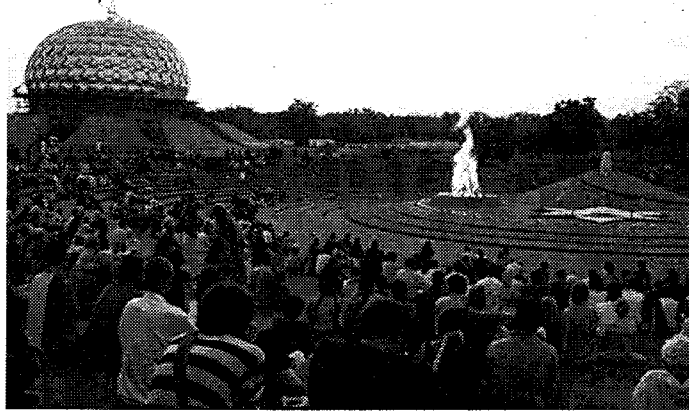
KUVA 14.1. Kuilapalayamin keskustaa.

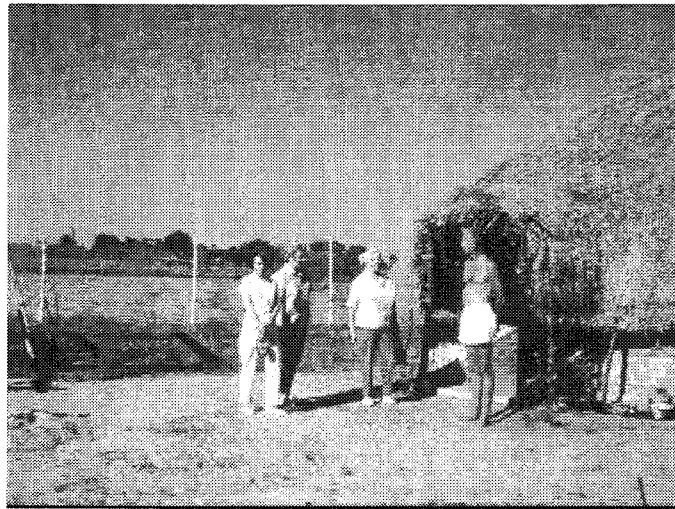
KUVA 14.2. Kylän posti.

KUVA 15. Aurovillessä on lukuisia hienoja taloja.

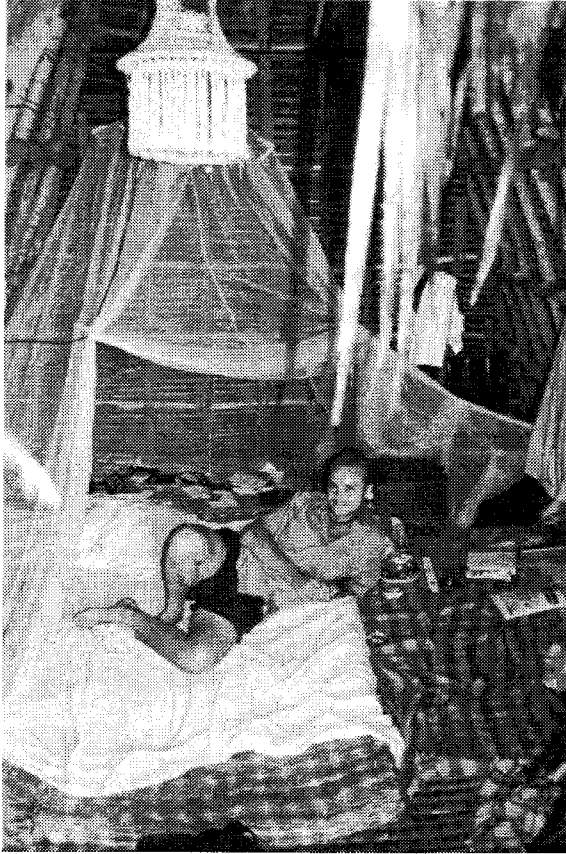
KUVA 16. Aurovillen merkkipäivinä amfiteatteri vetää väkeä.

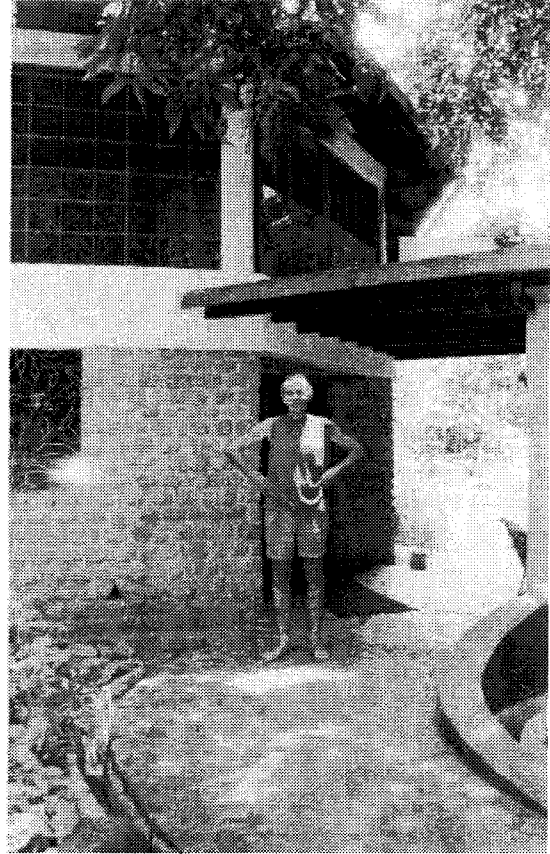
KUVA 17.1. Aurovilleläiset elivät ennen vaatimattomammin.

KUVA 17.2. Moni pioneeri hoitaa pientä maatilaa.

KUVA 17.3 (vas.). Nykyään pioncerihenkiset elävät vaatimattomasti.

KUVA 17.4 (oik.). Modernit eivät koe asumisen vaatimattomuutta hyveeksi.

KUVA 18. Kylän tyttö on saanut töitä aurovilleläiseltä taimitarhalta.

KUVA 19. Aurovilleläiset kaupat ovat pieniä, vaikkakin tuotevalikoima kasvaa koko ajan.

KUVA 20.1. Kylästä tullut poraajan apuri Matrimandirilla pioneeriaikaan.

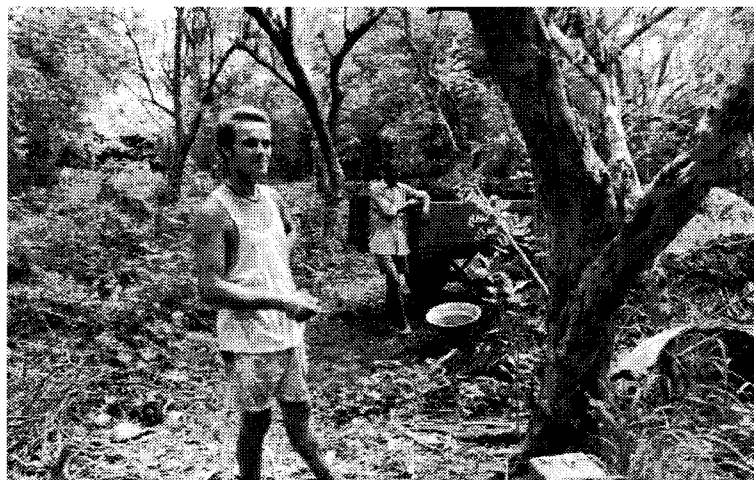
KUVA 20.2. Kyläläisten apu oli tervetullutta.

KUVA 20.3. Paljon työtä riitti Matrimandirin perustassa.

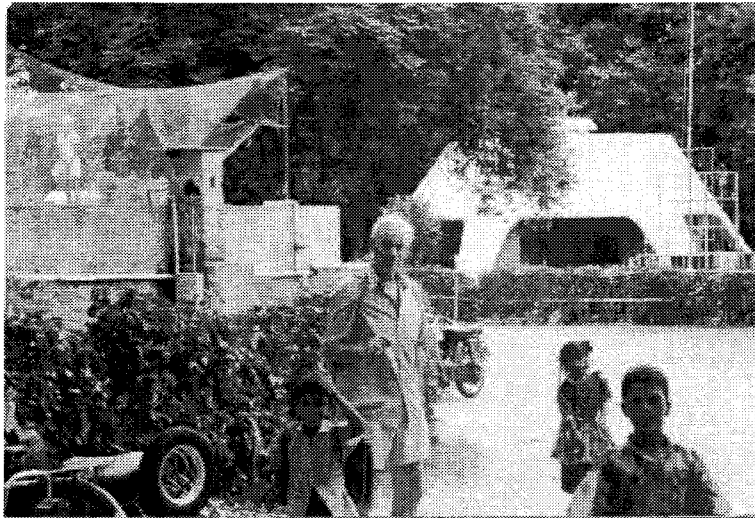
KUVA 20.4. Matrimandir aloitti kylälaisten laajamittaisen työllistämisen Aurovillessä.

KUVA 21. Tauko kompostoinnista Aurogreen-tilalla.

KUVA 22.1. Kylän tyttöjä New Creation -yhteisön koululla.

KUVA 22.2. Kyläläislapsille tarkoitetun koulun brittiläinen rehtori.

KUVA 23. Pondicherryn keskusta illan hämärtyessä.

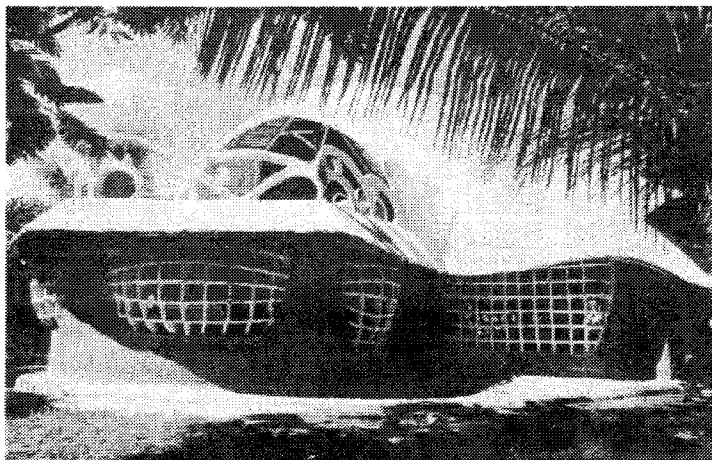
KUVA 24. Yli-ihminen eroaa ihmisestä kuten ihminen apinasta.

KUVA 25. Kukkia lounaaksi Vérité-yhteisössä.

KUVA 26. Ganesh siunaa monien aurovilleläistenkin päivän alun.

KUVA 27.1. Aurovillessä arkkitehtikin voi kokeilla luovuutensa rajoja.

KUVA 27.2. Jokaviikkoisessa jazz-illassa jammataan.

KUVA 27.3. Monet taiteilijat viihtyvät Aurovillessä.

Kuvalähteet: Kuva 1. osat: www.tm.wc.ask.com, www.americanlegends.com, www.chelives.com, www.nuvs.com, www.seattletimes.com, www.nwsourc.com, www.tisv.be. Kuva 2. www.folger.edu. Kuvat 3.-11.1, 13., 17.1, 20.1-20.4, 27.1. Auroville Interactive CD-ROM (1998). Kuvat 6.3, 11.2, 12, 14.1, 14.2, 17.3-19., 21.-26., 27.2. J. Jouhki. Kuvat 15., 17.2, 27.3. David Klammer. Kuva 16. www.auroville.org.